

የማገባው ማንን ነው ?

አሰላ (ዴሪንግ)፤

የማገባት (የማገባው) ማን ይሆን?

የት እንገኛኝ ይሆን?

እንዴት እንቀራረብ

ትጭጭት

ተቀራርቦ መጠናናት

በርግጥ እሱ (ሰዓ) ትሆን?

የእሱ (የእሷ) ማንነት

ለእኔ መሆኗን (መሆኑን) እንዴት ልወቅ?

ሰርግ

ትዳርን በጽኑ መሰረት ላይ መመስረት

የእግዚአብሔርን ባርኮትና ጥበቃ መለመን

የምንኖርለት ቃል ኪዳን

ሕጋዊነት (ምስክር፣ ተጋገሮችና ምስክር ወረቀት

አብሮ መኖር

በተለዋዋጭ ዓለም የማይለወጥ መሰረት

ውጣ ውረዱን ተቀናጅቶም ተቃቅሮም መዝለቅ

ሰምና ወርቅ መሆን

ጥር 1998 ዓም

የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

ይህንን መጽሐፍ ያለደራሲው ፍቃድ
መልሶ ማሳተም የተከለከለ ነው

ጥር 1998 ዓመተ ምህረቱ

ስለ ደራሲው
ዶ/ር የሺጥላ መንግስቱ ከወጣትነት እድሜአቸው ጀምሮ ጌታ ኢየሱስን
እንደገል አዳኛቸው አድርገው በመቀበልና በተለያዩ የቤተ ክርስቲያን
መደቦች እያገለገሉ ያደጉና በትምህርት ዓለምም በሆነ በዓለማዊም ሆነ
በመንፈሳዊ ክፍተኛ ደረጃ የደረሱ ናቸው፡፡ ከአሁን በፊት በተለያዩ ርዕሶች
በክርስቲያናዊ ጋዜጦች፣ መጽሔቶች፣ መንፈሳዊ ሬዲዮና መድረኮች ላይ
በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ መንፈሳዊ ትምህርቶችን ሊያቀርቡ
ናረዋል፡፡ በእግዚአብሔር ቸርነትና ዕርዳታ ከዚህ ጋር አምስት መጽሐፎችን
በመደረስ ለአንባብያን አቅርበዋል፡፡

ማንን ባገባ ይሻላል?
የግባዛትም ሆነ መልሶ የግሳተም የደራሲው
መብት ስለሆነ በሕግ የተጠበቀ ነው
ጥር 1998 ዓመተ ምህረት
አዲስ አበባ- ኢትዮጵያ

አስተያየትም ሆነ ጥያቄ ቢኖርም
በሰልክ ቁጥር 011-3-204585 ይደውሉ ወይም
በፖ. ሳ. ቁጥር 13003 አዲስ አበባ ብለው ይጻፉልን

ማውጫ	ገጽ
መታሰቢያና ምስጋና	iv
መግቢያ	v
መቅድም	vii

ክፍል 1	
የጋብቻ አመሰራረት	1
ምዕራፍ 1 ትዳር ለመያዝ የሚደረግ ዝግጅት	2
የሕብረተሰቡ ዕድገት ትዳር በመያዝ ላይ ያስከተለው ለውጥ	2
ምዕራፍ 2 የትዳር ምስረታ ምክንያቶች	8
ትዳር ለመመስረት የሚረዱ ትክክለኛ ምክንያቶች	9

ክፍል 2	
የተቃራኒ ጾታ መሳሳብ	17
ምዕራፍ 3 ለትዳር የሚፈልጉ እንዴት ይገናኛሉ?	17
በወንድና በሴት መሃል ያለ መሳሳብ	26

ምዕራፍ 4 አስደናቂው የፍቅር ስጦታ	
ጥሩ ቁመና	29
በእውነተኛና ስሜታዊ ፍቅር መካከል ያለው ልዩነት	31
ምዕራፍ 5 ተፈላልጎ መገናኘት (DATING)	33
በእሰሳ ጊዜ የምንከተለው መመሪያ	39
ፈሪሃ እግዚአብሔር ከጥፋት ይጠብቃል	43
ምዕራፍ 6 ራስን ማወቅ	48
ስለራሳችሁ ማወቅ ያለባችሁ ምንድነው?	50
ራሴን እንዴት አውቀዋለሁ	51
	55

ምዕራፍ 7 ስለሚያገቡት ሰው ማወቅ እንዴት ይቻላል?	
የምታገቡት ሰው ማንነት	57
ልታተኩሩበት የሚገባ እጅግ አስፈላጊው ነገር	58
ምዕራፍ 8 የማትቀበሏቸው ባሕሪያት	67
ልትከተሏቸው የሚገቡ መመሪያዎች	73
አቀራረባችሁ	75
	78

ምዕራፍ 9 ግንኙነትን አጥብቆ ወደ ትጭጭት መሸጋገር	
ጠንቃቃና ልቦ ሰፊ መሆን	80
ከአሰሳ ወደ እጮኝነት መሸጋገር	82
	89

ክፍል 3	
የትምህርት ጊዜ	89
ምዕራፍ 10 የትምህርት ሂደት	89
ትዳር ብስለትን ይጠይቃል	91
በአሰላና በትምህርት መካከል ያለው ልዩነት	92
ምዕራፍ 11 በእጮኝነት ጊዜ የሚደረግ ጥንቃቄ	96
ጠበቅና ጠለቅ አድርጎ መቀጠል	97
እፍቃሪ ወዳጅ ሆኖ መገኘት	104
	108
ምዕራፍ 12 የጽታ ልዩነትና ባህል	
የወንድና ሴት ልዩነቶች	108
ሴቶች ስለወንዶች ያለባቸው ሃሳኖች	116
ምዕራፍ 13 የእጮኝነት ለፍሬ መብቃት	120
ተጫሞቶ መቆየት	124
በእጮኝነት መሃል የተግባቦት አስፈላጊነት	126
	130
ምዕራፍ 14 መወያያ ነጥቦች	
ዘመዶችንና ጓደኞችን በሚመለከት መወያየት	134
በእጮኝነት ጊዜ የሚፈጠሩ ችግሮች	138
ክፍል 4 ሰርግ	145
ምዕራፍ 15 የሰርግ አስፈላጊነት	145
ልባችንን በግባችን ላይ ማሳረፍ	147
ሰርግ የሚያመለክታቸው ተጨባጭ ነገሮች	149
	152
ምዕራፍ 16 የጋብቻ ቃል ኪዳን	
የጋብቻ ቃል ኪዳን ጥልቅ ሚስጥር	154
ቃል ኪዳንን መጠበቅ	157
ምዕራፍ 17 እስከሞት የታመኑ መሆን	160
የቃል ኪዳኑ መስራች እግዚአብሔር ነው	165
ለቃል ኪዳናችን ታማኝ መሆን	166
	169
ምዕራፍ 18 ሃላፊነትን መቀበል	
ባርነትን መቀበል	169
ከዘመኑ ሂደት ጋር የመጣ ለውጥ	174
ምዕራፍ 19 ለሰርገኞች ማሳሰቢያ	178
ሰርግን የሚከለክሉ ነገሮች	180
ለትዳር ጽናት አስፈላጊ ነገሮች	182

ክፍል 5 አብሮ መኖር	185
ምዕራፍ 20 በትዳው ውስጥ የሚከሰቱ ለውጦች	185
የባልና የሚስት ግንኙነት ሕጋዊ መልክ	189
አብሮ መኖር የሚጠይቀው ጥረት	190
ምዕራፍ 21 እንደ ባልና ሚስት አብሮ መኖር	193
ትዳርን የሚጠብቁ ነገሮች	195
አወዛጋቢው ቃል «መገዛት»	196
ምዕራፍ 22 የጽታ አመዳደብ	201
የመደጋገፍ አስፈላጊነት	203
በትዳር ውስጥ የሚኖረን ሚና	208
ምዕራፍ 23 የሥራ ክፍፍል	212
በቤት ውስጥ የባል ሃላፊነት	213
የመግባቢያ ድልድዮች	220
	222
ክፍል 6 በትዳር ውስጥ የሚፈጠር ችግር	
ምዕራፍ 24 በትዳር ውስጥ የችግር አይቀሬነት	222
አንዱ ሌላውን ለማስደሰት አለመቻል	225
ተመሳሳይነት ያለው ጋብቻ ለችግር ላይጋለጥ ይችላል	227
ምዕራፍ 25 ሳይፈልጉት የሚመጣ እንግዳ	229
ያለመግባባት ምክንያቶች	231
ራስን መግዛት መቻል	233
	238
ምዕራፍ 26 ተግባቦት (COMMUNICATION)	
የተግባቦት መሰናክሎች	242
በቂ ውይይት አለማድረግ	246
ምዕራፍ 27 የተግባቦት ችግርና መፍትሄ	248
ውይይት የሚደረግበት መስመር	249
አንደበትን ለበረከት መጠቀም	253
ዋቤ መጻሕፍት	255

መታሰቢያ

የእናትነት ጣዕሟን ሳላውቅ ወይም በእግዚአብሔር ቸርነት ለቁም ነገር መድረሱን ሳታይና እኔም የእናትነት ወግ ሳላሳያት በልጅነቴ ለሞተችው እናቴ ለወ/ሮ ምንትዋብ መንግስቴ መታሰቢያ ይሁንልኝ። ደራሲው

ምስጋና

ይህንን መጽሐፍ ለማዘጋጀት በማነሳሳትና በፈጀብኝ ጊዜአት ሁሉ ትዕግስትን፣ ትጋትን፣ የአእምሮ ብስለት (ስለትን) በመስጠት ከዚህ እንዲደርስ ለረዳኝ ለእግዚአብሔር ክብርና ምስጋና ይድረሰው። መጽሐፉ በልቤ ተጸንሶ ለፍሬ እንዲበቃ በማበረታታትና ረቂቁን በማንበብ፣ በማረምና በማስተካከል እጅግ ጠቃሚ ድጋፍ በማድረግ ወደዚህ ቁም ነገር እንዲደርስ ለረዳኝ ለእህቶቼና ልጆቼ ሐረገወይን ከበደ፣ እንዲሁም ለመላካ ዳመና፣ ሜሮን ተስፋ ማርያም፣ ቤዛ ተጋፋው፣ ለወንድሞቼ ዳንኤል አድማሱ፣ ተመስገን ተሰማ፣ ፍቀረኢየሱስ ሁንዴሳ፣ ዓለማየሁ ጌታቸው፣ ዮሐንስ ኃይሉ፣ አሻግሬ አድማሱ፣ ዳንኤል አቅንዳ፣ ዘውዱ ተፈራ፣ ብሩክ ወርዶፋ፣ እጅግ የከበረ ምስጋናዬን አቀርባለሁ። መጽሐፉን ከጻፍኩ በኋላ በማሳተም አንጻር የነበረብኝን የገንዘብ ችግር በማቃለል ለረዳኝ በለንደን የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን እጅግ የከበረ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

የ.መ.

መግቢያ

በዘመናችን ጋብቻን በተመለከተ የሚሰነዘሩ ቁጥራቸው የበዛ አመለካከቶችና አስተያየቶች አሉ። አለማችን ከዘመናዊው ቴክኖሎጂ የተነሳ በአስደናቂ ሁኔታ በመቀራረቧ ምክኒያት መልካምም ሆነ መጥፎ ልምምድ ከእንዱ የአለም ክፍል ወደ ሌላው በተለያዩ መንገዶች ማለትም በኢንተርኔት፣ በቪዲዮ፣ በዲቪዲ ወ.ዘ.ተ በከፍተኛ ፍጥነት ለመተላለፍ ችሏል። ይህ ደግሞ ተገቢ የሆነ ጥንቃቄ ከጎደለው ለተዛባ እና ከመስመር ለወጣ አመለካከት ይዳርጋል።

የጋብቻ ደራሲ የሆነው እግዚአብሄር አምላክ በህያው ቃሉ ለሰው ልጆች የሰጠው መመሪያ ተወዳዳሪ የሌለውና አቻ የማይገኝለት እውነተኛ መመሪያ ነው።

ጋብቻ በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን ከፍተኛ ስፍራ የተሰጠው ቅዱስ ስርአት በመሆኑ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ይህንን እውነት በመገንዘብ ወጣት አማኞችን ለተቀደሰ ጋብቻ የማዘጋጀት ሃላፊነት አለባት።

ዛሬ ከእውቀት ማነስ የተነሳ በዛ ያሉ ወጣቶች በማይመች አካሄድ ሲጠመዱ ይስተዋላል። ከጅማሬው የተበላሽ ግንኙነት መዘዙ ብዙ ስለሚሆን ተተኪው ትውልድ የጋብቻን ክቡርነት በመረዳት ለኑሮው፣ ለመንፈሳዊ ህይወቱ፣ ለአገልግሎቱ ወ.ዘ.ተ ተገቢውን ጥንቃቄ እንዲያደርግ ከመቸውም ጊዜ በበለጠ መምከርና ማስተማር አማራጭ የለውም።

ሰው ለአቅመ እዳም ወይም ለአቅመ ሄዋን ሲደርስ ትዳርን ለመመስረት ማሰቡ አይቀርም፤ በመሆኑም ጤናማ እና የተሳካ ትዳርን ለመመስረት አይነተኛው መንገድ በእግዚአብሄር ቃል የተደገፈ ትምህርትና ምክር መሆኑን መረዳት ተገቢ ነው።

ፓስተር የሺፐላ መንግስቱ በሎንደን በምትገኘው በብሪታንያ የኢትዮጵያ ወንጌላዊ ክርስቲያኖች ህብረት ቤተ ክርስቲያን በመገኘት ላላገቡ ወጣቶችም ሆነ ለባለትዳሮች የሰጡት የትምህርትና የምክር አገልግሎት ጠቃሚ እና ተግባራዊ ሆኖ አግኝተነዋል። ስለዚህ በዚህ መጽሃፍ ውስጥ ያካተቷቸው ዋነኛ የሆኑ ነጥቦች ለወጣቱ ትውልድ ከመጥቀማቸውም ባሻገር ላገቡትም እንኳ ስለ ጋብቻ ትክክለኛ የሆነ ግንዛቤን ለማስጨበጥ ይረዳል የሚል ጽኑ እምነት አለን።

ይህ መጽሐፍ በአገራችንና በውጪ አገር ነዋሪዎች ለሆኑ ወገኖቻችን መንፈሳዊ ጥቅም ይውል ዘንድ በቤተ ክርስቲያናችን ባለ በወንጌል ተልእኮ እና የርህራሔ አገልግሎት ክፍል በኩል የማሳተሚያ ወጪ ለመሸፈን በመቻሉ ከፍተኛ ያለ ደስታ ይሰማናል ።

በብሪታንያ የኢትዮጵያ ወንጌላዊ ክርስቲያኖች ኅብረት ቤተ ክርስቲያን ሎንዶን

መቅድም

ለማግባት የሚደረግ ዝግጅት

ጋብቻ በየትኛውም ሕብረተሰብ እጅግ መሰረታዊ የሆነና ቀጣይነት ባለው ሁኔታ ለመኖር ዋስትና የሚሰጥ ውህደት የሚጀመርበት መንገድ ነው። ይህ አስተማማኝ ግንኙነት ለቤተሰቡ ኑሮ የሚሆን ምግብን፣ ልብስን፣ መጠለያን የመሳሰሉ ነገሮችን በማቀራረብና ልጆችን ወልዶ ማሳደግ፣ በችግርና በመከራ ጊዜ መረዳዳት፣ በዕድሜ የገፉ ወይም ችግረኛ ቤተሰብን መርዳትን ወዘተ ይይዛል። የሚጋቡ ሁለት ሰዎች በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ ተጣምራው ለመኖር በወሰኑ ተቃራኒ ጾታዎች መሃል የሚደረግ ስምምነት ቢሆንም በመንግስት፣ በአካባቢው ባህልና ልማድ ተቀባይነት ባለው መንገድ የሚፈጸም ውህደት ነው። ይህ ውህደት በሚኖሩበት አካባቢ ባልና ሚስት መሆናቸውን እውቂያ በሚሰጥ መንገድ በሰርግ ሰነ ስርዐት ይፈጸማል። እውቂያው ተስማምተው ለመጋባታቸው ምስክሮች (እማኞች) የሚሆኑ ሰዎች ባሉበት ወይም ለማጋባት ስልጣን ካለው ክፍል የምስክር ወረቀት በማግኘት የሚደረግ ነው።

በጣም ቀላሉ የጋብቻ ትርጉም በሁለት ተቃራኒ ጾታዎች መካከል የሚፈጸም የእድሜ ልክ ውህደት ነው። ይህ ቀላል የሚመስል መግለጫ በውስጡ የሚጋቡ ወጣቶችን ቤተሰብ፣ ዘመድና ወዳጅ፣ የሚኖሩበትን ማሕበረሰብ ባህልና ልማድ፣ የመንግስትን ሕግ፣ እንዲሁም ወደፊት አብረው በመኖር የሚያፈሯቸውን ልጆችና ንብረት ወዘተ የሚመለከት ሰፊ ነገሮችን የሚያጠቃልል ነው። በዚህ መልኩ ጋብቻ ያለፈ፣ ያሁንና የወደፊት ዘመናትን የምናያይዝበትና እጅግ ጥንቃቄ በተሞላ መንገድ አብሮ በመኖር ለመጪው ዘመናችንን ሳይቀር የምንቀይስበትን ዘዴ ይጠይቃል። ይህ ዘዴ ገና ከጅምሩ የጋብቻን ምንነትና የራስን ማንነት ከማወቅ ተነስቶ ለማግባት የሚወስኑትን ሰው ማፈላለግን፣ አብሮ ወጣ ገባ በማለት ሁነኛነቱን ማጥናትና ሕጋዊና ተቀባይነት ባለው መልክ ጋብቻ መፈጸምን ያጠቃልላል።

በቀደመው ዘመን ጋብቻ በአብዛኛው ወላጆች ለልጆቻቸው የሚሆናቸውን በመምረጥና በማጫት የሚያዘጋጁት የትዳር ምስረታ ነበር። ይህ ዓይነቱ ጋብቻ በዘመድና በአካባቢው ባህል ወይም ልማድ የታቀፈና ከሰርጉ እስከ እለተ ሞት ድረስ ባልና ሚስቱ ባላቸው የእንድነት ሕይወት በምን መልክ ተቀናጅተው እንደሚኖሩ ባካባቢው ልማድና ባህል በመደንገጉ በብዙ መንገድ አጀማመሩም ሆነ አኗኗሩ ግልጽና ቀላል ነበር። በዘመናችን በተለይም በከተማው አካባቢ የሚታየው የጋብቻ ሁኔታ ከቀደመው ጋር ሲመዛዘን ሁለት ወጣቶች ተፈላልጎ በመገናኘት፣ የትዳር ጅማራላቸውን ሕጋዊነት ባለው መንገድ በቃል ኪዳን ለማሰር የሚያደርጉት ጉዞ ልክ ተራራን ከሁለት ተቃራኒ አቅጣጫ ወጥቶ ከጫፋ ላይ እንደመገናኘት ያህል ነው። ሆኖም ተራራውን የሚወጡበት ፍጥነት፣

የሚወስድባቸው ጊዜና የሚጨርሱት ጉልበት የተለያዩ ሊሆን ይችላል። ለአንዳንዱ የቤተሰብ የዘመድና ወዳጅ የማያቋርጥ ድጋፍና ማበረታቻ ስለሚደረግለት አወጣጡ ቀላል ሊሆን ይችላል። ሌላው ከራሱም ሆነ ከሌላው ቤተሰብ ጋር እልህ አስጨራሽ መሰናክል አልፎ ከጫፉ ላይ የሚደርስ ሊሆን ይችላል። ትልቁ ነገር በደረሰባቸው ችግር ተስፋ ሳይቆርጡ ከጫፉ መገናኘታቸው ነው።

ወጣቶች የሚያገቡትን የመምረጥ መብትም ሆነ ሃላፊነት ባላቸው አካባቢ ጋብቻ ከመፈለግ፣ ከመተዋወቅና ከመፈቃቀድ ጀምሮ በትጭጭት በኩል ወደሰርግ ይደርሳል። ከዚህ የተነሳ አንድ ወጣት የምትሆነውን የትዳር ጓደኛ ፈልጎ ለማግኘት ካሉት እጅግ ብዙ አማራጮች ውስጥ ከባሕሪዬ፣ ከራዕዩና ፍላጎቱ ጋር የምትሄደውን ለማግኘት ሰፊ አሰሳ ያደርጋል። አሰሳው ብዙ ጊዜ ሊፈጅ ወይም አቋራጭ መንገድ አግኝቶ በቀላሉ በለስ ሊቀናው ይችላል። በተለምዶ ወንዶች «እንጋባ» ብሎ የመጠየቅ መብት ያላቸው ቢሆንም ሴቷም ከወንዱ ባላነሰ መንገድ ለትዳር የሚፈልጋትን ወንድ አንድም የምታጠምድበት ሰፊ ስልት፣ ገፍቶ ከመጣም «በርግጥ እህል ውሃ አጣጧል እሱ ይሆን?» ብላ ወደውሳኔ የምትመጣበት መንገድ በቀላል የሚገመት አይደለም። በተለይ ለሴት ልጅ እንዲህ ያለው ውሳኔ እጅግ አድርጎ የሚያከብደው በባህልና ልምዱ የተፈታች ሴት ሌላ ትዳር የማግኘት እድሏም ሆነ ካገባች በኋላ ልጆችን የማሳደጉ ቀንበር በአብዛኛው በእርሷ ላይ ስለሚወድቅ በፍቺ የምትሳዳው ጉዳት እጅግ ከባድ ነው። ከዚህ ጋር በወቅቱ የቀረበላትን «እንጋባ» የሚል ጥያቄ መግፋቱ ሌላ የተሻለ እድል ስለ መምጣቱ ማወቅ ስለማትችል አሳሳቢ ጉዳይ ነው። ስለዚህም በሕይወቷ ብቸኛ (አንድ ብቻ) የሆነ ውሳኔዋን እጅግ ጥንቃቄና ዘዴ በተሞላበት መንገድ ልታደርገው ይገባታል።

ወጣቶች እንዲህ ዓይነቱን ዘላቂነት ያለውን ጉዳይ በቀላሉ የሚያዩት ስላልሆነ ወደጋብቻ የሚያደርሷቸው መንገዶች ረዘምና ጠበቅ ያሉ እንዲሆኑ ከትውውቅ በኋላ የትጭጭት ጊዜ መኖሩ ግንኙነታቸውን በጥልቀት እንዲያጠቤቁ ያደርጋቸዋል። ይህ መጽሐፍ እንዲህ ያሉትን ነገሮች በጥልቀትና በሰፊ በማንሳት የተሳካና ደስተኛነት የተሞላበትን ትዳር ለመመስረት እንዲረዳ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። መጽሐፉ ስድስት ክፍሎች አሉት።

1. ጋብቻ ምንድነው? የሚለው የመጀመሪያው ክፍል ስለትዳር ምንነትና ሰዎች ከምን ምክንያቶች ተነስው እንሚያገቡ ገለጻ ያደርጋል። ዓላማው ሰዎች የሚያገቡባቸውን ምክንያቶች በመተንተን ወጣቶች ጥሩና መጥፎ የሆኑትን የጋብቻ ጅማሬ ምክንያቶች እንዲረዱ ለማድረግ ነው።
2. ሁለተኛው ክፍል መፈላለግ፣ መተዋወቅና መፈቃቀድ (አሰሳ Dating) የሚለው ወጣቶች የሚያገቡትን ወይም የሚያገቡትን ለማግኘት የሚሄዱባቸውን መንገዶች የሚያመለክት ሰፊ ክፍል ነው። የዚህ ክፍል ዓላማም ወጣቶቹ ያላቸውን አማራጮች በሚገባ እንዲገነዘቡ፣

ትክክለኛ ሂደት ባለው መንገድ የኑሮ አጋራቸውን እንዲት እንደሚፈልጉና ወደውሳኔ እንደሚደርሱ፣ እንዲሁም በዚህ የፍለጋ መንገድ ከድንገተኛ አደጋ ላይ ሳያውቁት ወይም በስሜት ተነድተው ችግር ላይ እንዳይወድቁ ለማስጠንቀቅ የሚረዳ ነው።

3. ሦስተኛው ክፍል ትጭጭት ነው። ብዙ ወጣቶች የዚህን ክፍል አስፈላጊነት በሚገባ የተረዱ አይመስልም። ከአሰሳ ወደሰርግ በመሄድ ካሳሰቡት አስከፊ አደጋ ላይ የሚወድቁ ብዙ ናቸው። ይህ መጽሐፍ የትጭጭትን ምንነትና አስፈላጊነት እንዲሁም ይህንን ደረጃ እንዴት ሊጠቀሙበት እንደሚችሉ ሰፊ ያለ መረጃና ምክር የሚሰጥ ነው። ወደትዳር የሚጓዙ ወጣቶች በልባምነት ይህንን ክፍል ይጠቀሙበታል ብዬ አስባለሁ።
4. ስለሰርግ ምንነት የሚናገረው ክፍል አራተኛው ነው። ሰርግ ሲባል ወጣቶች ትዝ የሚላቸው የወጪውን ብዛት፣ የሰውን ግርግርና ተመልሶ የማይገኝ የደስታ ጊዜ መሆኑን ነው። መጽሐፉ የዚህን አስፈላጊነት ቢያምንም የሰርግ ዋናው ተፈላጊነት ተጋዢዎቹ የሚገቡት ቃል ኪዳን እንደሆነና በትዳር ውስጥ እንደባልና ሚስት ሲኖሩም ለውሀደታቸው የሚረዳቸው ትልቁ መሣሪያም ሆነ ዘለቄታነት ባለው መንገድ እንዲጣመሩ የሚያያይዛቸው መሰረታዊው ነገር ይህ ቃል ኪዳን መሆኑን በግ አድርጎ እንዲታይ ያደርጋል። ደራሲው ባልና ሚስት ባንድነት የሚያኖራቸው ፍቅር ብቻ ሳይሆን በሰርጋቸው ዕለት የገቡትም ቃል ኪዳን መሆኑን ያምናል። ይህም ቃል ኪዳን እንዳቸው ለሌላቸው የሚሰጡት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር፣ ከመንግስት፣ ከቤተክርስቲያን፣ ከማሕበረሰቡ፣ ከዘመድና ወዳጆቻቸው ጋር የሚያደርጉት እንደሆነም ለማሳየት ሰፊ ጥረት ያደርጋል።
5. የመጽሐፉ የመጨረሻው ሁለት ክፍሎች አዲስ ለተጋቡ ወጣቶች አብረው ስለሚኖሩበት መንገድ አንዳንድ ጠቃሚ ምክር ለመስጠት ተብሎ የተጨመረ ነው። ወጣቶቹን ከመፈላለግ ጀምሮ ሰርግ ድረስ አድርሶ መተው በቂ ስላልመሰለኝ እንደባልና ሚስት አብሮ የመኖር ዘዴን በመጠኑም ቢሆን ለመጠቆም የተደረገ ነው። እግዚአብሔር ፈቃዱ ቢሆን ወደፊት ሰፊ ባለ መልኩ በዚህ ሃሳብ ላይ ሌላ መጽሐፍ እንደምጽፍ አስባለሁ። አዲስ የተጋቡ ወጣቶችም በተለያዩ ደራሲዎች የተጻፉ ሌሎች ይህንን ርዕስ የሚመለከቱ መጽሐፎች እንዳሉ በማወቅ እንዲያነሱ አበረታታለሁ።
6. ስድስተኛው ክፍል ከአምስተኛው ክፍል ጋር ተጣምሮ የሚሄድ ስለ ተግባቦት (Communications) የሚናገር ነው። በትዳር ውስጥ በጣም ብዙ ጥቃቅንና እንዲሁም ጎሳ ያሉ ችግሮች ሊፈጠሩ ይችላሉ። እነዚህ ችግሮች በብዙ መንገድ ትዳርን የሚፈታተኑና ወደፍቺ የሚያደርሱ ቢሆንም መፍትሄ የሚገኘው ባልና ሚስቱ ካልሆነም ሌላ ሰው ጨምረው በትዳራቸው ውስጥ ስለተፈጠረው ችግር ረጋ ባለ

14)። ሴኬም አባቱን ኢሞርን የያዕቆብን ልጅ ዲናን እንዲያጋባው ለመነው (ዘፍ 34:4)። የእነዚህ ሁለቱ ወጣቶች ጥያቄ እንግዳ በመሆኑ ወላጆች ቢቃወሙም የልጆቻቸውን ፍላጎት ለማሟላት ፍቃደኛ ሆነዋል። የወላጆቻቸውን ፍቃድ አሻፈረኝ ብለው ያገቡም እንደሌላው ዓይነት ሰዎች ነበሩ (ዘፍ 36:25)። አብርሃም ለልጁ ለይሳቅ ያዘጋጀው ጋብቻ ዓይነት ግን የተለመደ ነበር። ለምሳሌ

- አጋር ለልጁ ለእስማኤል ሚስት ፈልጋ አጋባችው (ዘፍ 21:21)
- ይሁዳ ትእማርን ለልጁ ለኤር አጋባ (ዘፍ 38:6)
- ፈርአን ለዮሴፍ ሚስት ሰጠው (ዘፍ 41:45)፤ እንዲሁም ለሃዳድ (1ነገ 11:19)

• ካህኑ ዮዳሄ ለንጉሥ ኢዮአስ ሚስት አጋባው (2ዜና 24:3) በእነዚህ በተጠቀሱት የትዳር ጅማሬዎች ስለተፈጸመው ስነ ስርዐት ባናነብም ስለድግስና የሰጠታ ልውውጥ ግን እናገኛለን (ዘፍ 24:58፤ 29:22)። እንደዛሬው ሁሉ ዱሮም እንደ እግዚአብሔር ፍቃድ የሆነ ትዳርን መጀመር ቀላል አልነበረም። ለምሳሌ ለይሳቅ ሚስት ለማግኘት የአብርሃም ሎሌ እግዚአብሔርን እንዴት እንደተማጠነ በዘፍ24:9፤12፤26-27 መመልከቱ በቂ ነው። ወጣቶች ከላይ በጠቀስነው መልክ ጋብቻ ቢጀምሩም ከተጋቡ በኋላ በባልና በሚስት መሃል የሚኖረው ፍቅርና መተሳሰብ አስገራሚ ነው። ለምሳሌ

- ይስሐቅ ርብቃን እጅግ አድርጎ ወደዳት (ዘፍ 24:67)
- ያዕቆብ ራሔልን ሲያገኝ አለቀሰ (ዘፍ 29:11፤20)
- ሴኬም ዲናን በጣም ወደዳት በፍቅር ቃልም ተናገራት (ዘፍ 34:3)
- የሳኦል ልጅ ሚልኮል ዳዊትን ወደደችው (1ሳሙ 18:20)
- የመጽሐፈ ምሳሌ ጸሐፊ በጣም ከሚያስገርሙት ነገሮች መሃል በወጣት ወንድና ሴት መሃል ያለው የፍቅር መንገድ እንደሆነ ተናገረ (ምሳ 30:18-19)።

በሌላም በኩል ርብቃ የይስሐቅ ሚስት ለመሆን ፍቃደኛነቷን እንደተጠየቀች ስናነብ ሴት ልጅ ምንም ወላጆችዋ በጋብቻው መስማማት ያለባቸው ቢሆንም የርሷም ፍላጎት ከግምት ውስጥ መግባት እንዳለበት እንገነዘባለን።

የሕብረተሰቡ እድገት ትዳር በመያዝ ላይ ያስከተለው ለውጥ ባለንበት ዘመን በተለይ በከተሞች ውስጥ በብዙ ወጣቶች ዘንድ የተለመደው የትዳር ጓደኛ አመራረጥ ከላይ ከተመለከትነው የተለየ እንደሆነ ነው የምንረዳው። በመጀመሪያ ወጣቶቹ ተፈላልገው ከተገናኙ በኋላ ፍላጎታቸውን በሽማግሌ አማካይነት ለወላጆቻቸው ይገልጡና ባርከታቸውን ወይም ስምምነታቸውን ይጠይቃሉ። ከዚያ ቤተ ክርስቲያን እንድታስተምራቸውና የግንኙነታቸውን ጤነኝነት መርምራ ትክክለኛነቱን በመመስከር እንድታጋባቸው ይጠይቃሉ።

በዘመናችን ያለውን የጋብቻ አጀማመር ቀድሞ ከነበረው የወላጆችን ዕርዳታና ድጋፍ ከሚጠይቀው ጋብቻ ጋር ስናነጻጽረው የቀድሞው በብዙ መልኩ የሕይወት ልምዱና ዕውቀቱ ያላቸውን ሰዎች እርዳታ ስለሚጨምር በርካታ ጠቃሚ ሃኖች አሉት። ወጣቶች ከልምምድና ከችሎታ ማነስ የተነሳ ስሜታዊነት ስለሚያይልባቸው በጋብቻ ምርጫቸው ሊሳሳቱ ስለሚችሉ የወላጆች ምክርና እርዳታ ከስህተት ላይ እንዳይወድቁ ይረዳቸዋል። ይህንን ስንል ደግሞ የሚያምኑ ልጆችና የማያምኑ ወላጆች ባሉበት አጋጣሚ የሚታየው የጋብቻ ሁኔታ በብዙ ልቦ ሰፊነትና መረዳት ካልተቀባበሉ በስተቀር ብዙ ችግር ሊያጋጥም እንደሚችል በመዘንጋት አይደለም።

ከላይ ባየነው መሰረት ወጣቶች ተፈላልገውና ተፈቃቅደው የመጋባት ልማድ ጥንት ያልነበረ ባህል ነው። በዘመናችን ግን ይህ ባህል ተለውጦ በመፈላለግና በመፈቃቀድ ላይ የሚመሰረት ጋብቻ እየተለመደ መጥቷል። ቀድሞ ለነበረው የጋብቻ ባህል መለወጥ ምክንያት ሆነው የሚጠቀሱ አራት አበይት ነጥቦች አሉ። እነዚህን ምክንያቶች በየተራ ቀጥለን እንመለከታቸዋለን።

(1) የኢንዱስትሪ መስፋፋት

የኢንዱስትሪ መስፋፋት የሕዝቦችን የአኗኗር ዘይቤና የጋብቻን ይዘት በብዙ መልክ ቀይሮታል። ኢንዱስትሪ ባልተስፋፋበት ዘመን አብዛኛው ሕዝብ ኑሮውን የገንባው በቤቱ ዙሪያ በግብርናና በክብት እርባታ ላይ ነበር። በኋላ ግን ኢንዱስትሪና ፋብሪካ እየተስፋፋ ሲመጡ ሰዎች ከተወለዱበትና ካደጉበት ቀበሌ ሥራ ፍለጋ በሚል ሰበብ ወደከተማ መንረፍ ጀመሩ። ሴቶችም ከቤት ወጥተው በአደባባይ በብዛት መዋል የጀመሩት የኢንዱስትሪ እድገት ባስከተለው የሥራ እድል ተጠቃሚ ለመሆን ወደከተማ ለመምጣት በመቻላቸው ነበር። ይህ ሁኔታ በከፍተኛ ደረጃ የነባሩን ባህላዊና ማሕበራዊ ኑሮ ገጽታ ለወጠው። የቤተሰብ ይዘታ እየላላ፣ በአንጻሩ የግል ነጻነት እየጠነከረ ሄደ። በቀደመው ባህል ለቤተሰቡ በሚሰጠው ኢኮኖሚያዊ ድጋፍና የደህንነት ጥበቃ ዋስትና ምክንያት ባል ወይም አባት በቤተሰቡ ላይ ከፍተኛ ስልጣን ነበረው። አሁን ግን ባልም ሚስትም ከቤት ውጭ ስርተው ለቤተሰቡ የገቢ ምንጭ መሆን ስለጀመሩ በመንግስትም በኩል በኢንዱስትሪዎቹ አካባቢ የደህንነት ዋስትናው ስለጠነከረ የትዳር አመሰራረቱም ሆነ ይዞታው ትልቅ ለውጥ ታየበት። ከቤተሰብና ቤተዘመድ ይልቅ የግለሰብ ዋጋ (ከበሬታ) ከፍ እያለ መጣ። ወንዶችና ሴቶች ልጆች ያለወላጆቻቸው ተጽእኖ ተፈላልገው የሚገኙበትና ዘላቂ ለሆነ ኑሮ የሚወያዩበት አመቺ ሁኔታ፣ አሰላ (Dating) የተባለ ተፈጠረ። የሚከተሉት ሦስት ለውጦች ከኢንዱስትሪ መስፋፋት ጋር የተያያዙ ናቸው።

(2) የከተሞች ግደግ

ከተሞች በመጀመሪያ ደቆረቆሩ የነበሩት የመንግስትን መቀመጫ ተከትሎ ነበር። ቆይቶ ገን ዋናው ቀጣሪ ኢንዱስትሪ እየሆነ ሲመጣ የመንግስትም አሠራር ኢንዱስትሪ የተስፋፋበትን አካባቢዎች በጥበቃና በእንክብካቤ በማጠናከር ላይ መመስረት ጀመረ። ይህም ሁኔታ የከተሞችን እድገት አስከተለ። ኢንዱስትሪው በሰዎች ጉልበት ላይ የተመሰረተ ስለነበረ እጅግ ብዙ ሰዎች ኢንዱስትሪ ወዳለበት መጉረፍ ጀመሩ። ከገጠር ለሥራ ፍለጋ ወደ ከተሞች ከሚመጣው ሕዝብ ውስጥ ይበልጡን ቁጥር የያዙት ወጣቶች ስለሆኑ ያለቤተሰባቸው ዘመድ ጣልቃ ገብነት ለትዳር እንዲፈላለገና ገንጅነት እንዲመሰርቱ አመቺ ሁኔታ ተፈጠረላቸው። ትምህርት ቤቶችም ቢሆኑ ተቃራኒ ጾታዎች የሚገኙበትና የሚተዋወቁበትን ሁኔታ ለመፍጠር አመቺነት አላቸው።

(3) የትርፍ ጊዜ መብዛት።

በዘመናዊው ዓለም ልጆችን ለአቅመ አዳምና ሔዋን ሳይደርሱ በሥራ እንዳይጠመዱ የሚያዘው ሕግ በመውጣቱና የትምህርትም ቤቶች መስፋፋት ወጣቶች ሰፊ ጊዜ እንዲኖራቸው በር ከፈተላቸው። በቤትም ቢሆን ልጆች ከማጥናትና አነስተኛ አስተዋጽኦ ከማድረግ ውጭ ብዙም የሚያሰራቸው ሁኔታ አለመኖሩ ያገኙትን ሰፊ ጊዜ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ለመተዋወቅና ለመጠናናት እንዲሁም ዘላቂ የሆነ እቅድም አብረው ለማውጣት ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ አጋጣሚ ፈጠረላቸው።

(4) የትራንስፖርት መስፋፋት

የትራንስፖርት መስፋፋት ሰዎች እንደልባቸው ካንድ አካባቢ ወደሌላ አካባቢ እንዲዘዋወሩ ከፍተኛ እድል ሰጣቸው። ይህም ወደተለያዩ መዝናኛ ስፍራና ከሚያውቋቸው ሰዎች ርቀው በመሄድ ጊዜአቸውን ጥቅም ይሰጣል በሚሏቸው ነገሮች ላይ እንዲያሳልፉ አድርጓቸዋል። በመሆኑም ለትዳር በሚፈላለጉ ወጣቶች መግከል የትውውቅና የትርርቦሽ መዳበር የትራንስፖርት መስፋፋት የማይናት አስተዋጽኦ እንዳልው እንረዳለን። ወጣቶች ከተወሰዱበትና ካደገበት ሰፊ ርቀው በመሄድ የትዳር ጓደኛ የሚሆናቸውን ለማግኘት ትርርብ ፈጥረው፤ አጥንተውና ፈትነው እንዲያገቡ እድል ሰጣቸው።

የቤተሰብ ዓይነቶች

የቤተሰብ አመሰራረት በዓለም ዙሪያ ብዙ ተመሳሳይ ባህርያት ያለውን ያህል ልዩነቶችም ከአገር አገር ከባህል ባህል እንደሚኖሩት ገልጽ ነው። የባልና ሚስት፤ የወላጅና ልጅ ገንጅነት በማንኛውም ዓይነት የቤተሰብ ክፍል ገንጅነት የመጀመሪያው የሆነና የጠበቀ ዓለም አቀፋዊ ባህሪ ያለው ገንጅነት ነው።

ቤተሰብ የተባለው መሰረታዊውና የመጀመሪያ ደረጃ የማእበረሰብ ተቋም የሚያካትተው አባት፤ እናትና ልጆችን ብቻ ሳይሆን ይችላል። ያገቡ

ወላጆች በወላጆቻቸው ቤት ውስጥ ወይም በወላጆቻቸው ቤት አካባቢ ሲኖሩና በተለያዩ ምክንያት ወላጆች ያገቡ ልጆቻቸው ቤት እንዲጠሯቸው፤ እንዲያስታምሟቸው ወይም በኑሮ እንዲደግፏቸው በማለት አብረው ሲኖሩ የቤተሰብ አባላቱ ቁጥር ይጨምርና ትልቅ ቤተሰብ ይመሰርታሉ።

የዝምድናም ግንኙነት እንዲሁ የተለያዩ ስለሆነ ዝምድና የሚለውን ጽንሰ ሃሳብ በአንድ መንገድ ብቻ ልንገልጸው አንችልም። በሀገራችን በስፋት የሚታወቁትንና ተቀባይነት ያላቸውን አንዳንድ የዝምድና ዓይነቶችን ስንመለከት የሚከተሉትን እናገኛለን።

በደም የሚገኝ ዝምድና። ወላጅና ልጅ፤ ወንድምና እህት፤ እንትና አክስት፤ አያትና ቅድመአያት ወዘተ በደም ለተሳሰረ ዝምድና ምሳሌ በዋናነት የሚጠቀሱ ናቸው።

በጋብቻ የሚገኝ ዝምድና። የትዳር ጓደኛን ቤተሰቦች እንደራሰ ቤተሰብ የሚቆጥር የዝምድና ዓይነት ነው።

ከላይ ካየናቸው ሁለቱ ዝምድናዎች በተጨማሪ በልዩ ልዩ ባህላዊና ሃይማኖታዊ ስርዐትና ደንብ የሚመሰረቱ እንደ የጡት ልጅ፤ አበልጅ፤ ጉዲፈቻ ያሉ የተለያዩ ቤተሰቦችን የሚያስተሳስሩ የዝምድና ዓይነቶች አሉ። ምንም እንኳን በደም ትስስር በጋብቻ ወይም ደግሞ በባህላዊና ሃይማኖታዊ ስርዐት ሕግ ወይም ደንብ የጸና ባይሆንም በጓደኝነት፤ በአብሮ አደግነት፤ በጉርብትና የሚመሰረት ቤተሰባዊ ትስስር ሰዎችን ዘመዳግቦች ነን ለመባባል ሲያበቃቸው በስፋት እናያለን። ስለቤተሰብ አጀማመር ጥናት ያካሄዱ ሶቮሎጂስቶች ሁለት ዓይነት ጠንካራ የቤተሰብ አመሰራረት ዓይነቶች እንዳሉ ይናገራሉ። እነሱም የሚከተሉት ናቸው

1. ድርብ ጋብቻ። ይህ ዓይነቱ ጋብቻ አንድ ወንድ ብዙ ሴቶች የሚያገባበት ወይም በታሪክ እንደምናነበው አንድ ሴት ብዙ ወንዶችን የምታገባበት የጋብቻ ዓይነት ነው። በብሉይ ኪዳን ከአንድ በላይ ሚስት ስለነበራቸው ወንዶች ታሪክ ተጽፎ እናገኛለን። የእግዚአብሔር ቃልም ይህ ዓይነቱ ቤተሰብ እንዴት መተዳደር እንዳለበት መመሪያ ሰጥቶበታል (ዘጸ 21:1-11፤ ዘሌ 18:18፤ ዘዳ 21:15-17)። በአንዳንድ ስፍራ አንድ ወንድ ሁለት እህትማማቾችን ያገባበት ሁኔታ ተጠቅሷል (ዘፍ 29:1-30)። አንድ ባል ብዙ ሚስቶች ሊያገባ ቢችልም እያንዳንዱ ቤተሰብ ሙሉና ከሌላው ተለይቶ የሚታይ ነው። ይህም ወንድየው ምንም በወልነት ለተለያዩ ሴቶች ባል ቢሆንም ከእያንዳንዱ ሚስት የሚወለዱት ልጆች ራሳቸውን የቻሉ ቤተሰቦች እንጂ የወል ልጆች አይሆኑም። የየራሳቸው መኖሪያና መተዳደሪያ ሊኖራቸው ይችላል። ብዙ ሰዎች ብዙ ሚስቶችን ማግባትን የሚፈቅድ ጋብቻ የወንዱን የወሲብ ፍላጎት ለማርካት ተብሎ የተወጠ ነው ብለው ያስባሉ። ይህ አስተሳሰብ

ባንዳንድ ሁኔታ እውነትነት ያለው ቢሆንም እንደ ብቸኛ ምክንያት ተደርጎ መወሰድ ፈጽሞ የለበትም። በአንዳንድ አገሮችና ባህሎች ወንዶች የኢኮኖሚ አቅማቸውን ለማጠናከርና ለደህንነታቸው ዋስትና ለማግኘት ሲሉ ብዙ ሚስቶችን አግብተው ብዙ ልጆች እንዲወለዱላቸው ያደርጋሉ። የሚስቶቻቸውና ልጆቻቸው ቁጥር በበዛ መጠን ሰፊ የእርሻ መሬት ሊያርስ የሚችል የሰው ኃይል ከማግኘታቸው በተጨማሪ በጠቅላላቸው የማይደፈሩና የሚፈሩ ያደርጋቸዋል። በተለይ ቀደም ባለው የከተሞች ቁጥር እንዳሁኑ ባልተበራከተበትና ብዙ ሕዝቦች ኑሮአቸውን በገጠር ውስጥ በእርሻና በከብት እርባታ ላይ መስርተው ይኖሩበት በነበረው ዘመን ይህ ዓይነት አስተሳሰብና ጋብቻ የተስፋፋ ነበር።

- ለፖለቲካ ሲባል የሚፈጸም ጋብቻ። ብዙ ሚስቶችን ማግባት ፖለቲካዊ መነሻም ነበረው። አገሮች በዘውድና በባላባታዊ ስርዐት ይተዳደሩ በነበረበት ዘመን ነገስታቱ ልዑላኑና መኳንንቱ ከአንድ በላይ እንዲያገቡ የሚያስገድዳቸው ፖለቲካዊ ስርዐት ነበራቸው። ይኸውም አንድ ንጉሥ ወይም ባለስልጣን ከተለያዩ የጎሳ መሬዎች ቤተሰቦች ጋር የጋብቻ ትስስር በመፍጠር ሰላማዊ ግንኙነቱንና ስልጣኑን ማስጠበቅ ስለሚኖርበት ብዙ ሚስቶችን ከየጎሳው ወይም ከየአገሩ ያገባል። እንዲህ ዓይነት የጋብቻ ዝምድና የሚፈለገው በሀገር ውስጥ ከሚገኙ ጎሳዎች ጋር ብቻ ሳይሆን ከሌሎች ሀገራትም ጋር እንደነበር የተለያዩ አገሮችንና ነገስታትን ታሪክ ስንመረምር እናገኛለን። ለምሳሌ፡- ንጉሡ ሰለሞን ከግብጽ ንጉስ ጋር ቃል ኪዳን ባደረገ ጊዜ ለቃል ኪዳኑ ማሰሪያ የፈርአንን ልጅ አግብቷል (1ኛ 3:1)። እንዲህ ዓይነት ጥቅምን ለማስጠበቅ ሲባል ብዙ ሚስቶችን የማግባት ልማድ በነገስታት ወይም በከፍተኛ ባለስልጣናት ብቻ ሳይሆን በተራ ዜጎችም ዘንድ የሚዘወተርበት ዘመን ነበር።

በአንዳንድ ሀገሮች ባህል አንድ ሴት ብዙ ወንዶችን እንድታገባ የሚፈቀድበት ሁኔታም አለ (Polyandry)። ሴቶች ልጆች ሲወለዱ የመማደል ባህል ባለበት አገር ውስጥ የሴቶቹ ቁጥር ጥቂት ስለሚሆን እስከ አሁንም ድረስ (ለምሳሌ በሕንድና ቲቤት) ታላቅ የው ልጅ የሚያገባት ሴት የወንድሞቹ ሁሉ ሚስት ትሆናለች። በአሁኑ ጊዜ የማይፈለጉ ልጆችን መማደል ሕገወጥ እየሆነ በመምጣቱ የሴቶቹና የወንዶቹ ቁጥር ተቀራራቢ እየሆነ መጥቷል። ሆኖም ከላይ በተጠቀሱት አገሮች የሚገኙ አንዳንድ ጎሳዎች አሁንም ቢሆን ወንድማማቾች የወል የሆኑት አንድ ሚስት እንድትኖራቸው የሚያስችል ባህል አላቸው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ሚስቶች ስላገቡ ወንዶች ታሪክ ወይም ከአንድ በላይ ሚስት ስለማግባት በግልጽ ተጽፎ አናገኝም። አንዳንድ ሰዎች በ1ጢሞ 3:25 12 እንዲሁም በቲቶ 1:6 የተጠቀሰውን ክፍል ለጠጥ

አድርገው በመተርጎም ሽማግሌና ዲያቆን እንጂ ምእመናኑ ካንድ በላይ ሚስቶች ሊኖራቸው ይችላል ነበር ብለው ይከራከራሉ። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት በጳውሎስ ዘመን ብዙ ሚስቶችን ማግባት እየቀረ የመጣ አሰራር ስለነበረ (በተለይም በአይሁድ፣ በሮማውያንና ግሪኮች ዘንድ) ሐዋርያው የሚናገረው መፋታትን፣ ተፋቶ ማግባትን፣ ቅምጥ ወይም ወዳጅ መያዝና በአሕዛብ ጣኦት ቤት እንደሚደረገው የዝሙት ግንኙነትን ለማውገዝ ነው ይላሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ምንም ብዙ ሚስቶችን ማግባትን በቀጥታ የማያወግዝ ቢሆንም የተገለጠው የእግዚአብሔር ፈቃድ ግን አንድ ወንድ ከአንድ ሴት ጋር እንዲጋባ ነው (ዘፍ 2:24፣ ማር 10)። ሆኖም በሰው ውድቀትና በኃጢአት ምክንያት የእግዚአብሔር በጎ አላማ ተጣጥሎ ሰዎች በልባቸው ጥንካሬ የሄዱበት ሁኔታ እንደተጀመረ እናነባለን (ዘፍ 4)። በኃጢአት ምክንያት ሞት በዓለም ሁሉ ነገሰ። ሰዎች በላባቸው ወዝ ለመኖር ከተፈጥሮ ጋር ከፍተኛ ትግል ጀመሩ። የጥንቶቹ አባቶች ባህል በወንድ የበላይነት ላይ የተገነባ የዘላንነትና የአራሽነት ኑሮ ስለሆነ የመኖር ዋስትናን ለማግኘት ብዙ ሚስቶችን በማግባት ብዙ ልጆችን መውለድ የሚወገዝ ስርዐት ሳይሆን ለዘመናት ተቀባይነት ያለውና የሕብረተሰቡን ችግር የሚፈታ ስርዐት ሆኖ ቆይቷል።

2. አንድ ላንድ ጋብቻ። ይህ በፍጥረት መጀመሪያና በአዲስ ኪዳን በከፍተኛ ደረጃ የተደገፈ የጋብቻ ዓይነት ነው። በዚህ ነጠላ ጋብቻ ሕግ መሰረት አንድ ወንድና አንዲት ሴት በጋብቻ በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ ተጣምረው ይኖራሉ። የመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ በተስፋፋበት አገሮች ሁሉ ይህ ነጠላ ጋብቻ መሰረታዊ የቤተሰብ መርህ ነው።

ምዕራፍ 2

የትዳር ምስረታ ምክንያቶች

ሰዎች ትዳር የሚይዙባቸው ምክንያቶች

ማንም ሰው ሳያገባ ሰላማዊ ኑሮ መኖርን እንደሚችል ቢታመንም በዓለማችን ቁጥሩ 90% የሚሆነው ሕዝብ አብዛኛውን እድሜውን የሚያሳልፈው በትዳር ሕይወት ውስጥ ነው። ሕይወታችን ሙሉ በሙሉ ሁኔታ ሊቀጥል የሚችለው በትዳር ውስጥ ብቻ እንዲሆን አድርጎ እግዚአብሔር ፈጥሮናል። ሕጋዊ የሆነ ጋብቻ በሃይማኖት፣ በመንግስትና በባህል ሕግ ተቀባይነት ያለው ነው። ስለዚህ ትክክለኛ ጋብቻ ሕጋዊ በሆነ መንገድ የሚጀመር የሕይወት መንገድ ነው።

በየትኛውም አገርና ሕዝብ መካከል አሠራሩና የግንኙነቱ ይዘታ ይለያይ እንጂ በወንድና ሴት መካከል ጋብቻ ይፈጸማል። መንግስታትም ቢሆኑ ስለጋብቻና አብረው ስለሚሄዱ ነገሮች ሕግና ደንብ አላቸው። በሁሉም አካባቢ ሁለት ተቃራኒ ጾታዎች ወደጋብቻ ሲደርሱ ግንኙነታቸውን ሕጋዊና ማሕበራዊ ተቀባይነት እንዲኖረው ለማድረግ በሰርግ አማካኝነት ወይም በሌላ መንገድ ሰዎች በተሰበሰቡበት የጋብቻቸውን ስነስርዐት ይፈጸማሉ። ከዚህም ሌላ ሰዎች የሚጋቡባቸው ምክንያቶች ተመሳሳይነት አላቸው። ሰዎች ጋብቻ ለመመስረት ከሚነሳሱባቸው ምክንያቶች ውስጥ ጥቂቶቹን ቀጥለን እንመልከት።

1. ጋብቻ በአካባቢ ሃይማኖትም ሆነ ልማድ በጣም የተከበረና የታዘዘ መሆኑ።
2. በተቃራኒ ጾታዎች መካከል ያለ መሳሳብና ሙሉነትን የመፈለግ ጥማት መኖሩ።
3. ሕጋዊ የሆኑ ልጆችን ለመውለድና ለማሳደግ ወይም ከጋብቻ በፊት የተወለዱ ልጆችን ሕጋዊነት ለመስጠት።
4. በሕብረተሰቡ ልማድና አሠራር አለማግባት ወይም ወንድላጤና ሴተ ላጤነት ሆኖ መኖር) ተቀባይነት ስለሌለውና ለየት ያለ አመለካከትና ጥርጣሬን ስለሚፈጥር።
5. ዘመዶቻችን፣ ዳደሮቻችንና የምናውቃቸው ሰዎች ሁሉ ስለሚያገቡ አለማግባትን እንደ እድለ ቢስነት መቁጠር የሚፈጥረው ስሜት።

6. አብሮ በመኖር ኑሮን በመጋራት ለማደግና ለመበልጸግ ባለ ፍላጎት።
7. ከቤተሰብ ጫና ለመውጣት በሚደረግ ትግል።
8. ከጋብቻ ውጭ የሚደረግ ወሲብ በብዙ ሀገሮች የተወገዘ በመሆኑ ሕጋዊ የሆነ የወሲብ ግንኙነት ለማድረግ።
9. በውስጣችን ከሚሰማን ብቸኝነት ለመላቀቅ።
10. በሕይወት ሂደት የሚመጡ ችግሮችና መከራዎችን ተደጋግፎና ተጋግዞ ለመጋፈጥ።
11. ከሀብታም ወይም ከባለስልጣን ቤተሰብ በመጋባት በሀብት ወይም በማሕበራዊ ኑሮ ደረጃ ለማደግ።
12. ውብ ቆንጆ ወይም ከቡርና ዝነኛ ከሆኑ ጋር አብሮ የመኖር ፍላጎት።
13. የበሰሉና ለቁም ነገር የደረሱ በመባል በማህበረሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት።
14. ሕጋዊና ዋስትና ያለው መረዳዳትና እንክብካቤ ለማግኘት።
15. ከአንድ ሰው ጋር ለእድሜ ልክ ተወስኖ ለመኖር የመፈለግን ስሜት ለማርካት።
16. በውስጣዊ ማንነታችን አለኝታ፣ ዋስትናና መረጋጋት ለማግኘት በመፈለግ።
17. የቤተሰብና የወገን አጋር ለማግኘት።
18. ንብረትና ሀብት ወደሌላ ወገን እንዳይዛወር ለማድረግ።
19. ሕጋዊ ጥቅሞችን ለማግኘት።
20. የዜግነት ወይም የኑሮ ሁኔታን ለመለወጥ።
21. በወሲብ ከሚተላለፉ በሽታዎች ለመጠበቅ ወዘተ የመሳሰሉት ናቸው

ትዳር ለመጀመር ትክክል ያልሆኑ ምክንያቶች

ሰዎች ትዳር የሚይዙባቸው ትክክል የሆኑ ወይም ያልሆኑ የተለያዩ ምክንያቶች አሏቸው። ትዳራቸውን ትክክል ባልሆነ ምክንያት የጀመሩ ሁሉ በትዳራቸው ውስጥ ከፍተኛ ችግር ያጋጥማቸዋል። ቀጥለን ትዳር ለመጀመር ትክክል ያልሆኑትን ምክንያቶች በመጠኑ እንዘርዝርና ለትዳር ጅማራ ትክክለኛ የሆኑትን ምክንያቶችን በማያያዝ እናስከትላለን። ትዳር ለመጀመር ትክክል ካልሆኑት ምክንያቶች ውስጥ የሚከተሉት ይገኙበታል።

- ከጋብቻ በፊት እርግዝና። በጣም ብዙ ያልተሳኩ ጋብቻዎች በእርግዝና ምክንያት የሚጀመሩ ናቸው። ብዙ ጊዜ እንደሚያጋጥመው ልጅቱ እርጉዝ ባትሆን ኖሮ ምናልባት ወጣቶቹ ሳይጋቡ ይችሉ ነበር። ለእርግዝና ምክንያት የሚሆኑ ሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች አሉ። እነሱም (ሀ) ከጋብቻ በፊት አጉል መቀራረብ ይፈጠርና ሁለቱም የወሲብን ፈተና ማለፍ ሳይችሉ ወይም ከሁለት

አንዳቸው ተጽኖ ሲያደርጉ። (ለ) አንደኛው ወገን እጮኛው እንዳታመልጠው ወይም ሌላ እንዳይወስድብኝ በማለት እርግዝናን በመፍትሄነት ሲጠቀም (ሐ) አስገድዶ ከመድፈር ጋር ተያይዞ የሚመጣውን የሐግ ተጠያቂነት ወይም የቤተሰብ ውርደት ለመሸፈን ሲባል የሚፈጸም ሊሆን ይችላል።

በእርግዝና ምክንያት የሚፈጸም ጋብቻ ብዙ የሚያስከትለው ችግር አለው። እንዲህ ዓይነቱ የትዳር ጅማሬ በክፉ መንገድ የተጀመረውን ትዳር የበለጠ አስከፊ ያደርገዋል።

- **የበቀል ወይም ያለመበለጥ ስሜት።** ይህ ብዙ ጊዜ የሚሆነው ወጣቶች እጮኝነታቸው ባንዳንድ የተለያዩ ምክንያት ሲፈርስ አንደኛው ወገን ፈላጊ እንዳላጣ ለማሳየት ወይም ከደረሰበት ቀውስ ለማግኘት ሲል ያጋጠመውን ማንኛውንም እድል ይጠቀምበታል። ይህ ሁኔታ በትዳር ዓደኛ ሞት ወይም በፍቺ መለያየት ምክንያት ከገቡበት ቀውስ ለመውጣት በቂ የመረጋጋያ (መስተካከል) ጊዜ ሳይወስዱ ማግባትንም ያጠቃልላል። አብዛኛውን ጊዜ የተመሰቃቀለ ሕይወታቸውን ወይም የቆሰለ ልባቸውን ለመጠገን ብለው የሚያገቡትን (የሚያገቧትን) በሚገባ ሳያጤኑ ያለብዙ ጥንቃቄ የሚጀመር ትዳር ሲገቡበት ደስ የሚል ቢመስልም የኋላ ኋላ አስከፊ ሁኔታ ያስከትላል። ማንኛውም ሰው እጮኛው ስትተወው ወይም አግብቶ ትዳሩ በፍቺ ወይም በሞት ምክንያት ሲፈርስ ልቡ ውስጥ ከፍተኛ ሐዘን ይገባል። ከእንዲህ ዓይነቱ ሐዘን ለማግኘት እንደየሰው ሁኔታ ረጅም ጊዜ ሊወስድ ይችላል። ስለዚህ መደረግ ያለበት ትዳርን ያህል ጋላፊነት ፈጥኖ መሸከም ሳይሆን በመጀመሪያ የደረሰውን የሐዘን ቁስል በሚገባ እስኪድን ጊዜ መውሰድ ያስፈልጋል። የጋብቻ አማካሪዎች ከሐዘን ቁስል ለመጠገን ቢያንስ አንድ ዓመት፣ ተጨማሪ ለመጠናናት ሌላ አንድ ዓመት በጠቅላላው ሁለት ዓመት ያህል ያስፈልጋል ብለው ይመክራሉ።

- **አመጽ።** በርካታ ወጣቶች ከወላጆቻቸው ቁጥጥር ለመላቀቅ የሚጠቀሙበት አንዱ መንገድ ጋብቻ ነው። ከዚህ የተነሳ ወላጆቻቸው የሚቃወሙትን የትዳር ዓደኛ ይመርጣሉ። በጥናት እንደተረጋገጠው ወጣቶች ወላጆች የሚቃወሙትን ግንኙነት ከሌላው ዓይነት የፍቅር ግንኙነት ይልቅ እንደሚገፋበትና ለፍቅራቸው መባባስም ይኸው የወላጆቹ ተቃውሞ ምክንያት ይሆናል። ስለዚህ ወላጆችም ምንም እንኳን እነሱ የማይስማሙበትን ትዳር ልጆቻቸው እንዳይጀምሩ ቢፈልጉም ግልጽ የሆነ ተቃውሞ ነገሩን ከማቆም ይልቅ እንደሚያፋጥነው በመረዳት ከተቃውሞ ይልቅ ምክርና ሌሎች አማራጮችን ቢጠቀሙ የተሻለ ነው። የሮሚዎና የጁልያት የፍቅር ታሪክ የወላጆች ተቃውሞ በልጆቻቸው የፍቅር ግንኙነት ውስጥ የሚያመጣውን ችግር ያመለክታል።

- **ከወላጆች ጫናና ጥቆና ማምለጫ።** ከወላጆች ጭቆና ለመላቀቅ ሲሉ ብቻ ትዳር ለመመስረት የሚገፋፉ ወጣቶች በተለይ ጨቋኝና ኃይለኛ በሆኑ ቤተሰቦች ውስጥ ያደጉ ልጆች ናቸው። እነዚህ ወጣቶች ትዳርን ወላጆቻቸው ከሚፈጽሙባቸው ግፍ መገላገያ አድርገው ይወስዱታል። አንዳንዶችም ከቤት ጠፍተው ይሄዱና ግራ ሲገባቸው በማይፈልጉት ትዳር ውስጥ ይዘፈቃሉ። ይህ ዓይነቱ የትዳር ጅማሬ ከእሳት ወደረመጥ የመግባት ዓይነት ነው።

- **ብቸኝነት።** ሰው ትዳር ከሚመሰርትባቸው ምክንያቶች አንዱ «አንድ ከመሆን ሁለት መሆን ይመረጣል» በሚል አስተሳሰብ ነው። ሆኖም ከሚሰማን ማሕበራዊ ብቸኝነት ለመላቀቅ ብቻ ብሎ ትዳርን መጀመር ችግር ሊያስከትል ይችላል። ስለዚህ ዘለቄታ ያለው ትዳርን ለመመስረት ብቸኝነት ብቻውን በቂ ምክንያት ሆኖ መወሰዱ የሚደገፍ አይደለም። ብቸኝነት የሚያጠቃው ሰው በትዳር ዓደኛው ላይ የማያስፈልጉ ጫና ስለሚፈጥር ለትዳር አለመላካት ሰበብ ይሆናል።

- **መልክና ቁመና።** ቀንጅና እንደተመልካቹ ቢሆንም ከቀንጅ ጋር መጋባት ምንም ስህተት የለውም። ውበት ወንድንም ሆነ ሴትን የመሳብ ኃይል ስላለው ብዙ ወጣቶች ቀንጅ ሰው በሁሉም አንጻር ተፈላጊውን ነገር ሁሉ ያሟላል የሚል ውስጣዊ አመኔታ አላቸው። ይህ አስተሳሰብ ግን ትክክል አይደለም። ምክንያቱም እንደማንኛውም ሰው ቀንጅም ሰው የተለያዩ ድክመቶች ሊኖሩበት ይችላሉ። ሁላችንም እንደምናውቀው ፍጹም የሆነ ሰው የትም አይገኝም። ሌላው ቀንጅ በማግባታቸው እናገኛለን ብለው የሚጠብቁት ጥቅም ማሕበራዊ ተቀባይነት ከፍ ማድረግ ነው። ይህ እውነት የሚሆንበት አጋጣሚ ሊኖር ይችላል። ሆኖም ትዳር ከዚህ የበለጠና መሰረታዊ የሆኑ ነገሮች ስለሚያስፈልጉት በምናየው ውበትና ቁመና ብቻ ተማርከን ትዳር ብንመሰርት ትዳራችን አስተማማኝ መሰረት አይኖረውም። መጽሐፍ ቅዱስም አማኞች ከውጫዊ ገጽታ ይልቅ ልውውጥ ውበታቸው ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለባቸው ይናገራል (1ዴጥ 3:3-4)።

- **ሚሕበራዊ ተጽዕኖ።** ወላጆች፣ ዘመድ አዝማድና ዓደኞች ሁሉ ወጣቱን የግድ ማግባት እንዳለበት ያላገባ ሰውም ችግር ያለበት ነው ብለው ስለሚያስቡ በላጤነት የሚኖርን ሰው እንዲያገባ ይወተውታሉ። ለምሳሌ አንድ ወንድ ወይም ሴት ሳያገባ (ሳታገባ) ሰላሳ ዓመት ከሞላው (ላት) ዘመዶቻቸው አንድ ጉድለት ይኖራል ብለው ያስባሉ። ከሐዘኔታቸውም የተነሳ ሊድሯቸው ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ። ይህን መከራቸውን የሚያየው ያላገባው ሰው በድርጊታቸው ሊበሳጭ፣ ሊያፍርና የማይገባ እርምጃ ለመውሰድ ሊገፋፋ ይችላል። በተጨማሪም ያላገባ ሰው ባካባቢው ሕብረተሰብ ዘንድ እንደሙሉ ሰው ካለመቆጠር አልፎ በጥርጣሬ ዓይን

የሚታይበት ሁኔታዎች ይኖራሉ። ለምሳሌ የጾታ ሁኔታውን መጠራጠር፣ በስውር እንደሚሟግጥ መቁጠር፣ ወይም ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር ወስደው ግንኙነት አለው ብሎ መጠራጠርና ሌሎችም መጥፎ አስተያየቶች የሚጠቀሱ ናቸው። ይህ የመጨረሻው በተለይ ከማህበሩ ሳያውቀው እንዲገለል ያደርገዋል።

- **የህሊና ክስ።** አንዳንዴ በውለታ ስሜት ተገፋፍተው ጋብቻ ሊመሰርቱ ይችላሉ። ለምሳሌ እርግዝና ያስከተለ ወሲብ መፈጸም፣ ተቀራርቦ ብዙ መቆየት፣ ውለታ መዋዋል ወዘተ የመሳሰሉት የይሉኝታ ወይም የነበረው ግንኙነት ሲቋረጥ ለሚያስከትለው ጉዳት የተጠያቂነትና የጥፋተኝነት ስሜት እንዲፈጠር በማድረግ ግንኙነቱ ወዳላመኑበት የጋብቻ ትስስር እንዲያመራ ምክንያት ይሆናል። በዚህ መንገድ የሚጀመር ጋብቻ መጨረሻው እንደማያምር ለማስገንዘብ ብዙ ማስረጃ አያስፈልግም።
- **ሐዘኔታ።** አንዳንድ ጊዜ ፍቅርና አዘኔታ ይደበሳለቃሉ። ለምሳሌ የታመሙ ወይም በተለያዩ ችግር ያሉ ወይም አካል ጉዳተኛ የሆኑ ሰዎችን በሐዘኔታ ልንረዳቸው እንቅርባቸውና ቀስ በቀስ የሐዘን ስሜቱ ከፍቅር ስሜት ጋር ይምታታና ፍቅር የያዘን ይመስለናል። ከዚህ ስሜትም ሳንወጣና ለራሳችን እውነቱን ለመለየት ጊዜ ሳንሰጠው ትዳር ውስጥ እንገባለን። በኋላም ወደነሱ የሳበን ሐዘኔታ እንጂ ፍቅር እንዳልነበር ስንረዳ ትዳራችን የገመትነው የፍቅር ቤት መሆኑ ቀርቶ ባሳሰብነው ችግር የተተበተበ ይሆንብናል።
- **ስሜታዊ ፍቅር።** የሚጋቡ ሰዎች ሁሉ ሊፋቀሩ ይገባል። ቢሆንም ግን በጊዜአዊ ፍቅር ተይዞ ከንፍ ማለት ለትዳር መመስረት ወሳኝ የሆኑ ነገሮችን ማየት እንዲሳናቸው ያደርጋል። ከተጋቡ በኋላ እውነታው ግልጽ ይልና ጉድለታቸውን መተያየት ይጀምራሉ። ትዳር ከፍቅር በተጨማሪ አብሮ ለመኖር የሚፈልጋቸው ብዙ ተጨባጭ ነገሮች አሉት። ስለዚህ «እኛ እስከተፋቀርን ድረስ ሌላው ትርፍ ነው» የሚል ወንድ ወይም የምትል ሴት ለትዳራቸው ዘለቄታዊነት የማያስቡና ዓላማቸው የጊዜው ፍቅራቸውን ማርካት ብቻ ስለሚሆን ትዳራቸው ጥሩ መሰረት አይኖረውም። ስሜታዊ ፍቅር ለጊዜው በሚሰማን ነገር ላይ ይመሰረታል፤ እውነተኛ ፍቅር ግን የዘለቄታውን አልሞ ይራመዳል።

ትዳር ለመመስረት የሚረዱ ትክክለኛ ምክንያቶች

ብዙ ክርስቲያኖች ትዳር ለመመስረት የሚፈልጉት መጽሐፍ ቅዱስን በደንብ ያልተረዱ ሰዎች በሚያደርጉበት መንፈስ ነው። ይህም መንፈሳቸው በስስት፣ በቅናትና ድንበር በዘለለ፣ በጽህፍ በነደለው መንገድ ይገለጻል። ግንኙነታቸው በእግዚአብሔር ላይ የተመሰረተ መሆኑ ቀርቶ አንዱ ከሌላው በስጋው የሚያገኘውንና የሚያረካውን በማሰብ የተመሰረተ ግንኙነት ይሆናል። ይህ ዓይነቱ ግንኙነት ደግሞ ዘለቄታ የለውም።

ጋብቻው ቢፈጸም እንኳን ቆይቶም ቢሆን ችግር ውስጥ መግባቱ የማይቀር ነው።

ሌሎች ደግሞ አድርገው አታድርገው ወይም የሚደረግና የማይደረግ በሚል ሕግ የተያዙ ይሆናሉ። ከዚህ የተነሳ ሂደቱም በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ የተመሰረተ ሳይሆን ሕግንና ስርዐትን በመጠበቅ ላይ የሚገነባ ይሆናል። ይህ አካሄድ ደግሞ በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ሳይሆን በሰው ብርታት ማለትም ሕግን በመጠበቅና ጥንቃቄ በማድረግ ላይ ስለሚመሰረት ለጊዜው የሚሠራ ቢመስልም ቆይቶ ሳጂ መሆኑ አይቀርም።

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ሁለቱ ማለትም ስርዐት ጠባቂና ስርዐት የለሽ ከሆነ ልቅነት የሚመነጭ ግንኙነቶች አደገኛ ናቸው። ስጋዊነቱ እግዚአብሔርን ከስፍራው ያስወጣና እንደፈለጉ መኖርን ያስከትላል። ስርዐትና ወግ አጥባቂው ባንጻሩ በራስ ድርጊትና ጽድቅ ላይ መደገፍን ያመጣል። የእግዚአብሔር መንገድ ግን ጥንቃቄ ቢጠይቅም በነጻነት የሚደረግ፣ በእርሱ መንፈስና ፍቅር ላይ የተመሰረተ ነው።

በሴትና በወንድ ግንኙነት ውስጥ የጋብቻ ሃሳብ ከሌለ ባለማስተዋል የሚደረግ መቀራረብ ትርጉም የለሽ፤ ጊዜን አላግባብ የሚያባክንና የውድቀት መንገድ ስለሚሆን ከፍተኛ ጥንቃቄ ያስፈልገዋል። ዛሬ ብዙ ወጣቶች ከማይወጡበት ወጥመድ የሚገቡት በዚህ ክንቱና ዓላማ የለሽ በሆነ የወንድና ሴት ቅርርቦሽ ውስጥ ስለሚገኙ ነው። ዓላማ የሌለው የክንፈር ወዳጅነት (ገርል/ቦይ ፍሬንድ) ግንኙነት ኃጢአትን የሚያበረታታ ቅድስናን የሚሰርቅ ነው። የወንድና የሴት ግንኙነት መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሆን አለበት። ስለዚህ ወጣቶች በዚህ አንጻር ራሳቸውን መጠየቅ ያለባቸው የትጭጭት ሕግ ምንድነው? የሚል ጥያቄ ሳይሆን «ይህችን ልጅ የምቀርብበት ምክንያትና ዓላማዬ ምንድነው?» «ወደጋብቻ በማድረግው ጉዞ እግዚአብሔርን የማስከብረው በምን መልኩ ነው?» «ራስ ወዳጅነት ያየለበትንና ለስሜት ተገዢ የሆነ መቀራረብን የማስቀረው በምን መንገድ ቢሆን ይሻላል?» «በመቀራረብና መጠናኛት ውስጥ ለዚህች/ዚህ ልጅ በክርስቲያኖዊ ኃላፊነት ጥንቃቄና እንክብካቤ የማድረግው በምን መልኩ ይሁን?» የሚል መሆን አለበት።

በእውነተኛ ፍቅር መያዝ ማለት በእግዚአብሔር ፍቃድ ውስጥ መሆን ነው። ምክንያቱም ፍቅርንም ሆነ ጋብቻን ለሰዎች የሰጠ እርሱ ስለሆነ በግንኙነታችን ሁሉ የርሱን ክብር መፈለግ አለብን። ጌታ ኢየሱስ እጮኞቻችንን በፍቅር እንዴት እንደሚኖሩ በግልጽ ባያስተምርም ሰዎች እርስ በርስ በሚኖራቸው ግንኙነት ምን ዓይነት ባህርይ ሊታይባቸው እንደሚገባ በትክክል ነግሮናል። ይህንንም በተለይ የሕግን ምንነት ባጠቃለለበት ሁለት ትዕዛዛት ላይ ገልጿል። «ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው፡- ከትዕዛዛቱ ሁሉ ፊተኛይቱ እስራኤል ሆይ ስማ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው አንተም በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍሱህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት — ሁለተኛይቱም ባልንጀራህን እንደራስህ ውደድ የምትል እርሷን

የምትመስል ይህች ናት» (ማር 12:29-33)። ጌታ ኢየሱስ በዚህ ቃል የሚነግረን እጅግ አስፈላጊውና ቅድሚያ ሊሰጠው የሚገባው ጉዳይ እግዚአብሔርን በየትኛውም ሁኔታና ጊዜ ልናከብረው እንደሚገባና ይህ አክብሮት ሞልቶ በመትረፍ ለሌሎች ሰዎች ባለን ጋላፊነትና በጎ ፍቃድ አማካይነት መገለጥ እንዳለበት ነው።

አንድ ወንድና አንድ ሴት ለትዳር የሚበቁበት ሁለት መንገዶች አሉ። አንደኛው መንገድ በራሳቸው ጥረት፣ ፍለጋ፣ ትውውቅ፣ ጥናት፣ ሚዛን ወዘተ የትዳር ጓደኛ የሚያገኙበት ነው። ይህ ተፈላልጎና ተመራርጦ የሚወስኑበት መንገድ በእንግሊዝኛ «ዴቲንግ Dating» ይባላል። ሁለተኛው መንገድ ደግሞ ብዙ በመጸለይ፣ ሰዎችን በማማከር ልባቸው ወደአንዱት ልጅ ያዘነብልና ከዚያች ልጅ ጋር ወላጆችዋን አስፈቅደው በእጮችነት መልክ የሚተዋወቁበትና የሚያድጉበት መንገድ ነው። ይህ አካሄድ በእግዚአብሔር ላይ በከፍተኛ ደረጃ መደገፍን ያመለክታል።

ከላይ የተጠቀሱት ሁለቱ ወይም ከነዚህ ጋር የተያያዙ ሌሎች መንገዶች ወጣቶች ተዋውቀውና ተዋደው ወደትዳር የሚሄዱበትን የአፍላ ፍቅርን ሂደት የሚያመለክቱ ናቸው። ሆኖም በሁለቱም ወገን የማይኳኳኑበትና አብረው መሄድ የማያስቻላቸው ሁኔታ ከተከሰተ ለመተውና ሌላ ለመፈለግ የሚከለክላቸው ሕግ የለም። ከዚህ ነጥብ ጋር ተያይዞ መረዳት ያለባቸው መገዳገብና ስብራቱ እንዳይከፋ ብዙ ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ መሆኑን ነው።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ የትዳር ምስረታ

እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ምክር የሆነ ትዳር ለመመስረት የሚቻለው ከዚህ የሚከተሉት ተጨባጭና መሰረታዊ ነገሮች በማንኛውም ትዳር ፈላጊ ውስጥ መገኘት ሲችሉ ነው።

1. በመጀመሪያ በሁሉም ነገር እግዚአብሔርን ማስቀደምን መለማመድ። የእግዚአብሔርን ቃል በማንበብ ስለክርስቲያናዊ ጋብቻ ጥሩ ዕውቀት ይኑራችሁ። ከእግዚአብሔር ቃል ስለጋብቻ የሚናገረውን በእርግጠኛነት አጥኑ። በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ተሳታፊ ሁኑ። ሕይወታችሁና ጊዜያችሁ ቃሉን በማንበብና የእግዚአብሔርን ፍቃድ በማወቅ ጉጉት ይሞላ። ደስ የሚያሰኛችሁን ነገር እያደረጋችሁ እግዚአብሔርን ጠብቁ። አትቸኩሉ። ከእግዚአብሔር ጋር ከሆናችሁ የሚያልፍባችሁ ጊዜና ጥቅም የለም።

2. በጋብቻ ምስረታ ወቅት የሚመችና የማይመች አካሄድ እንዳለ ዕውቁ (2ቆሮ 6:14)። የማይመችና ሕይወትን ለአደጋ የሚያጋልጥ አካሄድ ወይም ፈተና እንዳለ አውቃችሁ በጥንቃቄ ተመላለሱ። ራስን ካለመግዛት የሚደረግ አካሄድና እቅድ ለኬታማ ትዳር በመመስረት ሂደት ውስጥ አጉል ድርሻ ስላለው ሁሉን በማስተዋል ማድረግ ይገባል።

3. ራሳችሁን በሚገባ ዕውቁ። በሕይወታችሁ መለወጥ የሚገባቸው ድክመቶቻችሁን በመለወጥ ጥሩ የትዳር ሰው ለመሆን ራሳችሁን አዘጋጁ። አስቀድሞ በራሳችሁ ደስተኛ ካልሆናችሁ በትዳር ሕይወታችሁ ደስተኛ ለመሆን አትችሉም። ስለዚህ

- ከትዳር የምትፈልጉት ምን እንደሆነ አወቁ። የምትፈልጉትን በሚገባ ብታውቁ ከትዳር ምን እንደምትጠብቁ ብቻ ሳይሆን የትዳር ጓደኛችሁ ምን እንዳለውና እንደሚያስብ ከማወቅ አልፋችሁ ፍላጎታችሁንም ጭምር በውይይታችሁ ጊዜ በሚገባ ለማስተላለፍ ትችላላችሁ።

- ሁሉም ነገር እኔ እንደምፈልገው ብቻ ይሁን አትበሉ። ግትር አቋምና ፈጽሞ የማይለወጥ አመለካከትም አይኑራችሁ። አንዳንድ ችላ የምትሏቸውና አቻችላችሁ ልትቀበሏቸው የሚገቡ ነገሮች ስለሚኖሩ በልባምነት ተመላለሱ። ሆኖም በምንም ሁኔታ የማትለውጧቸው ነገሮች እንዳሉ መዘንጋት የለባችሁም። ይህንን ደግሞ ማወቅ የምትችሉት አስቀድማችሁ ስለራሳችሁ ስታውቁ ብቻ ነው። ስለራሳችሁ ስታውቁ ደግሞ ለጋብቻ ከምታስቡት ሰው ምን እንደምትፈልጉ በሚገባ ለማወቅ ትችላላችሁ። አንዱ ከሌላው በጣም አጥብቆ የሚፈልገው ነገር ተሟልቶ እስካልተገኘ ግንኙነት መጀመሩ ወይም መቀጠሉ ጥቅም የለውም። ምክንያቱም ቆይቶም ቢሆን ችግሩ መነሳቱ አይቀርም። ስለዚህ ይህንን ከመጀመሪያው ማወቁ እጅግ ጠቃሚ ነው።

4. ዕድሜ ልካችሁን የማታገቡ መስሎአችሁ አትጨነቁ። በፍርሃትና በጭንቀት የተነሳ ተገቢ ያልሆነና ድንገተኛ ውሳኔ እንዳትወስኑ በደንብ አስቡበት። ከስጋት የተነሳ ከማይገባ ቦታ ትወድቁና ዕድሜ ልካችሁን በጸጸት ትኖራላችሁ። ሕይወታችሁ ደስ በሚያሰኝ ነገር ይሞላ። የቀረውን ነገር ለእግዚአብሔር ተውት። ከዚህ ጋር ሰዎች ሁሉ እንደማያገቡ እውቀ (ማቴ 19:10-12)።

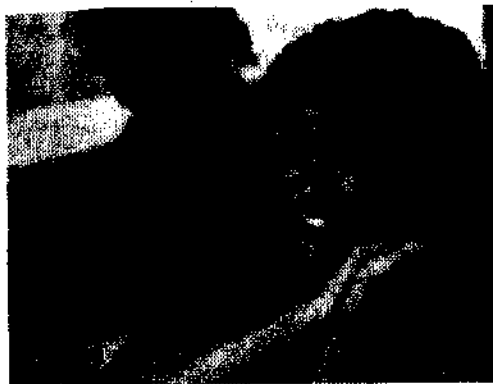
5. የአልኮል ፍቅር፣ መጥፎ ሱስ፣ ቁማር፣ የማይገቡ ጓደኞችን መያዝ ጤነኛ ግንኙነትን ያበላሻል። በተለያዩ ሱሶች የተያዙ ሰዎች እርዳታ እንጂ ጋብቻ አያስፈልጋቸውምና ለትዳር አትፈልጓቸው። ታማሚዎች ስለሆኑ ጤነኛ ጋብቻ ለመፍጠር አይችሉም። እንለወጣለን ቢሉ እንኳን በጮኝነት ረዘም ላሉ ጊዜያት ከተፈተኑ በኋላ እንጂ የሚሉትን አምኖ መቀበሉ ችግርን መጋበዝ ነው። ክፉ ልማድና ሱስ ከፍተኛ ወጥመድ ስለሆኑ ከነሱ መላቀቅ ቃል በመማባት ብቻ የሚሆን አይደለም። ነገር ግን ከተጋባችሁ በኋላ የተፈጠረ ችግር ከሆነ ከመርዳት ውጪ መፋታት መፍትሄ አይደለም። ከእግዚአብሔር በላይ ሰውነታችንን የሚገዛ ነገር ሊኖር አይገባም። ስለዚህ ከእንደዚህ ካሉ ሰዎች ጋር ግንኙነት ካለን በተቻለ መጠን እርዳታ

የሚያገኙበትን መንገድ በመፈለግ ልናግዛቸው ይገባናል። ወደ እግዚአብሔር በቀረብን መጠን እግዚአብሔር ከእንደዚህ ዓይነቱ ቀንበር ሊያላቅቀን ይችላልና ወደ እርሱ በጣም እንቅረብ።

6. ልምዱም ሆነ ዕውቀቱ ያላቸውን ሊያማክሩን የሚችሉ በሳል ሰዎችን ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። ጋብቻ የዕድሜ ልክ ስለሆነ የሚመቸንን ለማግኘት አስፈላጊውን ነገር ሁሉ ማድረግ አለብን። የእህል ውሃ አጣጫችንን እግኝተን በቃል ኪዳን ለዘለቄታው መተላለር በርግጥ ከፍተኛ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ስለዚህ ከእኛ የተሻለ ልምድና እውቀት ያላቸውን ሰዎች እርዳታ በዚህ ሂደት ውስጥ ማግኘቱ ትልቅ ግምት የሚሰጠው ነው።

7. «የማይሆነንን የትዳር ዓደኛ ማወቁ በጣም ቀላል ነው። ከባድ የሚሆነው የሚሆነንን ማወቁ ነው።» ክፉ የትዳር ዓደኛ ምን እንደሚመስል በብዙ መንገዶች ማወቅ እንችላለን። ትክክለኛውና ሁነኛው የትዳር ዓደኛ ምን መምሰል እንዳለበት ማጥራቱና ልብን አሳርፎ ወደትዳር መግባቱ እጅግ ከባድ ነው። እንዲህ ዓይነቱን ጉዳይ በሚገባ የምንገነዘበው ራሳችንን በቅድሚያ በማወቅ፣ የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳት፣ ትእግስትን ገንዘባችን በማድረግ በማያቋርጥ ጸሎት በመጠመድ ነው። ስለዚህ ጉዳይ ሰፊ አድርገን ወደፊት እንመለከታለን።

በሚቀጥሉት ክፍሎች ከትውውቅ እስከ ትዳር ያሉትን ሂደቶች ሰፋ ባለ መንገድ እንመለከታለን።

ትክክለኛውን እህል ውሃ አጣጭ ማግኘት

ክፍል 2

የተቃራኒ ጾታ መሳሳብ

ምዕራፍ 3

ትዳር የሚፈላለጉ እንደት ይገናኛሉ?

ስለትዳር ከግሰብ በፊት የሚደረግ ቅድመ ዝግጅት

በብዙ አገር ባህል ወንድ መራጭ ሴት ተመራጭ ነች። እንዲህ ዓይነቱ የጋብቻ ሂደት ሊቀር ወይም ሊሻሻል የሚገባው ቢሆንም በአብዛኛው የዓለም ክፍል እየተሠራበት ይገኛል። አንድ ወንድ ትዳር ለመጀመር በሚያስብበት ጊዜ ማረጋገጥ ያለበት ቅድመ ሁኔታዎች አሉ። ከእነሱም ውስጥ የሚከተሉትን በዋነኝነት ልናነሳቸው እንወዳለን።

- ለአቅመ አዳምና ሄዋን መድረስ
- ጠንካራ መንፈሳዊ ሕይወትና አቋም
- ገቢ የሚያስገኝ ሥራ እንዲሁም የሚኖሩበት ቤት
- ከወላጆቹ ጋር ሰላማዊና የተረጋጋ ግንኙነት።
- የሚቀርባቸውና የሚያወያቸው ዓደኞችና ወዳጆች
- ተግልቶ ይቅር የመባባል ወይም አጥፍቶ ስህተትን የማስተካከል ልማድ ፍላጎትና ችሎታ እንዲሁም በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በተለያዩ ስፍራዎች የተጠቀሱት ሌሎች ተመሳሳይ በጎ ባህሪያትን ያጠቃልላል።

የልግዊ (Matchmakers) አስፈላጊነት

ብዙ ጊዜ ወጣቶች ካላቸው የልምድ ማስለና ተገቢ ትኩረትን ባለመስጠት ወይም በተፈጥሮ ዓይናፋር ከመሆናቸው የተነሳ እንደፈለጉ በወቅቱ ትዳር ሳይዙ ይቀራሉ። በምዕራቡ ዓለም ይህንን ችግር ለማስወገድ ጋብቻ ለመያዝ ፈልገው በአንዳንድ ምክንያት ያልቻሉትን የሚረዱ አግዊ (Matchmakers) የሚሏቸው ድርጅቶችና ገለበቦች አሉ። በአንዳንድ መንገድ አግዊዎች የላጤዎችን የፍለጋ ጊዜ ለማሳጠር ይረዳሉ። በሀገራችንም ቢሆን በዚህ መልክ የሚረዱ ቀድሞም ነበሩ አሁንም አሉ። ከነተረቱ «አግዊን አንድ መጦር አንድ በጦር» ይባላል። ይህም የነበረውን ተፈላጊነት ያመለክታል። አግዊዎች የአገቢውንም ሆነ የተገቢዋን ግንኙነት በግጤን «ይህች ትሻልሃለች ወይም ይህ ይሻልሃል» ብለው ሃሳብ በመስጠት ለእኛ «ይህች ትሁን ያች» የሚለውን አታካች

ብለው ሃሳብ በመስጠት ለእኛ «ይህች ትሁን ያች» የሚለውን አታካች የምርጫ ውጣ ውረድ ሊቀንሱልን ይችላሉ። ይህንንም የሚያደርጉት የእኛን ማንነት፣ ባህርይና ኑሮ በማጤን ከልጅቱ ፍላጎትና ማንነት ጋር በማገናዘብ ነው። የሁለታችንንም ክፉና በጎ ጎን በማመዘዝንና ከቁመናም ሆነ ከሌላም ተፈላጊ ነገሮች ጋር በማወዳደር አጣርተው ይህችን ወይም ይህንን አግባ ወይም አግቢ በማለት ሃሳብ ይሰጣሉ። ሆኖም ለማግባት የሚወስነው ሰውየው ወይም ሴትየዋ በግላቸው የሚወስኑት እንጂ በተጽዕኖ ሊደረግ ጨርሶ አይገባም። ይህንን ለማስጠንቀቅ ሳይሆን አይቀርም «አማጭ ረማጭ» የሚባለው። ወጣ ገባ በምትለብት ጊዜአት እነዚህን ነገሮች ታጠራላችሁ። በሀገራችንም በዚህ አንጻር ሊያማከሩ የሚችሉና አንዳንድ አስፈላጊ ምክሮችንና አስተያየቶችን ሊሰጡ የሚችሉ ቤተመገባዊ፣ ጓደኛና የሰፈር ሰው ይኖራሉ። ማወቅ ያለብን ግን የመጨረሻው ውሳኔም ሆነ በኋላ በጋብቻ ውስጥ በሚፈጠሩ ጉዳዮች ሃሳፊነቱ የአግቢዎቹ መሆኑን ነው።

ከእናንተ የተሻሉ ሰዎች ምክርና መመሪያን መሻቱ ለምን አስፈላጊ ሆነ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። ለዚህ ደግሞ መልስ የሚሆኑ የሚከተሉት ፍሬ ነገሮች ናቸው።

- በድንገተኛ ፍቅር ሲታወሩ የወደዱትን ሰው ጤነኛ ያልሆነ ገጽታ ማየት ይሳናል። ስለሆነም ትክክለኛ እይታና ግንዛቤ እንዲኖራችሁ ለማድረግ የሌሎች ምክር ይጠቅማችኋል።
- አንዳንዴ በማይሆን ስሜት ትገፋፋና ራሳችሁን ለማይገባ የስጋ ፈተና ታጋልጣላችሁ። በእንዲህ ዓይነት ፈተና እንዳትሰናከሉ ስሜታችሁን መቆጣጠር እንድትችሉ ከእናንተ የተሻሉ ሰዎች በምክራቸው ይረዷችኋል።
- አልፎ አልፎ በትንሽ በትልቁ በመካከላችሁ አለመግባባት ይፈጠርና ካሰባችሁበት እንዳትደርሱ ትሆናላችሁ። ይህ እንዳይሆንና ጥቃቅኑ ነገር ሁሉ ላለመግባባታችሁ ምክንያት እንዳይሆንባችሁ እነዚህ ሰዎች መላውን ያሳዩዋችኋል።
- የሚመክሩዋችሁ ሰዎች ስታጠፉ ሊገስዷችሁ መልካም ስታደርጉ ሊያበረታቱዋችሁ ይችላሉ። እንዲሁም የእግዚአብሔርን ቃልና የትዳርን ምንነት ያስተምሯችኋል።

እንደ ወጣት በዚህ መንገድ ስለመከሩት ሰዎች ሲናገር «አትቸኩል! ረጋ ብለህ ያዘው፤ መጀመሪያ እንዲሁ ቅረባት፤ እርግጠኛ እስክትሆንና መስመር ባለው ሁኔታ እጮኝነት ለመጀመር እስክትዘጋጅ ድረስ በስሜት ተገፋፍተህ በኋላ እማትወጣበት ወጥመድ እንዳትገባ ተጠንቀቅ» ይሉኝ ነበር ብሏል። እንዲህ ዓይነቱን ዕርዳታ ሊሰጡ የሚችሉ ሰዎች ወላጆች፣ የሃይማኖት መሪዎች፣ አገልጋዮች ወዘተ ሊሆኑ ይገባል። እነዚህ ሰዎች በተቻለ መጠን ሁለታችሁንም ሊያውቁ የሚችሉ ሰዎች ቢሆኑ የበለጠ ጥሩ ነው። አንድ ወንድ ማግባት በሚፈልግበት ጊዜ በርካታ አማራጮች

አሉት። ሆኖም ምርጫውን ማጥበብ ካልቻለና ሁሉንም አማራጮች መመከር ከፈለገ እድሜ ልኩን ሳያገባ ይችላል። በብዙ መንገድ ይህ ምርጫውን በመንግስት ሕግ፣ በሃይማኖትና በአካባቢው ባህል ገደብ የተነሳ ምርጫው ጠብብ ሊል የሚችልበት ሁኔታ አለ።

በየትኛውም መንግስት፣ ሃይማኖትና ባህል መጋባት ስለሌለባቸው ሰዎች የተጻፈና ያልተጻፈ ሕግ አለ። በአንዳንድ አካባቢ ከቅርብም ሆነ ከሩቅ ዘመድ ጋር ጋብቻ እንዳይፈጸም የአካባቢው ባህል ይከላከላል። መንግስትም የቅርብ ዘመዳዎች ለምሳሌ ወንድምና እህት እንዳይጋቡ ያዛል። ከዚህ ሌላ የወንድም ወይም የእህት ልጅ የአጎት ወይም የአክስት እንዲሁም የእንጀራ ልጆች አይጋቡም። በአንዳንድ ባህል ደግሞ በእነዚህ ዘመዳዎች መካከል ጋብቻ ክልክል አይደለም። በሌላ በኩል ደግሞ በሃይማኖት ድርጅቶች የሚደነገግ የተፈቀደና ያልተፈቀደ ጋብቻ አለ። ለምሳሌ በመንግስት ሕግ የክርስትና ልጅ፣ የጡት ልጅ፣ አበልጅ ወዘተ ከሚባሉት ጋር የሚፈጸም ጋብቻን አይከለክልም። በአንዳንድ የአገራችን ባህል ግን እነዚህ ሰዎች እንደቤተሰብ አባል ስለሚቆጠሩ በመካከላቸው ጋብቻ የተከለከለ ሆኖ እናገኛለን። ክርስቲያንና ሙስሊም እንዳይጋቡ በሁለቱም ሃይማኖቶች የተከለከለ ሲሆን ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናትም ምእመናቸው ከሌላ እምነት ተከታይ ጋር እንዳይጋቡ የሚከላከሉበት መመሪያ አላቸው። የዘርና የጎሳን ደንቦችና አሠራሮች እዚህ ላይ መጥቀስ አስፈላጊ ሆኖ ባናገኘውም የእነዚህ መመሪያዎች መኖር በመጠኑም ቢሆን የምርጫውን ስፋት ያጠብቃል።

ከዚህ ሌላ የመደብና የእውቀት ደረጃ በግምት ውስጥ ሲገባ ምርጫው እየጠበበ ይሄዳል። ብዙ ሰዎች ከዘራቸው በተጨማሪ ከሃይማኖታቸው፣ ከመደባቸው፣ ከእድሜ እኩያቸው ወዘተ ውጭ አያገቡም። መልክና ቁመናን ስናስብ ደግሞ ምርጫችን በጣም ጠባብ እየሆነ ይመጣል። ትምህርት ቤቶች ምርጫችንን በተወሰነ አካባቢ እንድናደርግ የሚጫወቱት ሚና አለ። ማለትም በአንድ ት/ ቤት ወይም ኮሌጅ ተቃራኒ ጾታዎች መሰባሰባቸው የምርጫውን ትኩረት ሰብሰብ ለማድረግ ያግዛሉ። በዚህ መሰረት በሌላ ከተማና ትምህርት ቤት ያሉ ልጆች በምርጫችን ውስጥ የሚገቡበት እድል ይጠባል። አቅራቢያ ወይም የአካባቢ ተመሳይነት በትዳር ጓደኛ ምርጫ ላይ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው።

የሰው ፍላጎትና የትዳር ጓደኛ አመራረጥ

ከላይ የጋብቻ አጀማመርን አስመልክቶ ካነሳናቸው ሃሳቦች እንደተረዳነው አንድ ለማግባት የተዘጋጀ ወንድ ለጋብቻ የደረሱ ሴቶች ሁሉ በምርጫው ውስጥ ሊካተቱ ቢችሉም በመንግስት፣ በሃይማኖትና በባሕሉ ሕግ መሰረት ክርሱ ጋር ጋብቻ ሊፈጽሙ የሚችሉት ሴቶች እንዴት ዓይነቶች መሆን እንዳለባቸው ተወስነዋል። ነገር ግን እንዲህም ሆኖ ሊያገባቸው የሚችሉ እጅግ ብዙ ሴቶች በተፈቀደለት የምርጫ ክክል ውስጥ ሊኖሩ እንደሚችሉ ማወቅ አለብን። ይህም ማለት ከላይ ከተጠቀሱት ሌላ

ለጋብቻ የደረሱ በዓለም ውስጥ ያሉ ያላገቡ ሴቶች ሁሉ በምርጫው ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ ማለት ነው። ይህ ሁኔታ በብዙ መንገድ ሊጠብ ካልቻለ እድሜውን በፍለጋ ሊጨርስ ይችላል። ምክንያቱም እንኳን በዓለም ያሉትን ያላገቡ ሴቶችን በሙሉ ማየት ቀርቶ በአንድ አገር ወይም በአንድ ከተማ ያሉትን ሴቶች ሁሉ ማየት የማይቻል ነው። በአንድ ትልቅ ከተማ ውስጥ ብዙ ክፍለ ከተማና ቀበሌዎች ስለሚኖሩና በአንድ ቀበሌ ውስጥ የሚገኙትን ያላገቡ ሴት ልጆች ዞሮ ማየት ከባድ ስለሆነ ነው። ስለዚህ የመምረጥ እድሉን እያጠበበ መሄድ ይኖርበታል። ብዙ ሰዎች በአካባቢያቸው ካገኛት ልጅ ጋር የመጋባታቸውን ሁኔታ ስናይ በርግጥ አንድ ወጣት ለጋብቻ የምትሆነውን ለመምረጥ ያሉትን አማራጮች የሚያጠብሉት መንገዶች እንዳሉ እንገነዘባለን። ለምሳሌም የሚከተሉትን ነጥቦች እንመልከት።

ውስጣዊ ፍላጎታችንን የምታሟላ መምረጥ። ከላይ የዘረዘርናቸው የምርጫ ይዞታዎች በብዙ መንገድ እውነት ቢሆኑም ብዙ ጊዜ ሰዎች ከተዘረዘሩት አካባቢዎችም ውጭ የትዳር ጓደኛ እንዲመርጡ የሚያደርጓቸው ሁኔታዎች አሉ። ለምሳሌ እያንዳንዱ ሰው በውስጡ ጥማትና ፍላጎት አለው። እንዲሁም የሌለውን ነገር የምታሟላለት የትዳር ጓደኛ ይፈልጋል። ስለዚህ ካሉት አማራጮች ውስጥ ማለትም አካባቢ፣ ሃይማኖት፣ መደብ፣ እድሜ ወዘተ በተመለከተ በውስጡ ያለውን ፍላጎት እጅግ በጣም ታረካልኛለች ወይም በእኔ ውስጥ የሚጎድለውን ታከክስልኛለች የሚላትን ይመርጣል። ይህ ለሴቷም የሚሠራ እውነት ነው። ይህን ሃሳብ በምሳሌ አድርገን እንመልከት። ተስፋዬ ሃሳቡን መቋጫት አይሆንለትም ከዚህ የተነሳ አንድ ነገር ከመወሰኑ በፊት ሌሎች ሰዎች አስተያየት እንዲሰጡት ይጠይቅና ጠንከር ብሎ የተናገረውን ሰው ምክር ይወስዳል። ተስፋዬ የትዳር ጓደኛ በሚፈልግበት ጊዜ ይህንን ችግሩን ስለሚያውቅ በአካባቢ፣ በሃይማኖት፣ በዘር በእድሜ ከሚመስሉት ወጣት ሴቶች መሃል ጠንከር ያለ ውሳኔ ማስተላለፍ የምትችለው ልጅ ሃሳቡን ትስበዋለች። በአንጻሩ የእርሱ ዓይነት አስተሳሰብ ያላቸውንና የመወሰን ችግር ያላቸውን ሴቶች ይሸሻል። ይህን ምሳሌ መሰረት በማድረግ የሚከተሉትን የምርጫ ሂደቶች እናጢን

- ♦ የበላይ ወይም ፈላጭ ቆራጭ የሆነ ባህርይ ያለው ራሱን ማስገዛትና ትእዛዝን መቀበል የሚወድ ሰው ቀልቡን ይስበዋል
- ♦ እሸሩ መባል የሚፈልግ ወንድና የእናትነት ባህሪ ያላት ሴት ብዙ የመሳሳብ ሁኔታ አላቸው።
- ♦ በሌላው ጥረት የሚኖርና ታታሪ አብረው ቢጣመሩ ብዙ ይጣጣማሉ።
- ♦ የባህሪ፣ የአመለካከት ተመሳሳይነትም የሚማርካቸው አሉ።
- ♦ ከዚህ ሁሉ በጣም የከፋውና ጤናማ የማይመስለው አንዱ መግፋት፣ መጨቆን፣ መበደል የሚፈልግና ሌላው ለመገዳትና ተረጋግጦ ለመገዛት

የሚፈልግ የሚፈጥሩት ትዳር ነው። ይህ ዓይነቱ ትዳር እጅግ እንግዳ ስለሆነ ሰዎችን ብዙ ያስገርማል።

- ♦ በጣም ቆንጆ ሴቶች መልኩ ቀና ባይሆንም የተማረ፣ ትልቅ ሥራና ስልጣን ያለው ሰው ይማርካቸዋል።

በወንድና በሴት መሃል ያለው መሳሳብ

ወንዶችና ሴቶች እንደየጾታቸው ልዩነት የተለያዩ የሚሳሳቡባቸው ምክንያቶች አሏቸው። አንዳንድ ሰዎች ከሌሎች ይልቅ ሰዎችን የመሳብ ችሎታ አላቸው። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ብዙ መፈለግም ሆነ መቅረብ አይሆንላቸውም። ለዚህ ልዩነት አስተዋጽኦ የሚያደርገው መልክና ቁመና ነው። ውበት እንደየተመልካቹ ቢለያይም በጥቅሉ ግን ሁሉም ሰው የቆንጆ መለኪያ ብሎ የሚቀበላቸው ተመሳሳይ መስፈርቶች አሉ። ይህ ባይሆን ኖሮ የቀንጅና ውድድር ባልተደረገም ነበር። ብዙ ባህል ቀጠን ያለን ከወፍራም፣ ረዘም ያለን ከአጭር፣ በራሱ ላይ ጸጉር ያለውን ወንድ ከበራ፣ ፈርጠም ያለን ከቀጭን አበላልጦ የሚያዩበት መመዘኛ አላቸው። ከዚህ ሌላ በጊዜው ተቀባይነት ያለው አለባበስ (ፋሽን)ና የሰውነት አቋም አንዱን ከሌላው ደምቆ እንዲታይና ተቀባይነቱ እንዲሰፋ ያደርጋል። ፋሽን በጣም ተለዋዋጭ ነው፤ ለምሳሌ በሰባዎቹ ዓመታት ውስጥ ለወንዶች ጸጉርን ማጎፈር (አፍር)፣ ከእግሩ ላይ ሰፊ የሆነ ሱሪ መልበስ (ቤል ቦተም)፣ ረጅም ሶል ያለው ጫማ ማድረግ ተቀባይነትና አድናቆትን ያስገኝላቸው ነበር። አሁን ያን የሚያደርግ ሰው ቢታይ ምናልባት ይሳቅበት ይሆናል። በሴቶች አካባቢም በጣም አጭር ቀሚስ (ሚኒስከርት) መልበስና ሌሎችም ወቅቱን የተከተሉ ድርጊቶችን ማድረግ ቆንጆ ከማስኘት አልፎ ተቀባይነትን ያስገኝ ነበር። ዛሬ እነዚህ ነገሮች እንደዘመናዊነት ወይም እንደስልጣኔ ወይም እንደጥሩ ቁመና መለኪያ ሆነው አይታዩም።

ዘመናችን ውበትና ቁመናን በጣም ያደንቃል። በጥናት እንደተረጋገጠው በትምህርት ችሎታ፣ ልምድ ወዘተ ተመሳሳይ ደረጃ ላይ የሚገኙ ሁለት ሰዎች በአንድ የሆነ ውድድር ላይ ቢቀርቡ መልኩ (መልኳ) የማረ ሰው የተሻለ ተቀባይነት አለው። በፍርድ ቤት ላይቀር ተመሳሳይ ወንጀል የፈጸሙ ሰዎች በዳኛ ፊት ቢቀርቡ መልኩና ቁመናው የማረ ሰው ከሌላኛው ይልቅ አነስተኛ ቅጣት ይሰጠዋል። ሐኪሞችም ሳይቀሩ በዚህ ወጥመድ ይወድቃሉ። ቁመናው መልካም የሆነ ሰው ቁመናው ብዙ ከማይሰበው የተሻለ ሕክምና ሲያገኝ፣ አንዳንድ የሰነ ልቦና ሐኪሞችም መልክ ጥፋ አእምሮውም እንደመልኩ ጥፋ ነው ብለው እንደሚያምኑ በጥናት ይታወቃል ("Marriage and The Family" By Stephen A. Grunlan; Zondervan Publishing House, 1999; Pg. 56)። በትዳር ጓደኛ ምርጫ ግን ወጣቶች «መልክ ረጋፊ ሀብት ጠፊ ነው» የሚለውን የአበው አነጋገር በማሰብ ትክክለኛና ዘላቂ የትዳር ጓደኛን ለማግኘት ከዚህ ሌላ ሊተኮርበት የሚገቡ ነገሮች እንዳሉ ሊገነዘቡ ይገባል።

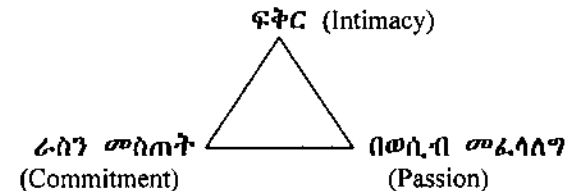
አማኞች በክርስቲያኖች ዘንድ ይህ ሁኔታ እንዴት መታየት አለበት? የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ከላይ ከቀረበው አመለካከት ብዙም የራቁ አይደሉም። የእግዚአብሔር ቃል በቀመና ስለተታለለው ሊቀካህኑ ሳሙኤል «ሰው እንደሚያይ እግዚአብሔር አያይምና ናቅሁት» በማለት እግዚአብሔር ከመልክ ይልቅ ልብን እንደሚመለከት ተናግሯል (1ኛው 16:6-7)። ሐዋርያው ጴጥሮስም ሴቶችን ከውጭ ከሚሆን ከሚታይ ይልቅ የልብ ውበት እንዲኖራቸው ይመክራል (1ኛው 3:3-4)። መጽሐፍ ቅዱስ በውጫዊ ሁኔታ እንዳንታለልና አጥብቀን የውስጥ ማንነትን መፈለግ እንዳለብን ይመክረናል። ምንም እንኳን ማንኛውም ሰው የግል ንጽህናውን አለባበሱንና ቁመናውን ተቀባይነት ባለው መልክ አስተካክሎ መቅረቡ አስፈላጊ ነው ቢባልም አማኞች ትልቁ ተጋድሎአችን የመንፈስ ፍሬ በሕይወታችን እንዲታይ ነው (ገላ 5:22-23)። በመሆኑም ሰዎችን በውጫዊ ቁመናቸው እንዳንመዝን እጅግ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለብን ተመክረናል (ዮሴ 2:1-12)። ከዚህ የተነሳ በዓለም ያለው መስፈርት መንፈሳዊ ሚዛናችንን እንዳያቃውሰው ትልቅ ትኩረት ሊኖረን ይገባል።

በፍቅር መጣመር

ተቃራኒ ጾታዎች በፍቅር እንዲሳሳቡ የሚያደርጓቸው ብዙ ነገሮች አሉ። አንድ ሰው ተቃራኒ ጾታ ባካባቢው ሰላለ ብቻ በፍቅር አይያዝም። የሚሰበውና ለመቅረብና ለመተዋወቅ የሚገፋፋው ነገር በውስጡ እንዲፈጠር የሚያደርግ አንድ የተለየ ነገር መኖር አለበት። ይህ የተለየ ነገር ደግሞ ካያት (ካየችው) ሰው ሁሉ ጋር ሳይሆን የሚከሰተው አንድ በውስጣቸው እንዲነዝራቸውና «እሱ ሊሆን ይችላል» ወይም «እሷ ልትሆን ትችላለች» እንዲሉ የሚያደርጋቸው የመሳሰብ ስሜት ሲጫር ነው። በዚህ መልክ የተፈጠረ መሳሰብ ነው ወደ ፍቅር ካደገ በኋላ በጋብቻ የሚቋጩው። ፍቅሩም ከሌሎች የፍቅር ዓይነቶች ልዩ ነው። ሰዎችን በፍቅር እንዲተሳሰሩ የሚያደርግ ብዙ ዓይነት ፍቅር አለ። ለምሳሌ፦

1. የወንድማማች ፍቅር። ይህ ዓይነቱ ፍቅር ለሌላው ሰው የምናሳየውን ጥንቃቄ አክብሮት የሚያመለክት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ወንድምን ወይም ጠላትን መውደድ የሚለው የፍቅር ትእዛዝ ይህንን ይመለከታል።
2. የወጻጅነት ፍቅር። ይህ በወንድምና እህት ወይም እጅግ በጣም በሚቀራረቡ ጓደኞች መካከል የሚኖር የፍቅር ዓይነት ነው። ጻዊትና ዮናታን እንዲህ ዓይነቱ ፍቅር በመካከላቸው ነበር።
3. የወላጅ ፍቅር። ይህ በልጅና በወላጅ መካከል የሚኖርን ፍቅር ያመለክታል።
4. የተቃራኒ ጾታ ፍቅር። ይሄ ደግሞ በተለይ የእጮኞችንና የባልና ሚስትን ፍቅር የሚያመለክት ነው። ለጋብቻ መሰረት የሚሆነው ይህ ዓይነቱ ፍቅር ነው።

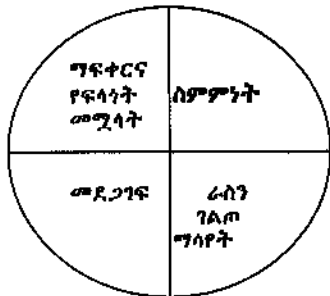
የፍቅርን ሂደት ያጠኑ ሊቃውንት የደረሱበት ውጤት እንደሚያመለክተው በሰው ውስጥ በመጀመሪያ የሚፈጠረው የተቃራኒ ጾታ መፈላለግ በወሲባዊ መልክ የሚነሳ ነው። ይህ ስበት ወደሁለተኛው ደረጃ ማለትም መቀራረብና በፍቅር ወደ መያያዝ ካላመራ ጊዜአዊ እርካታ ማግኛ ዘዴ ብቻ ሆኖ ይቀራል። ሁለተኛው ደረጃ ወደሶስተኛው የሚሸጋገረው ለጋብቻ መጠያየቅና ውሳኔ ላይ መድረስ ሲቻል ነው። በአጠቃላይ እድገቱ ወደጋብቻ የሚያደርስ መሆን አለበት ማለት ነው። እነዚህ ሦስቱ ሲሟሉ እውነተኛ ፍቅር አለ ማለት እንችላለን። ፍቅር በውስጡ ሦስት ነገሮች አሉት። ይህም (1) መቀራረብና በፍቅር መያያዝ (Intimacy) (2) ወሲባዊ ፍቅር (በፍትወት ነገር መፈላለግ) (Passion) (3) ዘለቄታ ያለው መቀራረብ (Commitment) ናቸው። ይህ በውስጡ እድገት ያለው የፍቅር ሂደት በሚከተለው ሁኔታ ይገለጻል።

- 1) መቀራረብና መፈላለግ በውስጣችን የሚፈጠር ስሜት ነው። ስሜቱ በውስጥ የሚኖረውን ለመቀራረብና ለመዋህድ ያለንን ግፊት ያመለክታል። አንዱ ለሌላው የሚሰማውን ሞቅ ያለ ስሜት መሰማት፣ ጥንቃቄ ማድረግና ጊዜውንና እሱነቱን ለሌላው ማካፈል ያለውን ፍላጎት ያጠቃልላል። ማካፈል ማለት በቃልና በመቀራረብ የሚሆን ማንነትን በመግለጥ በስሜት መደጋገፍ (በሀዘን፣ በችግር ወዘተ) ማለት ነው።
- 2) በስጋ መፈላለግ። ይህ መፈላለግ አንዱ ከሌላው ጋር ለመነካካት፣ ለመተቃቀፍና በወሲብ ለመዋህድ ያለውን ፈተና ያጠቃልላል።
- 3) ዘለቄታ ያለው መቀራረብ ሁለት ነገሮችን በውስጡ ይዟል። እነሱም
 - አንደኛው ሌላውን በሙላት ማፍቀርና መቀበል። ይህ የሚያሳየን ፍቅር በስሜት በድንገት የሚፈጠር ሳይሆን በምርጫ የሚሆን እንደሆነ ነው።
 - የፍቅር ቀጣይነት። ቀጣይነቱ ችግርንና መሰናክልን በሚያልፍ ሁኔታ አብሮ መሆንን የሚመለከት ነው።

አንድ የጋብቻ እማካሪ ምሁር ከላይ የተገለጡትን የፍቅር ሂደቶች እርስ በእርሳቸው በተያያዙ እራት ክፍሎች ባሉት ክብ ነገር (ለምሳሌ የመኪና ጎማ) ምሳሌነት ይገልጧቸዋል። እነዚህንም (ሀ) ስምምነት (Rapport)፣ (ለ) ራስን ገልጦ ማሳየት (Self Revelation)፣ (ሐ) መደጋገፍ (Mutual

dependency)ና (መ) ማፍቀርና የፍላጎት መሟላት ከንዋኔ (Intimacy & need fulfillment) በማለት ገልጠዋል። ይህ የፍቅር ጎማ አንድ ዙር የሚዞረው አራቱንም ሂደቶች ሲያከናውን ብቻ ነው። አንድ ልንገነዘበው የሚገባን ነገር ቢኖር ጎማው ወደፊት ሲንከባለል የፍቅር ሂደቱ እየቀጠለና እየጨመረ እንደሚሄድ ሁሉ ወደኋላ መንከባለል ሲጀምር ደግሞ የፍቅር ሂደቱ እየቀነሰና እየጠፋ ይሄዳል።

ፍቅር እንዲያድግና እንዲደረጅ ጎማው ያለማቋረጥ ወደፊት መንከባለል ይኖርበታል። ቀጥለን እነዚህን የሂደቱ ደረጃዎች ዘርዘር አድርገን እንመልከት።

1. የመጀመሪያው ደረጃ ስምምነትና መቀበል ነው። ይህ ደረጃ ተቃራኒ ጾታዎች መተዋወቅና መቀራረብ የሚጀምሩበት እንዲሁም የጋራ የሆኑ የሚያግባባቸውና የሚያቀራርባቸው ነገሮች እንዳሉ የሚፈትሹበት ነው። አንዳቸው በሌላቸው ውስጥ የሚፈልጉትን የጋራ ነገር ካገኙና በግልጽ መነጋገርና መወያየት የሚችሉ ከሆነ መቀበሉና መዋሃዱ ይቀጥላል ማለት ነው። በመጀመሪያው ደረጃ ውስጥ ማለፍ ወደ ሁለተኛው ለመሸጋገር እጅግ አስፈላጊ ነው።
2. ሁለተኛው ደረጃ ራስን መግለጥ ነው። በዚህ ጊዜ አንዳቸው ስለሌላው ጤነኛ ስሜት ይሰማቸዋል፤ መተፋፈርና ይሉኝታ ቀስ በቀስ ይወገዳል፤ እንዲሁም ከጥቅልና ላይ ላዩን ከሆነ ንግግር ዘርዘር ወዳለ ራሳቸውን የሚነካና ማንነታቸውን ወደሚገልጥ ውይይት ይሸጋገራሉ። በመሆኑም አንዱ ለሌላው ራሱን የሚገልጠው ለሌላ ሰው ባልነገረው መልክ የውስጥ ገበያውን በማውጣት ስለሆነ መቀራረቡና ውህደቱ እየጨመረ በእውነተኛ ፍቅር መተሳሰር ይጀምራሉ። ይህንን ደረጃ በዚህ መልክ ማለፍ የቻሉ እጮኞች ወደሦስተኛው ደረጃ መሸጋገር ይችላሉ ማለት ነው።
3. ሦስተኛው ደረጃ አንዱ በሌላው ላይ መደገፍ ነው። እዚህ ደረጃ ላይ ሲደርሱ እርስ በርሳቸው ጥልቅ በሆነ መንገድ በግልጽ ስለሚወያዩ አንዱ ያለሌላው መኖር እንደማይችል እየተገነዘቡ ይመጣሉ።

በመሆኑም አንዱ ከሌላው ጋር ያለማቋረጥ አብሮ የሚኖርበትን ሁኔታ ከልቡ ይሻል። ይህ እውን የሚሆንበትንም መንገድ ያቅዳል። እንዲሁም የሚያደርጉትና የሚወጡት ነገር ሁሉ ሁለቱንም በሚጠቅም መንገድ እየሆነ ይመጣል። በዚህ ወቅት እርስ በርስ መደጋገፍና አብሮ የመሆን ፍላጎት በከፍተኛ ደረጃ ስለሚኖር ግንኙነታቸው የጠበቀና በፍቅር የታሰረ ይሆናል። ይህ ግንኙነታቸውም ከራሳቸው አልፎ ለሌሎች ሰዎችም ጭምር መታየት ይጀምራል። እንግዲህ አንድ ሰው አፋን ሞልቶ «ፍቅር ያዘኝ» የሚለው እዚህ ደረጃ ሲደርስ ነው።

4. አራተኛው ደረጃ የፍቅርና የፍላጎት መሟላት ደረጃ ነው። በዚህ ደረጃ ውስጣዊ ፍላጎታችን የሚረከብትና የሚሟላበት ተቀባይነት፤ መታመን፤ ድጋፍና ፍቅር የምናገኝበት ነው። ይህ ፍላጎት የሚሟላው በሁለቱ መካከል ጠለቅ ያለ መቀራረብና ውህደት ሲኖር ነው። ይህ ግንኙነት የራሱ የሆነ ከፍተኛ ግፊት ስላለው ብዙ ሰዎች ዘላቂና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ውህደቱ እንዲቀጥልና ፍላጎታቸው እንዲሟላ እቅድ ያወጣሉ። ብዙ ጊዜ ሴቶች ወደጋብቻ የሚሳቡት ወደዚህ ደረጃ ሲደርሱ ነው። በሌላ በኩል ብዙ ወደ ትዳር የሚደረግ ግንኙነት የሚፈርሰው ይህ እንዳይቋረጥና ባስተማማኝ መንገድ ሂደቱ እንዲቀጥል የሚፈልጉት ደረጃ እንዳሰቡት ሳይሆን የፍቅሩ ጎማ ወደፊት ሳይሆን ወደኋላ ሲሄድ ነው። በዚህ ጊዜ መተማመኑና መደጋገፉ ይቀንሳልና መራራቁ እየጨመረ ይሄዳል።

እስካሁን ያየናቸው የፍቅር ደረጃዎች ፍቅር ከማሕበራዊ ግንኙነት ተነስቶ የሚጓዝበትን ሂደት የሚያሳዩን ደረጃዎች ናቸው። በእያንዳንዱ ደረጃ ወጣቶቹ ወደኋላም ሆነ ወደፊት የመሄድ አማራጮች አሏቸው። የመረጡት መንገድ ወደፊት የሚያመራውን ከሆነ ወደትዳር ዓለም ይጓዛሉ። ምርጫቸው ወደኋላ የሚወስደውን መንገድ ከሆነ ደግሞ ወደመለያየትና ሌላ ወደመፈለግ ደረጃ ይደርሳሉ። አንዳንድ ሰዎች ይህንን ዙር በሚገባ ሳይጨርሱ ትዳር ይጀምራሉ ሆኖም ከቀናቸው በጋብቻው ውስጥ ዙሩን እየፈጸሙ ይሄዳሉ። ባንጻሩ ሂደቱ ወደኋላም ሊሄድና ትዳሩም ሊፈርስ እንደሚችል መገንዘብ አለብን። ትዳር ጥሩና የተላካ የሚሆነው አንዱ ከሌላው የሚፈልገውን ያለማቋረጥ ሲያገኝ ነው።

ምዕራፍ 4 **አስደናቂው የፍቅር ስጦታ**

ፍቅር የእግዚአብሔር ስጦታ ነው

በፍቅር መያዝ የእግዚአብሔር ስጦታ እንደሆነ ታውቃላችሁ? እንዲህ እንድንሆን አድርጎ የፈጠረን እርሱ ነው። ውበትን እንድናደንቅና መሳሳብ በመካከላችን እንዲኖር የርሱ ፈቃድ ነው። መጋባትን የፈጠረ እግዚአብሔር ነው። ይህ በውስጣችን የሚነደው ፍቅር ግሎና አይሎ ወደትዳር እንዲደርስና ሙቀቱ እንዲቀጥል የርሱ ፈቃድ ነው። ማፍቀር በርሱ ነው የተጀመረው። ከዘላለም ጀምሮ የወደደን እርሱ ነው። ሁለት ወጣቶች በፍቅር ሲያያዙ አንዱ ለሌላው እርሱነቱን መስጠቱ ነው። ይህ ደግሞ ከተላካ ዘለቄታ ያለው ደስታን ያመጣል ባይሰምር ግን በብዙ መንገድ ይጎዳል። ያልበሰለና ሩቅ ማየት የተሳነው ፍቅር ዘለቄታነት ያለው ጤነኛ ግንኙነት እንዲኖራቸው አቅደው ቢገፉበትም ቆይቶም ቢሆን በትዳራቸው ላይ ክፉ ጥላ የሚያጠላ የችግር መነሻ ይሆናል። ስለዚህ በፍቅር ብንወድቅም ማስተዋላችን ሊጠፋ አይገባም። ማስተዋል ማለት ያለንበትን ሁኔታ ቀኝና ግራ፣ ፊትና ጀርባ አይተን ዘለቄታ ያለውን ነገር መምረጥ ነው። ፍቅር እውነተኛና ተጨባጭ በሆነ ነገር ላይ ሲመሰረት ዘላቂነት አለው። ይህንን እውነታ አንድ ሰው በሚከተለው ምሳሌ አመልክቷል።

በፍቅርና በማስተዋል መሃል ያለው ልዩነት በወላንዶ (ካይት)ና በክሩ መካከል ባለው ልዩነት ይመስላል። የወጣት ፍቅር በንፋስ እንደሚነዳና ወደላይ እንደሚደርግ ካይት ነው። ማስተዋልና ጥበብ እንደክሩ በመሆን ካይቱ የሚሄድበትን መንገድ ይመራዋል። በሁለቱ መሃል ያለው ግንኙነት መቋረጥ የለበትም። አንዱ ወደላይ ሊበር ይፈልጋል ሌላው ወደመሬት ስቦ ይይዘዋል። አንዳንዴ ካይቱ ከክሩ አምልጦ ሊበር ይፈልጋል። ስለዚህ

ክሩን እንደመሰናከልና አስቸጋሪ ጋሬጣ ሊያየው ይችላል። ሆኖም ክሩ አጥብቆ ባይዘውና ቢያመልጥ ተምዘግዝን ባደገኛ ሁኔታ ወደመሬት ይወድቃል። ይህ ከማስተዋል የራቀ የወጣት ፍቅርን ሊያመለክተን ይችላል። አንዳንዴ በስስት፤ በመቅበጥ ወይም በወሲብ ስሜት ይገፋፋና ከማስተዋል ይርቃል። ሆኖም ብዙም ሳይቆይ በራሱ ድርጊት ይጠላለፍና አይወድቁ አወዳደቅ ይወድቃል። ስለዚህ በፍቅር መጠመዱ ብቻ በቂ አይደለም። ልቡናው የታወረ ፍቅር የሚወስደውን አደገኛ እርምጃ እንዳያመዘገን ያደርገዋል። እውር ፍቅር ለጊዜው የሚታየው የፈለገውን አግኝቶ መርካቱን ብቻ ነው። በፍቅር አእምሮው የታወረ ሰው አነስተኛ ጥንቃቄ እንኳን አያደርግም። ማስተዋል ሲኖረው ግን ካይቱ መቼ ወደሰማይ መብረርና ርቆ መሄድ እንዳለበት መቼ ከቁጥጥር ውጭ እንዳይሆን መያዝና መሰብሰብ እንዳለበት ያውቃል። በማስተዋል ስለሚመራ ፍቅር የሚከተሉትን ሦስት ነጥቦች ልብ እንበል።

1. የወጣት ፍቅር አሁን ማግኘት አለብኝ ይላል ማስተዋል ግን በትእግስት እንጠብቅ ይላል። የብዙ ወጣቶች ከፍተኛ ችግር ሁሉን በአስቸኳይ አሁን ለማግኘት መፈለጋቸው ነው። መጽሐፈ ምሳሌ 19:11 የሚለውን ልብ በሉ።
 - አንዳንዴ የሚዋደዱ ወጣቶች ተጣልተው ለመታረቅ ጊዜ ከመስጠት ይልቅ ወዲያው ከሌላ ሰው ጋር ግንኙነት ይጀምራሉ። ይህ የመጀመሪያ ቀስላቸውን የሚያስረሳቸው የሚመስላቸው እርምጃ በማስተዋል የተደረገ ስላልሆነ ቆይቶም ቢሆን ጸጸት ማስከተሉ አይቀርም። ሰዎች ሲቀራረቡ አነስተኛም ቢሆን ቅሬታ መፈጠሩ እንደማይቀር መረዳት ይስፈልጋል። ችግር በተከሰተ ቁጥር ሰውን መሸሹ የሚደገፍ እርምጃ አይደለም። ይህ እርምጃ ሲደጋገም ቋሚ ወዳጅ ያሳጣል።
 - አንዳንድ ሰዎች የትዳር ንደኛ ሲያፈላልጉ ረዘም ያለ ጊዜ ይወስድባቸዋል። በትዕግስት እንደ እግዚአብሔር ቃል የሆነ እርጭኛን መጠበቅ ጊዜያቸውን የሚፈጅባቸው ይመስላቸውና የራሳቸውን እርምጃ በመውሰድ ከዓለማዊ ሰው ጋር ግንኙነት ይፈጥራሉ።
 - ሌላ ጊዜ ደግሞ ወጣቶች በግንፍል ፍቅር ይያዙና እስከ ጋብቻቸው ዕለት መጠበቅ የሚገባቸውን የወሲብ ግንኙነት ቀደም ብለው ይፈጽማሉ። ይህንን የሚያደርጉ ወጣቶች ሠርግም ሆነ ትዳርን የሚጀምሩበትን ቀን በጉጉት መጠበቅ አይችሉም። ምክንያቱም ሁሉንም ያወቁና የደረሱበት ይመስላቸዋልና ነው። ከዚህ ሌላ ከጋብቻ ውጭ የተደፋፈሩ ወጣቶች በጋብቻቸው ብዙ ችግር እንደሚጠብቃቸው አይገነዘቡም። የመግባባትና የመተማመን ችግር ይገጥማቸዋል። ባንጻሩ በትዕግስት ራሳቸውን ይዘው የሚጠብቁ ወጣቶች።

- ትዕግስትና ማስተዋል በፍቅር የሚሄዱበትን መንገድ ይቀይሳቸዋል። ይህም ተማሪ ከሆነ ትምህርቱን እስኪጨርስ በአንገሉ ፍቅር አይጠላለፍም። በፍቅር ውስጥ ቢሆንም በማስተዋል ቅደም ተከተሉን ይዘው ይሄዳሉ። ትዕግስት ማጣት ሁሉንም ነገር በሩጫ እንድናደርግ ይገፋፋናል። ጤነኛ ግንኙነት የሚጠይቀውን ጊዜና ሁኔታ አልፈን እንዳንሄድ ይገዳደራል። በአንዴ ሁሉንም ነገር ጨርሰን እርፍ የማለት ስሜት ይፈጥርብናል። አንዳንድ ፍቅር ከመፍጠሩ የተነሳ ያስከራል። ችግሩ ግን ቆይቶም ቢሆን ስካሩ ሲበርድ የሚቀረውን አመድ ማንሳቱ ነው።

- ማስተዋል ረጋ ብለን ሁኔታዎችን እንድናይ ይረዳናል። ይህ ዓይነቱ ሂደት ልብን ያረጋጋል፤ እግዚአብሔርም በግንኙነታችን ውስጥ ከፍተኛ ስፍራ እንዳለው ያሳያል። እርሱ ያለበት ግንኙነት ሁል ጊዜ በነፃነትና ፍጻሜ አለው (መዝ 38:18)። እግዚአብሔር በጊዜ ውስጥ ሁሉም በቦታው እንዲገለጥ ያደርገዋል። ትዕግስት ሲጠፋ ነው ሁሉንም ባንዴ ለማግኘት እንድንመኝ የሚያደርገን።

2. ወጣት «በፍቅር ስሆን ማድረግ ያለብኝን ነገር ስሜቱ ይነግረኛል» ይላል ማስተዋል ግን ዓላማና ውጤት ባለው መንገድ እንድንመራ ይረዳናል። መጽሐፈ ምሳሌ 3:5 ፍቅርና ታማኝነት እንደሚያያዙ ይነግረናል። እንደእግዚአብሔር ዕቅድ «በፍቅር መያያዝ» ማለት በስሜትና ወሲብ ፍላጎት መክነፍ ሳይሆን ዘለቄታነት ባለው ግንኙነት መተሳሰሩና ወደጋብቻ ደስታ መድረስ ማለት ነው። ፍቅር የሚያድገው ድንበር እንዳለው ስንረዳ ነው። በመጽሐፈ ምሳሌ 7:18 ሞኝ በተንኮል ሌላውን በፍቅር ስም በወሲብ እንደሚጠቀምበት ይጠቁማል። ሞኝ ስለሌላው ግዴታ ስለሆነ የራሱን ደስታ ብቻ ለሚሟላት ይጥራል።

- ማስተዋል ወጣቶችን የእጮችን ጊዜያቸው ፍሬአማ እንዲሆን ያደርጋል። ማስተዋል የፍቅር ትውውቃቸው ጥልቀት እንዲኖረው፤ አንዱ ስለሌላው የበለጠና የሰፊ ነገር እንዲያውቅ፤ የዓላማና የእመለካከት፤ የራዕይ መጋጠም እንዲኖራቸው ጥረት እንዲያደርጉ፤ ባንዱ የሚጎለውን ሌላው ስለሚሞላበት መንገድ እንዲያውቁ ይረዳቸዋል። ይህ እንዲሆን አንዱ ሌላውን ያለፍርሃትና ይሉኝታ አስፈላጊውንና ማወቅ ያለበትን ጥያቄዎች ሁሉ ይጠይቀዋል። በዚህ መንገድ እያደጉ ወደጋብቻ ቃል ኪዳን ይራመዳሉ። በስሜት ተፈትነውና ተጠላልፈው እንዳይወድቁም ጥንቃቄ ያደርጋሉ። በስሜት መጠላለፍና መውደቅ እንዳለ የተረዱ ወጣቶች መንገዳቸው ባጭር አይቀጭም።

3. የወጣት «ፍቅር አሁን ባለን ደስታ እንርክ» ይላል፤ ትዕግስትና ማስተዋል ግን «ስሜታችንን በመግዛት ጊዜያዊ ፈተናን አሸንፈን

ዘለቄታ ባለው ቁም ነገር መኖር አለብን» ይለናል። ይህን አስመልክቶ በምሳ 19:2 የተባለውን ልብ ማለት አስፈላጊ ነው። ፍቅራችን እውቀት የተለየው ከሆነ አደገኛ መንገድ ላይ ነው የሚገኘው ማለት ነው። ስሜት አንድ አሁን ያስፈልገናል ስለምንለው ነገር ቶሎ እንድናገኘው የሚገፋፋን ውስጣዊ ፍላጎት ነው። ስሜት በንዴት፤ በደስታ በመፈንደቅ፤ በፍርሃት፤ በሀዘን፤ በቅናትና በጥላቻ ወዘተ ራሱን ይገልጻል። የስሜት መግለጫዎች የተለያዩ መሆናቸውን ውሻ ተገድሎ የተመለከቱ የተለያዩ ሰዎች በውሻው መሞት የተሰማቸው ምን እንደሆነ በመመርመር መረዳት ይቻላል። ለምሳሌ፡- ውሻ የሚወዱ ሰዎች ነገሩ በጣም ያሳዝናቸዋል፤ ውሻ የሚጠሉ ሰዎች ግን በመሞቱ ይደስታሉ። ስሜቱን የሚቆጣጠር ትክክለኛ ሰው ግን ነገሩን በማመዘዝ ያየዋል። ስለዚህ ማስተዋል ነገሮችን በመረዳት እንድንመዝናቸው ያደርገናል። ማስተዋል ሲሳነን ግን የዕለቱን ማሰብ ብቻ ሳይሆን ለኛ የምንፈልገውን እንጂ ስለሌላው ግዴታችን እንድንሆን ያደርገናል።

ጥሩ ቁመና

ወደጋብቻ ዓለም የመግባት ሃሳብ ያላቸው በርካታ ወንዶች መልክና ቁመናን አንዱና ትልቁ መለኪያ አድርገው ይወስዳሉ። መለኪያው አስፈላጊ ቢሆንም ትዳርን ለመመስረት ከቁመናና ውበት የበለጠ አግባብነት ያላቸው በርካታ አስፈላጊ ነገሮች አሉ። እነዚህን ተፈላጊ ነገሮች ግምት ውስጥ አለማስገባቱ ቆይቶ በትዳር ሕይወት ውስጥ መከሰት የሌለባቸውን ችግሮች መጋበዝ ይሆናል። ከትዳር ጓደኛ ሊያገኙ የሚፈልጉትን ጥሩ ጥሩውን ነገር ማሰብ ከፋት የለውም ሆኖም ውጫዊው ነገር ላይ ብቻ በማተኮር ሌላውንም እጅግ አስፈላጊ የሚባሉ ነገሮችን ችላ የሚያሰኝ እንዳይሆን ትልቅ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። ውጫዊ ነገሮች የቱንም ያህል አስፈላጊ ቢመስሉም አላፊ፤ ተለዋዋጭና ረጋፊ ናቸው። ባንጻሩ ዘላቂና ቋሚ የሚባሉ ነገሮች አሉ። እነዚህ ደግሞ ባደባባይ የማይታዩ ሊሆኑ ይችላሉ። ጊዜ ወስዶና ልብ ብሎ ነገሮችን ማግኘብ እጅግ አስፈላጊና ብልህነትም ነው። ጥሩ ምርጫ ለማድረግ የሚያግዙ መነሻ ነጥቦች እንደሚከተለው ተገልጻል።

1. ከሌላው የምትጠብቁት መልካም ነገር ሁሉ እናንተም ዘንድ በመጠኑም ቢሆን እንዲኖር ያስፈልጋል። ያለዚያ ቆይቶም ቢሆን ብዙ ነገር ሊያስከፍላችሁ ይችላል። ውበት ብቻውን ለትዳር መሰረት አይሆንምና ሌሎች አስፈላጊ ነገሮች አብረው መኖራቸውን ማረጋገጡ እጅግ ተገቢ ነው። ራስን መጠበቅና መንከባከብ በጣም ጥሩ ነው። ያለንን በሚገባ መጠቀምና አምሮ ለመታየት መጣር ተቀባይነትን ያስገኛል።
2. በውጭ የሚታዩት መልክና ቁመና ብቻቸውን ትዳርን ስለማይሠሩ ለትዳር መመስረትና መጠንከር አስፈላጊ ናቸው

የሚባሉትን መልካምና ዘላቂ ነገሮች ለምሳሌ ባህርይ (በነምግባር)፣ ማስተዋል፣ ሙያ (በቤት ውስጥ ወይም በውጭ ገቢ ሊያስገኙ የሚችሉ ነገሮች እንዲያብሩና ጎልተው እንዲወጡ የምትችሉትን ሁሉ አድርጉ። መልክ ረጋፊ ነው ሀብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል አትዘንጉ

3. ውበት የሚለካው እንደየግለሰቡ አመለካከት ነውና የሌሎች የውበት መለኪያ ተጽእኖ እንዳያሳድርባችሁ ጥንቃቄ አድርጉ፤ ያላችሁንም በሚገባ ተንከባክቡ። ለምሳሌ የሚከተሉትን ተመልከቱ

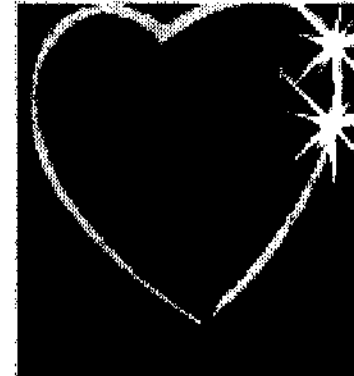
- አንዳንድ ሰው የፊት ውበት ማለትም የዓይን ጉላት፣ የአፍንጫ ሰልካካነት፣ የከንፈር ማማር የበለጠ ይማርከዋል።
- ሌላው በቁመናና ቅርጽ (ፎርም)፣ ወይም በጠቅላላው ተክለ ሰውነት ላይ ያተኩራል። ለምሳሌ ጻሌን ትከሻን ወዘተ ያደንቃል።
- ፎልጵላነትና ተግባቢነትን የውበት መለኪያ አድርገው ቅድሚያ የሚሰጡም አሉ።
- ባህሪና ስነምግባርን በአንደኛ ደረጃ የሚያስቀምጡም ብዙዎች ናቸው።
- የወላጆች ማንነት (ዘር)፣ ዝና፣ ሀብት ወዘተ ሁሉንም ያሟላል ወይም ያካክሳል የሚሉም አሉ።

ሁሉም ተሟልቶ ሳይገኝ ሲቀር

መልክ፣ ባህርይ፣ ሀብት፣ ዕውቀት፣ ወዘተ የመሳሰሉት ለትዳር በምንፈልገው (በምንፈልጋት) በአንድ ሰው ላይ ተሟልተው አይገኙም። ስለዚህ አንዱን በአንዱ ማካከስ ይበጃል። በትዳር ያደኛ ምርጫ ወቅት ጥሩ ቁመናና የግል ንጽህናን አስመልክቶ የሚከተሉትን ነጥቦች ልብ ማለት ያስፈልጋል።

1. ሌላው እንዲኖረው የምትፈልጉት መልካምና ጥሩ ነገር በመጠኑም ቢሆን ወይም በማካካሻ መንገድ በእናንተም ዘንድ ሊገኝ ይገባል። አለበለዚያ በእናንተ የሌለውን ለምሳሌ ውበትና ቁመና ስትፈልጉ ዋጋው እንደ ውድ የነጋዴ ዕቃ ይሆንና ብዙ ያስወጣችኋል፤ ዘለቄታውም ቢሆን ላያምር ይችላል።
2. ውበት ብቻውን ትዳርን አይሠራምና ሌላውም ተፈላጊ ነገር መኖሩን ማረጋገጡ እጅግ አስፈላጊ ነገር ነው። በተቻለ መጠን ለትዳር ተፈላጊ የሆኑት ነገሮች ይገኙባችሁ። መልክ ረጋፊ ነው ሀብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል አትዘንጉ (1ዴጥ 3:1-6)።
3. ራስን መጠበቁና መንከባከቡ በጣም ጥሩ ነው። ያለንን በሚገባ መጠቀምና አምሮ ለመታየት መጣሩ ክፉት የለውም። ብቻ እስከትዳር (የሚፈልጉትን እስኪያገኙ ብቻ አይሁን) ዘለቄታነት ይኑረው።

4. ውበትን ማድነቅ እንደግለሰቡ አመለካከት የሚለያይ ነውና በሌላው ገለጣ አትወሰዱ። አንዳንዱ በፊት ላይ የሚታይን እንደጥሩ ውበት ይቆጥረዋል (ዓይን፣ አፍንጫ፣ ከንፈር፣ ግንባር ወዘተ)። ሌላው ቁመናን (ፎርም)፣ ሌላው ጻሌን ትከሻን ወዘተ ያደንቃል።

በፍቅር መተሳሰር

በእውነተኛና ስሜታዊ ፍቅር መካከል ያለው ልዩነት የተቃራኒ ጾታዎች መቀራረብ ሁል ጊዜም እውነተኛ ፍቅር መሰረቱ ሳይሆን ይችላል። መቀራረቡ ከወሲብ ጋር የተያያዘ ስሜታዊ መፈላለግ የሚሆንበት ብዙ አጋጣሚ አለ። ስሜታዊ ፍቅር ለተቃራኒ ጾታ ያለው አመለካከት ያልበሰለ በመሆኑ የራስ ስሜት በማርካት ላይ የተመሰረተ ሰውየውን ሳይሆን ከሰውየው ውስጥ አንድ ክፍል ብቻ በማግኘት የሚያተኩር እንዲሁም ያንን ሰው በፈለገው መንገድ ማግኘት መጠቀምና መቆጣጠር የሚፈልግ ነው። እውነተኛ ፍቅር ግን ሌላውን ሰው በሁለንተናው የሚፈልግና እንደራሱ የሚቀበል፣ እንዲሁም ዘለቄታ ያለው ሕብረትና አንድነት የሚፈልግ ነው። ቀጥለን በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት በማንጸጸር እንመለከታለን።

ስሜታዊ ፍቅር

1. በማየት የሚፈጠር የበላይ በመሆን ጠበቅ የሚገለጥ ነው
2. በበስት የሚይዝ፣ በቅናት የተሞላ ለራስ ብቻ የሚያስብ ነው
3. መገለጫው ሌላውን በመብዝበዝና የግል ስሜትን በማርካት ነው

እውነተኛ ፍቅር

- እያደገ የሚሄድ ራስን በመስጠት ጠላትና እያለ የሚሄድ ነው
- የራስን ማንነት በማወቅ፣ከሌላው ጋር ያለበት ራሱን የሚያካፍል ነው
- የራሱን ሳይፈልግ ሌላውን ማንጽና መጥቀም የሚፈልግ ነው

4. በሰጋ ሰበት ላይ የሚያተኩርና የወሲብ ፍላጎት ቢኖረውም ለሌላው ራሱን የነኛ መገለጫው ወሲብ ነው	በሁለንተናው የሚያካፍልም ነው
5. እድገት የሌለው ለውጥ የማይሻገር፤ ሰሜኑ የሚረከብበትን መንገድ የሚፈልግ ለላውንም የሚያሳድግ ነው	ተጨማሪ በሆነ መንገድ የሚያድግ
6. የአፍ ሙጋስና የወሽት ፍቅር በብዙ የሚታይበት ነው፤ መጋፈጥ የማይፈልግ እውነታ ላይ የተመሰረተ ሙሉና እድገት ባለው መንገድ የሚሄድ ነው	
7. ድርጊቱ የሚያስከትለውን ሃላፊነት መተበል አይፈልግም	ሃላፊነት የሚሰጠውና ለድርጊቱ ተጠያቂ እንደሆነ ያምናል

አንድ ሰው ፍቅር ሲይዘው በምን ያስታውቃል? ዋነኛ መታወቂያው ሰሜታዊ ፍቅር «አሁን» ሲል እውነተኛ ፍቅር ለመብሰልና ለማደግ ጊዜ ይወስዳል። «አይቶ ተማረክ» ወይም «በፍቅር ወደቀ» የሚለው አባዛል የሰሜታዊ ፍቅር መገለጫ ነው። በዚህ ዓይነቱ ፍቅር ወደድኩት ባዩ የተማረከበት አንድ ወይም ሁለት ነገር ሊኖር ቢችልም ግንባታዋ ስለሌለው ሌሎችን ሁኔታዎች ሳያጣራ ገና ከመተዋወቃቸውና ከመቀራረባቸው በፍቅር ይጠመድና ትዳር ለመመስረት ያቅዳል። ከዚህ በተቃራኒ እውነተኛ ፍቅር የሚወደውን ሰው በሚገባ ለማወቅ ይጥራል። ጥረቱ የቱንም ያህል ጊዜ ቢፈጅበት ገድ የለውም። በመሆኑም አንድ ወይም ሁለት ነገር ብቻ ሳይሆን በወደደው ሰው ሁለንተናዊ ግንኙነት በፍቅር ይግረካል።

በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰውና በባልና በሚስት መካከል እንዲኖር የሚፈለገው ፍቅር እውነተኛው ፍቅር ነው (ኢፈ 5:25፤ ቆላ 3:19)። ይህ ፍቅር ከሌላው የፍቅር መገለጫዎች በተለየ ሁኔታ ራሱን ለሚወደው መስዋዕት አድርጎ መስጠትን በሚያመለክት የፍቅር ቃል «አጋፔ» በመባል ይታወቃል። አጋፔ ፍቅር እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍቅር ለመገለጽ አንድያ ልጁን መስዋዕት በማድረግ በመስቀል ላይ ለጋጢአታችን መስዋዕት አድርጎ የሰጠበት ፍቅር መገለጫ ነው። ስለዚህ አጋፔ ፍቅር በፍቃደኝነትና በድርጊት ላይ የተመሰረተ ፍቅር ነው። ሌላው ዓይነት ፍቅር የወዳጅ፣ የጓደኛ፣ የወሲብ ወዘተ የሆነና በጊዜ ታይቶ ሊጠፋ የሚችል አብዛኛውን ጊዜ ከሰሜታዊነት ጋር የተያያዘ ሆኖ እናገኘዋለን። በፍቅር ወስጥ ሰሜት አንዱ ክፍል ሲሆን ከእውነተኛ ፍቅር የሚመነጨው ሰሜት የሌላውን ደህንነትና እድገት የሚፈልግ ነው።

ምዕራፍ 5

የሚያገቡትን ፈልጎ ማግኘት (Dating)

የትዳር ጓደኛን መምረጥ ከባድ ሃላፊነት ነው።

በዚህ ምድር ጉዞአቸው ሰዎች የተለያዩና የተወሳሰቡ እጅግ ብዙ ውሳኔዎችን ይወስናሉ። ከውሳኔዎች ሁሉ እጅግ ከፍተኛውና ከባዱ ሁኔታና ዘላቂ የትዳር ጓደኛን አስመልክቶ የሚደረግ ውሳኔ ነው። ይህ ከማናቸውም ውሳኔዎች ሁሉ በላይ ነው። ምክንያቱም

- ቢሆንላችሁ ለአርባና ሃምሳ ዓመታት አብራችሁ የምትኖሩት አሁን ከምትመርጡት የትዳር ጓደኛ ጋር በመሆኑ።
- የምትመሰርቱት ትዳር ሕይወታችሁን የመንግስተ ሰማያት ወይም የገህነመ እሳት ሊያደርገው ስለሚችል።
- መፋታት እጅግ አስከፊና ከተፋቱ በኋላ መልሶ ማግባት ከፍተኛ ወጥመድና ያለመሳካት ሂደት ውጤት ስለሆነ ፍቺ በሰው አእምሮ ጥሎት የሚሄደው ክፉ ጠባሳና መጥፎ ትዝታ አለው። ከዚህ በተጨማሪ ተፋተው የሚጋቡ ሰዎች የሚቀጥለው ጋብቻቸው ዘላቂነት እጅግ አጠራጣሪ ነው። ሕብተረሰቡም ቢሆን የተፋታን ሰው በበላ ዓይን አይመለከተውም።

ስለዚህ በመጀመሪያ የሚደረግ የትዳር ጓደኛ ምርጫ መሳካት እጅግ አስፈላጊና ወሳኝ ነው። ለመሆኑ የትዳር ጓደኛን ስትመርጡ ትክክለኛውን ጓደኛ እንዳገኛችሁ በምን ታውቃላችሁ? ይህ መልስ ማግኘት ያለበት ቁልፍ ጥያቄ ነው።

ትክክለኛውን የትዳር ጓደኛ ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። አንዳንድ ሰዎች በተለያዩ ሁኔታዎች የተነሳ ካጋጠማቸው የመጀመሪያ ሰው ጋር በድንገተኛ ፍቅር ይይዛቸውና ግለሰቡን ወይም ግለሰባን ለትዳር ጓደኛነት የሚመርጡበት ጊዜ አለ። ሌላ ጊዜ ደግሞ ለመምረጥ ካላቸው ጠባብ ሁኔታ የተነሳ በፈታቸው ካገኙት ሰው ጋር ትዳርን የሚመሰርቱ ሰዎች አሉ። ይህ አካሄድ ለትዳር ሕይወት እጅግ ከባድና ችግርን የሚፈጥር አካሄድ ነው። ጥሩ የትዳር ጓደኛን ለማግኘት መምረጥ፣ ማወዳደርና ጊዜ ወስዶ መመዘን እንደሚኖርባቸው ብዙ ሰዎች አያውቁም። አንዳንዶች ዕድሜያቸው በመግፋቱ ብቻ ምርጫ የሚያሳጣቸው ይመስላቸውና በመደናገጥ ያገኙትን ያገባሉ። ጥሩ የትዳር ጓደኛን የመምረጡን ሂደት ከባድና አስቸጋሪ የሚያደርጉት ተብለው ከሚጠቀሱት መካከል የሚከተሉት ይገኛሉ።

- የምርጫው መብዛት

- የልምምድና ዕውቀት ማነስ
- ግልጽና ቀጥተኛ አለመሆን
- ትኩረት የሚሰጣቸው ሃላፊ ነገሮች ማለትም ባብዛኛው መልክ (ቁመና)፣ ንብረትና ደረጃ ወዘተ መሆናቸው
- በራስ ፍላጎትና ምርጫ ሳይሆን በፍርሃትና በይሉኝታ ካልፈለጉት ጋር መቆራኝት

ጥቂቶቹ ናቸው።

ብዙ ወጣቶች ለማግባት በደረሱ ጊዜ የሚያገቧትን ልጅ በአንድ እይታ ወይም ትውውቅ ብቻ መለየት እንደሚችሉ ከማመን አልፈው ወዲያው ፍቅር በውስጣቸው ሊሰማን ይችላል ብለው ይገምታሉ። ይህ በርግጥ የተሳሳተ አመለካከት ነው። ከዚህም የተነሳ ብዙ ወጣቶች ከሚያዩዋቸውና ለልባችን ደስ ታስኛለን ከሚሏት ጋር ግንኙነት ይጀምሩና ወደጋብቻ ይጣደፋሉ። ሆኖም ባንዳንድ ሁኔታ ሳይጣጣሙ ወይም አንዱ ሌላ የተሻለ አግኝቶ የቀደመውን ችላ ሲል ልባቸው በስብራት በንዴትና በበቀል ይሞላል። ብዙዎች መኖራቸውን ይጠላሉ፤ ራሳቸውን ስለሚጠሉም ሌላውን ከመጥፋት አይመለሱም። በእንባ ሲቃና በቁጭት ይሞላሉ። ከስዎች ተለይተው ሐዘናቸውን ለመወጣት ይሞክራሉ። በዚህ ስሜት ውስጥ እያሉ ወንድ (ሴት) ሁሉ ከዚህ በኋላ የማይታመኑና ሊቀረቡ አይገባቸውም ብለው ይደመድማሉ። ሌላው የብዙ ወጣቶች የችግር ምንጭ አብሮ መውጣትና መግባት የውስጥ ባህርይን እንድንተያይ ያደርገናል ብለው ማመናቸው ነው።

የትዳር ጓደኛን ለማግኘት የሚደረግ አሰሳ (Dating)

አሰሳ (ዴቲንግ) ማለት ከተቃራኒ ጾታ ጋር ወደጋብቻ የሚያደርስ ዓላማ የያዘና ለዚህም ዓላማ እውን መሆን በተገቢ መንገድ ማሕበራዊ ግንኙነት መመስረት ማለት ነው። ይህ አሰሳ (Dating) ሁለት ለጋብቻ የደረሱ ወጣቶች ለመተዋወቅና ለመጠናናት አብረው የሚሆኑበትን ጊዜ ያመለክታል። የግንኙነቱ ዓላማ ጋብቻን በማሰብ የሚሆን መጠናናትን እንጂ እንዲሁ ወዳጅነትን ለመፍጠር የሚደረግ ግንኙነትን አያጠቃልልም።

በመጠናናት ጊዜ ወጣቶች የልባቸውን የሚሞላ እስኪያገኙ ድረስ ጤነኛ በሆነ መልክ ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር ለመተዋወቅ፣ ለመቀራረብና ለመጠናናት አብረው ወጣ ገባ ይላሉ። መተግበሪያው ግን ከዚህ የተለየ ነው። በመጠናናት ለትዳር የሚፈልጉትን ሲያገኙ ቀጣዩ እርምጃ ወደትጭጭት መሻገር ነው። ከተግባራዊ በኋላ እንደቀድሞው ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታዎች ጋር የሚያደርጉትን ግንኙነት ጨርሶ ያቋርጣሉ። ትጭጭትን ከአሰሳ የሚለየው በትጭጭት ወቅት ሰዎች በሚያውቁት ሁኔታ ሰፋና ጠለቅ ባለ መንገድ በመቀራረብ የሚተዋወቁበት፣ ዘለቄታነት ላለው አንድነታቸው የሚያቅዱበት፣ ለሰርግና ለሌላም ጉዳይ የሚዘጋጁበትና በቤተ ክርስቲያንም ስለጋብቻ ትምህርት የሚወስዱበት

ጊዜ ነው። ከዚህ የተነሳ የተጫጨ ወጣቶች ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር በምንም መንገድ በአሰሳ መልክ ሕብረት ማድረግ የለባቸውም። ሲተጫጨ ከማን ጋር ትዳር እንደሚመሰርቱ ወሰነዋል ማለት ነው። ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር ሕብረት ማድረግ ከፈለጉ ትጭጭቱ በመጀመሪያ በግልጽ መፍረስ አለበት። ስለዚህ ጉዳይ የበለጠ ወደፊት ባሉት ገጾች በዝርዝር ይቀርባል።

አሰሳ በጣም ከባድ ነው። የወንዳሜ ወይም የሴተሃሜ ሕይወታችን ስሜታችንን ክፋኛ የማመስቃቀል ባህሪ አለው። ምክንያቱም ሲቀናን በደስታ ዘጠነኛው ሰማይ ላይ የደረስን ሲመስለን ሲከፋን ደግሞ ገህነም እሳት የገባን እንዲመስለን ያደርገናል። ብዙ ወጣቶች በሚሳተፉበት አሰሳ ፍሬአማ ላይሆኑ ይችላሉ። ለአንድ ሰው ሌሎች የትዳር ጓደኛ ማግኛ ብዙ መንገዶች ቢኖሩትም አሰሳ አለማድረግ ሳያገባ የሚቆይበትን ዘመን በከንቱ ያራዝምበታል።

ጋብቻን በአሰሳ በር ለመግባት ለሚፈልጉ ጥሩም ሆነ መጥፎ ውጤት ስለሚኖረው ተስፋ ባለመቀረጥ ሙከራና ጥረታቸውን ከተለያዩ ወጣቶች ጋር ማድረግን ችላ ማለት የለባቸውም። ያለዚያ ምንም ነገር ያለ ሙከራ ስለማይሆን ቆሞ መቅረት ዕጣቸው ሊሆን ይችላል። ስለዚህ ያልተሳካና የሚያበሳጭ ሁኔታ ሲገጥማቸው ነገ ሌላ ቀን እንደሆነ በማሰብና አዲስ ጅማራና ጥረትን ባዲስ ጉልበትና ተስፋ መቀጠል አለባቸው። በዚህ ሂደት ውስጥ ትልቁ ሚስጥር ከስህተትና ከጥፋት ለመማር መቻልና ቀድሞ ያደረጉትን ጥፋት ዳግመኛ ላለማድረግ መጣር ነው። አሰሳ በሴትም ሆነ በወንድ አነሳሽነት ሊጀመር ይችላል። ከጓደኝነት ስለሚጀመርና የትዳር ርእሱ ቆይቶ ስለሚነሳ ቡናእናሻይ እንጠጣ፤ እከሌን አብረን እንጠይቅ፤ ሸገኝ/ልሸኝሽ ወዘተ ከሚለው ግንኙነት ሊጀመር ይችላል።

ከዚህ ቀጥለን አሰሳ ስለሚደረግበትና እንዴት መከናወን እንዳለበት የሚገልጹ አንዳንድ መመሪያዎችን እንጠቀማለን። እነዚህን መመሪያዎች ፍጹምና የማይሻሩ መፍትሄዎች አድርጎ መውሰዱ አግባብ አይደለምና በጥንቃቄ እንያቸው።

- ♦ የተሳሳተ ወይም የማይመስል እንኳን ቢመስላችሁ አንድ ነገር አድርጉ። እጃችሁን አጣጥፋችሁ አትቀመጡ። ዝም ብሎ እድልንና አጋጣሚን ከመጠበቅ ይልቅ የተግባር ሰዎች ሁኑ። በተግባር የምትገመግሙት እቅድ ሲኖራችሁ ስሜታችሁም እየተለወጠ መረጋጋትና መነቃቃት እየተሰማችሁ ይሄዳል። ለምሳሌ በሚቀጥሉት 2ና 3 ወሮች ከዚህ አንጻር ልትደርሱባቸው የምትፈልጓቸውን ሦስት ነገሮች በቅደም ተከተል ጻፉ። ከዚያም በነዚህ በሦስት ወራት ውስጥ የምታደርጉትን ነገሮች ዝርዝር በወራት፣ በሳምንትና በቀናት እየከፋፈላችሁ መዝግቡ። ቀጥሎም ይህን ያወጣችሁትን ተግባራዊ ለማድረግ ጣሩ።

- ♦ በጓደኝነቱ ላይ አተኩሩ እንጂ ገና ከጅምሩ ወደጋብቻ ወደሚያደርስ ውይይት አትግቡ። ይህ እካሄድ ልታዩና ልታጤኑ የሚገባችሁንና አብሮ በመሆን ሊገለጥ የሚገባውን ማስጠንቀቂያም ሆነ ማበረታቻ ነገሮች ያደበዝዛል። እንዲሁም ድንገት በእውር ፍቅር እንድትወድቁ ወይም አለቅጥ ጥንቃቄ በማብዛት እንድትተፋፈሩ ያደርጋል።
- ♦ ከማንም ቢሆን ፍጹምነትን አትጠብቁ። ፍጹም የሆነን ሰው ማግኘት ለማንም ተሳክቶ አያውቅም። ስለዚህ የምትጎዳችሁ ሰው ጥንካሬውን ከመጠነኛ ድክመቱ ጋር ልትሸከሙ ወይም አብራችሁ ለዘለቄታው ልትኖሩ የምትችሉት ዓይነት መሆን አለበት። እናንተ የምትፈልጉትን ሁሉ የሚያሟላ ሰው ካልተገኘ በማለት ጊዜያችሁን አታባክኑ። አታገኙምና።
- ♦ አለመሳካትን ጨርሶ አትፍሩ። ጥረታችሁን በውጤቱ ላይ ብቻ አትመዝገቡ። ማንነታችሁ ባለመሳካት ላይ አይመዘንም። አለመሳካቱ በናንተ ጥረት ላይ ብቻ የሚመዘን አይሁን። ሆኖም ከስህተታችሁ ለመማር ዝግጁ ሁኑ። ማወቅ ያለባችሁ አሰሳ ብዙ መሰናክል የበዛበት መንገድ እንደሆነ ነው። መሰናክሉ ቢበዛም ወደትዳር የምትገቡበት ትልቁ በር መሆኑን ደግሞ አትዘንጉ።

ተፈቃቅዶ መቀራረብና መጠናናት

ቀደም ብሎ በተለያዩ መንገዶች የተዋወቃችሁትን (የተዋወቃችሁትን) ልጅ ተቀራርቦ ለመጠናናት መፈቃቀድ አለባችሁ። ብዙ ጊዜ እንዲህ ዐይነቱን እርምጃ የሚወስደው ወንዱ ነው። ሆኖም ሴቴም ብትሆን ከአፏ አውጥታ አትናገር እንጂ ወደዚህ ደረጃ እንዲደርሱ የምትፈልገውን ልጅ በተለያየ ሁኔታ የምታደፋፍርበት መንገዶች አሏት። ያም ሆነ ይህ ተቀራርቦ ለመጠናናት በተለያየ መንገድ እርምጃ ሊወሰድ ይችላል። አንዱ መሸኛነት ሲሆን ሌላው መገባበዝ ሊሆን ይችላል። ይህ ትውውቃቸውን ከፍ በማድረግ ለመቀራረብ ብዙ እድል ይሰጣቸዋል። ወጣቶች ማወቅ ያለባቸው እንደዚህ ዐይነት ጉዳዮች በቀጣይነት እንዲሄዱ ለማድረግ በንግግር መጠያየቅ እንዳለባቸው ነው። በተለምዶ ይህ የወንዱ ድርሸሻ ነው። ቀጥሎ ወንዱ ይህ ትውውቃቸው ወደመፈቃቀድና መጠናናት እንዲያድግ የሚያደርግበትን መንገዶች እንጠቀማለን። ከዚህ በፊት ግን ማስጠንቀቅ የምንፈልገው ይህ ደረጃ የእጮኝነት ጊዜ እንዳልሆነና አንዳቸው በሌላቸው ላይ የይገባኛል ጥያቄ እንደሌላቸው ነው።

(1) ትክክለኛው ጊዜና ስፍራ

የትዳር ጓደኛ የምትሆናችሁን ተዋውቆ ለመቀራረብና ለመጠናናት ተመራጩ ወቅት ሕይወታችሁ ጤነኛ፣ ሰላማዊና የተረጋጋ የሆነበት ጊዜ ነው። በዚህ ጊዜ አስተሳሰባችሁ ሚዛናዊና የሰከነ ስለሚሆን ነገሮችን በማስተዋል ለማከናወን ብዙም ችግር አይኖርባችሁም። በሌላ በኩል ደግሞ

የተለያዩ ወቅቶች ጥሩ አጋጣሚን በመፍጠር እገዛ ያደርጉላችኋል። ለምሳሌ እንደ ዘመን መለወጫና የበዓል ቀናት ማንኛውንም ሰው የመዝናናት ስሜት ውስጥ ስለሚከቱ ለመገናኘት፣ ለመተዋወቅና ለመግባባት አመቺ ናቸው። በተመሳሳይ መንገድ የሰርግና የግብዣ ቦታዎች አዳዲስ አካባቢዎች ያሉት ሁሉ ለመገናኘት አመቺ ሁኔታን ይፈጥራሉ። ከሁሉ በላይ ግን ቤተ ክርስቲያን የመሳሰሉ ቦታዎች ከሌላው ስፍራ ይልቅ ጥሩ የመተያየት፣ የመፈላለግና ተዋውቆ የመቀራረብን አጋጣሚዎች ያበዛሉ።

ከላይ ከተጠቀሱት መንገዶች ውጭ ግንኙነቶችን የሚፈጥሩና በትውውቅ ሂደቱም ውስጥ ሊረዱችሁ የሚችሉ ብዙ የተወዳጃችኋቸው ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ። ጓደኞቻችሁና ዘመዶቻችሁ እናንተን በተለያየ አቅጣጫ ስለሚያውቋችሁ ሁነኛ ነው የሚሉትን ሰው በመጠቀም ሃሳብ ሊሰጧችሁና በጥቆማውም ከተስማማችሁ ሊያስተዋውቋችሁ ይችላሉ። በዚህ መልክ ጥሩ እርዳታ ልታገኙ የምትችሉ ቢሆንም አንዳንድ ችግር በገጠማችሁ ቁጥር ያስተዋወቋችሁ ግለሰቦች በያገባኛል ስሜት ጣልቃ ሊገቡና ዝርዝር ጉዳይ ሊጠይቁ፣ ልታገቧት ወይም ልታገቡት ካሰባችሁት ሰው ጋር ብትጣሉ ደግሞ አንዳችሁን ወግነው ሊቀየሙ፣ ስም ሊያጠፉ፣ ወይም ደግሞ ግንኙነታችሁ ከሰመረ እንደ ባለውለታ ሊቆጠሩ በመፈለግ ያሳስባችሁትን ችግር የሚፈጥሩበት አጋጣሚ አለ። አንዳንዴም በአንዳንድ አጋጣሚ ሳይቀር ልትጎበኟቸው ባትችሉ እነሱ ያስተዋወቋችሁ ሰው ከነሱ እንደነጠላችሁ በመቁጠር ሲያጉረመርሙ ሊሰሙ ይችላሉ።

በመሥሪያ ቤት አካባቢ የሚደረግ ትውውቅና ግንኙነት ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። በብዙ መንገድ የሥራና የፍቅር ግንኙነቱ ይምታታል፣ ሃሜታውና አሉባልታው አይጣል ነው፣ ባንዳንድ ሁኔታም ከሥራም መባረርን ሊያስከትል ይችላል። ያላገቡ ሰዎች የሚሰባሰቡበት ልዩ ስብሰባም እንዲሁ አንድ የመተዋወቂያ መድረክ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል። ሆኖም እንዲህ ዓይነት ቦታ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። ምክንያቱም ወደዚያ ገባኤ የሚመጡ ሁሉ ዓላማቸው አንድ ነው፣ ይኸውም የትዳር ጓደኛ ማግኘት ነው። በመሆኑም ሳያስቡት ወጥመድ ውስጥ መውደቅ ሊመጣ ይችላል።

በዚህ ክፍል ውስጥ ሌላም አንድ ነጥብ እናንሳ። ይህም ለመተዋወቃችሁና ለመቀራረባችሁ ብዙ አስተዋጽኦ ሊያደርግ ይችላል። አንዳንድ የስነ ልቦና ተመራማሪዎች የሰዎች ባህሪ በብዙ መንገድ በተፈጥሮ በአስተዳደግ ይቀረጻል ይላሉ። ልጆች የሚወለዱበት ቅደም ተከተልና አስተዳደጋቸው ማንነታቸውን ያሳያል። ለምሳሌም እንደ ሊቃውንቱ ጥናት እንዳወላለጻቸው ቅደም ተከተል የሚያሳዩት ባህሪያት የሚከተሉትን ይመስላል።

1. የመጀመሪያ ልጅ። የበላይነትና የመግዛት ባሕርይ የተጠናወተው፣ ብዙ ሃላፊነት የሚሰግድ፣ የተፎካካሪነት ስሜት የሚታይበት፣ አንድን ነገር ለማድረግ ትልቅ መነሳሳት ያለው ነው።

2. መካከለኛ ልጅ። ተለማማጭና ሰውን ደስ ማሰኘት የሚወድ፣ ሰላም ፈጣሪ ወይም ዲፕሎማሲ የሚያበዛ ነው።
3. የመጨረሻ ልጅ። አዳዲስ ነገሮችን ማድረግ የሚወድ፣ ለበ ሙሉነት የሚታይበት፣ ስሜቱን መቆጣጠር የሚችላቸው እንደ እንቁላል በጥንቃቄ መያዝ የሚፈልግ ነው።
4. ብቸኛ ልጅ። ብርቅዬ ልጅ ሆኖ ስለሚያድግ ብዙ እንክብካቤና ጥንቃቄን ይፈልጋል። ፍላጎቱንም በፍቅርና በመቅለስለስ አለዚያም በኃይልና በጥበብ ለሚሟላት ይጥራል።

ይህ እንግዲህ ለመቅረብና ለማጥናት ስለሚችሉት ሰው የተወለደበትን ቅደም ተከተልና አስተዳደሩን ማወቅ ስትቀራረቡ የምትጠብቋቸውን ነገሮች በመጠኑ ሊያስገነዝባችሁ ይችላል። ሆኖም የሰው ማንነት የሚቀረጽበት ሌላም ነገሮች እንዳሉ (ለምሳሌ ትምህርት፣ ቤተ ክርስቲያን ወዘተ) መገንዘቡ ብዙ ይጠቅማል።

(2) የእሺታ መልስ ማግኘት

ተቀራርቦ ለመጠናናት «እሺ» የሚል መልስ ለማግኘት የሚረዳ ጥሩ ዝግጅት ማድረግ አስፈላጊ ነው። በሚገባ የተዘጋጃችሁ ከሆነ ለበ ሙሉ ልትሆኑና መደናገጣችሁ ሊቀንስ ይችላል። ሆኖም ከመጠን በላይ የፕሮግራም ሰው በመሆን እንዳትወጠሩና እንግዳ ሁኔታ በልጅቱ በኩል ቢፈጠር ግራ እንዳይገባችሁ ዘና ማለቱ ደግሞ አስፈላጊ ነው።

ከሁሉ አስቀድሞ ጥያቄ ልታቀርቡላት ለአስባችኋት ልጅ ያለችበትን ተጨባጭ ሁኔታ ገምግሙ። ለምሳሌ በዘመድ ሞት የተነሳ ሀዘን ላይ ያለችን፣ በቅርብ ጊዜ ከሥራ የተፈናቀለችን፣ አልያም ጤንነቷ በደህና ሁኔታ ላይ የማይገኝን ልጅ አብራችሁ እንድትወጣ መጠየቅ የሚደገፍ እርምጃ አይደለም። ምክንያቱም ካለችበት ሁኔታ አንጻር ምላሷ ትክክለኛ ፍላጎቷን የሚገልጽ የመሆን እድሉ ዝቅተኛ ሊሆን ይችላል።

በመጀመሪያ ተገናኝታችሁ አብራችሁ ወጣ ስለምትሉበት ቀን አስቡ። በዓላትና አውደ ዓመት በብዙ መንገድ ለመጀመሪያ ጊዜ መተያየት ቢረዱም ብዙ ውጣ ውረድና ወጪን የሚጠይቁ ስለሚሆኑ ምናልባት አብሮ ወጣ ለማለት ተመራጭ ቀናት ላይሆኑ ይችላሉ። ከዚህ ሌላ በበዓል ቀናት ሰዎች ብዙ ዝግጅትና ግብዣ ስለሚኖራቸው መዋከብ ስለሚኖረውና ቢቀሩም ከማሕበር መውጣትና የት ነበርክ የሚል ጥያቄ ስለሚያስከትል ጣጣቸው ብዙ ነው። ተራ ቀን ግን ብዙ መዝናናትና መገባበዝ የማይጠበቅበት ስለሆነ ለመገናኘት የሚመረጥ ጊዜ ነው። ከበዓል ቀናት ቀጥሎ ያሉትም ቀናት (እሱድን ጨምሮ) የድካም ቀናት ስለሚሆኑ አዲስ ግንኙነት ለመፍጠር የማይመቹ ናቸው።

ልጅቱ አብራችሁ እንድትሆን የምትጠይቁበትን ቃላት መምረጥ አስፈላጊ ነው። እሺን ወይም እንቢን የሚያስከትልና የማያፈናፍን ጥያቄ በጣም አክላሪ ነው። ድንገት እንቢ ብትባሉ አማራጭ የላችሁምና በሩን ጥርቅም አድርጎ ይዘጋግባችኋል። ለምሳሌ «አንድ ቀን አብረን ብንወጣ ምን

ይመስልሃል?» መልሱ አንድ ብቻ ስለሆነ ጥሩ አይደለም። ከዚህ ይልቅ «ግዝገባ ወይም ሐሙስ ኢግዚብሽን አዳራሽ የሚካሄደውን ፕሮግራም ለመካሄድ አስጠይቀሁ ከሁለቱ በአንዱ ቀን አብረን ብናየው ምን ይመስልሃል?» የሚለው ጥያቄ ግልጽና አማራጭ ያሉት ጥያቄ ነው። ከዚህ ሌላ በዚህ አቀራረባችሁ ለማግኘት ምቹ የሚሆኑ ክፍተቶችን ትፈጥራላችሁ። ያቀረባችኋቸው አማራጮች የምትሄዱበትን ስፍራ፣ የፕሮግራሙን ዓይነት፣ አማራጭ ቀናትን፣ የልባችሁን ሰፊነት ወዘተ ስለሚያካትት ልጅቱ አንዱን እንኳን እንቢ ብትል ሌላ መንጋገሪያና ተለዋጭ መደራደሪያ አላችሁ። እንዲህ ዓይነቱ ግብዣ እንቢ የሚባለው ልጅቱ ጨርሶ ያልፈለጋችሁ እንደሆነ ብቻ ነው።

አማራጭ ያሏቸውን ግብዣዎች ማቅረቡ ብዙ ጠቀሚታ አለው። አማራጮቹ የቀናት፣ የሰዓት፣ የስፍራ፣ የትራንስፖርት ዓይነት፣ የፕሮግራም ወይም የሚከናወኑ ነገሮችን ወዘተ ሊያካትቱ ይችላሉ። የትራንስፖርቱ አማራጭ ከመጀመሪያው ተገናኝቶ አብሮ መሄድን ወይም የተለያዩ ትራንስፖርት ተጠቅማችሁ በስፍራው መገናኘት የመሳሰሉትን የያዘ ነው። አማራጭ ሁኔታዎችን መፍጠር ከሁሉ አስቀድሞ የፕሮግራም ሰዎች እንደ ሆናችሁ ሲያሳይ፣ ቀጥሎ አንባ ገን ወይም ፈላጭ ቆራጭ አለመሆናችሁን ያመለክታል። ይህ አካሄዳችሁ በውሳኔአችሁ ውስጥ አሏችሁ ለመጨመርና ሃሳቧን ለማወቅ መፍቀዳችሁን ያመለክታል። እንዲሁም በቀላሉ የማትደናገጡና ሌላ ሰው የተለየና የተሻለ አማራጭ ካለው ለመቀበል መፈለጋችሁንም ያሳያል። ይህንን ሁሉ አድርጋችሁ እንቢ የሚል መልስ ብታገኙ ልጅቱ በላልፈለገችሁ ነውና ትፈታችሁን ዋጥ አድርጋችሁ ሌላ የሚቀበላችሁን መፈለግ ነው።

በመጀመሪያ የትውውቅ ግንኙነት ጊዜ ወጣቶች ብዙ መጠበቅ የለባቸውም። አብሮ መሆናችሁና አንዳንድ አስፈላጊ ሆነ አላስፈላጊ ነገሮችን እየተነጋገራችሁ በልባችሁ አንዳችሁ ሌላችሁን ከመመዘን በስተቀር ዘላቂ ነገር ለመጀመር አትሞክሩ። የሁለታችሁም የትዕግስትኝነት፣ አስተዋይነት፣ ርህራሄና ቁም ነገረኝነት በመጠኑ የሚፈተሽበት የመጀመሪያው አጋጣሚ በዚህ ደረጃ ላይ እንደሆነ ማወቁ ጠቃሚ ነው። ወደ ፕሮግራማችሁ መጨረሻም በሌላ ጊዜ ስለምታዩት ወይም አብራችሁ ስለምታደርጉት ሌላ ነገር ጠቅሶ በሃሳባችሁ ትስማማ እንደሆነ ፍቃደኝነትን ጠይቁ። ይህ የቀን ውሳኔ የለውም። ጥያቄው በውስጡ «ዳገመኛ ብንገናኝ ምን ይመስልሃል» የሚል መልእክት ግስተላለፍ አለበት። የአዎንታ ምላሽ ካለው ቀኑ በሚቀጥለው ሳምንት የዛሬ አስር ቀን ወይም ወር እየተባለ አመቺ ጊዜያትን ለማግኘት እንደ መርካቶ ነጋዴ እስጥ አገገ መጀመር ነው። ውይይታችሁም ሆነ ጥያቄና መልሳችሁ አብረን መሆን፣ መቀራረብና መተዋወቅ እፈልጋለሁ የሚል መልእክት ያዘለ መሆኑን ማረጋገጥ እንዳለባችሁ አትዘንጉ።

በአሰላ ጊዜ የምንከተለው መመሪያ

በግስተዋልና በጥንቃቄ መረመድ ከስህተት በመጠበቅ ወደእውነተኛና ዘላቂነት ወዳለው እህል ውሃ እጣጧችሁ ሊያደርግችሁ ይችላል። በዚህ ዓይነት ጉዞ የእግዚአብሔር ረድኤት እጅግ አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም በዓለም በሚገኝ ልምድ መሰረት የሚደረግ ግንኙነት በሚታይና በሚጠፋ ጊዜያዊ ነገር ላይ ስለሚደገፍ መጨረሻው ጸጸት ይሆናል። ስለዚህ በአሰላ ጊዜ የሚኖራችሁ ግንኙነት ገደብ ሊኖረው ይገባል። ለዚህ እንዲረዳ በመቀጠል የተሰጠችላን መመሪያዎች ተመልከቱ።

1. በአንድ ጊዜ አንድ ሰው መቅረብ። ጋብቻን ዓላማው ያላደረገ ከተቃራኒ ጾታ ጋር የሚኖር መቀራረብ መጨረሻው አያምርም።
2. ጥሩ መንፈሳዊ መመሪያ ይዛችሁ አሰላውን ጀምሩ (2ቆሮ 6:14)።
3. አብሮ መውጣትና መግባት ወደወሊብ ፊተና ስለሚጋብዝ ግንኙነታችሁ ግልጽና ሰፊተና በማያጋልጥ ሁኔታና ቦታ መሆን ይኖርበታል። ሁሉም ነገር ድንበር አለው። ትዳር በትምሻ አይመሰረትም። አንዳንድ ወጣቶች አንዱ ሌላውን በወሊብ ሊያረካ መቻሉን ካልሞከርንው በምን እናውቃለን? የሚል ጥያቄ ያነሳሉ። ይህ ጥያቄ ለስጋዊ ስሜቶቻቸው መንገድ ለመክፈት የሚያቀርቡት ምክንያት እንጂ ትዳር በንጹሕና መጀመር እንዳለበት ግወቁ ተስኗቸው አይመስልም። ስለዚህ መዳራት፣ በማይዝና ፈታኝ በሆነ ሁኔታና ስፍራ መገኘት ወዘተ አስፈላጊ አይደለም። ራስን መቆጣጠር ወደማይቻልበት ሁኔታ ላይ ከመደረሱ በፊት ፈታኝ ሁኔታዎችን መቆጣጠሩ ለሁሉም ይበጃል።
4. ይህ ጊዜ መተማመንን፣ መግባባትንና መተዋወቅን ለማዳበር ጥረት የሚደረግበት ወቅት መሆን አለበት። የዚህ ሁኔታዎች መዳበር አብሮ ከመወያየትና ከመነጋገር የሚመጣ ነው። ባጠቃላይ ይህ ወቅት ሕልምና ራዕያችሁ አብሮ ይሄድ ወይም አይሄድ እንደሆነ የምትመዝገቡት ጊዜ ነው።
5. መረዳዳትና መደጋገፍ እንደሚቻል የምታውቁበት ጊዜ ስለሆነም አብሮ ወጣ ዝ በሚባልበት ጊዜ አንዱ ሌላው በሚያደርገው ጥንቃቄና እንክብካቤ ይገለጣል። አሰላ በሕይወት ዘመናችሁ አንዳችሁ ከሌላችሁ ተለይታችሁ ለመኖር አለመቻላችሁን የምትገነዘቡበትም ወቅት ነው።
6. በዚህ ጊዜያት ያላችሁ ግንኙነት የግደሰራና የግያረካ መሆኑን ካወቃችሁ ፈጥኖ መለያየቱ ተገቢ ነው። የማይሆንን ግንኙነት ግዙዎቹ ጉዳትና ችግር ሊፈጥር ይችላል። ለምሳሌ በመካከላችሁ መኖር ቃልን አለማክበር፣ መነታረክ፣ አለመግባባትና መነዳዳት የሚዘወተሩ ከሆነ በዘላቂነት አብሮ መኖር ላለመቻላችሁ ጥሩ ምልክቶች ናቸው። በወቅቱ ግንኙነቱን አለማቆረጥ ደግሞ ግንኙነቱን ለወሊብ ፊተና የተጋለጠ ያደርገዋል። ቆይቶም በቀላሉ የግደወጡት ችግር ውስጥ መዝፈቁ አይቀርም።

7. ይህንን ጊዜ አስቸጋሪ ከሚያደርጉት አበይት ምክንያቶች አንዱ ስለመጠናናት ያለው ዓለማዊ አመለካከት ነው። ሁለት ወጣቶች ሲዋደዱ «በጣሽ ወረቀት የኛን ትዳር አይመሰርተውም» በሚል ግዴላሽ አመለካከት ትዳራቸውን ሕጋዊ በሆነ መንገድ መጀመርን ችላ ይላሉ። ለእነሱ ለጊዜው የሚታያቸው ዋና ነገር በፍቅር መሆናቸውና መቀበባቸው ነው። ይሄ አመለካከት አጥፊና አከላሪ መሆኑ አጠያያቂ አይደለም። ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ጤነኛ ያልሆነ ግንኙነት ሁሉ ጋብቻን በጣም ይጎዳል። ወጣቶች ትኩረት ሰጥተው ሊያስቡበት ከሚገባቸው ነገሮች አንዱ ችግሮች ሊከሰቱ የሚችሉባቸው በርካታ አጋጣሚዎች መኖራቸውን ነው። ያልታሰቡ እደጋዎች ሊደርሱ ይችላሉ። ሰው የሚለዋወጥበት ብዙ አጋጣሚዎች ስላሉም ሃሳብ መለወጥም ሊኖር ይችላል። አንዳንዴ ሰዎች ለድካመታቸው መሸፋፈኛ የሚደረፍሯቸው ብዙ የማይረቡ ምክንያቶች አሉ። ለምሳሌ አንድ ወጣት እንዳለው «እግዚአብሔር ፍቅር ነው። እኔም እርሷን አፍቅሬአታለሁ፤ ስለዚህ ሌላ ጊዜ መጠበቅ የለብኝም»። ሌሎች ከሚያቀርቧቸው ምክንያቶች ውስጥ ደግሞ «አትፍረዱብኝ፤ ደካማ ስጋ ተሸክሜአለሁ፤ እንድታመልጠኝ አልፈልግም፤ ወላጆችዎ ለሌላ ሊድሯት ነው፤ ወዘተ» የሚሉ ይገኙባቸዋል። ይህን አመለካከት ፈጥኖ ከማስወገድ ይልቅ ችላ ሲሉት ስር እየሰደደ ይሄድና ወደማይወጡበት ወይም ጸጸት ወደሞላበት እርምጃ ያደርጋቸዋል።
8. የትዳር ዓደኛ ምርጫ በሚደረግበት ጊዜ መንፈሳዊ ሕይወትና ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖረው ግንኙነት ወላኝ ነው። ብዙ ጊዜ ትዳር ለመጀመር የሚደረግ አሰላ ወደሚሰማማን የትዳር ዓደኛ ያደርሰናል ብለን እርግጠኞች እንሆናለን። በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሰረተ መመሪያ፤ አሠራርና መመዘኛ ካልኖረ በስተቀር ደግሞ የሰዎች ሩጫ ብቻውን ከንቱ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ጋብቻ ብዙ ጊዜ በወላጆች አማካኝነት ስለሚዘጋጅ ስለአሰላ የሚኖር ክፍል የለም። ሆኖም አሰላ አያስፈልግም በማለትም አያስተምረንም።
9. አሰላ ወደጋብቻ የሚያደርስ መንገድ እንጂ ጋብቻ እንዳልሆነ በሚገባ ማወቅ ያስፈልጋል። በየትኛውም ሰዓት አንደኛው ወገን ግንኙነቱን እርግፍ አድርጎ የመተው መብት አለው። እንዲህ ዓይነት አጋጣሚ ሊኖር እንደሚችል ከወዲሁ አውቆ ጸጸት የሚያስከትል ነገር እንዳይፈጸም መጠንቀቅ ማስተዋል ነው። መገንዘብ ያለብን ግንኙነትን ማቆረጥ ለጊዜው ይጎዳ ይሆናል ሆኖም ቆይቶ ከሚያስከትለው ዘላቂ ጉዳት ጋር ሲያስተያየት የአሁኑ እነስተኛ መሆኑን ነው። ስለጋብቻ ሲወሰን ለእርባና ሃምሳ ዓመት አብሮ ሊኖሩ እንደሚችሉ ማሰቡ በጅማሬው ላይ በምንወስደው እርምጃ ላይ ጠንቃቃ እንድንሆን ያደርጋል።

10. በአሰላ ውስጥ ላሉ ወይም በዚህ ዘዴ ትዳርን ለመመስረት ለሚያስቡ አንዳንድ ማሳሰቢያ መስጠቱ አስፈላጊ ስለሆነ በአሰላ ውስጥ ያሉ ወጣቶች የሚከተሉትን ፍሬ ነገሮች ከግምት ውስጥ እንዲያስገቡባቸው ከዚህ በታች ቀርቦታል፡፡
- እኛ የእግዚአብሔር ፍጡራን ነን፡፡ በመሆናችንም መንገዳችንን ሁሉ እርሱ ባዘጋጀልን መስመር መሄድ አለብን፡፡ ከማን ጋር መቀራረብ እንደሚገባን አስመልክቶ በእግዚአብሔር ቃል የተጠቀሰውን መመርመር አለብን፡፡
- የውስጥ ውበትን እንጂ ውጫዊውንና ሃላፊ የሆነውን ቁመና መሰረት ማድረግ የለብንም፡፡
- በዚህ ወቅት ፈተናን ከሚያመጡ ነገሮች መራቅና መጠበቅ ይገባል፡፡
- «አንዳችን ለአንዳችን መስማማታችንን ለማወቅ ነው» በሚል ደካማ ምክንያት ቆይቶ ጸጸት በሚያስከትል መንገድ በመጓዝ ወደፊተና እንዳትወድቁ ተጠንቀቁ፡፡
- በናንተ ውስጥ የማይገኘውን ከሌላው መጠበቅ የለባችሁም፡፡ ለምሳሌ የክብረንጽሕናን ጉዳይ፡፡
- የሰውን ያለፈ ታሪክ ማወቁ ለወደፊት ግንኙነታችሁ ጠቃሚ ቢሆንም በደሉን መቁጠሩና «ለምን ይህን አደረግ» ወደሚለው ክስ የሚመራ እውቀት አደገኛ ነው፡፡ የምናገባው ያሁኑን ሰው እንጂ ያለፈ ታሪኩን አይደለም፡፡ ስለሆነም እግዚአብሔር ይቅር ያለውን ነገር እኛ መቀስቀስ እንደሌለብን መገንዘብ ይኖርብናል፡፡ ሆኖም ባለፈው ይደረግ የነበረው ክፉ ነገር መለወጡን ማረጋገጥ ደግሞ በጣም አስፈላጊ መሆኑን መዘንጋት የለብንም፡፡
- በየትኛውም ጊዜ ያለበቂ ምክንያት አንደኛው ወገን ግንኙነቱን ለያቋርጥ ይችላል፡፡ ድርጊቱ ለጊዜው የሚላዳ ቢመስልም የግለሰቡ መብት ሰፊ መሆኑን ያሳያል፡፡ ለማንኛውም ግን ከማን ጋር እንደሚወጡና እንደሚገቡ ጥንቃቄ ማድረግ ተገቢ ነው፡፡
- ለመታለልና ለመበለጥ ስለምትችሉ ጥንቃቄና ማስተዋል ሊኖራችሁ ይገባል፡፡ ሁሉም ሰው ማራኪ ተቀባይነት ያለው መስሎ መታየትን ስለሚፈልግ አቀራረባችሁ የውስጥ ማንነታችሁን የሚሸፍንና ሌላውን የሚያደናግር አይሁን፡፡ እናንተም በምታደዋቸው ነገሮች ብቻ አትማረኩ፡፡ ግልጽነት፣ ንጽህና፣ መከባበርና ባግባቡ ሆኖ መገኘት ከሁሉም ወገን ይጠበቃል፡፡ በዚህ ጊዜ ያለማስመስል የሚደረግ መቀራረብም ስላለ እውነቱን ለማወቅ ተጣጣሩ እንጂ ግልጽነቱን አላግባብ አትጠራጠሩ፡፡ አንዳንድ ሰዎች ራሳቸውንም ሆነ ሌላውን የሚያታልሉት ጥሩውን ማንነታቸውን ብቻ ማሳየት አለብን ብለው ስለሚያስቡ ነው፡፡
- የትዳር ጓደኛን ማግኛው ዘዴ አሰላ ብቻ ነው ብሎ ማመን ሞኝነት ነው፡፡

- በአሰላ ጊዜ ጥሩ ጥሩ ሁኔታዎች በመታየታቸው ብቻ ጋብቻችን የእግዚአብሔር ፍቃድ ነው ብሎ መደምደም አይቻልም፡፡ ምክንያቱም በጊዜና በሁኔታዎች ውስጥ ሊከሰቱ የሚችሉና የእናንተን ጥልቅ እይታና ምዘና የሚሹ በርካታ ነገሮች አሉ፡፡
- በእምነት ከማይመስላችሁ ጋር አብሮ ወጣ ገባ ከግለት ይልቅ ገንኙነቱ ሳይጠብቅ በፊት መሳቀቁ የሚመክር ነው፡፡ «ብተወው (ብተዋት) እንዳየለሁ (እንዳታለሁ)» ብሎ በማሰብ ጊዜን ማረዘም ወደማይወጡት ፈተና ራሳን መጋዘዝ ነው፡፡ በኋላም መውጫ ወደሌለው የኑር አዘቅት ይከታል፡፡
- ጥሩ ባሕርይ ያለው ሰው ቢሆንም የእግዚአብሔርን መንገድ እስካልተከተለ ድረስ ለትዳር አይሆናችሁም፡፡ ስለዚህ እንዲህ ጓደነት ሰው ቢያጋጥም መራቅ እንጂ እንጠናና በሚል ሰብ ገንኙነት መጀመር ወይም አላምኜ አገባዋለሁ ብሎ ማቀድ ጤነኛ አመለካከት አይደለም፡፡ 2ቀር 6:14
- በመጠናናት ወቅት ከማይሆን ፍቅር ላይ በመውደት ለቡናችሁ ሊታወር ስለሚችል እርምጃችሁ ጥንቃቄ የተሞላበት መሆን ይገባል፡፡ እግዚአብሔር የሚጠትመንን ስለሚያወቅ ደግሞ ፍቃዱን አጥብቀን እንሻ (ምሳ. 4:23)፡፡
- እግዚአብሔር የፈቀደልን ጋብቻ ከአንድ ሰው ጋር ለእድሜ ልክ የሚዘልቅ ጋብቻን ብቻ መሆኑን ዘወትር ግስታወስ አለብን፡፡
- ጋብቻ በሕልምና በትንቢት አይመሰረትም፡፡ ጋብቻ የምርጫ ጉዳይ ነው፡፡ በተጨማሪም ለእግዚአብሔር ብላችሁ የምታገቡት ሰው የለም፡፡ አንድን ሰው ከርስቲያን መሆኑ ብቻ ጥሩ የትዳር ጓደኛ አያደርገውም፡፡ ከናንተ ባሕርይ፣ ዓላማና የኑር ዘይቤ ጋር የሚጣጣም መሆኑን በሚገባ ማረጋገጥ አለባችሁ፡፡
- በልባችሁ ተሉ ተሉ የምታስቧት ወይም ለታይዋት የምትጓጉ ሴት ካለች በጉዳዩ አጥብቃችሁ ለታስቡበት ይገባል፡፡ በሰሜታዊነት ተገፍቶታችሁ ምንም ነገር ከማድረጋችሁ በፊት በዕድሜ ከእናንተ ከፍ ብለው በትዳር ዓለም የቆዩ፣ ለታከብሯቸውና ለታዳምጧቸው የምትችሏቸውን ሰዎች ምክር ብትጠይቁ ትጠቀማላችሁ፡፡

ከላይ የተዘረዘሩትን መመሪያዎች መከተል ለምን ያስፈልጋል? የጋብቻ ተጣግረዋችሁን ለመምረጥ በምታደርጉት ፍለጋ ወቅት ምን ማድረግ እንዳለባችሁና ምንስ እንደሚጠበቅባችሁ ሳታውቁ ስለምትችሉ መመሪያዎቹን መከተሉ ስህተት ላይ እንዳትወድቁ ይረዳችኋል፡፡ በተጨማሪም በምርጫ ጉዳላችሁ መስመር ሳትለቁ ስርዐት ባለው መልክ እንድትጓዙ መመሪያዎቹ ጥሩ መሪ ሆነው ያገለግሏችኋል፡፡

ፈሪሃ እግዚአብሔር ከጥፋት ይጠብቃል

ፈሪሃ እግዚአብሔር ያላቸው ወጣቶች እግዚአብሔር የሕይወታቸውንና የትዳር ፍለጋቸውን እንዲመራው ይጽልያሉ። ይህ በርግጥ ጥሩ ድርጊት ነው። እግዚአብሔር ወጣቶችን በፍትር አንዲያያዙ ያደርጋል። ትዳር በግሰጀመር ረገድ የእግዚአብሔር አሠራር ድንቅ ነው። በተለያዩ አገር፣ ከተማ፣ አካባቢና አትጣጫ የሚኖሩ ወጣቶችን በተለያዩ ምክንያትና ሁኔታ ወደአንድ አካባቢ አምጥቶ በፍትር እንዲያያዙና ወደትዳር ዓለም እንዲገቡ ያደርጋል። ከዚህ ሌላ የሚደንቀው በጸሎት ፍቃዱን ለመቀበል የሚግጠኑትን የሚጠብቁበት መንገድ ነው። አንዳንድ የማይታዩት ወጣቶች ሲገናኙና ስለትዳር ሲያስቡ የሚለያዩበት መንገዱ አስገራሚ ነው። እግዚአብሔር በጣም የተቀራረቡና የተገባቡ ረዘም ላለ ጊዜ ወጣ ገባ ሲሉ የከረሙ ልጆቹን በኋላ የሚገጥማቸው የሐዘንና ስብራት ከብደት ስለሚያስጨንቀው ምንም ያህል ለጊዜው የሚያምና የሚነጻ ቢሆንም በምክንያት እንዲሁ እንዲለያዩ ያደርጋል። ያለበቂ ምክንያት በሚፈርሱ ገንኙነቶች ውስጥ አንዳንድ የርሱም እጅ ሊኖርበት ይችላል ብሎ ግሰብ ጥሩ ነው። እልኸኛ በመሆን የተገለጡ ችግሮችን እያየን ወይም በማይሆን የሰጋ ፍላጎት ውጥረት በወሲብ ፈተና ወድቀን በምንጀምረው ትዳር የዘራውን ብናጭድ እግዚአብሔርን ተወቃሽ ግድረግ አይገባንም።

ስለዚህ በጸሎት የተግጠኑት እግዚአብሔር ዘላቂታ እንደሌለው ስለሚያውቅ ከማይኳኳኑት ጋር እንዲለያዩ የሚያደርግበት ጊዜ አለ። ይህ ሁኔታ ሲያጋጥማቸው ወጣቶች በወቅቱ የሚደርሰውን ስብራት ብቻ በማየት «የወጠንኩት ለምን ቀረብኝ» በሚል መንፈስ በብሰጭት የሚያገረመርሙና እግዚአብሔርን ጭምር የሚጠሉ አሉ። መንገዳችንን ለእግዚአብሔር አደራ ከሰጠን እርሱ በሚመራን መንገዳችንን መቀጠል አንዳንድ ከኛ ባልሆነ ጥፋት መለያየቱ ሲመጣ ደግሞ እግዚአብሔር ጸሎታችንን ሰምቶ አደረገው ብሎ ውሳኔውን በጸጋ መቀበል አስፈላጊ ነው። አንዳንድ ምክንያቱ ባይገባንም እንኳን የጸለይንበት ነገር ከሆነ እግዚአብሔርን ማመስገኑ ተገቢ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉ ጊዜ ለእኛ የተሻለውንና ለዘላቂታ የሚሆነንን ያውቃልና።

ሴቶች በእለጣ ጊዜ ከወንዶች ምን ይጠብቃሉ

በእለጣ ወትት ወንዶች ከሴቶች የሚጠብቁቸው ነገሮች እንዳሉ ሁሉ ሴቶችም ከወንዶች በኩል እንዲግለጹላቸው የሚፈልጓቸው ነገሮች አሉ። ከዚህ ነገሮች ውስጥ ሊተኮርባቸው የሚገቡ ናቸው ያልናቸውን በሚተገለጹ መልክ ቀርበዋል።

1. ብዙ ሴቶች ከሕጻንነታቸው ጀምሮ ወንዶችን እንዲፈሩ ሆነው ያድጋሉ። በት/ቤትም ሆነ በሰፈር ወንዶች አደገኞች እንደሆኑና ሊጻፉባቸው እንደሚችሉ እየተነገራቸው አድገዋል። ከዚህ የተነሳ ሴቶች እናንተን ያለፍርሃትና ስጋት በተላሉ ሊቀርቧቸው ይችላሉ። ምክንያቱም ስለእናንተ ጥሩ ሰውነት የሚያረጋግጥላቸውና ከዚህ በፊት ስለወንዶች ያዳብሩትን በጎ ያልሆነ አመለካከት

የሚያስቀይራቸው በቂ መረጃ ገና አልያዙምና ነው። ስለዚህ አንዲት ሴት ልጅን ለመጀመሪያ ጊዜ ስትቀርብና ትውውቃችሁን ለማዳበር በማለት መገናኛ ስፍራ ስትመርጡ በታው ግልጽና መረጋጋት ያለበት መሆኑን አረጋግጡ። አብራችሁ የምትቆዩበትም ጊዜ አጭር መሆን አለበት። በተጨማሪ ካልተጠየቃችሁ በስተቀር የመሸኛኝት ሃሳብ አታቅርቡ።

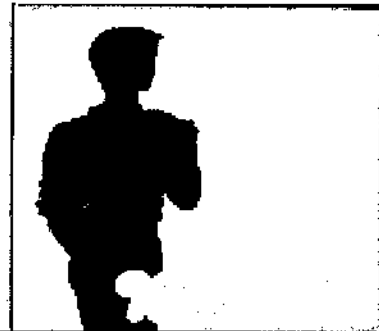
2. ሴቶች በማንኛውም ጊዜ አደገኛ ሁኔታ ላይ እንዳልሆኑ ማረጋገጥ ይፈልጋሉ። ምንም እንኳን ምንም ዓይነት ጉዳት እንደማታደርሱባቸው ለራሳችሁ እርግጠኞች ብትሆኑም ይሄ ለነሱ በቂ አይደለም። እርግጠኝነቱ በእናንተ ብቻ እንዳይቀር በምንም መልኩ የማትሳዱቸው መሆናችሁን እነሱም እንዲያውቁ የማድረግ ሃላፊነት አለባችሁ። ስለዚህ አላቻ ስፍራና ጭለማ ጊዜ አለመረጋጋትን እንደሚፈጥርባቸው አውቃችሁ ወደነዚህ ዓይነት ቦታዎች ላለመሄድ ጥንቃቄ አድርጉ። በተለይም በመጀመሪያ የትውውቅ ጊዜ መወሰድ ያለበት እጅግ አስፈላጊ እርምጃ ይህ ነው። እያመደችሁ ሲመጡ ቀስ በቀስ ሊለወጥ ይችላል።
3. ሴቶች የተረጋጋ ስሜት እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። ሴትን ለመማረክ ብላችሁ የምታወጡት ከፍተኛ ወጪና የምትሄዱባቸው ውድ ሆቴሎችና መዝናኛ ስፍራዎች ግንኙነቱ እንዳይሳካ እንቅፋት ሊሆኑ ይችላሉ። ምክንያቱም ትልልቅ ወጪ ማውጣታችሁ እሷ በምላሹ እንድትሰጣችሁ የምትጠብቁት ነገር ያለ ስለሚያስመስል ጭንቀትና ስጋት ይፈጥርባታል። እንደዚህ ዓይነት ስጋትና ጭንቀት ብሎም አለመረጋጋትን የሚያስከትሉ ነገሮችን ከማድረግ በጣም መቆጣጠል አለባችሁ።
4. ሴቶች ከወንዶች ጋር ያላቸው ግንኙነት ቀስ በቀስ እንዲያድግ እንጂ ፍጥነት እንዲኖረው አይሹም። ከዚህ ጋር ተያይዞ ነገሮችን ሁሉ መቆጣጠር እንዲችሉና መረጋጋት እንዲኖራቸው ቀጠሮውንም ሆነ በወቅቱ ስለሚደረጉት ነገሮች ቀደም ብለው ማወቅ ይፈልጋሉ። ለምሳሌ ከ2 እስከ 5 ቀን ቀደም ብለው ስለቀጠሮው ቢያውቁ ያረጋጋቸዋል። አንዳንዴ ለ10 ሰዓት ቀጠሮ በ8 ሰዓት መነገሩን ክብራቸው እንደተነካ አድርገው ሊቆጥሩት ይችላሉ።
5. ሴቶች ፈጥኖ «ሞትኩልሽ እፈቀርኩሽ» የሚላቸውን ወንድ በጥርጣሬ ዓይን ይመለከታሉ። ፈጥኖ በፍቅር የሚወድቅ ወንድ ፈጥኖ ወደሌላ ዘወር የሚል ነው ብለው ይገምታሉ።
6. ሴቶች ወጥመድ ውስጥ እንዲገቡ የሚያደርጋቸውን ቀጠሮም ሆነ ድርጊት በጣም ይፈራሉ። ለተወሰነ ሰዓት ተገናኝታችሁ ጊዜ ማራዘሚያ ዘዴ ብትጠቀሙ ወይም አንድ ርዕስ ጀምራችሁ እንዲሁ ጊዜውን ለማራዘም በማሰብ የባጥ የቆሙን ብትቀበጣጥሩ ዓላማችሁን ጥርጣሬ ውስጥ ይከተዋል። ከዚህ ይልቅ አብራችሁ የምትቆዩበት ጊዜ አጠር ብሎ ጭውውቶቻችሁ የሚጥሙ ቢሆኑ መላላሳችሁ

ለመገናኘትና ግንኙነታችሁን ለማጥበቅ ምቹ ሁኔታን ይፈጥሩላችኋል። አንዳንዴ ቶሎ ለመሄድ ከፈለጉና የምታከናውኑት ነገር አሰልቼ ከሆነባቸው ቆይታችሁን ለማሳጠር ወንዱ ፍቃደኛ መሆን አለበት። የዛሬው ቆይታ አጠር ቢልና ፍላጎትዎን የሚያሟላ ቢሆን ነገ ሌላ ቀን ስለሆነ ማሻሻል ይቻላል።

7. ሴቶች ስላለፈው ጊዜ ወይም ወደፊት ስለሚሆነው ነገር ከመስማት ይልቅ አሁን እየሆነ ያለው ነገር ልባቸውን ይማርካል። ስለዚህ ባለፈው ቀኛዝማች ደጃዝማች ነበርኩ ወይም ወደፊት ፕሮፌሰር እሆናለሁ የሚለው ነገር በዙም አይዋጥላቸውም። ግንኙነት በቀጠለና መቀበሉ በጨመረ መጠን ስለወደፊቱ እቅዳችሁ ብትነግሯቸው ደስ ይላቸዋል። ገና በጠዋቱ ዲስኩር ብታበዙ ግን ለትዝብት ትጋለጣላችሁ። ስለዚህ ስትጀምሩ አሁን ስላላችሁበትና ስለምታደርጉት ነገሮች ብቻ መጨዋውቱ ጤናማ አካሄድ ነው።
8. ሴቶች ፋክክር ሳይሆን ማግባባት ያስደስታቸዋል። ወንዶች በተፈጥሮአቸው ፋክክርና ውድድር ያለበት ነገር ይማርካቸዋል። ከሴቶች ጋር ስትሆኑ የምታደርጓቸው ነገሮች ሁሉ በፋክክርና ውድድር ስሜት ሳይሆን በማግባባት መንፈስ ቢሆን ፍሬአማ ትሆናላችሁ።
9. ወንዶች ከሴቶች ጋር በሚሆኑበት ጊዜ ከሚፈጽሟቸው ስህተቶች ውስጥ ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው፡-
 - ♦ ከዚህ በፊት ከሌላ ሴት ጋር ስለነበራቸው ግንኙነት ማውራት፤ ወይም ሴቶችን ቀድሞ ስለነበራቸው የወንድ ፍቅረኛ አጥብቆ መጠየቅ ጥሩ ሳይሆን ይችላል። እነሱ ማወቅ እንዳለባቸው አምነው ከነገሯቸው ጥሩ ነው። ካልነገሯቸው ግን አላ ነርጓሪ ዘንዶ ያወጣል እንደሚባለው እንዳይሆን ጥንቃቄ ማድረጉ መልካም ነው። በንስህና በይቅርታ ያስተካከሉትን ነገሮችም ማወቅ አለብኝ ብሎ መጓጓት ትክክል አይሆንም።
 - ♦ ስለሥራቸውና ዕቅዳቸው አብዝቶና አጋኖ መናገር፤
 - ♦ ከመንግስት ወይም ካለቃቸው ጋር አልያም ከእህታቸው ጋር ስላላቸው ችግር ብዙ መናገር፤
 - ♦ ስለራሳቸው ብዙ ማውራትና ሴቷ ስትናገር መላል ማቋረጥ፤
10. ሴቶችን በጣም የሚያስፈራቸውና ጭንቀት ከሚያስከትሉባቸው ነገሮች መሃል
 - ✓ መላል ስልክ መደወል ወይም እንዲያገኛት አልያም እንድታናግረው ደጋግሞ መጠየቅ፤
 - ✓ ስለወሲብ ፈጥኖ ጥያቄ ማንሳት፤
 - ✓ ገና ግንኙነት ከመጀመራቸው የት እንደምትኖር፤ ምን እንደምትሠራ፤ ወላጆቻቸው እንደሆኑና እንዴት እንደሚኖሩ መጠየቅና የመሳሰሉት በምሳሌነት የሚጠቀሱ ናቸው።

11. የሴቶች ተነሳሽነትን የማይጠብቅና ሳይፈልጉ የሚያስገድድ ወንድ በጣም ያስፈራቸዋል። ቁጥጥርና ጥርጣሬ ከሚያበዛ ወንድም ይሸሻሉ።
12. ወንዶችን የሚጠሉ ሴቶች እንዳሉ ልናውቅ ይገባል። እንደዚህ ዓይነት ሴቶችን ለመለወጥ መሞከር ጊዜን ማጥፋት ነው። ወንዶችን የሚጠሉ ሴቶችን በሦስት ከፍለን ልናያቸው እንችላለን።
 - ሀ) ወንዶችን ጨርሶ የማይወዱ። እነዚህ ወንዶችን ለመጥላት በቂ ምክንያት ሊኖራቸው ወይም ሳይኖራቸውም ይችላል። ለእነዚህ ሴቶች ወንዶች ሁሉ አንድ ዓይነት አይደሉም ብሎ ለማስረዳት መሞከር ከንቱ ድካም ከመሆን አልፎ ሞኝነት ነው።

- ለ) ወንዶች ካደረሱባቸው ችግር የተነሳ ወንድን የሚጠሉ አሉ። ይህም ጥላቻ ጨቋኝ ከነበረ አባት፤ ቁጥጥር ከሚያበዛ ወንድም ወይም አታሉ የወሲብ መጠቀሚያ ካደረጋቸው ወንድ ጥላቻ ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል።
- ሐ) አንተን ብቻ የምትጠላ ልትሆን ይችላል። ማንም ሰው የሚወደው ወይም የሚጠላው ሰው እንዳለው ሁሉ ያጋጠመችህ ሴት አንተን ብቻ ጠልታ ሊሆን ይችላል።

የራስን ግንኙነት ራስን ይግዛል ተነስቶ ወደሌላው ማሄድ

ምዕራፍ 6 ራስን ማወቅ

ራስን ከማወቅ ተነስቶ የሚፈልጉትን ማወቅ

ራስን ማወቅ ትልቅ ማስተዋል ነው። ሰዎች በተለሉ የማይገለጡ ብዙ የተወሳሰቡ (complex) ባህርያትና ስብስብ ያሏቸው ፍጥረታት ናቸው። እኛነታችንን (Personolity) (ሰውነታችን፣ ስሜታችን፣ ማስተዋላችን፣ መንፈሳዊ ይዘታችን፣ ብስለታችን፣ ከሰው ጋር ለመኖር ያለን ችሎታ ወዘተ) የሚገነባው በብዙ መንገዶች ነው። ስለሆነም እኛነታችን የሚመሰረተው

- (1) በተፈጥሮ የምናገኛቸው ስጦታዎች የተለያዩ እንደሆኑ ሁሉ ከወላጆቻችን የምንወርሳቸው ባህርያት (Personality)ና እሴቶች የተለያዩ ናቸው። ልጆች ከወላጆቻቸው በተፈጥሮና ከአብሮነት ሕይወት የሚወርሷቸው ነገሮች በተመሳሳይ ሁኔታና መጠን በሁሉም ልጆች ላይ እንዲታዩ አይጠበቅም አይሆንምም። በመሆኑም ከእንደ እናት የተወለዱ ልጆች የተለያዩ ባህርይና ምርጫ ይኖራቸዋል። ልዩነቱ ከጾታ መለያየትም ሊመጣ ይችላል። ምክንያቱም በአካላዊ ተፈጥሮ መለያየት የተነሳ የሚከሰቱ ልዩነቶች በሴትና ወንድ መካከል የግድ ይኖራሉ። እነዚህ ልዩነቶች በብዙ መንገድ ተደጋጋፊ ናቸው። በመሆናቸውም በትዳር ውስጥ ባልና ሚስት እንዳቸው የሳደላቸውን ከሌላቸው በማግኘት ጉድለቶቻቸው ተካክሶ ሙሉ ሕይወት መኖር ይችላሉ።
- (2) ከአካባቢያችን ከምናየውና ከምንሰማው እንዲሁም በልምድ ከምናገኘው (ከማጣትና ማግኘት፣ ከመታመምና ከመዳን፣ በአደጋ ውስጥ ከማለፍ ወዘተ) የሚመጣ ልዩነት በብዙ መንገድ ባህርያችንንና ልምዶቻችንን ሊቀርጽ ይችላል። አካባቢ በብዙ መንገድ ማንነታችንን ይወስናል። የምንሠራው ሥራና በየሁኔታው አብረናቸው የምንውላቸው ጓደኞቻችን በእኛነታችን ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ አላቸው።
- (3) ከትምህርት ቤት የምንማረው፣ ከመጽሐፍት የምናገኘው፣ ከመገናኛ ዘዴዎች የምንቀምስው ሁሉ ማንነታችንን ለመቅረጽ የራሳቸው ድርሻ አላቸው። እነዚህ ሁሉ ነገሮች አብረውን በማደጋቸው የኛ ዓይነተኛ መገለጫ ይሆናሉ።

እነዚህ መሰረታዊ ነገሮችና ያልጠቀስናቸው ሌሎችም ተደማምረው አንድ ሰው ከሌላው የሚለይበትን መንገድ ያሳያሉ። በትዳር ሕይወት

ውስጥ እነዚህ ማንነቶች (በብዙ መንገድ የምንደብቃቸውም ጭምር) ቁልጭ ብለው ይወጣሉ። የትዳር ጓደኛን ከማፈላለጉ በፊት ስለራስ ማወቅ ዘላቂ ትዳርን ለመጀመር ትልቅ አስተዋጽኦ አለው። ከማንነታችን አንጻር ነው አብረን የምንኖረውን ሰው መምረጥም ሆነ አብረን ስንኖርም መስማማት የምንችለው። መጽሐፍ ቅዱስ «በውኑ ሁለት ሰዎች ሳይስማሙ አብረው ይሄዳሉ?» ይላል (አሞጽ 2)። ስለራሳችን ማንነት በሚገባ ካላወቅን በስተቀር አብረን ለዘለቄታ የምንኖረውን ሰው መምረጥ ያስቸግረናል። ራሳችንን ጠንቅቀን ማወቃችን በድንገተኛ ፍቅር ተጠላልፈን ከማንወጣው እንዳንገባ ይረዳናል። ይህንን ሃሳብ በሚከተለው መልክ ዘርዘር አድርገን እንመልከት።

(1) ራስን ማወቅ ለምን ይጠቅማል?

ስለራሳችሁ ማለት ስለሰውነታችሁ፣ ስሜታችሁ፣ ፅወቀታችሁ፣ መንፈሳዊ ይዘታችሁ፣ የሙያ ዝንባሌያችሁ ወዘተ ባወቃችሁ መጠን ለትዳር ከምትመርጡት ሰው ጋር አብራችሁ በደስታና በሰላም የመኖራችሁ ነገር አስተማማኝነት ይኖረዋል። ራስን ከማወቅ በተጨማሪ ጥሩ መመሪያዎችን መከተልና መጠቀም የትዳር ጓደኛ ለመምረጥ በምታስቡበት ሰዓት የተሳካ ምርጫ እንዲኖራችሁ ይረዳል። ራስን ማወቅ ከፍተኛ ጥቅም አለው። ምክንያቱም ራሳችሁን ማወቃችሁ ከመጀመሪያው ከትውውቅ እስከ ሠርግ ባሉት ጊዜያት አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉበት ወቅት በብዙ ሁኔታዎች አብራችሁ በትዳር መኖር እንደምትችሉና እንደማትችሉ ለመገምገም የሚያስችላችሁ ብቃት ታዳብራላችሁ።

ስለራሳቸው በሚገባ ያልተገነዘቡ ወጣቶች በአጋጣሚ አሠራር እንደሚሠራው እንደ ሎተሪ የአጋጣሚ ምርጫ መንገድ ሊከተሉ ይችላሉ። ከዚህ የተነሳ በድንገት ካላስቡበት ይወድቁና የትዳር ዘመናቸውን ሙሉ እንደተጸጸቱ ይኖራሉ። ስለራሳቸው ጊዜ ወስደው በሚገባ የተረዱ ያለብዙ መዋከብና መጣደፍ በሰከነ ሁኔታ ከሁነኛ ሰው ጋር ለመቀናጀት በመቻላቸው ጥሩ ትዳር ሲመሩ ይስተዋላል። ራሳችሁን ምን ያህል እንደምታውቁት ለመፈተሽ ደግሞ ለራሳችሁ መመለስ ያለባችሁ መሰረታዊ ጥያቄዎች አሉ። ጥያቄዎቹ ቀጥለው ስለቀረቡ ንጹህ ወረቀትና እርሳስ ውስጥና ጥያቄዎቹን መልሱ። የምትሰጧቸውን መልሶች በሙሉ ዓረፍተ ነገር ማስፈር አለባችሁ።

- ✓ ራሴን የምገልጠው በምን ሁኔታ ነው?
- ✓ የኔ ጠንካራና ጥሩ የምለው ባሕርይ ምን ምንድነው?
- ✓ ከሌሎች ለየት የምለው በምንድነው?
- ✓ በሌሎች ሰዎች ዓይን የእኔ ጠንካራ ባሕርይ የሚባለው የቱነው?
- ✓ ትርፍ ጊዜዬን በአብዛኛው የማሳልፈው ምን በማድረግ ነው?

- ✓ በጣም አጥብቄ ላደርገው የምጓጓው ምንድነው? (ተራ ምኞት ሳይሆን በውስጡ የሚቀጣጠልብኝና ወደፊት ልሆን የምፈልገው ምኞቴን ይመለከታል)።
- ✓ ስለራሴ ደስ የሚለኝና ጥሩ የምለው ቁመና ምንድነው?
- ✓ እኔ ምን ዓይነት ቁመና አለኝ? (ረጅም፣ አጭር፣ ወፍራም፣ ቀጭን፣ ቀይ፣ ጠይም ወዘተ)።
- ✓ ልማዴ ምንድነው? (በሰው ሲጃራ ማጨስ፣ መጠጥ፣ ስፖርት ማዘውተር፣ ፊልም ማየት፣ መዘመር ወዘተ)።
- ✓ ዕድሜዬ ስንት ነው? የጋብቻ ሁኔታዬስ? (ካሁን በፊት ያገባሁ ነኝ?)
- ✓ ለትዳር ጓደኛዬ እሰጣለሁ የምለው ትልቁ ነገር ምንድነው?

(2) ስለራሳችሁ ማውቅ ያለባችሁ ምን ምንድነው?
 ለእኛ ጥሩና ምቹ የሚሆነው የትዳር ጓደኛ ማንነት በእኛ ማንነት ላይ የተወሰነ ነው። ይህም ለኛ የሚሆነው የትዳር ጓደኛ ለሌላው ሳይሆን ይችላል ማለት ነው። ስለዚህ አስቀድመን የራሳችንን ማንነት በሚገባ ማወቁ ትክክለኛ ምርጫ ለማድረግ ወሳኝ ሚና ይኖረዋል። ይህንን ደግሞ እንዲሁ በዘፈቀደ እኔ እንዲህ ነኝ በማለት ሳይሆን ከተለያዩ ጠቋሚ ሃሳቦች ተነስተን መረጃ በማሰባሰብ ነው። ለምሳሌ ስለአእምሮ እውቀታችን በት/ቤት ስናገኝ የነበረው ውጤት መጠነኛ መረጃ ሊሰጠን ይችላል። ስለታጋሽና ተናጻጅነታችን እኛ ከምናስበው ሌላ ጓደኞቻችን ሲሉን የነበረው ሌላው ማስረጃ ይሆናል። ለሥራ ታታሪነታችን ደግሞ አለቃችንና አብረውን የሚሰሩት ሰዎች ይሰጡን የነበረው አስተያየት እኛ ካለን እምነት ጋር ተቀናጅቶ ጥሩ መረጃ ይሆናል። ከሰዎች ጋር ስላለን ግንኙነትም (እፍርታም ወይም የተረጋጋ አልያም ተጫዋች) መሆናችንን በግምት ብቻ ሳይሆን ኖረን ካየነው ሲሉን ከምንሰማው ጥሩ ግንዛቤ መውሰድ እንችላለን። መቼም የመልክ ነገር ሲነሳ ደግሞ ሌላ ነገር ነው። ለዚህ አንድ ምሳሌ በመስጠት ፍርዱን ለእናንተ ልተው። ሰውየው ሚስት አጥቶ አባቱን እንዲረዱት ይጠይቃል። አባትየው «እዚህ ሰፈራችን ያሉት የአይዋ ተክሌ ልጅ ጨዋና ባለሙያ ነች፤ ደግሞም እኮ ቤተሰቦቿ በጣም ወዳጆቻችን ናቸው።» ይሉታል። የተባለችው ልጅ ከዓይኗ ጨንበሰ (ልም የሆነች) ያለች ኖራ፤ ልጅየው ቀበል ያደርግና «አባባ እሷን ጥሩ ነች ሆኖም አታምርም» ይላል። አባት ከስተር ብለው «ወዲያ ደግሞ አንተ ብሎ መራጭ አንተስ ብትሆን የትኛው መልክህ ነው» አሉት ይባላል።
 እንግዲህ ጥሩ የትዳር ጓደኛ ለማግኘት ወሳኝነት ካላቸው ቁም ነገሮች መካከል ራሳችንን ማወቁና የሚያስፈልገንን በሚገባ መገንዘብ የሚሉት በዋነኝነት ይጠቀሳሉ። በተጨማሪ ብዙ ወጣቶች በተጋቡ ጥቂት ዓመታት ውስጥ ትዳራቸውን ለማፍረስ የሚገደዱት የትዳር ጓደኛን ሲመርጡና ወደትዳር ሲገቡ ያለብዙ ጥንቃቄና በውጫዊ ሚዛን ላይ ብቻ ስለሚደገፉ ነው። ይህ በእኛ እንዳይደርስ የሚረዳን የእኛን ማንነት ካጤንን በኋላ

ስለምንፈልገው የትዳር ጓደኛ ለመወሰን የሚያስችሉ ነጥቦች ላይ ትኩረት ማድረግ ይገባናል።

(3) ራሴን እንዴት አውቀዋለሁ?
 ቀደም ሲል በሰፊው ያየናቸው መሰረታዊ ነገሮችና ሌሎችም እኛ ከሌላው ሰው የተለየ መሆናችንን ያሳያሉ። ትዳር እነዚህ ማንነታችን በተለያዩ ሁኔታ እንዲገለጡ ያደርጋል። አብሮ መኖር የተደበቀውን ማንነታችንን (ባህርይና ልምዳችንን) የቱንም ያህል ልንሸፍነው ብንፈልግ ብቅ እንዲል ያደርገዋል። ለራሳችን ሳይቀር ግልጽ ያልሆኑ ማንነታችንን ቀደም ብለን ማወቁ ማስተዋል ስለሆነ የሚከተሉትን ማንነታችንን የምናውቅባቸው አምስት መንገዶች ደረጃ በደረጃ ለመመልከት እንሞክር።

ደረጃ 1 መጠይቆችን መመለስ
 ማንነታችሁን ለማወቅ የሚከተሉትን ሃያ ጥያቄዎች በሚገባ መልሱ። ለነዚህ ጥያቄዎች ንጹህና ግልጽ በሆነ መንገድ ቢያንስ ለአያንዳንዱ ጥያቄ መልስ የሚሆኑ አራት አረፍተ ነገሮችን ጻፉ። ከመልሶቹ የምታገኙዋቸውን መረጃዎች ራሳችሁን ለማወቅ በሚገባ ስለሚረዱችሁ እውነተኛውን መልስ ብቻ ለመስጠት ሞክሩ። ጥያቄዎቹ እጅግ አስፈላጊ ስለሆኑ ጸጥተኛና ሰፊ ያለ ጊዜ ወስዳችሁ በጥንቃቄ መልሶቻችሁን ሰጡ።

- (1) በሕይወታችሁ ውስጥ በጣም አስፈላጊና ከፍተኛ ስፍራ የምትሰጡት ሰው ማነው? ለምን?
- (2) በሕይወታሁ ልትደርሱበት የምትፈልጉት ግብ ወይም ለመሆን የምትመኙት ምንድነው? (በሕይወቴ መሆን ወይም ማድረግ ወይም መድረስ እፈልጋለሁ የምትሉት ትልቁ ነገር ምንድነው?)
- (3) በየዕለቱ ከምታገኛቸው ሰዎች ሁሉ እናንተን በጣም የሚያናድዳችሁና የሚያበላጩችሁ ሰው ማነው (ምን ዓይነት ነው)? ምን ስለሚያደርግ ወይም ስለሚናገር ነው የሚያናድዳችሁ?
- (4) በየዕለቱ ከሚያጋጥሟችሁ ሰዎች ሁሉ በጣም የምትወዱትና የምትቀርቡት ሰው ማነው? ምን ስለሚያደርግ ወይም ስለሚናገር ነው የምትወዱትና የምትቀርቡት?
- (5) ራሳችሁን እንዴት ብላችሁ ታስተዋውቃላችሁ? እናንተን መሆን ምን ማለት ነው? ይህ ጥያቄ መመለስ ያለበት ከቁመና (መልክ፣ የሰውነት አቋም፣ ጥንካሬ ወዘተ) የእዕምሮ ብስለት፣ ችሎታ፣ ስጦታ፣ ትምህርት፣ ልምምድ፣ ወዘተ አንጻር ነው። ስለራሳችሁ የሚሰማችሁ ምንድነው? ማለትም ስለቁመናችሁ፣ ስለአእምሮ ሁኔታችሁ (እውቀት፣ አስተዋይነት፣ ብስለት)? ስለሰሜታችሁ (ነጭናጫ፣ ታጋሽ፣ ሳቂታ፣ ቁጡ፣ ወዘተ)? መንፈሳዊ ሕይወታችሁስ?
- (6) አንድ ነገር ብልጭ የሚልላችሁ (Inspiration) እንዴት ነው? ይህ ማለት የእውቀትም ሆነ የእሠራር ብልጭታ የምታገኙት መቼ ነው?

- ይህንን ብልጭታ የሚያመጣው ማንና እንዴት ነው? ይህ ብልጭታ ወደህይወታችሁ ሲመጣ ምን ይሰማችኋል።
- (7) በዚህ ምድር ለናንተ እጅግ ዋና ወይም አስፈላጊ ነው የምትሉት ምንድነው?
 - (8) በዚህ ዓለም ለመኖር አንድ ቀን ብቻ ቢቀራችሁ እንዴት ታሳልፉታላችሁ?
 - (9) በጣም የሚያስፈራችሁ ጊዜ መቼ ነው? ለምንድነው ይህ ጊዜ የሚያስፈራችሁ?
 - (10) ከዚህ በኋላ በቀሪው ዘመናችሁ አንድ ዓይነት ሥራ ለመሥራት ዕድሉ ቢያጋጥማችሁ ያ ሥራ ምንድነው? ለምን ይህን ሥራ መረጣችሁ?
 - (11) ስልችት የሚላችሁ ነገር ምንድነው? ሁል ጊዜም የሚሰለቻችሁ ምንድነው? ብታደርጉት ወይም ብትሰሙት የማትሰለቁት ምንድነው?
 - (12) በሕይወታችሁ ገንዘብ ምን ያህል አስፈላጊ ነው ብላችሁ ታምናላችሁ? በቀን ውስጥ ስለገንዘብ በማሰብ ምን ያህል ጊዜ ታጠፋላችሁ? ምን ያህል የወር ገቢ ቢኖራችሁ በቂ ይመስላችኋል?
 - (13) በሕይወታችሁ እግዚአብሔር ምን ያህል ስፍራ አለው? እግዚአብሔር እንዳለ ታምናላችሁ? ከናንተስ ጋር ያለው ግንኙነት ምን ዓይነት ነው?
 - (14) በጣም ልባችሁን የሚማርኩ (Interest) ሦስት ነገሮችን በቅደም ተከተል ጻፉ?
 - (15) ትልቁ የሰው ጠላታችሁ ማንነው? ይህ ሰው እንዴት ነው ጠላታችሁ ሊሆን ይችላል?
 - (16) ምግብ ምን ያህል ለናንተ አስፈላጊ ነው? ብዙ ጊዜ ስለምግብ ታስባላችሁ? በጣም የምትወዱትን ምግብ ቁንጣን እስኪይዛችሁ ትበላላችሁ ወይስ ጣፈጠም መረረ ሁል ጊዜም ልካችሁን ትጠብቃላችሁ?
 - (17) ከአንድ ወንድ ወይም ሴት ጋር በትዳር ተጣምሮ ዕድሜ ልክ መኖሩ አሰልፎ ይመስላችኋል? ለ40ና 50 ዓመት ካንድ ሰው ጋር ተጣብቆ መኖር ለምን ደስ የሚላችሁ ወይም የማይላችሁ ይመስላችኋል?
 - (18) በሰሜታችሁ ደስተኛ ሰዎች ናችሁ ወይስ ተለዋዋጭ ሁኔታ ያጋጥማችኋል? በዚህ እንጻር ማሻሻል ይገባኛል የምትሏቸው ነገሮች አሉ? ምንድናቸው?
 - (19) ችግር ሲደርስ (ሲፈጠር) ምን ይሰማችኋል? ችግር ሲደርስ ከሚቀርቧችሁ ጋር መጣላትና መነታረክ ታበዛላችሁ? ብዙ ጊዜ ከችግር የምትወጡት እንዴት ነው?
 - (20) በቀብራችሁ ቀን ዓደኞቻችሁ ምን ምን ሊሉ እንደሚችሉ ታስባላችሁ? ወይስ ስለናንተ ምን ቢሉ የሚያስደስታችሁ ይመስላችኋል?

እነዚህን ጥያቄዎች በእውነትና በትክክል ከመለሳችሁ ማንነታችሁን በሚገባ ገልጻችኋል፤ ስለራሳችሁም እጅግ ብዙ አውቃችኋል ማለት ነው።

ደረጃ 2 ስለመልሶቻችሁ በጣም ከምታምናቸው ጋር ተወያይ ከላይ ለተሰጡት ሃያ ጥያቄዎች የሰጣችሁትን መልስ አስመልክታችሁ ከሰዎች ጋር መነጋገሩ ከፍተኛ ጥቅም አለው። ብዙ ጊዜ እኛ ስለራሳችን ከምናውቀው የበለጠ ሌሎች ሰዎች ስለእኛ ያውቃሉ። ብዙ ደካማ ጎን ወይም ስስ ክፍል አለን። ስለዚህም ሌሎች በቅርብ የሚያውቁን ሰዎች እኛን በብዙ መንገድ ስለሚረዱን ስለእኛ ሁኔታ የተሻለ ግንዛቤ ሊሰጡን ይችላሉ።

ሦስት ሰዎች ምረጡና ዓላማችሁን በግልጽ በመንገር በእውነት ላይ የተመሰረተ አስተያየት እንዲሰጧችሁ ጠይቁ። ካስፈለገም ለጥያቄዎቹ የሰጣችሁትን መልስ በማሳየት እንዲጨምሩበት ወይም እንዲቀንሱለትና ግልጽ በሆነ መንገድ እንዲተቹ አድርጓቸው። ሆኖም በሚሰጧችሁ መልሶች ግልጽነት ከመጠበቅ በስተቀር በነሱ ላይ ምንም ቅሬታና ልዩ አመለካከት እንደማይኖራችሁ በግልጽ ንገራቸው። እንዳንዴ ለእኛ የማይታየንን በጎ ያልሆነ ነገር ሰዎች ሲጠቀሙን የንዴትና የጥላቻ ስሜት ይሰማናል። የነሱን እውነተኛ መልስና አስተያየት የምትፈልጉት ግን ለተለየ ዓላማ ስለሆነ መልሶቻቸው የበለጠ ጥቅም እንደሚሰጧችሁ በማመን ከምስጋና በቀር ምንም ቅር እንደማይላችሁ ንገሯቸው። ማንኛችንም ብንሆን ሰዎች እንዲያዩብን ወይም እንዳይነኩብን የምንፈልገው ደካማ ጎን አለን። ድካምን ተቀብሎ ከመኖር ሊለወጡና ሊሻሻሉ የሚችሉትን ነገሮች መጋፈጡ ትልቅ ብርታት ነው። ስለዚህ የሚያውቁችሁ ሰዎች መልሶችና አመለካከቶቻቸው ስለራሳችሁ በጣም ጥሩ ግንዛቤ እንዲኖራችሁ ይረዷችኋል። እኛ ስለራሳችን ከምንናገረው ይልቅ ስለዓደኞቻችን ብዙ ልንል እንደምንችል አትዘንጉ።

ደረጃ 3 ስለበተሰበቻችሁ ማንነትና ታሪክ በሚገባ እወቅ ጣፈጠም መረረ፤ በዛም አነሰ እኛ የእነሱ ውጤት ስለሆንን የበተሰበቻችንን ታሪክ ማወቅ አለብን። በብዙ መንገድ የኛ ማንነት የተገነባው (መልክተ ቁመት፣ ባህርይ፣ ልማድ ወዘተ) በወላጆቻችን፣ በወንድምና እህታችን፣ በዘመዶቻችን፣ በአካባቢያችን ወዘተ ነው። ከበተሰበቻችንና ከአካባቢያችን ያየነውና የሰማነውን ነው በኑሮአችን ውስጥ በበርካታ መንገድ የምንደግመው። ለምሳሌ የምንወደው የምግብ ዓይነት፣ ቀልድና ጨዋታ፣ ጀግንነትና ፍርሃት ከበተሰበቻችንና ከአካባቢያችን የምንቀስማቸው ነገሮች ናቸው። ስለዚህ ዘራችሁን፣ አካባቢያችሁን፣ አስተዳደጋችሁን፣ ያባትና የእናታችሁን ማንነት ወዘተ ማጥናት በብዙ አቅጣጫ ራሳችሁን ለማወቅ ይረዷችኋልና ይህንን ለማድረግ ወደኋላ ብዙ ተጓዙ። የእያታችሁን የቅድመአያታችሁንና ቢያስፈልገም ከዚያ በላይ ወደኋላ ሂዱና ስለማንነታቸው፣ ታሪካቸው፤

ደረጃ 4 ማንነታችሁን ለማወቅ የሚረዳ የሰነ ልቦና ፍተሻ (Psychological test) መውሰድ።

ይህ ባገራችን በጣም ያልተለመደ ሰለሆነ በዚሁ አቆመዋለሁ። ነገር ግን በአገራችንና በባህላችን የቀረበ የሳይኮሎጂ ፍተሻ (ቴስት) ቢኖር ስለእኛነታችን ለመረዳት በጣም እንደሚጠቅመን ሳልጠቁም ማለፍ ተገቢ አይመስለንም።

ብቸኝነት መልካም አይደለም

ምዕራፍ 7 ስለሚያገቡት ሰው ማወቅ እንዴት ይቻላል?

ስለሚያገቡት ሰው አስቀድሞ ማሰብ

በትዳር ጓደኛ ምርጫ ወቅት መደረግ ያለበት ሰዎች ራሳቸውን ከማወቅ ተነስተው የሚፈልጉትን የትዳር ጓደኛ ዓይነት መምረጥ ነው። ይህ ሃሳባዊና ሚዛን የነደለው እንዳልሆነም ቀደም ብለን አመልክተናል። ቆንጆ፣ ሀብታም፣ የተማረ፣ የተሾመ ወዘተ አገባለሁ የሚሉ መመዘኛዎችን ብቻ ማስቀመጥ ራስን በምኞት ማታለል ነው። ምክንያቱም እነዚህ ስለምኞቱ እንጂ ስለራሱ ማንነት የሚናገሩት ነገር ስለሌለ ነው።

ወጣቶች ስለራሳቸው ብዙ የሚያውቁ ይመስላቸዋል። በእርግጥ ኳስ ወይም ፔዝ ጨዋታ፣ ወይም ዶሮ ወጥ አለበለዚያም «የ—ን መዝቃ እወዳለሁ» ሊሉ ይችላሉ። በተለይ ከሃያ ዓመት በታች የሆኑ ወጣቶች ራሳቸውን በሚገባ ያውቃሉ ብሎ መገመቱ ያስቸግራል። በእነዚህ ጊዜያት ወጣቶች ልክ እንዳልደረቀ ሲሚንቶ ናቸው። ከ18-21 ዓመት ሆኗቸው በሚያገቡና ከ25-28 ዓመት ሆኗቸው በሚያገቡ መካከል በጥናት እንደተረጋገጠው የፍቺው መጠን በመጀመሪያዎቹ ዘንድ እጥፍ ነው። ባሕርያችን ወይም ማንነታችን የሚሠራው ቀስ በቀስ ስለሆነ ራሳችንን ሆነን ለማደግ ብዙ ጊዜ ይፈጃል። በሚገባ በስለንና ማንነታችንን ከገነባን በኋላ ትዳር ለመመስረት ብናስብ ተፈላጊው ብስለትና አካላዊና አእምሮአዊ ዝግጁነት ስለሚኖረን ለትዳር የሚሆነንን ሰው መምረጥ አያዳግተንም። በተጨማሪ በሰከነ ሁኔታ ውስጥ ስላለን ሌላውን ተቀብሎ አብሮ ለመኖር አይከብደንም። በአጠቃላይ ራስን ማወቅና በሰዎች መካከል ያሉ የባህሪ ልዩነቶችን ምንጭ መረዳት በትዳር ዓለም ተቻችሎ ለመኖር ብቃት ይሰጣል። እስቲ ከላይ ያየናቸውን መሰረታዊ ሃሳቦች እንዲያጠናክሩልን የሚከተሉትን ነጥቦች በተጨማሪ እንመልከት።

- የተለያዩ ፍላጎት። ርጦ የማይጠግብ ጉልበትና ፍላጎት ስላለን ሠርተን፣ ተጫውተን፣ በስፖርት ተወዳድረን የማንጠግብ ነን እንበል። ታዲያ ለትዳር የምንመርጠው ሰው ተመሳሳይ ኃይልና ጉልበት ከሌለው አብሮ መኖሩን አስቸጋሪ አያደርግብንም? አንዳንድ ሰው በቤት መቀመጥን እስር ቤት ውስጥ እንደመኖር ይቆጥረዋል። ስለዚህ ጊዜውን ከቤቱ ውጭ በስፖርትና በመዝናኛ ስፍራዎች በማሳለፍ ሲመሽ ወደ ቤት መምጣት ይታየዋል። ሌላው ደግሞ ወደውጭ

መውጣት ጭንቅ ይሆንበታል። ስለዚህ በቤቱ መዝናናት፣ ቴሌቭዥን ወይም ሺዲዮ ተከራይቶ ማየትና መቀመጥን ይወዳል። እነዚህ ሁለቱ ለመግባባት ብዙ ጊዜ ይፈጅባቸዋል። ለጊዜው አንዱ ሌላውን ለማስደሰት በመጣር ከአንዱ ምርጫ ወደሌላው ማለታቸው አይቀርም። ወይም ጠንካራ ባሕርይ ያለው ሌላውን በመጨቆን እርሱን እንዲመስል ሊገፋፋው ይችላል። ሆኖም ቆይቶም ቢሆን ከፍተኛና ወደፍቺ የሚያደርስ ችግር በመካከላቸው መፈጠሩ አይቀርም።

- የዕውቀት ደረጃ ልዩነት። በእውቀትና በአእምሮ አለመብሰል ሌላው የችግር ምንጭ ሊሆን ይችላል። አንዱ በጣም አዋቂና ብስል ሆኖ ሌላው ደከም የሚል ከሆነ ትዳራቸውን መጣጣም ባለው ሁኔታ መግፋት አይችሉም። ይህ ሁኔታ ደግሞ በአካባቢያችን በምናያቸው ያላቸ ጋብቻ በሚባሉ ጥንዶች ዘንድ ጎልቶ የሚታይ ነው። አንድ አዋቂ የሆነ ወጣት ሌላዋን በመልክ ብቻ ተማርኮ ይመርጣታል። በትዳራቸው ውስጥ ውይይትና ውሳኔ የሚጠይቅ ነገር በተነሳ ጊዜ ወይም አብረው ለመጨዋወትና ለመወያየት ሲነሱ የአመለካከት ልዩነት ስላላቸው ለመግባባት ብዙ ይቸገራሉ። ከዚህ የተነሳ በትዳራቸው ውስጥ ከመግባባት ይልቅ መነታረክና ጥርጥር ይበዛል። ይህ በእውቀት አለመመጣጠን እንግዲህ በገንዘብ አያያዝና አወጣጥ፣ በመንፈሳዊ ጉዳዮችና በፖለቲካ አመለካከት፣ በሙዚቃና ኪነት ነክ ጉዳዮች ሁሉ ላይ ሲንጸባረቅ ይችላል። ይህን ስንል ከፍተኛ እውቀት ያላቸው ጥንዶች ሁሉ ጥሩ ትዳር ይኖራቸዋል ማለታችን ሳይሆን በባልና ሚስት መካከል የሚኖረው አቻነት በተቻለ መጠን በሁሉም አንጻር ተመጣጣኝ ሆኖ መገኘቱ እጅግ አስፈላጊ ነው ማለታችን ነው።

- በትርፍ ጊዜ ማድረግ የሚፈልጉት የሚያስደስቱን ነገሮች (Hobby) ልዩነት። በትርፍ ሰዓታቸው ማድረግ የሚፈልጓቸው ነገሮችና ዝንባሌዎች መመሳሰል ወይም አለመመሳሰል እንዲሁ በትዳራቸው ላይ ወሳኝ ሚና አለው። ባልና ሚስት ከሥራ ሰዓት ውጭ በቤት ሲሆኑ አብረው ሊያደርጓቸው የሚችሏቸው ነገሮች ተመሳሳይነት ከሌላቸው በትዳራቸው ችግር ሊፈጠር ይችላል። ከሥራ ሰዓት ውጭ ስትሆኑ አዘውትራችሁ ማድረግ የምትፈልጓቸውን ነገሮችን ለይታችሁ በሚገባ ማወቁ የሚመስላችሁን የትዳር ጓደኛ ለመምረጥ ይረዳችኋል። በዘመናችን አንዳንድ ወንዶች ምግብ መሥራት በጣም ይወዳሉ። ቁጥራቸው ከፍተኛ የሆኑ ሴቶች ደግሞ ምግብ መሥራት ለሴት የተሰጠ የሥራ ድርሻ ነው ብለው ያምናሉ። ታዲያ እንዲህ ዓይነቶቹ ቢጋቡ ትዳራቸው ምን መልክ እንደሚኖረው ከወዲሁ መገመቱ ለማንም አያዳግትም። አንዳንድ ሰዎች በትርፍ ጊዜያቸው ሰው መሳተፍትና ወደ ተለያዩ ስፍራዎች መሄድ፣ ስታዲዮም ገብቶ ኳስ ጨዋታ ማየት ወዘተ ይወዳሉ። እንዲህ ዓይነቶቹ ሰዎች ከቤት

መውጣት ከማይፈልግና ቤቱ ተቀምጦ ሙዚቃ መስማት፣ መጽሔት ማንበብ፣ ቤቱን ማሳመር ከሚወድ ጋር ቢጋቡ ተመሳሳይ ምርጫዎች ስለሌሏቸው በርካታ መሰናክሎች ሊገጥሟቸው ይችላሉ።

እነዚህን የመሳሰሉ ወሳኝ ግን ተራ የሚመስሉትን የፍላጎትና የባህሪ ልዩነቶች ከግምት ውስጥ ባለማስገባት ብዙ ወጣቶች በድንገተኛ ፍቅር ወድቀው (በተቃራኒ ጾታ የመሳሰለ ጋይል የተነሳ) በኋላ ከሚጸጸቱበት የትዳር ወጥመድ ውስጥ የሚወድቁት አስቀድሞ ምን ዓይነት የትዳር ጓደኛ እንደሚፈልጉ ስለማይወስኑ ነው። በዘላቂነት አብሮ የሚኖር የትዳር ጓደኛን ማንነት አስቀድሞ መወሰን አንድን ሰው ከድንገተኛ የፍቅር ወጥመድና ከማይመስለን ጋር ከሚፈጸም ያልታሰበበት ጋብቻ ያድነናል። አንድ ትንሽ ከተማ ተወልዶ ያደገና የማግባት ዘመኑ የረዘመበት ሰው የነገረኝን ብሶት ላካፍላችሁ። ነገሩ የተነሳው ለምን እስካሁን እንዳላገባ ስጠይቀው ነው። «አያቱ ልጅ ሆኜ የኔ ልጅ ከሮማ ነው የሚያገባው እንጂ የማንንም ሃበሻ አይሞክርም ይሉኝ ስለነበረ ሮማ የት እንደሆነ እንኳን ሳላውቅ በሮማዋ ቆንጆ ልቤ ተንጠልጥሎ ጊዜው ረዘመብኝ» አለኝ። እኛም ከዚህ ሰው ሕይወት የምንማረው አንድ ቁም ነገር አለ። ይኸውም የራሳቸውን መለኪያ ሳያዘጋጁ የሚቆዩ ሰዎች በሌላው መለኪያና ምርጫ ተጽእኖ ስር በመውደቅ ትርፋቸው ከዛሬ ነገ የተባልኩትን አገኛለሁ ብሎ መጠበቅና ሳያገቡ መቅረት ነው።

የምታገቡት ሰው ማንነት

ማንኛችንም ብንሆን ስለ ትዳር ጓደኛ ጤናማ የሆነና ትኩረት የምንሰጠው ቁም ነገርና የምንገነዘበው እውነት የለንም ማለት አይደለም። ስለትዳር ጓደኛ ጥሩና ተወዳጅ የሆኑ ነጥቦች አሉን። ሆኖም እኛ ጥሩና ቆንጆ የምንለው ከሌላው ሰው ምርጫ ጋር ሳይገጥም ስለሚችል በራሳችን ፍላጎት፣ ግንዛቤና እይታ ነገሮችን በትኩረት ማጥናት ያስፈልገናል። ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች ስለራሳችን ፍላጎትም ሆነ ስለምናገባው ሰው ማንነት ጥሩ ግንዛቤ ስለሚሰጡን ጥያቄዎቹን ተራ በተራ በማስተዋል መልሱ።

- ✓ የምፈልገው ምን ዓይነት ባህሪ ያለውን ወንድ ወይም ያላትን ሴት ነው?
- ✓ ከማገባው ሰው በኩል እንዲሟላ የምፈልገው ትልቁ ነገር ምንድነው? (ከፍተኛ ዋጋ የምሰጠው ማለት ነው)።
- ✓ ማግባት የምፈልገው ሰው የዕድሜ ክልል ከየት እስከየት ነው?
- ✓ በመጠኑም ቢሆን ከማገባት/ው የምፈልገው የትምህርት ደረጃ፣ የሥራ ይዞታ ወይም ዓይነት፣ ችሎታ ምንድነው?
- ✓ ከሰውነት ሁኔታ (ቁመና) ምን ምን አደንቃለሁ?
- ✓ ጥሩ ጓደኛ (አብሬ መመካከርና አዘውትሮ አብሮ መሆንና ወጣ ገባ ማለት የምችለው) ወይም ለዘለቄታው ጥሩ የትዳር ጓደኛ የምትሆኑት (የሚሆኑት) ነው የምፈልገው ወይስ ሁለቱንም የያዘ?

- ✓ በሰውር ሲጃራ አጫሽ፣ ጠጪ፣ ስፖርት አዘውታሪ፣ ባለ ብዙ ጓደኞች፣ አገልግሎት የሚያበዛ (የምታበዛ) ወዘተ ቢሆንስ ወይም ብትሆንስ ምን ይሰማል?
 - ✓ ልጆች ቢኖሩትስ? (ቢኖሯትስ)?
- እነዚህን ጥያቄዎች በጥንቃቄና በርጋታ መመለስ የትዳር ጓደኛ ምርጫ ሂደቱን ቀላልና የተሳካ ያደርግላችኋል።

እጅግ ተፈላጊ ነገሮች

ማግባት ከምትፈልጉት ሰው የሚፈለገው ባህርይና ሊታይ የሚገባው ሁኔታ ሰፊ ያለ ነው። ከምታገቡት ሰው የምትፈልጉት ባህርይና ሁኔታ እንደ ሰዎቹ፣ እንዳላችሁበት አካባቢ፣ እንደ መንፈሳዊና አእምሮአዊ ብስለታችሁ ይለያያል። አንዳንዶች ዋና ዋና መሰረታዊ ነገሮች የሚሏቸው ጥቂት ነገሮች አሏቸው። ሌሎች ሰፊ ያለ ዝርዝር አላቸው። አንዳንዶች የሚወዱትን ብቻ ሳይሆን የሚጠሉትንም ጭምር ይመዘግባሉ። ከዚህ በተቃራኒ ደግሞ እንዲህ ዓይነቱን ዝርዝር መጻፍ ትክክል አይደለም የሚሉ አሉ። አንድም በእግዚአብሔር አለማመን ስለሚመስላቸው አለበለዚያም «እኛ የምናወጣውን ዝርዝር የሚያሟላ ሰው ስለማይኖር ቆመን መቅረታችን ነው» በሚል ፍርሃት ይህንን ዘዴ አይደግፉትም። ይህ መለያየት የሚመጣው እንግዲህ የየግለሰቡ አመለካከት የተለያየ በመሆኑ ነው። ማንኛችሁም ብትሆኑ ከራሳችሁ ፍላጎትና ማንነት አንጻር ማለትም ወንዱ ከሴቷ፣ ሴቷ ከወንዱ በኩል ቢኖር የምትወዷቸው መሰረታዊ ነገሮች ሊኖሩ እንደሚችሉ የታወቀ ነው። ለምሳሌ በሃይማኖት፣ በትምህርት፣ በስነምግባር፣ በእድሜ ክልልና ወዘተ አንጻር እያሉ መስፈርቶቹን መዘርዘር ይቻላል። መገንዘብ ያለብን «እግዚአብሔር ይህንን ወይም ይህችን ካላገባሁልኝ ማን ያገባልኛል?» ብሎ በግድ የሚጭንብን ነገር አለመኖሩን ነው። ማግባት ስለሚገባን ሰው አጠቃላይ መመሪያን ሰጥቶናል። ዝርዝሩ እንደየግለሰቡ ይወሰናል። የምታገቡት ለራሳችሁ የሚሆንውንና የሚሰማማችሁን ነው። ከዚህ በተረፈ የጋብቻ ዓላማ የምታገቡትን ሰው ሁለንተናዊ ማንነት በሚገባ እንድታጤኑና ለጉዳዩ ትኩረት እንድትሰጡ ያስገድዳችኋል።

አንዳንድ ወጣቶች በቂና አስፈላጊ ጥንቃቄ ላለማድረግ ሲሉ እንደ ምክንያት ከሚያቀርቡት መከራከሪያ ነጥቦች መካከል ዋነኛው ወላጆቻችን ሳይመርጡና ባንዳንድ ሁኔታም የሚያገቡትን ወይም የሚያገቧትን እንኳን ሳያውቁ ተጋብተው ለብዙ ዘመን በሞቀ ትዳር ይኖራሉ። ታዲያ የእነሱ እንዲህ ከሰመረ እኔን ምን አስጨነቀኝ የሚል ነው። ማወቅ ያለብን «በሚገባ አጥኑ» ሲባል በወላጆቻችን መልክ ተጋብተው የተሳካላቸው የሉም በማለት አይደለም። በተመሳሳይ ሁኔታም የወላጆቻችን ትዳር ችግር የሌለበት ነበር ለማለት አይደለም። ያን የምናደንቀውን የወላጆቻችን ዓይነት ጋብቻ እናንተ ልትመሰርቱ አለመፈለጋችሁ ነው ወደዚህ አማራጭ ያመጣችሁ። የወላጆቻችሁን ትዳር ውስጡን በሚገባ

ባለማወቃችሁ የተሳካና የተዋጣለት እድርሳ መገመቱ ቀላል ነው። ባንዳንድ ትዳር ውስጥ አንዱ ሌላውን ረግጦና የተፈጥሮ ማንነቱን በግድ ለውጦ «እሳቸው እንዳሉ» እየተባለ በአካባቢና በባህል ተጽእኖ የሚኖሩትን ኑሮ እንደምሳሌ መጥቀሱ ስህተት ነው። ከአዎንታዊም ሆነ ከአሉታዊ ባህርዩ አንጻር የባህላዊውን ትዳር ይዘት ለመረዳት ሰፊ ጥናት ይጠይቃልና በዚሁ እንተወው። ብዙ ትዳሮች በተጀመሩ ጥቂት ዓመታት ውስጥ የሚፈርሱት የትዳር ጓደኛን ሲመርጡና ወደትዳር ሲገቡ ያለብዙ ጥንቃቄ በውጫዊ መመዘኛ ላይ ብቻ ስለሚያተኩሩ ነው። ልታገቡ የምታስቡት ሰው የሚከተሉትን መሰረታዊ ነገሮች መያዙን አረጋግጡ። ሰፊ ያለውን ዝርዝር ወደ መጨረሻው እናቀርባለን። ተጨማሪ ዝርዝር ነገሮች በሌላ ስፍራ ተገልጠዋል።

- ለእግዚአብሔር ያላቸው ፍቅርና ለማደግ የሚያደርጉት መነሳሳት። ይህ የእግዚአብሔርን ቃል በማጥናትና፣ ቤተ ክርስቲያንን ለማገልገል ባላቸው ፍላጎት፣ ለሕብረትና ለአንድነት ባላቸው መነሳሳትና በሌሎችም ስነ ምግባራት በተግባር የሚታይ ነው።
- ለአንተም ሆነ ወይም ለአንቺ እንዲሁም ለሌሎች ያላቸው በጎነትና አክብሮት የጥሩነት መገለጫ ነው።
- ቢያንስ የጥሩ ጓደኛን ያህል በጣም ልታከብረው የምትችል መሆኑን።
- የማትፈሩትና የማታፍሩት ሰው መሆኑ፣ ተያይዞም ስሜታችሁን የማይነጻ መሆኑን።
- ዕውቀቱ ወይም ዕውቀቷ ከእናንተ አለቅጥ መብለጡና የማይደረስበት፣ ወይም ዓመለ ቁጡ (ብስጩ) ሆኖ ወይም ሆኖ የማያስፈራችሁ መሆኑ።
- ለሥራና ለማደግ ያለው ወይም ያላት ትጋት ከፍተኛነት እንደእናንተ መሆኑን አረጋግጡ።

ወጣቶች የትዳር ጓደኛ ሲመርጡ ልብ ሊሏቸው የሚገቡ ለትዳር ስኬት ወሳኝ የሆኑ ነገሮች አሉ። ለማግባት የሚፈልጉት ሁሉ ለትዳር በሚያስቡት ሰው ውስጥ ማግኘት የሚፈልጉት ብዙ ዝርዝር ነገሮች ይኖራሉ። ሁሉም ተመሳሳይነት ስለማይኖራቸው የአንዱ የመመዘኛ ዝርዝር (ሊስት) ከሌላው ላይዝመድ ይችላል። ምክንያቱም ሁላችንም ጥሩ የትዳር ጓደኛ የምንፈልግ መሆኑ ባይካድም ፍላጎታችን ግን የተለያየ ነው። አንዱ ለመልክና ቁመና ትድሚያ ሲሰጥ ሌላው ትምህርትን፣ ሌላው የመግባባት ችሎታን፣ ሌላው ደግሞ ሙያን ወዘተ ያስቀድማል። ስለዚህ ሁሉም ሰው ተመሳሳይ ነገር ባያደንቅና ባይመርጥ አይገረመን።

አንድ ወጣት ወደገባው አባቱ ይሄድና ስለሚያገባት ልጅ እንዲያማክሩት ይጠይቃል። ቄቡ «ለመሆኑ ለማግባት የምታስባት ልጅ እንዴት ያለች ትሆን?» ይሉታል። ልጁ ቀበል ያደርግና «ከራስ ጸጉር እስከ እግር

ጥፍሯ» ይህ ቀረሽ የማይሏትን ሁኔታ ስዕላዊ መግለጫ ይሰጣቸዋል። አባ ቀበል ያደርጉና «እንዲህ ዓይነቷንም እኔም ባገኝ ቆቤን ጥፍ አገባታለሁ» አሉት ይባላል። አብዛኛውን ጊዜ በሃሳባችን የምንስለው ሰውና በገሃዱ ዓለም የምናገኘው ይለያያል። ሁሉንም አሟልቶ የያዘ ሰው የማግኘቱ እድሉ በጣም ጠባብ ነው። ስለዚህ የምታገቡትን ሰው ባህርይ ዘርዝሩ ሲባል ከአንድ ሰው ውስጥ ተጠቃለው ሊገኙ የማይችሉ ምርጥ ባህሪያት ዝርዝር ማውጣቱ ትክክል አይሆንም።

ሀ) በጣም የምትወዱዎቸው ነገሮች ላይ ማተኮር።
ባለፈው ክፍል ራሳችሁን በሚገባ ስለምታውቁበት መንገድ ተመልክተናል። ቀጥለን ደግሞ ከምታገቡት ሰው አንጻር ያለውን እንመለከታለን። የየራሳችሁን ማንነት በሚገባ ካጤናችሁ በኋላ ስለምትፈልጉት የትዳር ዓደኛ ለመወሰን የሚከተሉትን ነጥቦች ለመግቢያ ያህል ልብ በሉ። የማይኳኳኑ ሰዎች ከሚጋቡ ይልቅ ጨርሶ አለማግባት የተሻለ ነው። ከዚህ በፊት እንደገለጽነው ትዳር መያዝ ገበያ ወጥቶ የሚፈልጉትን ዕቃ መርጦ እንደ መግዛት ቀላል አይደለም። ከገበያ የምንገዛውን ዕቃ ብንወደው እንጠቀምበታለን ካልሆነ ሌላ እንሰጠዋለን ወይም እንጥለዋለን አልያም ከገዛንበት መመለስ እንችላለን። በአንጻሩ ትዳር በሕይወት ዘመናችን እንዴ የሚፈጸምና እስከ ዕድሜ ልክ የሚጸና እንጂ ያሰኘንን እርምጃ የምንወስድበት ግንኙነት አይደለም። ስለዚህ የእናንተ የሆነችውን (የሆነውን) ለማወቅ ገና ከጅምሩ ከፍተኛ ጥንቃቄን ይጠይቃል። ስለዚህም ለትዳር የምትፈልጉትን ሰው ማንነት ጠንቅቃችሁ ማወቅ አለባችሁ።
አንዳንድ ወጣቶች ለትዳር ስለሚመርጡት ሰው ቋሚ መስፈርት አይኖራቸውም፤ እርምጃቸውም ጥንቃቄ የተሞላበት አይደለም። በመጀመሪያ እንዲህ የሆነችውን (የሆነውን) አገባለሁ ብለው ይጀምሩና መስፈርታቸውን የምታሟላ ወይም የሚያሟላ ሲያጡ ሚዛናቸውን እየቀነሱና እየለወጡ ይሄዳሉ። እንደ ዋና ነገር የሚቆጥሩት ማግባታቸውን ነው። ስለዚህ ሚዛናቸው ቢለዋወጥ ግድ የላቸውም። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ወደ ከፍተኛ ችግር እየገቡ እንደሆነ አያስተውሉም። ትዳር የመመስረት ከፍተኛው ዓላማ «ወንድላጤና ሴተ ላጤ -- ቆሞ ቀር» የሚሉትን አባባሎች ለመለወጥ ሳይሆን ሁነኛና ዘላቂ የትዳር ዓደኛን መያዝ ነው።

ለ) የምትፈልጉትን ብቻ ሳይሆን የማትፈልጉትንም ለይታችሁ እወቁ ከእናንተ ፍላጎትና ሕይወት ጋር የማይመሳሰልን ለትዳር ዓደኝነት ጨርሶ ማሰብ የለባችሁም። ይህ ማለት በአጠቃላይ በብዙ ሰዎች ዘንድ የሚጠላን ልማድ ለምሳሌ እንደ ሰከራምነት ቁማርተኝነትና የመሳሰሉትን ማለታችን አይደለም። እነዚህ ለድርድር የማይቀርቡና በቀላሉ የማያግቡ ክፉ ልማዶች ናቸው። እዚህ ጋ ማለት የተፈለገው ሁለት ወጣቶች

በመደበኛም ሆነ በትርፍ ጊዜያቸው በሚወዱትና በሚያደርጉት ነገሮች መግባባት ከሌላቸው ትዳራቸው ከጅምሩ ለውድቀት የተዘጋጀ ይሆናል። ለምሳሌ የሚከተሉትን ልብ በሉ።

- አንዳንድ ሰዎች ለመንፈሳዊ ነገር ከፍተኛ ቦታ የሚሰጡ ይሆናሉ። ጸሎት፣ መዝሙር፣ መጽሐፍ ቅዱስ ማጥናት ወዘተ በሕይወታቸው ከፍተኛ ስፍራና ቅድሚያ አለው። ትርፍ የሚሉትን ጊዜያት ሁሉ ባብዛኛው በነዚህ ነገሮች ላይ ያሳልፋሉ። ንግግራቸው ሁሉ ትንቢት፣ ራዕይ፣ የጌታ ጳግም መምጣት ወዘተ ነው። ወደ ቤተ ክርስቲያን እሑድ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ቀናት ደጋግመው ይሄዳሉ። መሄድ ብቻ ሳይሆንም ረዘም ላሉ ሰዓታት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ መቆየትን ይወዳሉ። እንዲህ ዓይነት ሰዎች የትዳር ዓደኛ ሲመርጡ መንፈሳዊነትን ተራ ቁጥር አንድ ማድረግ አለባቸው።
- የሰፖርት ጨዋታ ከማየትና ከማውራት የተሻለ ሌላ ነገር በዚህ ምድር ላይ የሌለ የሚመስለውን ወጣት የምታገባ ቆንጆ እንደሱ የሰፖርት ፍቅር ከሌላት (የሚወደውን ካልወደደችላት) በትዳርዋ አትረካም። እንዲህ ዓይነቱ ሰው ቅድሚያ የሚሰጠው ለሰፖርት ስለሆነ ተመሳሳይ ፍላጎት የሌላትን ሴት ቢያገባ ትዳሩን ችላ ማለቱ አይቀሬ ነው። ሁለቱም ተመሳሳይ የሰፖርት ፍቅር ቢኖራቸው ግን ትዳራቸውና ግንኙነታቸው አይበላሽም። ምክንያቱም ጥሩ በማንኛውም ነገር ላይ ትዳር የሁለቱንም ወገን ሙሉ ተሳትፎ ይጠይቃልና። ሰፖርት ብቻ ሳይሆን የምትወዱት የሰፖርት ዓይነት ወይም ሙዚቃ፣ መጽሐፍ፣ ፊልምና ትያትር ወዘተ ባጠቃላይ ደስታን ይሰጠኛል በምትሉትና ትርፍ ጊዜያችሁን በምታሳልፉበት ነገር ሁሉ ላይ ስለምርጫችሁ የምትመሳሰሉ መሆን አለበት።
- አንዳንድ ሰው ቤቱን ከሚገባ በላይ ይወዳል። የቤት እንስሳና አትክልት መንከባከብ ቤቱን ማስተካከልና ማሳመር ያዘውትራል። የትዳር ዓደኛው ከዚህ ተቃራኒ ባህሪ ቢኖራት ወይም ለእንስሳት ሆነ ለአትክልት ግድ ባይኖራት ለትዳራቸው መላካት እንቅፋት ሊሆን ይችላል። ይህም ማለት ሰፊ ጊዜያቸውንና ልባቸውን ሰጥተው በሚያደርጉትና በሚማርክቸው ነገር ረገድ ተመሳሳይ የትዳር ዓደኛ ካላገኙ አንዱ የወራውን ሌላው የሚያፈርስበት ጊዜ ሊኖርና ትዳሩ ወደ ከፍተኛ ችግር ሊሄድ ይችላል ማለት ነው።
- በስውርም ሆነ በግልጽ ሲጃራ ስለሚያጨስ፣ ጫት ስለሚቅም፣ አልኮልና ጳንኪራ ስለሚያፈቅር ሰው ምን አስተያየት አላችሁ? ይህን የምትገመግሙት አልፎ አልፎ ከምታገኛቸው ዓደኞቻችሁ አንጻር ሳይሆን በትዳር ከምትጣመሩት ሰው አንጻር ነው። ምክንያቱም የትዳር ዓደኛችሁ ዓመታቱን ሁሉ በየለቱ ከናንተ ጋር ነው የሚኖረው። ለተወሰኑ ሰዓታት ተያይታችሁ እንደምትለያዩ ዓደኞቻችሁ ሳይሆን፣ ግንኙነታችሁ የእድሜ ልክ ነው። አንዳንድ ሰዎች የሲጃራ ሽታን በጣም ይጠላሉ። ይህንን ከሚጠሏቸው ነገሮች

ዝርዝር ውስጥ አስቀድመው በማስገባት በትዳር ምርጫቸው ካልተጠቀሙበት የሚያጨስ ሰው ያገቡና እንዳለቀሱና እንደተበላጩ መኖራቸው ነው።

- አንዳንድ ሰዎች ለማደግ፣ ለመበልጸግ፣ ለመሸም፣ ዝነኛ ለመሆን እጅግ ከፍተኛ ጉጉት አላቸው። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ከዘገምተኛና ነገሮችን እንዳመጣጣቸው ለመቀበል ከሚወድ፣ ቢያገኝም ቢያጣም ብዙም ግድ ከሌለው ወይም በቀላሉ ተስፋ ቆራጭ ከሆነ ሰው ጋር ከተጋቡ ትዳራቸው ትዳር አይሆንም።
- አንዱ ሰው ጨዋታና ቀልድ የሚያዘወትር ቢሆንና ሌላው የዚህ ተቃራኒ በመሆኑ ከስታራና ቀልድ የማይወድ ቢሆን እንዴት አብረው ይኖራሉ?

ሐ) ትኩረት የሚገባቸው ዝርዝር ነገሮች

ባጠቃላይ ከላይ ለማሳየት እንደተሞከረው በጣም እወዳለሁና እጅግ እጠላዋለሁ የምትሏቸውን ልማዶች፣ ባህርያት፣ ሁኔታዎች ወዘተ በሚገባ ልታውቁ ይገባል። እነዚህ ነገሮች በምታገቡት ሰው ውስጥ መኖርና አለመኖር ለትዳራችሁ መሳካትና አለመሳካት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል።

«የምወደውና የማልወደው» ባህርያት የምትሏቸውን ባህርያት ጥቃቅኑን ሁሉ አጋኖ መጻፉ ትልቅ ጉዳት ይኖረዋልና ተጠንቀቁ። ምክንያቱም ሁሉን የሚያሟላና ፍጹም የሆነ ሰው ሊገኝ አይችልም። ከዚህ ይልቅ «እጅግ በጣም የምወዳቸውና የምጠላቸው ባህርያት» በሚሉ ለያንዳንዳቸው ከአምስት እስከ አስር ነጥቦች መርጣችሁ በመጻፍ ከሌሎች ጋር «እንደ ምንም ተቻችዬ እኖራለሁ» በሚል ርእስ ስር ብታስቀምጧቸው ለትዳራችሁ ስኬት ጥሩ ጅማራ ይሆናሉ።

ቀጥሎ አብዛኛው ሰው በዝርዝሩ ውስጥ ሊያካትታቸው የሚችሉትን መልካም ነገሮች እንጠቅማለን። ይህ ዝርዝር ስለትዳር ዓደኛ ምርጫ ሰፋ ያለ ሃሳብ እንዲኖራችሁ ታስቦ የቀረበ እንጂ የምትፈልጉትን ሁሉ የሚያጠቃልል ሳይሆን ይችላል። ዝርዝሩ ከዚህም ሊበልጥ ስለሚችል የምትፈልጓቸው ሌሎች ነጥቦች ካሉ ጨምሩባቸው። የተጠቀሱትን ሁሉ አንድ ሰው የሚሳል ብላችሁም አታስቡ። ከቀረቡት ነጥቦች ውስጥ እናንተ የምትፈልጉትን በተመዘዘነ ሁኔታ ማውጣቱ ጥሩ ነው። ቅደም ተከተሉም የሚወሰነው እንደ ግለሰቡ ስለሆነ በመሰላችሁ መንገድ ልትቀያይሩት ትችላላችሁ። ለትዳር ዓደኛነት የምመርጠው ሰው (ለወንድም ሆነ ሴት) የሚከተሉት አስፈላጊ ነገሮች እንዲኖሩት/ኖራት እፈልጋለሁ።

(1) ባህርይ

- በትዳር ዓደኛዬ ሁኔታና ማንነት ልሳብ፤ በፍቅር ልያዝ መቻል አለብኝ

- እየተደማመጥን ለመወያየት ሃሳብና አስተያየት ለመለዋወጥ የምንችል መሆን አለብን
- አብረን መቀለድ መጫወት መዝናናት የምንችል መሆን አለብን። በትንሽ ትልቁ የማይቆጣ መሆን አለበት
- የውስጣችንን ያለሀፍረትና ይሉኝታ መገላለጥና መቀባበል የምንችል መሆን አለብን
- ስሜቱን መግታትና መቆጣጠር የሚችል ረጋና ሰከን ያለ መሆን አለበት
- የሚያምንበትን ትክክለኛ ነገር ለማድረግ ብርቱ ፍላጎትና ጽኑ ባህርይ ያለው መሆን አለበት
- ስለሙዚቃ፣ ስዕል፣ ሰነድ፣ ወዘተ ያለው አመለካከት ከኔ ጋር የሚስማማ መሆን አለበት
- ጨዋና ርህሩህ መሆን አለበት
- በትምህርት ደረጃ ተመጣጣኝ ወይም ተቀራራቢ መሆን አለብን። ይህ ካልሆነ አብሮ መወያየትም ሆነ መወሰኑ ከማስቸገር አልፎ ውሳኔዎችና ውይይቶች ሁሉ ወዳንዱ ያዘነብላሉ
- የቤት ውስጥም ሆነ ያደባባይን ስርዐት በሚገባ የሚያውቅ። ዝርክርክና ግዴላሽ ያልሆነ
- ፈሪና ርብትብት ያልሆነ። እርምጃም ሆነ ውሳኔ ለመውሰድ ቆራጥ የሆነ።
- የሕይወትን ውጣ ውረድና ተስፋ አስቆራጭ ሁኔታዎችን በትዕግስትና በዘዴ የሚወጣ
- ለምን እኔ አልተደመጥኩም፤ እኔ ያልኩት አልሆነም የማይል። የተለያዩ አመለካከቶችን ሰምቶ የሚያመዛዝን። በሃሳብ መለያየትን እንደ መደፈር የማይቆጥር
- መልክና ውበት ወይም አጠቃላይ ቁመናው ተቀባይነት ያለው። ያለውን ባግባቡ የሚንከባከብ
- የጤናን ሕግ የሚያከብር፤ ንጽህና አለባበሱን የሚያውቅበት
- ፍቅርን መስጠትም ሆነ መቀበል የሚችል
- ጉልበቱና ኃይሉ ከኔ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ
- ከሰዎች ጋር ቢሆን ብቸኝነት የማይሰማው፤ ሰዎችን የሚወድ፤ ጨዋታ የሚያውቅ፤ ደስተኛና ደግ
- ንቁና አስተዋይ የሆነ። ጥሩ የአእምሮና የስሜት ብስለት ያለው። ሥራውን ከልቡ የሚሠራ፤ ለሥራ የማይለግም
- ልቦ ሙሉ፤ በራሱ የሚተማመን ሆኖም ሰውን የማይንቅ
- ስህተቱ ሲነገረውና ሲተች ለምን ተነካሁ በማለት የማይቆጣ፤ ሲያጠፋ ይቅርታ መጠየቅ የሚያውቅ
- የሰውን እርዳታ የማይንቅ፤ በተለይ አለመግባባት ሲከሰትና ሰዎች ለእርዳታ ሲቀርቡ ቅር የማይለው፤ ገበያዬ አደባባይ ወጣ ብሎ

- የማይጨነቅ። ሊረዱት ለሚችሉ ሽማግሌዎች እንጂ ሚስጥሩን ለማንም የማያዘረክርክ
- የሚታመንበት፤ በክፉና በችግር ጊዜ ጥሉ ዞር የማይል፤ ሃላፊነት የሚሰማው ታማኝ
 - አዳዲስ ነገር ለማወቅ ጉዞት ያለው። ሆኖም ሁሉን ለኔ ተውት ብሎ ካቅሙ በላይ የማይንጠራራ፤ ባየውና በሰማው ሁሉ የማይማረክ። ከጊዜው ጋር የሚሄድ ግትር ያልሆነ። ሁል ጊዜም በዱሮ በሬ እንረስ የማይል

(2) የሰነ-ምግባር (ሞራል) ይዞታው

- ✓ ራሱን ለትዳሩና ለቤተሰቡ የሰጠ የትዳር ዓደኛ
- ✓ ከኔ በነፃ ቀና ከሆነ ፍላጎትና ምኞት ጋር የሚሄድ
- ✓ ንጹህ፤ በነ ታማኝ
- ✓ በፖለቲካም ሆነ በማህበራዊ ኑሮ ዘይቤው ከኔ ጋር የሚመጣጠን
- ✓ ለሰዎችና ለሀገር በነ ለማድረግ የሚጥር፤ ለዚህ በነ ድርጊት አብረን የምንጠመድ

(3) የቤተሰብ ይዞታ

- ልጅ ለመውለድም ሆነ ላለመውለድ ወይም በጉዲፈቻ ለማሳደግም ቢሆን በመካከላችን ስምምነት የሚኖረን
- ልጆች ቢኖሩን (ከቀድሞ ጋብቻ ወይም አላግባብ የተወለዱ) ልጆቼን እናትም ሆነ (አባት) ሆኖ የሚቀበል
- በልጆች አስተዳደግ መመሪያ ላይ የምንግባባ
- በቤት ውስጥ ሥራ ለመርዳት ፍቃደኛ የሆነ፤ እንደ አቅም በመኖር መርህ የሚደገፍ
- ወላጆቻችን ሲያረጁ ወይም ሲደክሙ ተጋግዘን መርዳት እንዳለብን የሚያምን
- የኔንም ሆነ የርሱን ዘመዶች በእኩልነት የሚያስተናግድና አስፈላጊውን ሁሉ የሚያደርግ
- ኑሮን እንደላረቤት ላይሆን እንደቤቱ የሚኖርና ባለው የሚደሰት

(4) ማህበራዊ ኑሮ

- በቤታችን አብረን እንግዶችን የምናስተናግድ
- በደስታም ሆነ በሐዘን ወቅት እንደባልና ሚስት አብረን የምንቆም፤ ሌሎችንም ለማጽናናት አብረን የምንሄድ
- ከጓደኞቹ ይልቅ የትዳር ዓደኛውን የሚያስቀድም
- ከጓደኞቹ ጋር ለመሆን ነጻነት የሚሰጥ
- ራሴን ለመሆን የሚያበረታታኝ፤ እንደ እኔ ወይም እንደ ነክሌ ሁን (ሁኝ) የማይል (የማትል)

(5) መንፈሳዊ ይዞታ

- በእምነት ሙሉ በሙሉ የምንመሰሰል፤ ተመሳሳይ ቅናትና ለማገልገል ከፍተኛ ፍላጎት ያለው
- በቤትም ሆነ በውጭ እምነታችን የተገለጠ። የምናምነውን የምንኖር
- በግል፤ በጋራ፤ በቤተሰብ (እቤታችን ካሉት ጋር)፤ በማህበር (በቤተ ክርስቲያን ወይም ሌላ ሰፋ ባለ ስብሰባ) እምነታችንን የምንለማመድ
- ለቤተ ክርስቲያን ስብሰባም ሆነ አገልግሎት ቅድሚያ የሚሰጥ
- አንደኛው ወገን ባገልግሎት ቢጠመድ በመስማማት ድጋፍ የሚሰጥ

(6) ገንዘብን በተመለከተ

- ያለን ንብረት ሁሉ (የተለያዩ ገቢዎች) የጋራችን እኩል የሆነ
- ተስማምተን የምናስቀምጥ፤ ሌሎችን የምንረዳ
- በስራችንና ሙያችን የምንግባባ
- ልቡ ትዳር ላይ እንጂ ገንዘብ ላይ ያልሆነ
- ተፈቃቅደንና ተማክረን የየግል ልዩ ወጪ የሚኖረን

(7) ወሲብን በተመለከተ

- ክብሩን (ሯን) ለትዳር ዓደኛው በታማኝነት የጠበቀ (የጠበቀች)። በዚህ ጉዳይ ላይ በግልጽ ተነጋግረን የተግባባን
- ራሱን ለትዳር ዓደኛው ብቻ በንጽህና የሚጠብቅ፤ ባንድ የሚጸና
- ለወሲብ ግንኙነት በነ ፍቃድና ደስተኛነት ያለው፤ ለራሱ ብቻ ሳይሆን ለትዳር ዓደኛውም መርካት የሚጥር
- በትዳር ውስጥ የወሲብን አስፈላጊነት የተረዳ። ነገር ግን አስፈላጊነቱን አጋኖም ሆነ አኮስሶ የማያይ

እነዚህ ነጥቦች ሰዎች ከትዳር ዓደኛቸው የሚጠብቋቸው አጠቃላይ ነገሮች ናቸው። እነዚህን ሁሉ ተሟልተው ባንድ ሰው ውስጥ ካልተገኙ ማለት የማይሆን ነው። ከነዚህ ውስጥ አስር ዋና ዋና የምንላቸውን መምረጥና ከነዚያ አንጻር የወደፊት የትዳር ዓደኛን መገምገሙ አስፈላጊ ነው። ያለዚያ ሁሉም ወይም አብዛኛው ከሌለ ማለቱ ፈሪሳዊነት ያሰኛል። እኛም ብንሆን ተፈትነን አናልፈውምና። ሆኖም ሰባት ችላ ልንላቸው የማይገቡ መመዘኛዎች ብለን መወሰን እንችላለን። ይህም ማለት እነዚህን ሰባቱን የማያሟላ በኛ በኩል ለትዳር አይመረጥም ማለት ነው።

መ) ምርጫችንን ማጥበብ

እንዲህና እንዲህ የመሰሰሉት የምርጫ መስፈርቶች እንዴት እንደሚሠሩ ቀጥለን እንይ። ለምሳሌ በዓለም አንድ ሰው ሰልካካ አፍንጫ ያላትን ሴት ለማግባት ቢፈልግ ጥሩ ቀመና ኖሯቸው አፍንጫቸው እነሰ ያለውን ሁሉ ከምርጫው ማውጣት አለበት ማለት ነው። ከአፍንጫ መሰልክክ በተጨማሪ 12ኛ ክፍልን የጨረሰች ቢል አስራ አንደኛና ከዚያ በታች

የማይጨነቅ። ሊረዱት ለሚችሉ ሽማግሌዎች እንጂ ሚስጥሩን ለማንም የማያዘረክርክ

- የሚታመንበት፣ በክፉና በችግር ጊዜ ጥሉ ዞር የማይል፣ ሃላፊነት የሚሰማው ታማኝ
- አዳዲስ ነገር ለማወቅ ጉጉት ያለው። ሆኖም ሁሉን ለኔ ተውት ብሎ ካቅሙ በላይ የማይንጠራራ፣ ባየውና በሰማው ሁሉ የማይማረክ። ከጊዜው ጋር የሚሄድ ግትር ያልሆነ። ሁል ጊዜም በዱሮ በሬ እንረስ የማይል

(2) የሰነ-ምግባር (ሞራል) ይዘታው

- ✓ ራሱን ለትዳሩና ለቤተሰቡ የሰጠ የትዳር ዓደኛ
- ✓ ከኔ በጎና ቀና ከሆነ ፍላጎትና ምኞት ጋር የሚሄድ
- ✓ ንጹህ፣ በጎ ታማኝ
- ✓ በፖለቲካም ሆነ በማህበራዊ ኑሮ ዘይቤው ከኔ ጋር የሚመጣጠን
- ✓ ለሰዎችና ለሀገር በጎ ለማድረግ የሚጥር፣ ለዚህ በጎ ድርጊት አብረን የምንጠመድ

(3) የቤተሰብ ይዘታ

- ልጅ ለመውለድም ሆነ ላለመውለድ ወይም በጉዲፈቻ ለማሳደግም ቢሆን በመካከላችን ስምምነት የሚኖረን
- ልጆች ቢኖሩን (ከቀድሞ ጋብቻ ወይም አላግባብ የተወለዱ) ልጆቹን እናትም ሆነ (አባት) ሆኖ የሚቀበል
- በልጆች አስተዳደግ መመሪያ ላይ የምንግባባ
- በቤት ውስጥ ሥራ ለመርዳት ፍቃደኛ የሆነ፣ እንደ አቅም በመኖር መርህ የሚደገፍ
- ወላጆቻችን ሲያረጁ ወይም ሲደክሙ ተጋግዞን መርዳት እንዳለብን የሚያምን
- የኔንም ሆነ የርሱን ዘመዶች በእኩልነት የሚያስተናግድና አስፈላጊውን ሁሉ የሚያደርግ
- ኑሮን እንደጎረቤት ሳይሆን እንደቤቱ የሚኖርና ባለው የሚደሰት

(4) ማህበራዊ ኑሮ

- በቤታችን አብረን እንግዶችን የምናስተናግድ
- በደስታም ሆነ በሐዘን ወቅት እንደባልና ሚስት አብረን የምንቆም፣ ሌሎችንም ለማጽናናት አብረን የምንሄድ
- ከዓደኞቹ ይልቅ የትዳር ዓደኛውን የሚያስቀድም
- ከዓደኞቹ ጋር ለመሆን ነጻነት የሚሰጥ
- ራሱን ለመሆን የሚያበረታታ፣ እንደ እኔ ወይም እንደ ነክሌ ሁን (ሁኝ) የማይል (የማትል)

(5) መንፈሳዊ ይዘታ

- በእምነት ሙሉ በሙሉ የምንመሰሰል፣ ተመሳሳይ ቅናትና ለማገልገል ከፍተኛ ፍላጎት ያለው
- በቤትም ሆነ በውጭ እምነታችን የተገለጠ። የምናምነውን የምንኖር
- በግል፣ በጋራ፣ በቤተሰብ (እቤታችን ካሉት ጋር)፣ በማህበር (በቤተ ክርስቲያን ወይም ሌላ ሰፋ ባለ ስብሰባ) እምነታችንን የምንለማመድ
- ለቤተ ክርስቲያን ስብሰባም ሆነ አገልግሎት ቅድሚያ የሚሰጥ
- አንደኛው ወገን ባገልግሎት ቢጠመድ በመስማማት ድጋፍ የሚሰጥ

(6) ገንዘብን በተመለከተ

- ያለን ንብረት ሁሉ (የተለያዩ ገቢዎች) የጋራችን እኩል የሆነ
- ተስማምተን የምናስቀምጥ፣ ሌሎችን የምንረዳ
- በስራችንና ሙያችን የምንግባባ
- ልቡ ትዳር ላይ እንጂ ገንዘብ ላይ ያልሆነ
- ተፈቃቅደንና ተማክረን የየግል ልዩ ወጪ የሚኖረን

(7) ወሲብን በተመለከተ

- ክብሩን (ሯን) ለትዳር ዓደኛው በታማኝነት የጠበቀ (የጠበቀች)። በዚህ ጉዳይ ላይ በግልጽ ተነጋግረን የተግባባን
- ራሱን ለትዳር ዓደኛው ብቻ በንጽህና የሚጠብቅ፣ ባንድ የሚጸና
- ለወሲብ ግንኙነት በጎ ፍቃድና ደስተኝነት ያለው፣ ለራሱ ብቻ ሳይሆን ለትዳር ዓደኛውም መርካት የሚጥር
- በትዳር ውስጥ የወሲብን አስፈላጊነት የተረዳ። ነገር ግን አስፈላጊነቱን አጋኖም ሆነ አኮስሶ የማያይ

እነዚህ ነጥቦች ሰዎች ከትዳር ዓደኛቸው የሚጠብቋቸው አጠቃላይ ነገሮች ናቸው። እነዚህን ሁሉ ተሟልተው ባንድ ሰው ውስጥ ካልተገኙ ማለት የማይሆን ነው። ከእነዚህ ውስጥ አስር ዋና ዋና የምንላቸውን መምረጥና ከእዚያ አንጻር የወደፊት የትዳር ዓደኛን መገምገሙ አስፈላጊ ነው። ያለዚያ ሁሉም ወይም አብዛኛው ከሌለ ማለቱ ፈሪሳዊነት ያሰኛል። እኛም ብንሆን ተፈትነን አናልፈውምና። ሆኖም ሰባት ችላ ልንላቸው የማይገቡ መመዘኛዎች ብለን መወሰን እንችላለን። ይህም ማለት እነዚህን ሰባቱን የማያሟላ በኛ በኩል ለትዳር አይመረጥም ማለት ነው።

መ) ምርጫችንን ማጥበብ

እንዲህና እንዲህ የመሰሰሉት የምርጫ መስፈርቶች እንዴት እንደሚሠሩ ቀጥለን እንይ። ለምሳሌ በዓለም አንድ ሰው በልካካ አፍንጫ ያላትን ቤት ለማግባት ቢፈልግ ጥሩ ቁመና ኖሯቸው አፍንጫቸው እነስ ያለውን ሁሉ ከምርጫው ማውጣት አለበት ማለት ነው። ከአፍንጫ መሰልከክ በተጨማሪ 12ኛ ክፍልን የጨረሰች ቢል አስራ አንደኛና ከዚያ በታች

ያሉትን ማየት ጨርሶ ማቆም አለበት። እንደገናም ሥራ የያዘች ቢል ሥራ የሌላቸውን ማሰብ የለበትም። እዚህ ላይ የሥራውም ዓይነት ሊለያይ ይችላል። ይህ እንግዲህ የምርጫውን ሁኔታ ስለሚያጠብላት የሚፈልገው ላይ ትኩረት ስጥቶ ለማጥናት ብዙ ጊዜ ይሰጠዋል ማለት ነው።

በዚህ ዓይነት የምርጫችን ጥበትና ስፋት ይወሰናል። የምወደውና የምጠላው በሚል የሚዘጋጀው ዝርዝር የሚረዳው እዚህ ላይ ነው። የምታወጡት ዝርዝር (ሊስት) በጣም ብዙ ከሆነ ከምርጫ የሚወገዱት ስለሚበዙ ሳያገቡ መኖር ወይም በፍለጋ ጊዜን መጨረስ እንዳለ በጊዜ ማወቁ ማስተዋል ነው። ስለዚህ አንዳንዱን በማቻቻል ልትመሩበት ይገባል። ባንጻሩ መጠነኛም ቢሆን የምርጫ ዝርዝር አለመኖሩ ከማትፈልጉት እንድትወድቁ ያደርጋችኋልና ቆይቶም ቢሆን ጸጸት መምጣቱ አይቀርም። ስለዚህ የምርጫ ዝርዝር ስታወጡ እጅግ የምትጠሉትና በጣም የምትወዱት ባህርይ፣ ቁመት፣ ልማድና ችሎታ በሚሉ ውስጥ መጻፍና አቻችሎ መኖር የምትችሉትን ለብቻ ለይቶ ማውጣቱ ጥሩ ነው። ለምሳሌ፡- «እንዲህና እንዲህ ያላትን ልጅ ባገኝና ይህ ይህ እንኳን ባይኖራት ለጋብቻ እጠይቃለሁ» የሚል የማቻቻያ ዘዴ ልትጠቀሙ ትችላላችሁ። ሆኖም እንዲህ ዓይነት ውሳኔዎችን ስታደርጉ በሰዎች ተገፋፍታችሁ ሳይሆን ከራሳችሁ ከውስጥ ማንነታችሁ ጋር ተማክራችሁ መሆን አለበት። ዝርዝሩ ጨርሶ የማትፈልጉትና በጣም የምትፈልጉት በሚል የቀረበ ስለሆነ ይህንን ከማያሟላ ጋር ጨርሶ ጋብቻ አትመስርቱ (ወጣ ገባም አትበሉ)። ዝርዝራችሁ አነስተኛ ቢሆን ይመረጣል ምክንያቱም ዝርዝሩ ባነስ ቁጥር የሚያሟላው አይጠፋም፤ በጣም ከተንዛዛ ግን መስፈርታችሁን የሚያሟላ ላታገኙ ትችላላችሁ። ምርጫችሁ ባለፈው ትምህርት የኛን ማንነት ለማወቅ ከቀረበው ጥያቄና መልስ ጋር የሚዛመድ መሆን አለበት እንጂ እንዲሁ በስሜት ተገፋፍታችሁ የምታደርጉት መሆን የለበትም። በዚህ ዝርዝር ውስጥ ጨርሶ የማታመቻምቶት ነጥብ መግባት አለበት። አንዱም ቢሆን መጉደል የለበትም። ይህ እንግዲህ ወንዱም ሆነ ሴቷ ሊያስቡበት የሚገባ ጉዳይ ነው። ለምሳሌ ቆጣቢና በታኝ ጨርሶ አብረው ሊኖሩ አይገባም።

ምዕራፍ 8 የማትቀበሏቸው ባህርያት

የማትፈልጓቸውን ነገሮች ማወቅ ትልቅ ማስተዋል ነው
ባለፈው ክፍል ከትዳር ዓደኛ የምንጠብቃቸውንና ልንመርጣቸው ስለሚገቡን ነጥቦች በሰፊው ተመልክተናል። ከነዚህ ውስጥ በጣም ጥሩና የኛን ትዳር ይገነባሉ የምንላቸውን አስር ነጥቦች እንድንወስድ ማሳሰቢያ ተሰጥቶ ነበር። በዚህኛው ምዕራፍ በጣም የማንፈልጋቸውንና በትዳራችን ውስጥ ሊገኙ የማይገባቸውን ነጥቦች በዝርዝር እንጠቅስና አስር በኋላ ያልሆኑ የትዳር ዓደኛችን ከሚሆን ሰው የማንጠብቃቸውን ነጥቦች ለመምረጥ እንሞክራለን። በዚህ ክፍል የተጠቀሱት ለትዳር የማይሆኑና ልንቀበላቸው የማይገቡ ነጥቦች ናቸው። ሆኖም ከሰው ስህተት እንደማይጠፋ ሁሉ ከእነዚህ ከሚጠቀሱት ማንኛችንም ንጹህ መሆን ስለማንችል ልንመርጥ የሚገባን በጣም ክፉና እንዲህስ ካለው (ካለች) ጋር ጨርሶ መኖር አንችልም የምንለውን ብቻ ነው። ስለዚህ ለኛ ክፉ የምንላቸውን አስር ነጥቦች በቅደም ተከተል ከሚከተሉት ዝርዝሮች መርጠን ብንይዝ ለትዳር የምንፈልገው ወይም የሚፈልገን ሲመጣ ከነዚህ ከተጠቀሱት ነጻ መሆኑን አለመሆኑን ለማረጋገጥ ይቀላናል።

አንዳንድ ወጣቶች የሰዎች ባህሪ ስለሚለዋወጥ እነዚህ የተጠቀሱት ክፉ የሚባሉት ባህርያት አብሮ በመቆየት በጊዜ ብዛት ሊለወጡ አይችሉም? ብለው ይጠይቃሉ። መልሱ የሰው መሻሻልና መለወጥ ያለ ነው። ሰው ያድጋል ይለወጣል። ሆኖም አባቶች ክፉ አመል እስከመቃብር አይለቅም እንደሚሉት አንዳንድ ባህርይን መለወጥ ያዳግታል። የመለወጥ ነገር ከተነሳ ደግሞ የሚለወጠው የትዳር ዓደኛችን ብቻ ሳይሆን አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ እኛም አብረን ለመለወጥ ዝግጁ መሆን ይኖርብናል። ክፉቱ ግን ይህም ሆኖ ጨርሶ ልንቋቋመው የማንችለው ክፉ ባህሪ ያጋጥመናል። ከሰው ሰው ይለያይ ይሆናል። ጥያቄው ግን ከዚህ በጣም የምንጠላው ባህርይ አለው የምንለው ሰው እስኪለወጥ ምን ያህል ለመታገስ ፍቃደኛ እንሆናለን? እንደሚለወጥ ምን ማረጋገጫ አለን? በጥናት እንደተገኘው ብዙ ጊዜ ከጋብቻ በፊት ያለ ብልሹ ባህሪ ለጊዜው ቢሸሽግም ቆይቶም ቢሆን አደባባይ መውጣቱ አይቀርም። ስለዚህ የሚሻለው ሰውየው ወይም ሴትየው ከጋብቻ በፊት ቢለወጡና ለመለወጣቸውም ጥሩ ማረጋገጫ መያዙ ነው። ቀጥለን ብዙ ሰዎች ብልሹ የሚሏቸውን ባህርያት እንመለከታለን። ከተዘረዘሩት ብልሹ ባህሪያት ውስጥ ለአንዱ ሰው ብልሹ የሆነ ለሌላው ላይሆን ይችላል። ስለዚህ መምረጥ ያለብን በእኛ እምነት

እጅግ ባጣም ብልሹ የምንላቸውን ባህሪያት ያሉትንና ከእንዲህ ዓይነት ሰው ጋር ጨርሶ መኖር አይቻልም የምንላቸውን አስሩን ብቻ ነው።

(1) ክፉ ባህርይ

- ከመጠን በላይ በመሸቀርቀር ጊዜውን ወይም ጊዜዋን የሚያጠፋ (የምታጠፋ)።
- በሰው ላይ ተንጠላጥሎ የሚኖርና ብቻውን መቆም የማይችል
- ጨፍጋጋና የማይፈታ ፊት ያለው። ሁል ጊዜ ቅስቀሳ እንዳለ የሚኖር
- ዋሽና አታላይ
- ይቻላል፤ ይሆናል፤ ይከናወናል ከማለት ይልቅ ችግር አደጋ የሚታየውና አይቻልም በሚል መንፈስ የተሞላ
- ንዴትና ቁጣውን መቆጣጠር የማይችል። ስድብና ጨካኝነት የሚያዘውትር
- ከራሱ በላይ የማይታየው። ስለራሱ ብቻ የሚያስብ። ንግግሩና ጭውውቱ ሁሉ ስለራሱ ብቻ የሆነ
- ስድ አደግ፤ በንቀት የተሞላ ትዕቢተኛ፤ ሰዎችን የሚያቃልልና የሚጠላ
- ሥራውን የሚንቅና የሚጠላ። በሚሠራው የማይደሰት፤ ዕድሉን የሚያማርር
- ስስታም፤ በማቴሪያል ማግበስበስ የተጠመደ። ዕድገትንና መላካትን በማቴሪያል ብዛት ብቻ የሚመዝን
- ስህተቱን የማይቀበልና የማይታረም።
- ሥራ እንጂ ማረፍም ሆነ መዝናናትን የማያውቅ። ሥራ ሥራ ብቻ የሚል የቤተ ሰብ ጊዜ የሌለው፤ አውደዓመትና የአዘቦት ቀን የማይለይ
- ሰነፍ፤ ጊዜውን በእንቅልፍና በመቀመጥ የሚያሳልፍ።
- በጭንቀት የተጠመደ፤ የነገሮችን ትክክለኛ ገጽታ ከማየት ይልቅ በሳር ቅጠሉ በጭንቀት የሚጠበብ።
- ያለኔ ጻድቅ የለም የሚል ግብዝ። ሌላውን መቀበል የሚከብደው።
- ሁል ጊዜም እንደተበደለ የሚቆጥር። ለራሱ በጣም የሚያዝንና ሰዎች ሁሉ እሱን እንደጎዱት በመቁጠር የሚወነጀል
- ቀመኛና የበቀል ሰው
- ተንኮለኛና መሰሪ
- ሲቆጣም ሆነ ሲያዝን እንደ ሕጻን የሚሆንና ስሜቱን የማይቆጣጠር፤ እሸሩሩ በሉኝ ባይ
- ሃላፊነት የማይሰማው፤ የራሱን ገንዘብ በሚገባ የማይዝና አብቃቅቶ መኖር የማይችል።
- ሊሻሻልና ሊለወጥ ሲችል «ምን ይደረግ እኔ ይኸው ነኝ» ማለት የሚያዘውትር
- ሁል ጊዜ ገመምተኛ የሆነ። ሊታከም ሲችል «ያመኛል፤ ጤናም የለኝ» ማለት የሚያበዛ።

- ባለጌና ንግግሩን መቆጣጠር የማይችል። ጋጠ ወጥ የሆነ
- ከመጠን በላይ ወፍራም (Bulimia)፤ ከብደቱን መቆጣጠር የማይፈልግ ወይም አለትጥ ቀጭን ሆኖ ከብደቱን ላለመጨመር የሚሰጋ (Anorexia)። ይህ ከስነልቦና (ሳይክሎጂ) ችግር ጋር የተያያዘ በሽታ ሊሆን ይችላል።
- ግጥምረም የሚያበዛ
- ሰብኛ የሆነ። (የትኛውም ዓይነት ሰብ ሊካተት ይችላል)
- በእርሱ ጉዳይና ሕይወት ጣልቃ የሚገቡ ወላጆችና ጓደኞች ያሉት

(2) ሚዛናዊነት የሳደለው

- ሁል ጊዜም ዝንጉና መዘገየት የሚያበዛ
- ከተቃራኒ ጾታ ጋር ዋዛና ቀልድ የሚያበዛ፤ የሚዳራ
- ዘረኛ የሆነ። ሌላውን ዘር የሚጠላ ወይም በእኩልነት መቀበል የማይችል
- በቤቱ ያለቴሌቪዥንና ሙዚቃ ሥራ የሌለው። በቤቱ የሚሠራው እያለ ቁጭታና ትዕዛዝ የሚያበዛ (በተለይ ከጣቢቱና ከልጆቹ ጋር በሚሆንበት ወቅት)
- የራሱን ንጽህና መጠበቅ የማይችል ዝርክርክ
- ሁለት ሚዛን ያለው። የራሱ ሲሆን የሚያሞካሽ የሌላውን የሚተች
- አለብልታና ሃሚታ የሚያበዛ
- ስለ ሁሉም ነገር አቃቂር የሚያወጣ
- በዝሙት መንፈስ የተያዘ። ወሬውም ሥራውም ዝሙት የሆነ።
- ጻተኛ፤ በሥራው የሚለገጥ
- እምነት የማይጣልበት
- ስስታምና ንፋግ
- ትዕቢተኛ
- ከሚገባ በላይ የሚያፍርና ሰውን የማይቀርብ
- ክፉ ነገር ብቻ የሚታየው
- ሃላፊነት የማይለግው፤ ገደለሽ
- በትዳር ውስጥ ወሲብን አላገባብ የሚጠቀም፤ የሚገባውንም የማያደርግ
- በወሲብ አንጻር ታግኝነት የሚነለው

ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ውስጥ አስር በጣም የምትጸድቁትን ነገሮች ጻፉ። አስሩም በጣም የምትጸድቁት መሆናቸውን እርግጠኛ ሁኑ። ያለዚያ ቁጥሩን ተነሱ። ይህንን ይዛችሁ ለትዳር የምትፈልጉትን ወይም የሚፈልጋችሁን እነዚህ የምትጸድቁትና አብሮ ለመኖር የሚያስችሩ ነገሮች የሚገኙበት እንደሆነ ፈትሹ።

ግድረግ የሚገባችሁ ጥንቃቄዎች

ጥሩ የትዳር ጓደኛ እንዲኖረን ብልህነት ፈጣንና አስተዋይ መሆን አለብን። ለዚህ ከሚረዱን መመሪያዎች ውስጥ የሚከተሉትን ልብ በሉ።

1. **ለትዳር ከግትመርጡት ሰው ጋር ጊዜያችሁን አታቃቁ።**
እንደግትኳኳት እያወቃችሁ አብራችሁ ወጣ ገባ የምትሉ ከሆነ የግያሰፊልግ ወጥመድ ውስጥ ትወድቁና ወደግይሳካ የትዳር ሕይወት ትገባላችሁ። ቆይቶም ከገባችሁበት ግጥ መውጣት ያስቸገራችኋል። አንዳንድ ከግይኳኳት ጋር ገንኙነትን ማቋረጡ ከገደብ ሊሆን ይችላል ሆኖም ፈጣን ባንበጥሰው በቆየን መጠን አስቸጋሪነቱ እየጨመረ ከመሄድ አልፎ ሌሎች ምርጫዎችን ወይም ፍለጋዎችን ሊያዘገይ ይችላል። ስለሆነም የግያሰፊልግ የመሰለንን ገንኙነት ቶሎ ማቋረጥ ያስፈልገዋል።
- ✓ **በየትኛውም ዓይነት ሁኔታ ያላገቡ ወጣቶች ሲገኙ ሳይታሰብ «ወደትዳር ይገቡ ይሆን» የግል መጠባበቅና ተስፋ በሁለቱም አእምሮ ውስጥ ይኖራል።** ይህ መጠባበቅ በሰሜት መቀራረብንና መፈላለግን ያስከትላል። አንዳችን ለሌላችን ያለን ስሜት ከፍ እያለ ይሄዳል። ይህ በሁለቱም ወይም በአንዱ ብቻ የሚፈጠር ሰሜት ሊሆን ይችላል። በዚህ መሃል ድንገት ገንኙነት ከተቋረጠ ልቡን የሰጠውና ተስፋ ሲያደርግ የብረው ወገን ክፉኛ ይሄዳል። ስለዚህ ብዙ መቀራረብና በተስፋ መጠባበቅ ሳይኖር ከጠየቁ ገንኙነቱን መጠብቅ ወሳኝ ነው።
- ✓ **ወደትዳር የግያደርስ ገንኙነት ቶሎ መቀረጥ ያለበት ሁለቱም ጊዜያቸውን ሳያባቡ የሚሆናቸውን ለመፈለግ ዕድል ስለሚሰጣቸው ነው።** የትም የግይደርስን ገንኙነትን ማቋረጥ የሚያስቸገረው ሁለቱም ወይም ከሁለት አንደኛው እርምጃ ለመውሰድ ፍቃደኛ ስለማይሆን ነው። ሁኔታው ልክ ቀስ በቀስ እንደሚያስጥም ጭቃ መሬት ይሆናል። በኋላ መውጫ ያጡና በግይፈልጉት ትዳር ውስጥ ይገባሉ። ይህ አካሄድ ደግሞ ደስታና ሰላም የራቀው ትዳር አጀግመር ነው።
- ✓ **ፈጥኖ እርምጃ መውሰድ ገን ጊዜን ይቀጥላል።** ዕድሜያቸው በከንቱ እንዳያልፍና ምርጫቸው እንዳይጠብ ይረዳቸዋል። በዚህ ረገድ ሊወሰድ የሚገባው ጥንቃቄ በተለይ ሲቶችን ይመለከታል። ምክንያቱም ሲቶች ዕድሜያቸው በረዘመ መጠን በብዙ መንገድ ተፈላጊነታቸው እየቀነሰ ይሄዳል። ስለዚህ የትም የግያደርስን መንገድ አንድ ነገር ሊኖር ይችላል ብሎ በግይሆን ተስፋ ከመጓዝ ቶሎ አቀም አትጣጫ መቀየሩ እጅግ ጠቃሚ ነው።
2. **ይህንኛል የምንለው ሰው ከገጠሙን ገንኙነቱን መቀጠል።** ይህ ነጥብ ከመጀመሪያው በተለየ ሁኔታ ገንኙነትን በመገፋት ላይ ያተኮራል።
- **ይህንኛል የምንለውን እንዲሁ ከዛሬ ነገ ይሻላል በግል ተስፋ ዝም ብሎ ቀን ከመገፋት ነገ ፈጥኖ የሚበስልበትን ሁኔታ ማፈላለግ**

እጅግ አስፈላጊ ነው። ገንኙነቱ በሳልና ዘላቂነት እንዲኖረው እያስተዋሉ መራመዱ ጠቃሚ ነው። እንዲህ ዓይነቱን ነገር ለመገምገም ብዙም አስቸጋሪ አይደለም። ለምሳሌ ለሦስተኛ ጊዜ እንዲገናኙ ለጠየቃችሁ ወንድ ሴታ ሞት ባለ ሁኔታ «እሺ» ብትለው ፈቅዳለች ማለት ነው። ባንዳሩ መላልሶ «እንገናኝ» የሚል ወንድ በልቡ ዘለቁታነት ያለውን ነገር እያሰበ እንደሆነ ሴታ ልትገነዘብ ያስፈልጋል።

- **ስትገናኙ አንዱ የሌላውን ሁኔታ እንደሚያጤን እውቁ።** በሁለቱም ወገኖች የሚደረግ ጥናት ስህተትን ወይም ልማትን ብቻ አጋኖ ሳያይ ግራና ቀኙን የሚመዝን መሆን ይኖርበታል። ለምሳሌ ሴታ «ስለራሱ ብዙ ያወራል ሆኖም ግግሩ በጣም አስተዋይነቱን ይገልጣል»፤ «ሕይወቱ በስፖርት ዙሪያ የተያዘ ነው ሆኖም አብሬው ስሆን ብዙ የመዝናናት ስሜት አለኝ»፤ «አለቅጥ ችሉል ነው ሆኖም ቅንና አዛኝ ነው» ወዘተ የሚሉትን ማቻቻያ አማራጮችን ማየት ትችላለች። ወንዱም በተመሳሳይ ሁኔታ ሚዛናዊ ለመሆን መዋከር አለበት። ለምሳሌ «ግልጽ አይደለችም ሆኖም ቀስ በቀስ ድፍረት እያገኘች ነው»፤ «በቀጠሮ መዘግየት ታበዛለች ሆኖም እንደርሷ ያለውን ለማግኘት መጠበቅ ጊዜን ማባከን አይደለም»፤ «ስለኔ ማንነትና ኑሮ አለቅጥ ለማወቅ ትጓዳለች ሆኖም አብሬአት ስሆን ጥሩ ጥሩ ስሜት ይሰማኛል» ወዘተ በማለት ድክመቷን ማቻቻል ይችላል። ሆኖም ከጥፋቱ ልማቱ ካመዘነ ወይም ጥፋቱ የሚበዛ ከሆነ መልካሙን ብቻ ነጥሎ ለማየት መዋከሩ አይጠቅምም።
- **ከላይ ያሉት ሁለቱ ደጋግመው የሚሆኑ ከሆነ አንዱ በሌላው ላይ የሚያሳድረው መልካም ግምት እየጨመረና መግባባቱና ውስጣዊ መቀበሉ እየጸና ይሄዳል።** ይህ ሲሆን ደግሞ በፊናቸው ጉድለትን ወይም እንከንን ከመፈላለግ ይልቅ መልካም መልካም ጎኑን አግንኖ የማየቱ ልምድ እየጨመረ ይሄዳል።

ብዙ ወጣቶች በድንገተኛ ፍቅር ወድቀው በኋላ ከሚጸጹበት የትዳር ሕይወት ውስጥ የሚወድቁት አስቀድሞ ምን ዓይነት ሴት ወይም ወንድ ማግባት እንዳለባቸው ስለማይወስኑ ነው። ለእናንተ የሚሆናችሁንና ዘላቂነት ይኖረዋል የምትሉትን የትዳር ጓደኛ ማንነት አስቀድሞችሁ ብታስቡበት ግን ከድንገተኛ የፍቅር ወጥመድ ትጠበቃላችሁ። ለማግባት የሚጓጉ ሰዎች አስር ሊያገቧቸው የሚችሉ ተቃራኒ ጾታዎችን በፊታቸው አቁመው ለማግኘት ሰዓት ካናገሯቸው በኋላ እንዲን ወይም አንዱን ምረጡ ቢባሉ ቀደም ብሎ በአዕምሮአቸው የነደፉት (ያስቀመጡት) ለትዳር ጥሩና ምቹ የሚሉት ሰው ስላለ ቢያንስ ይኸኛው ከዚህኛው ይሻላል ብለው ወዳለንዱ ማመዘናቸው አይቀርም። ይህም የሚሆነው በውስጣቸው ስለሚያገቡት ሰው ባህርይ፤ ቁመና፤ የዕውቀት ወይም የሥራ ሁኔታ ወዘተ ብዙ ከሚያዩትና ከሚሰሙት «ጥሩ የትዳር ሰው እንዲህ ነው» የሚል

ግንዛቤ ሳይወስዱ ስለማይቀር ነው። ከዚህ የተነሳ በየአለቱ በአካባቢያቸው (ሰፈር፣ መሥሪያ ቤት፣ በመንገድ ላይ ወዘተ) ከሚያዩዋቸው ወንዶች ወይም ሴቶች መሃል «ይኸ ሊሆን ይችላል ወይም ይህች ብትሆንበት» በማለት በአእምሮአቸው የሚያብሰሰሱ በርካታ ሰዎች አሉ።

ይህንን የሚያደርጉትም እያንዳንዱን ሰው ሲያዩ ቀድሞ ከሰሙትና ሲያደንቁት ከነበረው የትዳር ጓደኛ ዓይነት ጋር ስለሚያነጻጽሩት ነው። ሆኖም የትዳር ጓደኛን ያህል ትልቅ ውሳኔ የሚጣይቅ ጉዳይ ውጫዊ ሁኔታን በማየት ጨርሶ ሊወሰን አይገባውም። ትዳር በአንድና በሁለት ጊዜ እይታ አይወሰንም። ከዚህ ጋር እኛ በአእምሮአችን የያዘነውን ፍጹም የሆነ ባህርይና ቁመና የሚያሟላ ሰው ጨርሶ አይኖርም። እኛ ስለጥሩ የትዳር ጓደኛ ያለንን አስተሳሰብ የምናዳብረው በሰፈራችንና በተረት ጥሩ ትዳር እንደመሰረቱ ከሚነገርላቸው፣ በቴሌቪዥን በውበታቸውና ቁመናቸው ከምደንቃቸው፣ እንደዚሁም በአደባባይ ጎን ለጎን ሆነው ሲዘዋወሩ ካየናቸው፣ ታሪካቸውን ከሰማነው ብዙ ሺ ሰዎች ውስጥ ከአንዱ አንድ ነጥብ ከሌላው ሌላ ጥሩ የሚባል ነጥብ በመውሰድ ከምናከማቸው እውቀት ነው። ይህ ደግሞ ለእኛ በሚመቸን መልክ የፈጠርነውን ፍጹም ሰው እንጂ በገሃዱ ዓለም የሚኖር ሰውን አይወክልንም።

3. ስለምናገባው ሰው ጤነኛ የሆነና ልናስብበት የሚገባን ግንዛቤ የለንም ማለት አይቻልም። ማንኛችንም ብንሆን ስለትዳር ጓደኛ ጥሩና ተወዳጅ የሆኑ ነጥቦች ሊኖሩን ይገባል። በሌላ መልኩ ደግሞ የእኛ የጥሩና የቆንጆ መለኪያ ከሌላው ሰው ጋር ሳይገጥም ይችላል። አንዱ ሰው የሚወደውን ሌላው ሊያቃልለው፣ እንዲሁም አንደኛው የጣለውን ሌላኛው ሊያነሳው ይችላል። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆን አንድ ዘመዴ የነገሩኝ ተረት መሳይ ቁም ነገር ነው። ሰውየው በጣም የሚወዳትንና ለትዳር የሚፈልጋትን ኮረዳ ለጓደኛው ለማሳየት የገበያ ዕለት ቀጠሮ ይይዛል። ከዚያ ካንድ ወንዝ ዳር ተደብቀው ቆመው ብዙ ሰዎች ግማሹ በራሱ ሌሎች በጀርባቸው አንዳንዶች በአህያቸው ዕቃቸውን ተሸክመው እያወሩ ወደ ገበያ ሲሄዱ ይመለከታሉ። ብዙ ገበያተኞች ካለፉ በኋላ ሦስት ወጣቶች ተያይዘው እየተሳሳቁ ሲሄዱ አዩ። ባለጉዳዩ የሚወዳት ሴት እየቀረበች መምጣትዋን እውቆ እየተርበተበተ «ያቻትልህ መጣች ልቤን የወሰደችው ኮረዳ» ይለዋል። ጓደኛው ቀበል ያደርግና ከሦስቱ ቀላ ያለችውን አንዷን «ያችኛዋ በግራ በኩል ያለችው ቀይዋ ከሆነች በእርግጥ ውብ ነች» ይለዋል። ሰውየው ልቡ የፍቅር ከበሮ እየመታ የሚናገረው ግራ እየገባው «ምን ማለትህ ነው፣ ያቻትን እኮ ነው የምልህ።» ይለዋል በጣቱ እየቀሰረ። ጓደኛው በመሃል ያለችውን ዘማ ጠጉሯን በትከሻዋ ነስንሳ የምትሄደውን እየጠቆመ «ያችን የመሃሏን ባለዘማ ጠጉሯን አሳማ —» ብሎ ነገሩን ሳይጨርስ ሰውየው ቆጣ ብሎ «ምነካው ይኼ! አሁን ቆንጆ አጥተህ ነው?» ብሎ ኮስተር

በማለት አሁንም ጣቱን ይቀበራል። ጓደኛው የቀረችው ያው በግራ ያለችው ነበረችና አንገቷ ላይ ትልቅ እንቅርት ያላትን እያመለከተ «እ ገባኝ፣ ያችን ገደል ፈቷን ነው?» ይለዋል ነገሩ አላምር ብሎት። ሰውየው ቁና ቁና እየተነፈሰ በሲቃ «ታዲያ አንተየ የወደድኩት የቱን ሆነና ነው።» ብሎ በኩራት መለሰለት ይባላል። ምሳሌው ውበት እንደተመልካቹ ነው የሚባለውን አባባል እውነትነት ያረጋግጣል።

ልትከተሏቸው የሚገቡ መመሪያዎች

የመጀመሪያ ግንኙነታችሁ በጣም ከባድና አስጨናቂ ሊሆን ይችላል። ምንም ያህል ተጠንቅቃችሁና ተዘጋጅታችሁ ብትገኙ «ይሳካ ይሆን፣ አዲስ ነገር ቢፈጠርስ፣ የረሳሁት ነገር ይኖር ይሆን፣ ድንገት ያሳስብኩት ነገር ቢያጋጥመኝስ» ወዘተ የሚሉ በርካታ ስጋትና ጭንቀት ፈጣሪ ጥያቄዎች በውስጣችሁ መመላለሳቸው አይቀርም። ብዙ ልምምድ ያላቸው ሰዎችም ቢሆኑ በዚህ ወቅት መጠነኛ የሆነ ስጋት በውስጣቸው ይፈጠራል። ከዚህ በታች የተጠቀሱት መመሪያዎች የመጀመሪያ እለት ግንኙነታችሁን ውጤታማ ሊያደርጉት ይችላሉ።

1. የመጀመሪያ ቀጠሮአችሁን በምትወዱት ስፍራ የሚያስደስታችሁን ነገር በማድረግ ጀምሩ። ለሌላው ሰው ስትሉ ከባድና የማትወዱትን ነገር አታድርጉ፤ የማይስማማችሁን ስፍራም አትምረጡ። ሌላ ጊዜ ይህንን ለማድረግ የምትገደዱበት አጋጣሚ ሊመጣ ይችላል። የአሁኑ ግንኙነታችሁ ቀጣዩ ግንኙነታችሁን የሚወስን ስለሆነ የምትመርጡት ቦታ እናንተን ዘና የሚያደርጋችሁና ነገሮችን በቁጥጥራችሁ ስር ለማድረግ የሚያስችላችሁ አካባቢ ቢሆን መልካሙ ማንነታችሁ ጎልቶ እንዲታይ ያደርጋል።
2. ከወጪ አንጻር ኪሳራችሁን የሚያራቁት ስፍራ አትምረጡ። ገና በመጀመሪያው ብዙ ወጪ የሚያስወጣ ስፍራ መሄድ ቀጣዮቹን ግንኙነቶች ዋጋ ከፍ እያሉ እንዲሄዱ ያደርጋል። ቆይቶ ለማስተካከል መሞከርም የስስት ሊያስመስል ይችላል። ወደ አዳዲስና የማታውቁት ስፍራም መሄዱ በዚህ ረገድ ችግር ሊፈጥር ስለሚችል በመጀመሪያው ቀን አዲስ ወደ ተከፈተ ሆቴል ወይም መዝናኛ ስፍራ መሄድ አትድፈሩ። አንድ የማውቀው ሰው እዲስ የተከፈተ ሆቴል ከሚወዳት ልጅ ጋር ሄዶ ከተመገቡ በኋላ ሂሳቡ ሲመጣ ከጠበቀውና ከያዘው ገንዘብ በላይ ሆኖበት በመደናገጥ ላቡ ሲወርድ ያየች ተጋባዢ ስልክ ደውላ ከቤት ገንዘብ አስመጥታ ከፈለችለት። ከዚያች ቀን በኋላ ልጅቱን ቀና ብሎ ማየት እንዳሳፈረውና ግንኙነቱን ለመቀጠል እንዳቃተው ያጫወተኝ ትዝ ይለኛል። የግብዣው ወጪ ቀስ

- እያለ ሲያድግ እንጂ ከትልቅ ወደ ትንሽ እየወረደ ከሄደ ግንኙነቱ ይበላሻል። በአቅም መኖር ትልቅ ማስተዋል ነው።
- አዲስ ወይም ለየት ያለ ልብስ መልበስ የሚያስፈልግበትን ስፍራና ሁኔታ ምረጡ። አዲስ ልብስ ከወጪው ሌላ ብዙ ዘና እንዳንል ያደርገናል። በተለይ አዲስ ጫማ ምችት ከመንሳቱ ባሻገር ብዙ አያዝናም። ስለዚህ የለመዳችሁትን ቀልጠፍና ዘና የሚያደርጋችሁን አለባበስ መምረጡ ይሻላችኋል። ስለዚህ ጉዳይ በሚከተለው ምዕራፍ በተጨማሪ እንመለከታለን።
 - ለመጨዋወት የሚያመች ስፍራ ምረጡ። የመረጣችሁት ቦታ ትኩረት የማይስብ፣ ከሰው ብዛት የተነሳ ጨዋታችሁን ሌላ ሰው ይሰማብን ይሆን በማለት የማትጨነቁበት፣ በደስታችሁና ቀልዳችሁ ሌሎችን የማትረብሹበትና የሌሎችን ቀልብ የማትስቡበት ቢሆን ይመረጣል። ስለዚህ ነገር በሌላ ክፍል በመጠኑ መልሰን እናነሳለን።
 - በቀላሉ የሚደረስበትን ስፍራ ምረጡ። ብዙ ከተዋወቃችሁና ግንኙነታችሁ ከጠነከረ በኋላ ራቅ ያለ ስፍራ መሄድ የተሻሻለ ይሆናል። ለመድረስ አስቸጋሪና ርቀት ያለው ስፍራ ጊዜአችሁንና ስሜታችሁን ስለሚፈታተን ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል። ስለዚህ ራቅ ወዳለ ስፍራ ለመሄድ ከመወሰናችሁ በፊት ጉዳዩን በደንብ ብታስቡበት መልካም ነው።
 - የፋክክርና ውድድር ስሜት የሚፈጥር ሁኔታን አትምረጡ። ገና ብዙ ወይም ምንም ስላልተዋወቃችሁ ፋክክር የሚያስከትል ድርጊት ማድረጉ ጥሩ አይደለም። አንዳንድ ሰው ሲሸነፍ የበታችነት ስለሚሰማው ኩርፊያ ሊያሳይ ይችላልና የፋክክር ወይም የውድድር ስሜት የሚፈጥሩ ነገሮች ከማከናወን ብትቆጠቡ ጥሩ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ስሜት አብዛኛውን ጊዜ አብራችሁ በእግር በምትንሸራሸሩበት ጊዜ ሳልቶ ይታያል። አንዳንድ ሰው ቀስ ብሎ መሄድ አይሆንለትም ሌላው ደግሞ በዝግታ መራመድ ይመርጣል። በዚህ ጊዜ የሚፈጠረው ሁኔታ የእሸቅድድም መልክ ሊይዝ ወይም አንዱ ዝሎ ወደኋላ በመቅረት ደስ ሳይሰኝ ይችላልና መጠንቀቁ የተሻለ ነው። በሄዳችሁበት ስፍራ የውድድር ነገር ኖሮ እንድትሳተፉ ብትጠየቁም አታድርጉት። ምናልባት ተወዳድራችሁ ማሸነፉ ዋጋችሁን ከፍ ያደርገው ይሆናል። ነገር ግን የሚሆነው ስለማይታወቅ ባትሞክሩት ይመረጣል። ከንያቱም ብትሸነፉ ማስተባበያ መስጠት ሊኖርባችሁ ይችላል። ማንነታችሁን ልታሳዩዋት የምትፈልጓት ልጅ ባለችበት ስፍራ ጥሩና የተረጋጋ ውድድር ማድረግ የሚቀላችሁ አይሆንም። ስለዚህ አለመጀመሩ ይመረጣል።

- ሰከርና ጋጠወጥነት ከሚታይበት ስፍራ በጣም ራቁ። ይህ ብዙ ማብራሪያ አያስፈልገውም። ስለዚህ ጉዳይ ሌላ ስፍራ ተገልጿል።
- አብራችሁ ለመጨዋወትና ለመተዋወቅ ጊዜ ውሰዱ። የተለያዩ ድርጊቶች (ከሌሎች ጋር ማውራት፣ ሽርሽርና ምግብ መብላት የመሳሰሉት) ጊዜአችሁን በጣም አይሻሙ። በርጋታ ጊዜ ወስዳችሁ ለመወያየት የሚያስችላችሁ በቂ ጊዜ ይኑራችሁ።
- የሚያውቋችሁና የሚዛመዱችሁ ሰዎች ባሉበት ስፍራ ለመገናኘት አታቅዱ። ብዙ ተመልካች የሚያስፈልጋችሁ ትያትር ወይም ትርኢት የምታሳዩ ሲሆን ነው። የመጀመሪያዎቹ ለጋብቻ የሚያዘጋጁ ግንኙነቶች በውስጣችን ውጥረት የሚፈጥሩ ስለሆኑ የሚያውቁን ሰዎች ባካባቢያችን መኖራቸው ደግሞ ልብ ልልብ ተቀራርቦን ለመወያየትና ዘና ለማለት እንዳንችል ያደርጉንና ውጥረቱ ይባባሳል።
- አብራችሁ የምታደርጓቸው ነገሮች ብዙ ሰዓት የማይፈጁ መሆን አለባቸው። አብራችሁ የምትቆዩባቸው ጊዜአት አጠር ባሉ መጠን ቀልጠፋና ጣፋጭ የማያሰለች ይሆናሉ። መላላላ የመገናኘት እድሉንም ያሰፋሉ። ከዚህ ሌላ ጊዜው አጠር ባለ መጠን አንደኛው ወገን በነገሩ የማይደሰትና የማይዝናና ቢሆን ቶሎ አቁሞ ሌላ ጊዜ በሌላ ድርጊት ለመካስ እድል ይሰጣል። ጊዜው ሲረዝም ግን መሰላቸትና ውጥረትን እየጨመረ ይሄዳል። በተለይ በሴቷ በኩል አብራችሁ የነበራችሁበትን ጊዜ ብዙ እንድትናፍቅ ማድረጉ ዘላቂ ግንኙነትን ለመመስረት ሁኔታውን ያመቻቻል።

አቀራረባችሁ

የመጀመሪያዎቹ ግንኙነቶች በብዙ መንገድ ወሳኝነት አላቸው። ስለዚህ በሌላው ዘንድ ልብ መሉ ሆናችሁ ለመታየት የሚያስችላችሁን የሚከተሉትን መመሪያዎች በተግባር ለመተርጎም ጥረት አድርጉ።

- ቀና ብላችሁ ተራመዱ። ቁመናችሁ ስለ እናንተ ብዙ የሚናገረው አለው። ቀና እና ነቃ ብሎ መራመድ ዓላማ፣ ብርታትና ነገሮችን እስከፍጻሜአቸው የማድረስ ቆራጥነት እንዳላችሁ ያመለክታል። አቀርቅሮ መታየት ፍርሃትን ስጋትን ድንጋጤንና እንዳይታወቅብን የምንሸሽገው ነገር እንዳለ ይናገራል። ወታደሮችና ፖሊሶች አካባቢውን በቁጥጥራቸው ስር እንዳደረጉ ለማሳየት የሚጠቀሙበት ዘዴ በቁመናቸውና አመለካከታቸው ይዞታ ነው።
- ፈገግ በሉ። ፈገገታ የሚመለከቷችሁ ሰዎች ስለ እናንተ የሚኖራቸውን አሉታዊ አመለካከት ከማስወገዱ ሌላ ደስተኝነትን፣ ጤነኝነትንና አስተዋይነትን በማቀላቀል ስለእናንተ መልካም ነገርን ያስተላልፋል።

3. ዓይን ለዓይን ለመተያየት አትፈሩ። ዓይናችሁ ስለእናንተ ብዙ ይናገራል። ስትናገሩ የምታናገሩትን ሰው ዓይን ተኮር አድርጎ ማየት ግልጽና የምትሸሽጉት ነገር እንደሌለ፣ ብርቱዎች፣ የሚፈልገውንም ሆነ የሚጠይቀውን በግልጽነት ለመመለስ ዝግጁ እንደሆናችሁን ያመለክታል። ወንጀለኛና ውሸታም ዓይን ለዓይን መተያየትን ይፈራል። ቀና እና ትኩር ብለን እያየን ስንናገር ግን የምንለውን እንደምናምንበትና እውነትን ይዘን የቀረብን መሆናችንን ያመለክታል።
4. ከሰው ጋር ቆማችሁ ወይም ተቀምጣችሁ ስትነጋገሩ ከትከሻችሁ ወደ ሰውየው ትንሽ ዘምቦል ብሎ ማነጋገሩ በውስጣችሁ ያለውን በነ ፍቃደኝነት፣ ብርቱነትን፣ ቀጥተኛነትን ወዘተ ይጠቁማል። ባንጻሩ ወደኋላ ለጠጥ ብሎ ወይም ራቅ ብሎ ማነጋገር ጥሩ ያልሆነ ስሜት በሌላው ሰው ውስጥ ይፈጥራል።
5. እጅ አጨባበጥ። ወደ ሰውየው በእርጋታና በልቦ ሙሉነት በመራመድ የሚደረግ ጠንካራና ሙሉ የሆነ አጨባበጥ በወዳጅነት መቅረባችሁን፣ አለመደናገባችሁን፣ ልቦ ሙሉ መሆናችሁን፣ በእኩልነት መቅረባችሁን ወዘተ ያመለክታል። ሆኖም አጨባበጣችሁ ሌላውን የሚጎዳ ወይም ልል ቢሆን ስለ እናንተ ተቃራኒውን እንደ ሚያመለክት እውቁ።
6. ስለሰውነት ጠረን ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ስለሰውነት ጠረን ስናነሳ በዋናነት የሚጠቀሱት ቀጥሎ የተዘረዘሩት ነገሮች ናቸው።
 - ✓ ትንፋሽ። የትንፋሻችን ጠረን መጥፎነት ወይም ጥሩነት ከምንበላው ምግብ ወይም ከአፍ በሽታ ጋር ሊያያዝ ይችላል። በተለይ ጠዋት ማንም ሰው ቢሆን ጥሩ የአፍ ሽታ አይኖረውም። አንዳንድ ሰዎች የአፋቸው ጠረን መልካም መለዛ እንዲኖረው በማለት ጥሩ የአፍ ጠረን የሚሰጡ የተለያዩ ነገሮችን ይጠቀማሉ። እኛም ብንሆን በዚህ አንጻር ጥንቃቄ ማድረግ አለብን፤ የአፍ ጠረናችን ጥሩ አለመሆን ሌላውን ያሸሻልና።
 - ✓ ጸጉር። ጸጉር ንጹህና ሽታ የሌለው ቢሆን ይመረጣል። ቅባት ካስፈለገም የማይሸት አለበለዚያም ጤነኛ ሽታ ያለውን መርጦ መጠቀም ጥሩ ነው።
 - ✓ ሰውነት። ንጹህና ጠረን የለሽ መሆኑ ጥሩ ነው። በተለይ ሞቃት በሆነ ወቅት ሰውነታችንን ዘወትር መታጠብ ለጤናም ለጠረንም ይበጃል። አንዳንዶች ሽቶ ወይም ኮሎኝ መቀባት ይወዳሉ። ሆኖም ጠንካራ (ኃይለኛ) ሽታ እንዳይኖረው መጠንቀቁ ይመረጣል። በተጨማሪ ሽቶዎችን ማደባለቁ ጥሩ አለመሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል። ተመሳሳይ ሽታ ያለውን ቅባት (ለጸጉር፣ ለፊትና ለሰውነት ቢሆን) ማድረጉ ደህና ነው። ቢቻል የሚሸት ነገር አለመጠቀሙ ከሁሉም በላይ ጥሩ ነው። ሽቶ ከቤት ውስጥ ይልቅ ባደባባይ ደመቅ (በግ) ብሎ ይሸታል። በተለይ ሞቃት በሆነ ያየር

ሁኔታ የበለጠ ይገናል። ስለዚህ ወደውጭ ሲወጡ የሚቀቡትን ሽቶ መጠን መቀነሱ ጥሩ ነው። አለርጂ ያለበት ሰው ሽቶን አጥብቆ ስለሚጠላ ስለምንገናኘው ሰው እስቀድሞ ማወቁ ጥሩ ነው። ሽቶ ለተቀባው ሰው ከሚሸተው ይልቅ ለሌላው የበለጠ ይሸታል። በተለይ አዘውትረው ሽቶ የሚቀቡና ሽቶ የሚቀላቅሉ ሰዎች የማሸተት ስሜታቸው ደካማ እየሆነ ሊሄድ ስለሚችል እንዲህ ያሉ ሰዎች ስለሽቶ ምርጫቸው ከሌሎች ጋር ቢማከሩ ጥሩ ነው። በምግብ ሰዓት ሽቶ የምግቡን ጣዕም እንዳናጣጥም ያደርጋል። በሆስፒታል፣ ባውቶቡስ፣ በአይሮፕላን ባጠቃላይ ሰዎች ተጠጋግተው በሚገኙበት ስፍራ ሽቶ ይረብሻል። ስለዚህ በምግብ ሰዓት በመሥሪያ ቤት፣ በቂ አየር በማይዘዋወርበት የተዘጋጋ ክፍል ውስጥ (አይሮፕላን፣ አውቶቡስ፣ ሆስፒታል፣ ት/ቤት ወዘተ) ስለምንቀባው የሽቶ ዓይነት ጥንቃቄ ማድረግ አለብን።

7) አለባበስ። አለባበሳችሁ መስመር የለቀቀ እንዳይሆን ብዙ ጥንቃቄ እድርጉ። አለቅጥ መኳከል (ለሴት)ና መዘነጥ (ለወንድ) ዓላማችንን በማበላሸት ሌላ ያልተፈለገ ትርጉም እንዲሰጠን ያደርጋል። ከዚህ በተቃራኒ ባለባነሳችን ግዴለሽ መሆንም ራሱን የቻለ ግምት እንዲወስድብን ያደርጋል። ጥሩና መጠነኛ ሽታ ያለው ልብስ ያስደስታል። በልብሱ ላይ የሚደረገው ሽቶ ሲበዛና ለብዙ ቀናት ሲቆይ መልካም አይሆንም። ሽቶ በሰውነት ላይ የመጣበት ባሕርይ ስላለው ሲቀቡት ረዘም ላለ ጊዜ ይቆያል። ስለዚህ ሽቶ መጠቀም ካስፈለገ ልብስ ከመለበሱ በፊት ቢሆን ይመረጣል።

የት የት መሄድ ትችላላችሁ?

በመጀመሪያዎቹ የግንኙነታችሁ ጊዜአት ልታስወግዳቸው የሚገቡ ነገሮችና ልትሄዱባቸው የማይገቡ ስፍራዎች አሉ። እነዚህ ልታስወግዳቸው የሚገቡ ነገሮችና ስፍራዎች ግንኙነታችሁን ከቁጥጥር ውጭ እንዲሆኑ የሚያደርጉ ስለሆኑ በደንብ ልታስቡባቸው የሚገቡ ናቸው። ለምሳሌ የሰርግ በዓል ወይም በበአል ቀን የሚደረጉ መዝናኛዎችና ግልጽ ያልሆኑ አሳቻ ስፍራዎች ስሜታችንን ሊፈታተኑ የሚችሉ ሁኔታዎችን የማስከተል አዝማሚያ ስላላቸው ለመጀመሪያ ጊዜ ለምናደርገው የመተዋወቂያና የመማባበያ ግንኙነት የምንመርጣቸው ቦታዎች አይደሉም። ባንጻሩ መዝያም፣ ዙ (የዱር የእንስሳት የሚጠበቁበት)፣ ግልጥ የሆነ የሽርሽር ስፍራ፣ በጋራ ልታከናውኗቸው የምትችላቸው ነገሮች ያሉባቸው ስፍራዎች እንዲሁም ጸጥታና ርጋታ የሰፈነባቸው አካባቢዎች የመሳሰሉት አመቺ ስለሆኑ ወደዚያ መሄዱ ይደገፋል።

ምዕራፍ 9 **ግንኙነትን አጥብቆ** **ወደ ትጭጭት መሸጋገር**

ብርታትን ይዞ መቅረብ

ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ወንዶችና ሴቶች ተቀራርበው በትዳር ተጣምረው የሚኖሩ ቢሆንም ግንኙነታቸው ከመፈጠሩና ከመዳበሩ በፊት በውስጣቸው ብዙ ጭንቀትና መረበሽ መፈጠሩ የማይቀር ነው። በመጀመሪያው ጋብቻ አዳምና ሂዋን ሳይተዋወቁና በዘመናችን መልክ ያለ አሰሳ (ዴቲንግ) ትዳራቸውን እንደመሰረቱ ይታወቃል። ከእነሱ በኋላ በተነሱት ትውልዶች መካከል በተለይም የስልጣኔ ብርሃን ብዙ ባልበራበት ዘመን ጉልበትና ስልጣን ያለው የሚወዳትን ልጅ ማግባት የሚችልበት ሁኔታ ነበር። ቀደም ባሉ ጊዜአት ሰዎች በሕግና ደንብ ስር በስርዐት መኖር በጀመሩበት ጊዜ ደግሞ በብዙ አካባቢዎች ትዳር መያዝ በተጋቢዎች ምርጫ ሳይሆን ወላጆች በሚያደርጉት ግንኙነት ላይ የተመሰረተ ነበር። በዚህ ዓይነቱ ትዳር ሴቷ ብቻ ሳትሆን ወንዱም ቢሆን ስለ ሚያገባት ልጅ ከሴቷ ብዙም የተለየ ምርጫና መብት አልነበረውም። እነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ዓይነት የትዳር ጅማሬዎች በተለይ በመፈላለግና መመራረጥ አንጻር ስንመዝናቸው በተጋቢዎች ላይ ብዙ ጭንቀት የማያሳድሩ ናቸው። ስልጣኔ እየተስፋፋና ከተሞች እየተደራጁ ሲመጡ ግን ወንዶችም ሆኑ ሴቶች የሚፈልጉትን መርጠው የሚያገቡበት ሰፊ እድል ደረጃ በደረጃ እያገኙ መጡ። ይህም በመሆኑ ከባዱ ሃሳፊነት በተጋቢዎች ላይ ያረፈ ሆነ ማለት ነው። እንዲህ ዓይነቱ ግንኙነቱ የሚመሰረተው በሁለት ወጣቶች መካከል በመሆኑ ያላቸው የሕይወት ልምድም ሆነ እውቀት አናሳ በመሆኑ በተጋቢዎች ዘንድ «እንሳሳት ይሆን?» «የተሳካ ትዳር ይሆንልን ይሆን?» በሚል የጭንቀትና የስጋት ስሜት የሚያስከትል መሆኑ አያጠራጥርም። መጠነኛ ፍርሃትና ስጋት ጠንቃቄች ሊያደርገን የሚችልበት አጋጣሚ ቢኖርም መጠኑ ሲጨምር ጉዳቱ ያመዝናል። በአብዛኛው ፍርሃት ነገሮችን አጋነን በማየት ከቁጥጥራችን ውጭ ከማድረግ በስተቀር አንዳች ፋይዳ የለውም። ስለዚህ ፍርሃት እኛነታችንን እንዳይቆጣጠረን በጣም መጠንቀቅ አለብን። ፍርሃትና ጭንቀት ሰውን ሽባ የማድረግ ኃይል

አለው። ትዳር መምራትም ሆነ ማንኛውንም ሥራ ለመስራት አያስችልም። ስለ ራሳችን የሚኖረንን ግምትም ክፉኛ ይቀንስብንና ብቸኛ፣ የአእምሮ በሽተኛ፣ ሰዎች የሚርቁን ያደርገናል። ፍርሃት ጊዜአችንን፣ ጉልበታችንንና ማንነታችንን ጭምር የማዛባት ከፍተኛ ኃይል አለው።

በሚያዩትና በሚሰሙት አለመደለል

ከጋብቻ በፊት በሚኖረው የትውውቅና አብሮ የመውጣትና የመግባት ሂደት ውስጥ በወንዱም ሆነ በሴቷ በኩል የሚንጸባረቁ ባሕርያት እውነተኛ ማንነታቸውን የሚገልጡ ሳይሆኑ ይችላሉ። በዚህ ወቅት የሚታዩት ቀላል አለመግባባቶች በኋላ ኋላ ሊሰፉ የሚችሉና የማይታረሙ የመሆናቸው አጋጣሚ እንዳለ ሁሉ መልካም የሆኑ ባህርያትም ሳይታዩ ጥንዶቹ ወደትዳር ዓለም ሊገቡ ይችላሉ። እንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች ሲከሰቱ ቢያንስ ከሁለት አንዳቸው ይህንን በመረዳት የሚቀጥለው እርምጃቸው ምን መሆን እንደሚገባው ቆም ብለው ማሰብ ይኖርባቸዋል። ለምሳሌ አንዳንድ ዓይነቱ አለመጣጣም አብሮ በመቆየት ሲሻሻል ሌላው ግን ጉዳቱ የሚጨምር እንጂ የማይሻሻል ይሆናል። ይህን ጊዜ አስተዋይ ሰው የዘለቄታውን በማሰብ ገና በመጠናናት ላይ ሳሉ ሁለቱንም በማይሳዳ መልኩ ግንኙነቱን ያቋርጣል። ብልህ ሰው መፋታት የሚያስከትለውን ከፍተኛ ጉዳት በመፍራትም በእጮኝነት ደረጃ ላይ እያሉ የሚከሰተውን መጠነኛ ጉዳት መጋፈጡን ይመርጣል። ይህ አሁን አነስተኛ ተብሎ የሚቆጠረው ጉዳት የደረሰው ከጋብቻ መመስረት በኋላ ቢሆን ኖሮ የጋብቻው መፍረስ የሚያስከትለው የመንፈስ መረበሽና ጥሎ የሚያልፈው ጠባሳ ክብደቱ መለኪያም አይኖረውም። ያን ጊዜ ጉዳቱ የሚገለጠው እጅግ ጥልቅ በሆነ ሐዘንና ስብራት፣ ንዴት፣ የጤንነትና የገንዘብ ክስረት ወዘተ መልክ ሊሆን ይችላል። አንዳንድ ሰዎች ከማሕበረሰቡና ከአንዳንድ ሁኔታዎች ግፊት የተነሳ ምንም የሚመሳሰሉበት ባሕርይ ሳይኖራቸው ይጋቡና ትዳራቸው በከፍተኛ ችግር ውስጥ ይወድቃል። በንግግር የመግባባት ወይም ሀሳብን የመግለጽ ችሎታቸው (ኮሚኒኬሽን)፣ ችግርን የመፍታት፣ በየግል ጊዜአቸው ሊያደርጓቸው በሚፈልጉት ነገሮች ምርጫቸው (Hobby)ና በሌሎችም ነገሮች ልዩነቶች እንዳሏቸውና ከሚያግቧቸው ነገሮች ይልቅ የሚለያዩባቸው እንደሚበዛ ከመጋባታቸው በፊት ያውቃሉ። ሆኖም በወላጆቻቸው ተጽእኖ ወይም በዓደኛ፣ በሁኔታና በቁመና ተገደው ይጋባሉ። ከዚያም ገና ከመጋባታቸው ስለፍቺ መንገድ ማሰብ ይጀምራሉ። በሌላ በኩል አንዳንድ ሰዎች ስለራሳቸው በሚገባ ስለማያውቁ ያለ በቂ ጥናት ይጋባሉ። ሊያገቡ ከሚፈልጉት ሰው አንዳንድ የሚማርካቸውን ነገር በማየት ወይም በእድሜ መግፋታቸውና የምርጫው ማነስ ብቻ ስለሚያሰጋቸው ትዳር ይይዛሉ። በወሲብ ፈተና ይወድቁና ሰው ሳይሰማና ሳያውቀው እንዲሁም ወላጆች እንዳይሳዱና እንዳያዝኑ በማለት ተጣድፈው የሚያገቡም አሉ። በእንደዚህ ዓይነቱ መንገድ የተጋቡ ሰዎች ብዙ ሳይቆዩ

የባሕርይና የልማድ ወይም ፍላጎት ልዩነታቸው እየሰፋ ይመጣና ትዳራቸው የጭቅጭቅ ቤት ሊሆን ይችላል።

ስለዚህ የሚያገቡ ሰዎች ስለራሳቸው በሚገባ ካላወቁ ለጋብቻ የተዘጋጁ አለመሆናቸውን መገንዘብ አለባቸው። እንዳንዴ ከላይ የጠቀስናቸውን መሰረታዊ ነገሮች ግምት ውስጥ ሳያስገቡ ባጋጣሚ ጥሩና የተዋጣለት ትዳር የጀመሩ ሰዎች «እኔ በእምነት አግብቼ» ወይም «እኔ ያገኘሁትን አግብቼ ምን ሆነኩ፤ እዩት ትዳራ አምርልኛል» የሚሉትን በመስማት ያገኙትን ሰው በድፍረት ለማግባት ይነሳሳሉ። አጋጣሚ ለሁሉ ሰው እኩል አይሰራም። ልንለውጠውና ከገባንበት በኋላ መውጣቱ ለሚያስቸግር ነገር እንዲህ በቀላሉ ወደትዳር ለመግባት የነዚህን ሰዎች ምክርም ሆነ ምሳሌነት ልንጠቀምበት አይገባም።

ሌላው በወጣቶች ላይ የሚስተዋለው ድክመት ዘለቂታ ያለው ፍቅር በጊዜ፣ በሁኔታ፣ በስፍራ፣ በውስጥና በውጭ እንዲሁም ከሰዎች ጋር በሚኖረን ግንኙነት ሁሉ የሚፈተን መሆኑን መዘንጋት ነው። ለወዳጅና ለዓይን ጥቂት ይበቃዋል እንደሚባለው ዓላማቸው ትዳር የሆነ ወጣቶች ብዙ በመቀራረብ፣ አብረው በመውጣትና በመግባት ሂደት ላይ እያሉ አነስተኛ በሆነ ድንገተኛ ግጭት ግኑኝነታቸውን ያቆማሉ። ለጋብቻ የሚፈላለጉ ወጣቶች ሊያውቁ የሚገባቸው አንድ እውነት በመጠናናት ሂደት ውስጥ ግጭት የማይቀር ክስተት መሆኑን ነው። ግጭትን በእልህና በቂም ለመፍታት መፈለግ ግን ደካማነት ነው። ቀደም ብሎ የተባበሩትን አንደኛው በመዘንጋቱ፣ ቀጠሮ ባለማክበር፣ በቀልድ የተወረወረ ማስተዋል የሳይለው ንግግር፣ በጥርጣሬ፣ የሰው ወሬ በመስማት ወዘተ ለዘለቂታ የተወጡ ብዙ ጥሩ ጅማሬዎች ይፈርሳሉ። አንድ ጊዜ «ቀጠሮአችን ልደታ ነበር?» «የለም ፒያሳ መብራት ኃይል ነበር» በሚል ምክንያት የተጣሉ በጣም ይግባቡ የነበሩ ወጣት ፍቅረኞች አጋጥመውኛል። ሌላ ጊዜ ደግሞ «— ይገፍ እመጣለሁ ብለሽኝ አልነበረም?» «የለም ዛሬ አመጣለሁ አላልኩህም» በሚል ሰበብ ተጣልተው ጠባቸው ለቤተዘመድና ጓደኞቻቸው ሽምግልና የደረሰ እጮኞች ታሪክ ሰምቻለሁ። በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች አጥፊው ወገን በወቅቱ ይቅርታ ባለመጠየቁ ወይም ምክንያቱን በወቅቱ በቂ በሆነ መንገድ ባለማስረዳቱ ብቻ የተበላሸ ግኑኝነቶች ሞልተዋል።

ጠንቃቃና ልብ ሙሉ መሆን

ማንም ሰው እንግዳ፣ ያልተለመደና ግዙፍ የሆነ ነገርን እንደሚፈራ እሙን ነው። ሰው ሁሉ በሚያውቀውና በለመደው አካባቢ ሲሆን መረጋጋትንና ነገሮችን በቁጥጥሩ ስር የማድረግ አቅም እንደሚኖረው የታወቀ ነው። ሆኖም በተለመደው ነገር ላይ ብቻ የምናተኩር ከሆነ አዲስ ነገር የማወቅም ሆነ የመሻሻልና የማደግ እድሉ አይኖረንም። የምናውቀውና የለመድነው በጣም ጥቂት ነው። ገና ለመገኘትና ለመገለጥ የተዘጋጀ እጅግ ብዙና ሰፊ እድል ደግሞ ከፊታችን ተዘርግቷል። አዲስ

ስፍራ የሄዳችሁበትን ጊዜ አስቡ። ለምሳሌ ት/ቤት ለመጀመሪያ ቀን የሄዳችሁበት አለት ለጊዜው አስፈርቷችሁ ይሆናል፤ ሆኖም የከፈተላችሁን ሰፊ እድል ደግሞ አስታውሱ። በተመሳሳይ መንገድ የትዳር ጓደኛንም ከለመድነው መንገድ ወጣ ብለን ለማግኘት ጥረት የማናደርግ ከሆነ ብዙ የሚቀርብን አለ። «የላዩት አገር አይኖርቅም» የሚለው አባባል በዚህና በሌላም ምክንያት ጊዜ ያለፈበት ተረት እየሆነ ነው። ያልተለመደ አዲስ ነገር መዋከር ቢያስፈራም ባንጻፍ ምን እንደሆነ የማወቅ ጉጉት በውስጣችን ማቀጣጠሉ አይቀርም። መላ ሰውነታችንን በሚያስር ፍርሃትና ለማወቅ በሚያድርብን ጉጉት መሃል ችግር ሰብረን ልንወጣ ያስፈልጋል። አዲስ ነገርን የማወቅ ጉጉትና የሚያስገኘው ውጤት በራሳችን ላይ እምነት እንድናሳድር ከፊታችን የሚከፍትልንን አዲስ እድል እንድንኖፍቅ ያደርገናል። ናፍቆቱ ደግሞ ለጊዜውም ቢሆን ፍርሃታችንን ሳናሳይ ደፋር መስለን በዓላማችን እንድንገፋ ያስችለናል። ልብ ሙሉና «አደርገዋለሁ» የሚለው እምነትም ልባችንን ይሞላዋል፤ ቀጥሎም የመረጋጋት ስሜት ይፈጠርብናል። አንድ ሰው እንዲህ ዓይነቱን ችግር ለማቃለል ምን ማድረግ እንዳለብን ለማስረዳት የሚከተለውን ምሳሌ ተናገረ። «የመኪና መንገድ ለማቋረጥ ስታስቡ መጀመሪያ የመንገዱን ቀኝና ግራ ተመልከቱ። ከዚያ መንገዳችሁን ቀጥሉ። በመሃል መንገድ ላይ ግን አትቀሙ ትገጫላችሁና»። ልብ ሙሉነት በራስ መተማመንን ከማምጣቱ በላይ በተመልካቹም ላይ ስለእኛ አወንታዊ ተጽኖ ያሳድራል። በምዕራፍ 8 ውስጥ ከሌላ ሰው ጋር ስትገናኙ በውስጥና በውጭ ሊኖራችሁ ስለሚገባ ጥንቃቄ የተገለጠውን መልሶ መመልከት ጠቃሚነው።

በአዳዲስ ሁኔታዎች ደንገጥና አፈር ማለት መቼም የተፈጥሮ ጉዳይ ስለሆነ ምንም ልታደርጉ አትችሉም። ሆኖም ከላይ የተገለጡት መመሪያዎች የውስጣችሁን ጭንቀትና ማንነት ዝርግፍ ብሎ እንዳይወጣ ጊዜ እንድትገዙ ከማስቻላቸው በላይ መረጋጋትንና ፈጥኖ ሁኔታዎችን መቆጣጠርን ይሰጣችኋል። ከዚህ በፊት አዳዲስ ሁኔታዎች ባጋጠማችሁ ጊዜ ሁሉ ተመሳሳይ ስሜት ተሰምቷችሁ እንደነበርና ምንም ላትሆኑ እንደተወጣችሁት ማስታወሱ ይበልጥ ያበረታችኋል። ሌላው ሲናገር ረጋና ፈገግ ብሎ ማድመጡ ፍርሃትና ስጋታችሁን ለመቆጣጠር ጊዜ ከመስጠቱ ሌላ አስተዋይና ጨዋ የመባል አድናቆትን ያስገኛላችኋል። ትኩረት ሰጥቶ ማድመጥ ስለተናጋሪው ብዙ ለማወቅና እንዴት መቅረብ እንዳለባችሁ ያመለክታችኋል።

እንዳንድ ሰዎች አልኮልና ሌላም እጾችን በመውሰድ ድፍረት ለማግኘት ይሞክራሉ። ይህ አደገኛ ከመሆኑ በስተቀር በዚህ መንገድ የሚገኝ ልብ ሙሉነት ጊዜያዊና ፍሬአማ ያልሆነ ልብ ሙሉነት ነው። አደንዛዥ እጽ፣ አልኮል መጠቀም በሌላው ሰው ዘንድ የመጥፎ ልማድ እስረኛ አስመስሎ ከማሳየቱ ውጭ ትክክለኛ እናንተነታችሁን አይለውጠውም። ለጊዜው በመጠጥ ወይም በአደንዛዥ እጽ ማደፋፈሪያነት የተሸሸገው ባህሪያችሁ

ቆይቶ አደባባይ መውጣቱና መጋለጣችሁ አይቀርም። ለእናንተ ሞቅና የተዘናናችሁ ቢመስላችሁም ሌላው ሰው ስክራችኋል ወይም ራሳችሁን አልሆናችሁም ብሎ መታዘቡ አይቀርም።

አለባበሳችሁም ቢሆን አለቅጥ የተጋነነ እንዳይሆንና በሌላው ዘንድ ተገቢ ግምት የሚያሳጣችሁ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። የምትወዱትንና ስትለብሱት የሚያምርባችሁን ቀለል ያለ ነገር መልበሱ ይጠቅማችኋል። አንዳንድ ሰዎች አዲስ ልብስ ይለብሱና እንኳን ሌላው ወገን እነሱም ቢሆኑ ከአለባበሳቸው ጋር እንዴት መሄድ እንዳለባቸው ስለማያውቁ እማያስፈልግ ችግር ውስጥ ይገባሉ። በሌላው ሰው ላይ አምሮ ያያችሁት ልብስም ሆነ ሌላ ነገር በናንተ ላይ ተመሳሳይ ውጤት ሳይኖረው ይችላልና ለመጠቀም ከመመከራችሁ በፊት አስቡበት። በተለይ አዲስ ጫማ በጣም አስቸጋሪ እንደሆነ አስታውሱ። ከእግራችሁ ጋር ካለመዋሃዱ ሌላ አረማመዳችሁና ጠቅላላ ሁኔታችሁ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ሊኖረው ስለሚችል በመጀመሪያዎቹ የግንኙነት ጊዜአት ባታደርጉት ይሻላል። በተመሳሳይ መንገድ ጥብቅብቅ ያለ ልብስም ቢሆን ምችት ከመንገሳቱ በስተቀር በሌላው ዘንድ ዓላማችሁን እንግዳ ትርጉም ሊያሰጠው ስለሚችል እንዲህ ዓይነት አልባሳትን ከመልበስ ብትቆጠቡ ይሻላል።

ከሌላው ሰው ጋር ስትሆኑ አቀራረባችሁ ጥንቃቄ የተሞላበት ይሁን። ሌላው ሰው በተለይ ረዘም ላለ ጊዜ የማያውቃችሁ ከሆነና ከዚህ በፊት ስለ እናንተ ብዙ ካልሰማ፤ ስለ እናንተ የሚኖረው ግምት አብራችሁት በምትሆኑበት ጊዜ ከምታሳዩት ሁኔታና አቀራረብ ላይ የሚመስረት ስለሆነ ጥንቃቄ አድርጉ። አንዳንድ የምታውቋቸው ሰዎች ከሰዎች ጋር ሲሆኑ ብዙ ተቀባይነትና የተዘናና ሁኔታን የሚፈጥሩት ምን ዓይነት ዘዴ በመጠቀም እንሆን ለማወቅ ሞክሩ። ሚስጥሩ እነሱ የተረጋጉ ሰለሆኑ መረጋጋትን በአድማጮቻቸው ውስጥ የመፍጠር ሁኔታ አላቸው። ባንጻሩ ግራ የገባው ወይም የተደናገጠ፤ ቅዝቅዝ ያለ መንፈስ ያለውና ከእናንተ ብዙ የሚጠብቅ ሰው ካጋጠማችሁ ልባችሁን በስጋት ይሞላና ጥላችሁት ብረሩ ብረሩ ያሰኛችኋል።

በጣም ልታውቁት የሚገባው ነገር ቢኖር ሰዎች ብዙ እስኪቀርቧችሁና ስለእናንተ ብዙ እስኪሰሙ ድረስ ስለ ራሳችሁ የምትናገሩትንና ሆኖችሁ የቀረባችሁትን ሁሉ ይቀበላሉ። ስለዚህ ሰዎችን ስትቀርቡ ፈገግታ ያልተለያችሁ፤ ጽዱና ተግባሩ ሆኖችሁ ቅረቡ። ከዚህ ሌላ ማንም ሰው ቢሆን በመጀመሪያ ቀን ግንኙነቱ ግርና አስስፈሪ እንደሚሆንበት በመረዳት በውስጣችሁ ያለው ፍርሃት ሁሉ ሳይገለጥ ጊዜ እስከምታገኙ ሽፈንፈን አድርጋችሁት ለመቅረብ ሞክሩ። ጊዜ በወሰዳችሁ መጠን ፍርሃቱም ሲጋቱም እየለቀቃችሁ ይሄዳል።

ከአሰሳ ወደ እጮኝነት መሸጋገር

የአሰሳው ጊዜ አንድ ደረጃ ሲደርስ ወደሚቀጥለው ከፍተኛ ደረጃ መሸጋገር አለበለዚያም ጨርሶ መቆም አለበት። ረዘም ላለ ጊዜ የሄደ

ከሆነ ግን ወደሚቀጥለው የትጭጭት (ግንኙነቱን ሕጋዊ ወደማድረግ) ደረጃ ይሄዳል። ይህ የሽግግር ጊዜ እጅግ ወሳኝና አስፈላጊ ስለሆነ ትዳር ለመያዝ የሚያስቡ ወጣቶችን ሁሉ የሚያርድ ነገር አለው። ወንዱ ተቀባይነት ሊያገኝ በሚችልበት ሁኔታ ጥያቄውን ለማቅረብ ብዙ ልቡን የሚረብሽበትና የሚያርድበት ጊዜ አለ። ማንም ሰው ቢሆን «አልፈልገህም» መባለን አይወድም። ስለዚህ ይህን ያለመፈለግ ቃል ላለመስማት ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል። ሌላው የሚረብሸው ነገር ትክክለኛ ምርጫ አድርጎ ይሆን የሚል ነው። በሴቷ በኩልም «ይጠይቀኝ ይሆን ወይ?» ከሚለው ጥያቄ ጀምሮ ትክክለኛውን ጊዜ ባካተተ መልስ «አሺ» የሚል መልስ መስጠቱ በጣም ከባድ ነው። ነገሩ እንዲቀጥል የማትፈልግ ከሆነ በብዙ መንገድ ከወዲሁ አለመፈለግን የሚያሳዩ ምልክቶችን መስጠትና ርቀት ልታሳይ ትችላላች። ግንኙነቱ እንዲያድግና ወደትጭጭት መሻገሩን የምትፈቅድ ከሆነ ግን ፈታኝ ሁኔታዎች ያጋጥሟታል። «አለቅጥ ፈጥኜ እሺ በማለት ከግምት ውስጥ ያስገባኝ ይሆን? ትክክለኛውን ምርጫ አድርጎ ይሆን? ይህን አልፈልገህም ብል ሌላ እድል ያጋጥመኝ ይሆን?» የመሳሰሉ ጥያቄዎች እረፍትና ሰላም የሚነሳት ጊዜአት ናቸው። «አልፈልገህም» የሚለው መልስ ቀላል የሚሆነውን ያህል «እሺ እፈልገሃለሁ» የሚለው ቃል በጣም ከባድ ነው። በዚህ ጊዜ ሴቶች ደርበብ ብለው መታየታቸው ጉዳዩን ጠበቅ ለማድረግ ይረዳቸዋል። ሆኖም አለቅጥ መግደርደሩ ደግሞ የማይፈልጉትን ውሳኔ በሌላው በኩል እንደሚያመጣ ማወቁ አስፈላጊ ነው። መልሱን እርግጠኛ ካልሆኑ የተለያዩ ምክንያቶችን በመፍጠር ማዘግየት ይቻላል። ሆኖም ምክንያቶቹ የማይገፈፉ እንዳይሆኑ ጥንቃቄ ያስፈልጋል።

በትዳር ሂደት ውስጥ አንድ የታዘብኩት ነገር ቢኖር ከትዳር በፊት ሴት የሴት ጭራ ተከትሎ የሚሄድ ሲመስል ከተጋቡ በኋላ ሴቷ የባሏን ጭራ እየፈለገች የምትሄድ መምሰሏ ነው። ለማንኛውም በወንዱ በኩል «የአግቢኝ» ወይም «የእንጋባ» ጥያቄ ከመቅረቡ በፊት የሚደረጉ ጥንቃቄዎችን ቀጥለን እንይ።

(I) ጥያቄ በፊት የሚደረግ ጥንቃቄ

አንድ ወጣት በአንዲት ልጅ ሁኔታ ተማርኮ ለትዳር የሚፈልጋት ከሆነ ራሱን መጠየቅ ያለበት ብዙ ነገሮች ሊኖሩ ይገባል። ለምሳሌ በኑሮውና በሰሜቱ ለማግባት የተዘጋጀ መሆን አለመሆኑን ማረጋገጥ አለበት። ትዳር ለመያዝ ሲፈለግ በአግቢው ፊት ሰፊ ነገሮች ይደቀናሉ። ለምሳሌ የመኖሪያ ስፍራ፣ ምግብ፣ ልብስ፣ ልጆች ቢወለዱ ማሳደጊያ የመሳሰሉት ነገሮች ያሳስባሉ። ከዚህ ጋር ጊዜው የእግዚአብሔር ጊዜ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት። ይህንን በራሱ ብቻ የሚወጣው ሳይሆን ከሌሎችም ማበረታቻ ማግኘት አለበት። ካልሆነ ግን አቅም ሳይፈቅድ ስለትዳር ማሰቡ ራሱን በማያስፈልግ ወጥመድ ማስገባት ነው። በሌላ አባባል ከጀመርነው ዓላማ የሚያሰናክሉን ወይም የሚያዳክመንን መንገድ

መምረጣችን ነው። ይህ ደግሞ ቆይቶም ቢሆን ጸጸት ማስከተሉ አይቀርም።

በተለምዶ ለትዳር የሚጠይቁ ወንዶች ስለሆኑ ልጅቱ ስትጠየቅ ክርስቲያናዊና ጥንቃቄ የተሞላው ምላሽ ለመስጠት መቻል አለባት። አንዳንድ ልጃገረዶች ለትዳር ሲጠየቁ የሚሳደሱ እንዳሉ ይሰማል። ይህ ባህሪ ስነስርዕት የለሽነትን የሚያንጸባርቅ ነው። አንዳንዶች ይህንን የሚያደርጉት መንፈሳዊነታቸውን ለማሳየት ነው ይባላል። እንዲህ የሚያደርጉ ከሆነ የተሳሳተ መንፈሳዊነት ነው። በተለይ በአማኞች ዘንድ እንዲህ ዓይነቱን ጥያቄ በብዙ አክብሮት መያዝ አለበት። መጠየቁ ራሱ ትልቅ ስፍራ ሊሰጠው ይገባል።

ወጣቷ በርግጥ የሚሰማት ፍቅርና ዘላቂታ ያለው ስበት ካላት ያለመግደርደር ብዙ ሳታቆይ ሃሳቧን መግለጧ ብስልነት ነው። እርግጠኛ ካልሆነችና ለጊዜው የሚሰማት ስሜት ከሌለ ግን ትዳርን የሚሠራ እግዚአብሔር ስለሆነ ጸልያና አስባ መልስ መስጠት ይኖርባታል። በዚህ አንጻር አንድ ወንድም የነገረኝን አስታውሳለሁ። አብረው በመዝሙር የምታገለግለውን ወጣት ሊጋብቻ ይጠይቃታል። ልጅቱ በርግጥ መልክ መልካም ነበረችና ፈላጊዋ በዛ ያለ ነው። ታዲያ አንድ ቀን መዝሙር አጥንተው ሲወጡ እሱ እፊት እፊት ሲሄድ እርሷ ከጎደኛዋ ጋር ሆና እርሱ እንዲሰማ በማድረግ «እገሌ እኮ ጠየቀኝ፤ አይገርምሽም ደግሞ ድፍረቱ» በማለት ሲሳሳቁ ይሰማና በሀፍረትና ሀዘን ተሞልቶ እርምጃውን ፈጠን በማድረግ ወደእኔ ይመጣና ጉዳዩን በእንባ ተሞልቶ ይነገረኛል። ወጣቱ «ምነው አፈን በቆረጠው፤ ምነው ሞቼ ባረፍኩት፤ ኪዘህ በኋላ መዘመር ቀርቶ ቤተ ክርስቲያንም ድርሽ አልል» የሚሉ ውርደትንና ሽንፈትን የሚያመለክቱ ዐረፍተ ነገሮች በንግግሩ ውስጥ መላልሰው ይሰሙ ነበር። እኔም ልጄን ምናልባት በትክክል እንዳልሰማ? ወይም ስለሌላ ጉዳይ እያወሩ ሊሆን እንደሚችል? በስመ ሞክሼነት ሊሳሳት እንደሚችል? ብሚሉ መንገዶች ነገሩን ሰፋ ብሎ እንዲያይ ብንግረውም እሱ ፍንክቻ አላለም። ብዙ ተስፋ ቆርጦ በራሱ ላይ ችግር እንዳይፈጥር ወይም የማያስፈልግ እርምጃ እንዳይወስድ ካጽናሁና አብረን ከጸሎት በኋላ ወደቤቱ ሽንሁት። በሳን እሱን አብዝቶ የሚቀርበውንና ጉዳዩን የሚያውቀውን ሰው ጠርቼም ጥንቃቄ እንዲያደርግለት አደራ አልኝ።

ባለኝ መንፈሳዊ መሪነት መሰረት ይህች ልጅ ያደረገችውን ለማጣራት በቤተ ክርስቲያን አግኝቼ ከሰፊ ውይይት በኋላ ስለወጣቱ የሚሰማትን በዘዴ ጠየቅኳት። ወጣቷ በግድየለሽነት ለጓደኛዋ እንደነገረችት ዓይነት ነገር ለእኔም ነገረችኝ። እኔም በነገሩ ኮስተር ብዬ ትክክል እንዳላደረገችና መንፈሳዊነት በሳደለው ሁኔታ እንደምትናገር ነገርኳት። በርግጥ ልጅቱ በጊዜው የተሰማት ነገር አልነበረም። ሆኖም ከአራት ወይም አምስት ዓመት በኋላ ከማይሆን ሰው ጋር ባደረገችው ግንኙነት እርግግ ስለነበር አዝና ስታናግረኝ በዚያ ወጣት ላይ ያደረገችውን በደል

አንስቼባት በድርጊቱ በጣም ተጸጽታ ንስህ እንደገባች አስታውሳለሁ። ሰው የዘራውን በብዙ መንገድ ያጭዳል።

ወጣቶች ማወቅ ያለባቸው ሰውና ጊዜ በብዙ መንገድ ተለዋዋጭ መሆኑን ነው። ዛሬ ድህ የመሰለ ሰው ጠንክሮ ከሰራ ነገ ይከብራል፤ ዛሬ መልካምና ባለደም ግባት የሆነው ወጣት ነገ ሁኔታዋ ተለውጦ ልናያት እንችላለን። ሰው በእግዚአብሔር አምላል የተፈጠረ ስለሆነ ጨርሶ ሊናቅ አይገባም። ግንኙነቱን ካልፈለግን ባግባቡ ምላሽ መስጠቱ በሳልነት ነው። ምክንያቱም አንድ ወጣት አንዲትን ወጣት ለትዳር የሚጠይቃት አስቦ፤ አጠኖ፤ ጸልዮና ባንዳንድ መንገድ ከሰዎች ጋር ተማክሮ እንደሆነ በመገንዘብ ጸልዮ፤ አስባና አጠና ካስፈለገም ከሌሎች ጋር ተማክራ እንድትመልስለት ጊዜ መስጠቱ ተገቢ ነው። ከዚህ ጋር የሚከተለውን ርዕስ በጥምና ማየት ጥያቄአችንን ስኬታማ ያደርገዋል

(2) ለውሳኔ የማይመቹ ጊዜአት

«ጊዜ» ብዙ ነገሮችን ለማከናወን ወሳኝ ሚና ይጫወታል። ከጊዜው በፊት የሚሆንም ሆነ ጊዜው ካለፈ በኋላ የሚደረግ ሩጫ ፋይዳ ቢስ ነው። ለትዳር ጓደኛ «የእንጋባ» ጥያቄ ለማቅረብ ስንነሳም የጊዜን ጉዳይ ለአፍታም ቢሆን መዘንጋት የለብንም። «የእንጋባ» ጥያቄ ጥሩ ምላሽ ከማያገኝባቸው ጊዜያት ውስጥ ሐዘን፤ ብቸኝነት፤ ከሥራ መባረር የመሳሰሉት ጊዜያት ፍሬአማ የማይሆኑ ጊዜአት ናቸው። በእነዚህ ጊዜአት የሚገኝ «እሺታም» ከደረሰው ችግር ለማምለጥ የሚደረግ እንጂ አስቦና አመዛዝኖ የማይሰጥ ስለሆነ ቆይቶ ወደቁጭትና መሳዳዳት ማድረሱ አይቀርም። ይህ ወቅት ሌላው ቀርቶ ለራስም ቢሆን ማንንታችንን የምንጠላበት ጊዜ ስለሆነ ከጥቅሙ ጉዳቱ ይበልጣል። የትዳር ጓደኛን ለመፈለግም ሆነ ለመተዋወቅ የማይመረጡ ጊዜያት ውስጥ የሚከተሉት ይገኛሉ።

1. በጣም የምንወደው ሰው በሞተ ሰሞን። በዚህ ጊዜ ሰዎች በአጠገባችን ሆነው ከደረሰብን ሐዘን እንድንጽናና እንዲረዱን የምንፈልግበት ጊዜ ነው። ሆኖም በዚህ ወቅት ሐዘናችንን ሊካፈሉን የሚገባቸው ቀደም ብለን የተወዳጀናቸው ወዳጆቻችን እንጂ አዲስ የምንተዋወቃቸው ይሁኑ ማለት አይደለም። ያለንበት ሁኔታ አዲስ ግንኙነት የምንጀምርበት ወቅትም አይደለም። በሐዘናችን ልባችን ተሰብሮ እጦታችንን መልሰን መላልሰን የምናብሰለሰበት ስለሆነ ጊዜው ከተቃራኒ ጽታ ጋር ግንኙነት ለመመስረት ተመራጭ አይደለም። የማመዛዘን ችሎታችንም ቢሆን ከሐዘኑ የተነሳ ስለሚናጋ ሁኔታና ዘላቂ የሆነ ግንኙነት በተለይም የትዳር ጓደኛ የምትሆንንን ለመምረጥ አእምሮአችን ዝግጁ አይሆንም። አንዳንድ ሰዎች ለሐዘናቸው መርሻ ወይም ባጡት ወዳጃቸው ምትክ የሚሆናቸው ያገኙ እየመሰላቸው ልቡን ሰፋ አድርጎ ከቀረባቸው ወይም ፈገግ

ካለላቸው ተቃራኒ ጾታ ጋር ወዳጅነት ይጀምሩና ካላሰቡት ችግር ወስጥ ይገባሉ። በተለይ የቅርብ ወዳጅ (ወላጅ፣ የትዳር ጓደኛ፣ ፍቅረኛ) የሞተባቸው ሰዎች ለሁለት ዓመት ያህል ሀዘናቸውን ጨርሰው እስኪረሱ ድረስ ትዳርን የተመለከተ ምንም ዓይነት ነገር እንዳይጀምሩ የሰነ ልቦና ምሁራን ይመክራሉ።

2. ከሥራ መባረር። ይህ ወቅት ሌላ ሥራ ፈጥናችሁ ስለምታገኙበት መንገድ የምትጨነቁበት እንጂ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ስለትዳር ጉዳይ የምታስቡበት ጊዜ አይደለም። ሁለቱንም ጉዳዮች ለማቀናጀት መሞከር ደግሞ የጊዜ ውጥረት ከመፍጠሩም በላይ አንዱንም በትክክል እንዳታከናውኑ ያደርጋችኋል። ስለዚህ ለሥራ ፍለጋው ቅድሚያ ሰጥታችሁ የትዳሩን ጉዳይ ብታዘገዩት ይሻላል። ያለ ሥራ ልትራቡ ትችላላችሁ፣ ያለ ተቃራኒ ጾታ ግን ምንም የምትሆኑት ነገር የለም። ለትዳር የመረጣችሁት ሰውም ቢሆን ሥራ ፈትን መቀበል ፈተናና ሽክም ሊሆንበት እንደሚችል አትርሱ።
3. ከመኖሪያ ቤታችሁ ስትፈናቀሉ። ይህ በተለያዩ ምክንያቶች ሊደርስ ይችላል። አንዳንድ ሰዎች ቤትና ገንዘብ ካለው ተቃራኒ ጾታ ጋር በፍቅር መወዳጀትን ወይም ግንኙነት መፍጠርን በአንድ ጠጠር ሁለት ወፍ እንደ መግደል ሊቆጥሩት ይችላሉ። ይህ በችግር ሰበብ የሚፈጠር ግንኙነት ምንም ዓይነት ስምምነት ቢኖረው ቆይቶ የሁለቱንም ሕይወት ክፉኛ መጉዳቱ አይቀርም።
4. በተለያዩ ምክንያት ድብርት (Depression) ውስጥ ስትገቡ። ይህ ወቅት ተጨባጭ ከሆነው የመኖር እውነታ የምትወጡበት ጊዜ ነው። በዚህ ስሜት ውስጥ ስትሆኑ አስተሳሰባችሁም ሆነ የምታደርጓቸው ውሳኔዎች ሁሉ ትክክል ካለመሆናቸውም በላይ ዘላቂነት የላቸውም። በዚህ ጊዜ የሚያስፈልገው ወደ ጤንነትና የተረጋጋ ስሜት ስለምትመለሱበት መንገድ እርዳታ ማፈላለጉ እንጂ ከተቃራኒ ጾታ ጋር ግንኙነት መፍጠር ያላችሁበትን ጨለማ ስሜት የምታባብሩበት ጊዜ አይደለም። ዱበት (ድብርት Depression) በሚገባ ምግብ እንዳትበሉ፣ እንዳትተኙ፣ ሥራ እንዳትሠሩና በትክክል እንዳታስቡ የማድረግ ኃይል አለው።
5. ከሌላ ፍቅረኛ ጋር ግንኙነት ባቋረጣችሁበት ወቅት። አንዳንድ ሰዎች ለጋብቻ የተጀመረ ወዳጅነት በተለያዩ ምክንያት ድንገት ሲቋረጥ ፈላጊና ተቀባይ እንደማያጡ ለማሳየት በመፈለግ ቶሎ ሌላ ግንኙነት ይጀምራሉ። ከሚወዱት ሲለዩ የሚፈጠረው ሕመም በመኪና የተገጨ ያህል ይሰማል። ልዩነቱ የመኪና ግጭት በአካል ላይ የሚያስከትለው ቀስል በዓይን የሚታይና ለመረዳት የማያስቸግር ሲሆን ከሚወዱት የመለየት ሕመም ግን የማይታይ ላላጋጠመው ለመረዳት የሚያስቸግር መሆኑ ነው። በዚህ ወቅት ማድረግ የሚበጀው ለመፈወስ ጊዜ መውሰድና

እርዳታ መጠየቅ እንጂ ፈጥኖ ሌላ ግንኙነት መጀመሩ አይደለም።

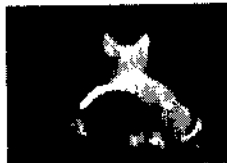
(5) የእንጋባ ጥያቄ

ለጋብቻ የሚፈላለጉ ወጣቶች የሚገጥማቸው እጅግ ትልቁ ፈተና የመጀመሪያውን ጥያቄ ማቅረቡ ላይ ነው። ይህ እርምጃ የቱንም ያህል አስፈሪና እስጩናቂ ቢሆንም መወሰድ ያለበት እርምጃ ነው። አብዛኛው ወንድ ልቡ ያስባትንና ወጣ ገባ በማለት ያጠናትን ወጣት የእንጋባ ጥያቄ ለማቅረብ ሲነሳ «እንቢ ብባልስ» የሚል ከፍተኛ ስጋት ይይዘዋል። ማወቅ ያለብን ግን ያለዚህ በር ሌላ አማራጭ መንገድ አለመኖሩ ነው። ይህም ማለት ጥያቄ ሳናቀርብ «እሺ» የሚለውን መልስ ማግኘት አንችልም ማለት ነው። ስለዚህ መልሱ አስደሳች ሆነ አሳዛኝ ጥያቄው የግድ መቅረብ አለበት። መልሱ «እሺ» ቢሆን እስየው ነው። ሳይሆን ቀርቶ «አይሆንም» ብትባሉ ቅሬታችሁን ውጣችሁ ከማትኳኋት ሰው ጋር በመጓተት ጊዜአችሁን ማባከን እንደሌለባችሁ ራሳችሁን በማሳመን መረጋጋት መቻል አለባችሁ። አይሆንም ያላችሁ አንድ ሰው ብቻ እንጂ ዓለም ሁሉ እንዳልሆነ መገንዘቡ ተስፋ ሳትቆርጡ ወደሌላ አቅጣጫ ለመመልከት ያስችላችኋል። አንዳንድ ጊዜ እንቢ ያላችሁ ሰው እናንተን ጠልቶ ወይም ግንኙነቱን ሳይፈልግ ቀርቶ ሳይሆን ምናልባት ጥያቄውን ባቀረባችሁበት ወቅት ያለበት ተጨባጭ ሁኔታ ጥሩ ስላልነበረ ወይም ምን ዓይነት መልስ መመለስ እንዳለበት እርግጠኛ ስላልሆነ ይሆናል። ስለዚህ ልባችሁ ወደሌላ ከማሰቡ በፊት ተጨማሪ ሙከራዎችን ለማድረግ ሌላ እድሉች አሏችሁ። ከዚህ ባሻገር እሺ ሊሏችሁ የተዘጋጁ እንዳሉ በማመን ወደፊት መራመድ እንጂ ዓለም የተገለበጠ ይመስል ለቅሶ መቀመጡ ዋጋ የለው። እንቢ መባልን የሚጠሉ እውነተኛዎን እህል ውሃ አጣጫቸውን ለማግኘት ያላቸው እድል ጠባብ ነው። በተለይ አብረው ወጣ ገባ ሲሉ የቆዩ ከሆነ ጠባይ ለጠባይ ብዙ መተዋወቅ ስለሚኖር አዝማሚያን መመዘን በጣም ቀላል ነው። ከዚህ ተመሳሳይ በሆነ ርዕስ ቀደም ብሎ አብሮ ወጣ ገባ ለማለት (አሰሳ ወይም ዴንግ) ስተጠያየቁ ሊኖር የሚገባውን ጥንቃቄ እዚህ ላይ ማሰቡ ጠቃሚ ነው። ብዙ ጊዜ የሚጠየቁት ሴቶች ስለሆኑ እዚህ ጋ ለእነሱ የሚሆን አንዳንድ ምክር መስጠቱ አስፈላጊ ነው። ጠያቂ ሁሉ እውነተኛ ነው ብሎ ለመቀበል ስለሚያስቸግርና ጥያቄውም የምር መሆኑን ለማረጋገጥ ሲባል እሺታን ከመገለጹ በፊት መግደርደር ሊኖር ይችላል። ሆኖም አባቶች እንደሚሉት «የተወረወረ ቀስት አይመለስም»ና ከወዲሁ ነገሩን አስቦ በጨዋ ደንብ ተገቢውን መልስ መመለሱ ይመረጣል። ሌላ ጊዜ አንጋግረኝ፣ ላስብበት፣ አሁን ስለዚህ የማስብበት ወቅት አይደለም ወዘተ የሚሉ ምክንያቶች ጊዜን መግዣና ፍሬውን ከገለባው መለያ ሆነው ስለሚያገለግሉ መልሳችሁን ቶሎ ላለመስጠት በምክንያትነት ልትጠቀሙባቸው ትችላላችሁ። ከዚህ ጋር በተለይ ከሰውየው ጋር ወጣ

ገባ በማለት የተጠናኘችሁ ከሆነ በርግጥ ግራ የሚያጋባና ያልደረሳችሁበት ሚስጥር ከሌለ በስተቀር እሺ ወይም እንቢ ለማለት ብዙ ሳያስጨንቅ ይችላል።

ጨርሶ ልባችሁ ውስጥ ካልገባ ግን የራሳችሁንም ሆነ የሌላውን ጊዜና ሕይወት ማባከን እንዳይሆንባችሁ፤ «ስለጠየቅኸኝ አመሰግንሁለሁ ሆኖም በእኔ በኩል የሚሆን አይደለም» ማለቱ ይበጃል። ሌላውን አለመጉዳትና ጊዜውን አለማባከን ለራስም ሕይወት መጠንቀቅ መሆኑን አስታውሱ። በተጨማሪም ይህ ሰው ቆይቶም ቢሆን ጓደኛችሁን ሊያገባ፤ ወይም አንድ ቀን አለቃችሁ ሊሆን አልያም በጉርብትና ወይም በማሕበር አንድ አካባቢ ልትኖሩ የምትችሉበት አጋጣሚ ሊፈጠር ስለሚችል መልሳችሁ የማይሸር ቁስል ትቶ የሚያልፍ እንዳይሆን ተጠንቀቁ።

ለእጮኝነት ሲፈቃዱ አንዱ ሌላውን በሚገባ ለማክበርና ላለመጎዳዳት ቃል መግባት አለባቸው። እጮኛ መያዝ ማለት መጋባት ማለት አይደለም። የእጮኝነት ጊዜ ለመጋባት ወይም ለዘለቄታው አብሮ ለመኖር የሚኳኳኑ መሆናቸውን ከበፊቱ ይልቅ ጠለቅ ባለ መንገድ ሕብረተሰቡ በሚያውቀውና በሚፈቅደው ወግ ተቀራርበው የሚጠናኩበት ጊዜ ነው። እጮኝነት በአሰሳ ከሚገኝ ከጓደኝነት አንድ ደረጃ ከፍ ይላል። ይህ ወቅት ግንኙነታቸውንና ትውውቃቸውን ጥልቅ ለማድረግ፤ በባህርይና በዓላማ መገጣጠማቸውን ለይተው የሚያውቁበት፤ ፍቅራቸው ዘላቂና ጥብቅ መሆኑን የሚለኩበት ወቅት ነው። በተጨማሪም የእግዚአብሔር እጅ በሁለቱ ግንኙነት ውስጥ እንዳለ የሚያውቁበትና ለዘለቄታ ኑሮአቸው የሚዘጋጁበት ነው። እነዚህ ሁሉ ተደማምረው ነው ወደጋብቻ የሚያደርሷቸው። ስለዚህ እጅግ አስፈላጊ ርዕስ በሚቀጥለው ክፍል ሰፋ አድርገን እንመለከታለን።

ልባምን ሴት (ወንድ) ማግኘት ልብን ያሳርፋል

ክፍል 3 የትጭጭት ጊዜ

ምዕራፍ 10 የትጭጭት ሂደት

የእጮኝነት ጊዜ አስፈላጊነት

በአብዛኛው የዓለም ክፍልና ባህል ትጭጭት ወደ ሰርግና ጋብቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ያዕቆብ ራሄልን ለማግባት ጠይቆ በትጭጭት መልክ አስራ አራት ዓመት እንዳገለገለ እናነባለን። ያዕቆብ እነዚህ የጥበቃ ዓመታት እንደ ጥቂት ቀናት ሆነው እንደታዩት ተጽፏል። «እርሷንም ይወድዳት ስለነበረ በእርሱ ዘንድ እንደ ጥቂት ቀን ሆነለት» (ዘፍ 29: 20)። በእዲስ ኪዳንም ስለማርያምና ዮሴፍ የእጮኝነት ታሪክ ተጽፏል (ማቴ 1:18-25)። እንደሚታወቀውና በብዛት እንደተለመደው ወደፊት በጋብቻ ለመተሳሰር ዓላማ ያላቸው ወጣቶች በማህበሩ ፊት ስለ እጮኝነታቸውና ለመጋባት ስለ መስማማታቸው ማረጋገጫ በሚሆኑ ወረቀቶች ላይ ፊርማቸውን በማኖር ቃለ መሀላ ያደርጋሉ። ከዚያም ሁለቱም እስከ ጋብቻቸው ዕለት ድረስ በፊት ወደእሚኖሩበት ወላጆቻቸው ቤት በመሄድ በሁለቱም ወገን የሰርግ ዝግጅት ይቀጥላል። በተለይ ሴቷ በእነዚህ ጊዜያት ውስጥ ስለቤተሰብ አያያዝና ልጅ አስተዳደግ ከወላጆቻቸው በተለየ መልክ ትኩረት ተሰጥቷት ትማራለች።

በዘመናችን የእጮኝነት ጊዜ የሚጀመረው አነስተኛ ድግስ ተዘጋጅቶ ወጣቶቹ የቃል ኪዳን ቀለበት ሲለዋወጡና እጮኛዎች መሆናቸው ሲታወጅ ነው። አንዳንዴ እጮኝነታቸው በግልጽ ሳይነገር ድግስ ወይም ቀለበት መለዋወጥ ሳይኖር በእጮኛዎቹ መካከል ብቻ ወይም በጣም በሚቀርቧቸው ሰዎች ብቻ የሚታወቅ ጉዳይ ሊሆን ይችላል። በእጮኝነት ጊዜ ከመውሰድ ይልቅ ከትውውቅና መፈቃቀድ በኋላ በቀጥታ ወደ ሰርግ የሚሄዱም አሉ። ይህ ዓይነቱ እርምጃ ለአንዳንድ ሰዎች ቢሰራላቸውም አንዳንዴ ራሱን የቻለ ችግር ይዞ ይመጣል። የእጮኝነት ጊዜ በትዳር ለሚፈላለጉ ወጣቶች የሚሰጠው ጥቅም እንደሚከተለው ነው።

- 1) ቀረብ ብሎ የእጮኛን ማንነት ለማወቅና በእለታዊ ሁኔታዎች ያለውን አካሄድ ለመገምገም ይረዳል።

- 2) አንዱ ከሌላው ቤተሰቦች ጋር በሚገባ ለመተዋወቅና ለመቀራረብ ጊዜ ይሰጣል። ይህ በኋላ ለሚኖረው ትዳር ጥሩ ጅማራ ነው።
- 3) ሁለቱ ብቻቸውን ሆነው ለመተያየትና ቀድሞ የነበሩ ግንኙነቶች ካሉ ጊዜ ወስዶ ለማጥራት ወይም ችግሩ የማይፈታ ከሆነ የመለያየት እርምጃ ይወስዳሉ።
- 4) አንዱ ስለሌላው ያለውን ፍላጎት፣ ኃላፊነት ለመሸከም ያለውን ብቃት ለመገምገም ይረዳል።
- 5) አንዳንድ በትዳር ውስጥ የሚሆኑትን ነገሮች በግልጽ ለመነጋገር። ለምሳሌ ልጅ ስለመውለድ፣ ስለገንዘብ አያያዝ፣ እንደ ባል ወይም ሚስት ለኃላፊነት መብቃት ወዘተ ይመካከራሉ፤ ይማራሉም።
- 6) በገንዘብ አንጻር ዝግጅት ማድረግና ትዳር የሚጠይቀውን የገንዘብ ሽክም ተደላድሎ ለመያዝ ያስችላቸዋል።
- 7) ግንኙነታቸውን አስተማማኝ ለማድረግ የእጮችነት ጊዜ ይጠቅማቸዋል።

ትዳር እጅግ ከፍተኛ ኃላፊነት ያለበት ግንኙነት ነው። በመንግስት፣ በሕብረተሰብ፣ በቤተሰብም ሆነ በሥራችን በከፍተኛ ደረጃ ተጽዕኖና ተጠያቂነትን ያስከትላል። ከትዳር ጋር ተያይዘው ከሚመጡ ብዙ ሃላፊነቶች መካከል ልጅ መውለድ፣ አንደኛው ሲታመም ወይም አካሉ ሲጎድል ማስታመምና መንከባከብ፣ ቤት ንብረት ማፍራት፣ ከትዳር ጓደኛ ዘመዶች ጋር ለዘለቄታው መወዳጀት፣ ዘላቂነት ያለው አድራሻና ኑሮ መመስረት ጥቂቶቹ ናቸው። ከዚህ የተነሳ ብዙ ወጣቶች በትዳር ጓደኛ ምርጫቸው ላይ ምንም ስህተት እንዲኖር አይፈልጉም። ሁሉም ዘላቂነት ያለውና የታላቅ ትዳር እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። ሆኖም ዘላቂና የሚሰማማንን ሰው ለማግኘት በትዕግስት ነገሮችን አስተውሎ ማየትና መያዝ፣ እንዲሁም በቂ ጥናት ማድረግ ለብዙ ሰዎች አዳጋች መሆኑ የተረጋገጠ ነው። ስለዚህ ብዙ አማኞች በቤተ ክርስቲያን ዙሪያ በማንገራበብ እግዚአብሔር ለነሱ የፈቀደውን እንዲጠቀማቸው ይፈልጋሉ። አንዳንዴ እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ የሚፈጠረው ወጣቶች በራሳቸው ላይ እምነት ሲያጡ ነው።

ማንኛችንም ብንሆን ትክክለኛውንና ከችግር ነጻ ስለሆነ ነገር በእርግጠኛነት ከወዲሁ ማወቅ አንችልም። በተለይም ትዳርን በተመለከተ ይህ የማይታበል ሃቅ ነው። ለዚህ አንደኛው ምክንያት ሰውን ማወቅ በራሱ ከባድ መሆኑ ነው። በተለይም ደግሞ ለማወቅ የሚሞክረው ታሪኩ ጾታን ሲሆን የበለጠ ሊከብድ ይችላል። በዚህ ላይ ደግሞ ማንኛውም ሰው ሆነ በዙሪያችን ያለው ነገር ተለዋዋጭ ነው። በተጨማሪም እኛም ራሳችን ስለምንም ነገር የተሟላ እውቀት ሊኖረን አይችልም። ስለዚህም ይህንን ኃላፊነትና ተጠያቂነት ከኛ የሚያስወግድልን ቢኖር በጣም ደስ ይለናል። ከዚህ አንጻር ልባችንን ሙሉ በሙሉ ከሰጠነውና በተስፋ ከጠበቅነው እግዚአብሔር ማንን፤

መቼና እንዴት ማግባት እንዳለብን ሊረዳን ይችላል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም በምክርና በሌላም ነገር ሊተባበሩን ይችላሉ። ይህም ሆኖ እኛ ኃላፊነት የለብንም ማለት አይደለም። ምርጫችን የእግዚአብሔር ፍቃድ መሆኑን በሚገባ መረዳትና ከመረጥነው ሰው ጋር በባህሪና በዓላማ መግባባታችንን ማረጋገጥ አለብን።

አንድ ወጣት ይህን በተመለከተ የሚከተለውን ጸሎት ጸለየ «እግዚአብሔር ሆይ እኔ በዚህ ጉዳይ ልጩነቅ አልፈልግም፤ የሚሰማኝንና የሚያስጨንቀኝን ሁሉ ላንተ አሳልፈ እሰጣለሁ፤ ማግባት እሻለሁ፤ በልቤም ማንን እንደማስብ አንተ ታውቃለህ፤ ሆኖም እንደቃልህ አእምሮዬን የሚፈታተኝን ነገር ሁሉ ላንተ አሳልፈ እሰጣለሁ። ቃልህ አእምሮን ሁሉ የሚያልፍ የእግዚአብሔር ሰላም ልባችንን ይገዛል ይላል። ስለዚህ በሰላምህ ሙላኝ፤ ጊዜህን እንዳልቀድም ዕቅድህን እንዳሳበላሽ በኋላም የጸጸት ሰው እንዳልሆን እርዳኝ፤ አሜን።» እኛም ብንሆን እንዲህ ማለት የምንችለው እኛ የምናስባትን ልጅ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ያሰበልንን የተሻለውን ለመቀበል የተዘጋጀን ስንሆን ነው።

ትዳር ብስለትን ይጠይቃል

ጋብቻ በዕድሜ ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሄዋን መድረስ ብቻ ሳይሆን በብዙ ሌሎች መንገዶችም ዕድገትንና ብስለትን ይጠይቃል። ቢያንስ የአእምሮና የመንፈሳዊ ብስለት እንዲሁም ከሰው ጋር ተግባብቶ የመኖር ችሎታን ይጠይቃል። ከዚህ የተነሳ እያንዳንዱ ሰው ጋብቻን ለመጀመር ዝግጁ የሚሆንበት ጊዜ ይለያያል። ሁላችንም የሚያስፈልገን ምክር በማስተዋልና በትግስት የምንጀምረውን ግንኙነት መምራት እስከምንችል ለጋብቻ መቸኮል የለብንም። አንድ ሰው ለትዳር መዘጋጀቱን ወይም የሚያገባት ልጅ ለትዳር የደረሰች መሆንዋን የሚያውቀው የሚከተሉት አራት ነገሮች መሟላታቸውን ሲያረጋግጥ ነው። እነዚህ አራት ነጥቦች በሙሉ እኩል አስፈላጊ ናቸው። ይህም ማለት ከነዚህ ነጥቦች አንዱ ቢጎድል አግቢው ወይም አግቢዋ ጋብቻ ለመፈጸም ብቁ አይደሉም ማለት ነው። በተለይ የእጮችነት ጊዜ የመጠናናትና የዝግጅት ጊዜ ስለሆነ እነዚህን ቁም ነገሮች ልብ ብለን ማየት ያስፈልገናል።

1. በሰውነት ማደግ። ይህ ለአቅመ አዳም ወይም ሄዋን መድረስን ያመለክታል። ይህ እጅግ አስፈላጊ ነገር ለሚከተሉት ሦስቱ እድገቶች መሰረት ነው። መንግስትም ሆነ ባህሉ በብዙ መንገድ ይህንን እድገት ይወስናል። ለምሳሌ ወጣቶች ለጋብቻ ደረሱ የሚባሉት የተወሰነ እድሜ ሲደርሱ እንደሆነ በሕግ ወይም በካባቢው ባህል ይጠቀሳል። ይህ እድሜ ልጆች ከወላጆቻቸው ጉያ ወይም ኃላፊነት ወጥተው

በራሳቸው መቆማቸውን ያመለክታል። ለአካለ መጠን ሳይደርሱ ማግባት በመንግስት የሚያስጠይቅ ብቻ ሳይሆን በሰውነትም ሳይ የሚያመጣው ጉዳት አለ። ወጣቶች ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሄዋን ሲደርሱ አካላዊ እድገታቸው ጋብቻ የሚጠይቀውን ግዴታ ለመወጣት ያስችላቸዋል።

2. **በልእምሮ መብሰል።** ይህ እድገት ውስብስብ ነገሮችንና የኑሮ ውጣ ውረዳችን በሚገባ መረዳትንና ከመሸሸና በሌላው ላይ ከመንጠላጠል ይልቅ በራስ ቆሞ መፍትሄ ማፈላለግን ያጠቃልላል። ብስለቱ የትዳርን ምንነት አውቆ ሌላውን ሰው በኃላፊነት የመቀበልን ብቃት ያመለክታል። የአእምሮ መብሰል በትምህርት የሚገኝ ቢሆንም ትምህርት ቤት ገብቶ በመማር ብቻ ሳይመጣ ይችላል። ትምህርት ቤት ሳይገቡ ከወላጅም ሆነ ከአካባቢያቸው የሚማሩት ብዙ ነገር አለ። ከዚህ ጋር በስነ ልቦና (ውሳጣዊ ወይም ሳይኮሎጂያዊ) መብሰል፣ ከሚደርስብን ወይም ከምናልፍበት ችግርና መከራ ነጥረን የምንወጣበት ዓይነተኛ የእድገት ደረጃ ነው። አእምሮአዊ ብስለት መከራን፣ ችግርን፣ ማጣትን፣ ደስታንና ማግኘትን በልኩና በግባቡ ሚዛናዊ በሆነ መንገድ ይዘን እንድንራመድ ያደርገናል።
3. **በማሕበራዊ ጉዳይ መብሰል።** እንደ ባልና ሚስት አብሮ ለመኖር፣ ከሰው ጋር ማለትም ነረቤት፣ ዘመድ፣ ዓደኛ ወዘተ አብሮ መግባባት፣ ተቻችሎና ተደጋግፎ የመኖርን ዘዴ ማወቅን ያጠቃልላል። «እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን» የሚሉ አልፎ አልፎ «አሳዳጊ የበደላቸው» ወይም «ያልበሰለ፣ ጨቅላ ---» የሚል ቅጽል ስም ያሰጣል። በሰው ላይ በሚደርስ መከራና ችግር ጊዜ በወቅቱ ደርሶ መርዳትና በራስም ሲደርስ እርዳታን ለመቀበል መዘጋጀት ሁሉ በዚህ ውስጥ ይካተታል።
4. **መንፈሳዊ ብስለት።** ይህ ከእግዚአብሔርና ከቤተክርስቲያን ጋር ያለንን ግንኙነት ይመለከታል። ለትዳራችንም ሆነ ከሌሎች ጋር ለሚኖረን የአብሮነት ሕይወት ዋስትና የሚሰጠን ይህ የብስለት ደረጃ ነው። እያንዳንዳችን በትዳር ከመጣመራችንና አንዳችን ለሌላችን ከመሆናችን በፊት የእግዚአብሔር ነን። ወደዚህ ሕብረት የመጣንም እርሱ ነው። ስናገባም በርሱ ቤት ወይም ቤተ ክርስቲያንና የርሱ ስም በተጠራበት ቃል ኪዳን ነው። በትዳራችንም ስኬት የሚኖረን ለእግዚአብሔር ታማኝ በሆንን መጠን ነው። አብረው የሚጸልዩ ባልና ሚስት በትዳራቸው መርካትና ረጅም ዘመን የመኖር ዋስትና አላቸው። የእግዚአብሔር ቃል ስለትዳር የሚናገረው ብዙ ነገር አለ።

በአሰሳና በትጭጭት መካከል ያለው ልዩነት

የመፈላለግና የመተዋወቅ ጊዜ ከእጮችን ጊዜ በብዙ አቅጣጫ ይለያል። ትጭጭት ጋብቻው ሊፈጸም እንደሚችል ያመለክታል። በመንግስትም ሳይሆን በባሕሉ ሕጋዊ ይዘት አለው። ልክ ለጋብቻው ቀብድ እንደ

መክፈል ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል። ትጭጭት ሁለቱ በግልጽ አብረው ለመታየት፣ ለማቀድና ለትዳራቸው ዝግጅት ማድረግ ይችላሉ ማለት ነው። ሆኖም በትጭጭት ወቅት ወሲብ መፈጸም ጨርሶ የተከለከለ ነው። በዴቲንግና በትጭጭት መሃል ያለው ልዩነት እንደሚከተለው ነው

- 1) ትጭጭት ሕጋዊ የሆነ ግንኙነት እንዳለና ለመጋባት ውሳኔ ላይ እንደተደረሰ ያመለክታል።
- 2) በዴቲንግ ወጣቶች የራሳቸውን ምርጫ እስኪያገኙ ድረስ ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታ ጋር ጤናማ ግንኙነት ሊኖራቸው ይችላል። በትጭጭት ግን የሚፈልጉትን ሰላገኙ ከዚህ በኋላ ቀድሞ እንደሚያደርጉት ከተለያዩ ተቃራኒ ጾታ ጋር የሚያደርጉትን ግንኙነት ጨርሶ ያቋርጣሉ። በትጭጭት ወቅት ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር በትዳር የመፈላለግ ሕብረት በምንም መልኩ አይደረግም። አሁን ማንን እንደምታገቡ በመወሰን ቆርጣችኋል ማለት ነው።
- 3) ትጭጭት ሲፈርስ ሕጋዊ መንገድ አለው። ምክንያቱም ትጭጭቱ በባሕላዊው ሕግ የታወቀና በሕብረተሰቡም ዘንድ ተቀባይነት ያለው አሠራር ስለሆነ ነው። በወንጌል ውስጥ ዮሴፍ ማርያምን ለመተው ሰውር መንገድ የፈለገው በሕግ የታሰረበት ነገር ስላለ ነው (ማቴ 1:17-20)። ትጭጭትን ለማፍረስ በቂ ምክንያት ሊኖር ይገባል። ትጭጭት ብዙ ወጪ (በገንዘብም ሆነ በጉልበት ወይም በእእምሮ) ያስወጣል። ዴቲንግን ባንጸፉ ወጪና የሚያስረው ሕግ ስለሌለው ግንኙነቱን ለማፍረስ የትጭጭትን ያህል አስቸጋሪ አይደለም።
- 4) የትጭጭት አንዱ ጥቅም ከተመረጠው ሰው ጋር ለዘለቄታው አብሮ ለመኖር በርግጠኛነት መፈቃቀድና ዓላማቸውና ባሕርያቸው መጣጣሙን በተሻለ ሁኔታ የማጥራት ነጻነት የሚያስገኝ መሆኑ ነው። እንግዲህ ትጭጭት በሌላ አባባል ለሚቀጥሉት አርባና ሃምሳ ዓመት አብረው ስለሚኖሩበት ትዳር የሚወስኑበት ጊዜ ነው ማለት ነው። እስካሁን የተነጋገርንባቸውን ሃሳቦች ስናጠቃልል ትጭጭት፡-

- አንዳንድ የማይጣጣሙባቸው ነገሮች ካሉ በትዳራቸው ውስጥ ተቻችለው ለመኖር ያስቸሏቸው እንደሆነ የሚፈትኑበት (የሚመረምሩበት) ጊዜ ነው።
- የሚያገቡት ሰው ልማድ፣ የኑሮ ሁኔታ ምን እንደሚመስል የሚመረምሩበትና ግራ ቀኙን መዝነው ውሳኔ ላይ የሚደርሱበት ጊዜ ነው።
- የሰውየውን ያለፈ ታሪክ በማወቅ አብረው ለመኖር የሚችሉ መሆናቸውን ያረጋግጣሉ። ለምሳሌ ልጅ ካለው፣ አግብቶ ከፈታ፣ የማይድን በሽታ ካለው፣ ዕዳ ወይም ተያይዞ በሚመጣ ጉዳይ በትዳራቸው ላይ የሚንጸባረቅ ችግር ካለ ወዘተ፣ የሚያጠሩበትና እነዚህን ሁኔታዎች ተቀብለው መኖር ይችሉ እንደሆነ አቅማቸውን የሚፈትኑበት ጊዜ ነው።

- ይህ ወቅት አንዱ የሌላውን ቤተሰብ ማንነት ለማጣራትና ለመመዘን ያስችላል። እንደ አማትና ምራት፣ እንዲሁም የትዳር ጓደኛ ዘመዶችና ጓደኞች ከመሳሰሉት ጋር ተከባብረውና ተቻሉለው መኖር እንደሚችሉ ያጣራሉ። ከዚህ አንጻር ችግር የሚመጣ ቢሆን ሁለቱ ተጋቢዎች ለዘላቂ ትዳራቸውን እንዴት እንደሚመሩ ይወስናሉ። ምንም እንኳን ተጋቢዎቹ ሁለቱ ቢሆኑም ቤተመድ በትዳር ውስጥ ጥሩም ሆነ መጥፎ ተጽኖ ማሳደሩን መዘንጋት አይገባም።
- ከሥራቸው ጋር ያላቸው ቁርኝት ምን ያህል የጠበቀ እንደሆነ የሚያዩበት ጊዜ ነው። አንዳንዴ የተሰማሩበት ሥራ ባህሪ በትዳራቸው ላይ ተጽኖ ያደርጋል።
- እያንዳንዳቸው ለሥራ ያላቸው ፍላጎት በዚህ ጊዜ በግልጽ ይታያል። ተጋቢዎቹ ታታሪና ለማደግ ጠንካራ ፍላጎት ያላቸው ሠራተኛና ኑሮን ለማሸነፍ ጥረት የሚያደርጉ ከሆነ በዚህ ወቅት ለማየት ይቻላል። ሰነፍን ማግባት ችግርን መጋበዝ ነው። ጋብቻ ማንንም አይለውጥም። አስመሳዩን ከጤነኛው አበጥሮ ለማየት የእጮችን ጊዜ በጣም ይረዳል።

- 5) በእጮችን ጊዜ የማትሰማሙበትና የማይታረቅ ቅራኔ በመከላከል ካለ ምንም ሳታመነቱ እጮችን ማፍረሱ ጠቃሚ ነው። ሁለት ሰዎች ሳይሰማሙ አብረው መሄድ አይችሉም። «ታሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ» የሚባለው ተረት ለዚህ ይረዳል። ወጣቶች በፍቅር ሲወድቁ ማመዛዘን ይላናቸዋል። ደፍሮ ምክር የሚሰጥ ቢኖርም እንኳን ለመቀበል ፍቃደኞች አይሆኑም። ወጣቶቹ በእጮቻቸው ላይ የማይመስላቸው ነገር እንኳን ቢያዩ በጋብቻ ውስጥ መለወጥ የሚችል ወይም ችለውት የሚኖሩ ይመስላቸዋል። ይህ ብዙ ሞቾች የሄዱበት መንገድ እንደሆነ እውቁ።
- 6) ለገንዘብ ለስልጣን ለዝና ተብሎ የሚደረግ ጋብቻ ከጥቅሙ ጉዳቱ ይበልጣል። ካጋም የተጠጋ ቁልቋል መሆን ነው። በመልክና ቁመና ላይም የተመሰረተ ጋብቻ አክሳሪ ነው። መልክ ረጋፊ ሀብት ጠፊ ነው የሚለውን አባባል ትክክለኛነት በእንዲህ ዓይነቱ ጋብቻ እናረጋግጣለን።
- 7) በርካታ ወጣቶች ጋብቻቸውን የሚያፋጥኑት ግብረሰጋ ሲፈጽሙ ወይም ሴቷ ስታረግዝ ነው። ለዚህ ዓይነቱ ችግር መፍትሄው ጋብቻ ይመስላቸዋል። ይህ እርምጃ የተሳሳተ ብቻ ሳይሆን ችግሩን ማባባሻ መንገድ ነው። ንስህ እንጂ ኃጢአት መልካም ነገር አይወጣውም። እንዳንዴ እንዳታመልጠኝ ወይም እንዳያመልጠኝ በማለት ጋብቻን የሚያፋጥኑበት ተገቢ ያልሆነ ዘዴ እንዳለ ወጣቶች ሊገነዘቡ ይገባል።

- 8) ትጭጭት ለፍትወት ፍቃድ ማግኘት እንዳልሆነ ወጣቶች ሊገነዘቡ ይገባል። ከጋብቻ በፊትና ካገቡም በኋላ ከጋብቻ ውጭ የሚደረግ ወሲብ ሁሉ ኃጢአት ነው።
- 9) ትልቅ ድግስ ለጥሩ ጋብቻ ዋስትና ይሰጣል የሚል የተሳሳተ አመለካከት ያላቸው ብዙ ሰዎች አሉ። በተንዛዛ ድግስ ወጪ ሳቢያ በዕዳ ከተዘፈቁ በኋላ ድግሱ ለትዳራቸው አለመሳካት ምክንያት እንደሆነ ዘግይተው ይገነዘባሉ። የሠርጉ ድግስ ማነስና መብዛት በትዳሩ ላይ የሚያመጣው ለውጥ የለውም። አስተዋይ አቅሙንና መጠኑን በማገናዘብ ወጪዎቹን በጥንቃቄ ይመዝናል።

ትዳር የመመስረቻ ጊዜን ለሰርግ ድግስ የሚሆን ገንዘብ ሳጠራቅም፤ ትምህርቴን ልጩህ ወዘተ በማለት ማራዘም ተገቢ አይደለም። ይህ በከንቱ የፈተናን ዘመን ማራዘም ነው። የእግዚአብሔር ቃል የሚለው ራሳቸውን መግዛት ባይችሉ ያግቡ ነው (1ቆሮ 7:9)። የትዳር መመስረቻውን ጊዜ መርዘም ወይም ማጠር የሚወስነው ይህ የእግዚአብሔር ትዕዛዝ መሆን አለበት። በመሰረቱ አስፈላጊ ነገሮች ሳይዘጋጁ የትዳርን ነገር ማሰብ በራሱ ችግር ይፈጥራል። ለምሳሌ በትምህርት ወይም የሙያ ስልጠና ላይ ያለ ሰው በወቅቱ ያለበትን ኃላፊነት ቸል ብሎ በትዳር ጉዳይ ቢመስጥ ከሁለቱም በማይሆንበት ችግር ውስጥ ይወድቃል።

በእጮችን ጊዜ ጥንቃቄ ማድረግ ትዳርን በበረከት ይሞላል

ምዕራፍ 11 በአጮኝነት ጊዜ የሚደረግ ጥንቃቄ

እጮኝነት ሕጋዊ መልክ አለው

ወጣቶች ወደ እጮኝነት ደረጃ የሚሸጋገሩት ብዙ ውጣ ውረዶችን ካለፉ በኋላ ነው። አንድ ወንድ ወይም ሴት ብዙ ተቃራኒ ጸታዎችን ካየ ከመዘነና ከፈተነ በኋላ ከአንዱ (አንዱ) ጋር ብቻ ወደሚቀጥለው ደረጃ ይሸጋገራል። ወደእዚህ ደረጃ ከመድረሳቸው በፊት ብዙ አማራጮችን ፈትሸው፣ አንዳንዶቹን የእነሱን መመዘኛ ስለማያሟሉ ችላ ብለው በሌሎች እነሱ ደግሞ በተራቸው ራሳቸው የሚጠበቅባቸውን መመዘኛ ሊያልፉ ባለመቻላቸው ሳይመረጡ ቀርተው ብዙ ቁጭት፣ ጸጸትና መገለልን አሸንፈው መገኘት የብዙዎቹ እጣ ነው። ከዚህ በኋላ በአንድ ተወስነው እርስ በእርስ በመቀራረብና የበለጠ በመጠናናት በእርግጥ የሚኳኳኑ መሆናቸውን ካወቁ ወደትዳር ደረጃ ለመሸጋገር ዝግጅት የሚያደርጉበት ደረጃ እጮኝነት ነው።

የእጮኝነት ጊዜ አንድ ወንድ ከአንዱት ሴት ጋር እስከጋብቻ ድረስ ለመጠናናትና በትዳር ለመጣመር ከተስማሙ የሰርግና ጋብቻ ዝግጅት የሚያደርጉበት ነው። ትጭጭት የተገለጠ ግንኙነትና በአደባባይ የሚከናወን ስሪዐት ነው። ስርዐቱ ከራሳቸው አልፎ ቤተሰባቸውንና የሚያውቋቸውን ሰዎች ሁሉ የሚያሳትፍ ነው። ትጭጭቱ ለመጋባት ስለሆነ እንግዳና ከአሁን በፊት ያልተገለጠ ከባድ ነገር ካልተፈጠረ በስተቀር መተው የሚባለው ነገር በቀላሉ አይታይም።

ብዙ ወጣቶች ከተጋቡ በኋላ የትዳር ጓደኛቸውን ቀድሞ የማውቀው ወይም የማውቃት ሰው አይደለችም፤ በፍጹም ተቀይራለች ይላሉ። በብዙ መልኩ ሲታይ ይህ አባባል እውነት ሆኖ ይገኛል። ባልና ሚስት እስኪሆኑ ድረስ ጨርሰው የማይተዋወቁባቸው ሁኔታዎች አሉ። ሆኖም በእጮኝነት ጊዜ አንዱ ሌላውን ቀረብ ብሎና ረዘም ላለ ጊዜ ስለሚያጠናው በኋላ ሊመጣ የሚችል ችግር አመልካች የሆኑ ምልክቶችን የሚያውቅባቸው ብዙ መንገዶች አሉ። ስለዚህ በእጮኝነት ጊዜ በሚገባ ለመተዋወቅና ለመገለልጥ መጣር፣ ተደጋግመው የሚደረጉ ጥፋቶችን ልብ ብሎ ማስተዋል፣ የወደፊት የትዳር ጓደኛችሁን ወላጆችና የቅርብ ጓደኞች

ትኩረት ሰጥቶ ማጤን የመሳሰሉት ነገሮች ከጋብቻ በኋላ ምን መጠበቅ እንዳለብን ፍንጭ ይሰጡናል።

በሀገራችን «ያልዘፍት አይበቅልም» የሚባል አነጋገር አለ። አባባሉ የሚያገለግለው ልጅ ወላጆቹን በመልክም ሆነ በባህርይ መስሎ መውጣቱን ለማስገንዘብ ነው። ስለዚህ የወደፊት የትዳር ጓደኛችሁ ወላጆች ማንነትን ማወቅ ስለምታገቡት ሰው ማንነት ጠቋሚ መሳሪያ በመሆን ሊያገለግላችሁ ይችላል። በተመሳሳይ መንገድ «ከማን ጋር እንደምትውል ንገረኝና ማንነትህን እነግርሃለሁ» እንደሚባለው የወደፊት ትዳር ጓደኛችሁን የቅርብ ጓደኞች ማንነት በሚገባ ማጤን ስለትዳር ጓደኛችሁ ማንነት የበለጠ እውቀት ለማዳበር ያስችላችኋል።

ጠበቅና ጠለቅ አድርጎ መቀጠል

አንድን ሰው አልፎ አልፎ ብቻ የምታገኙት ከሆነ ስለሱ የማታውቁት ብዙ ነገሮች መኖራቸው እውቅ ነው። ቀረብ ብለን ግን ቶሎ ቶሎ የምናገኘው ከሆነ ሊሸሸጋቸው ቢፈልግም እንኳን አምልጠው ብቅ የሚሉ ክፉም ሆነ መልካም ባህርያት ሊኖሩ ይችላሉ። እነዚህ ነገሮች በንግግር ሳት ብለው የሚወጡ ሚስጥር የሆኑ ነገሮች ወይም ባህሪን የሚገልጡ እንደቁጣ፣ ሆደባሻነት፣ ትእግስት ወይም ተግባራዊ የሆኑ ልማዶች ስካር፣ ዝሙት፣ ቃላባይነት የመሳሰሉትን ያካትታሉ። እዚህ ላይ ጠቃሚ የሚሆን አንድ ምሳሌ ልጥቀስ።

ሰውየው መኪናውን ወደ ገራዥ ይወስድና መካኒኩ እንዲሰራት ይጠይቀዋል። መካኒኩ መኪናውን ከመረመረ በኋላ ብር 5000.00 (አምስት ሺ ብር) ይጠይቀዋል። ባለቤቱ ደንግጦ እንዴት ሊሆን ይችላል? ብሎ ይጠይቃል። መካኒኩ የመኪናዎ የዘይት ፊልተር (ማጣሪያ) ከስድስት ወር በፊት መቀየር ነበረበት። ያን ጊዜ መኪናውን ቢያመጡ ኖሮ በአርባ ብር ብቻ ይስተካከል ነበር። አሁን ግን የማጣሪያው አለመለወጥ ሌሎች ችግሮችን በመፍጠሩ ሞተሩ ጭምር መሰራት አለበት ይለዋል። ሰውየው በቁጣ መኪናውን አስነስቶ ወደሌላ ገራዥ ይሄድና ሲጠይቅ ተመሳሳይ መልስ ይገኛል። ያን ሁሉ ገንዘብ መክፈል ቅር ቢለውም የራሱ ጥፋት በመሆኑ እየተጸጸተ መኪናውን ከፍሎ አሰራ።

ይህ ምሳሌ በትዳር ለሚተሳሰቡ ወጣቶች የሚያስተምረው ብዙ ጠቃሚ ነገሮች አለው። በእጮኝነት ጊዜያቸው አስፈላጊ የሚባሉትን ነገሮች ትኩረት ሰጥተው በሚገባ ባያጤኑ ከተጋቡ በኋላ የሚፈጠረውን ችግር ለማስተካከል ብዙ ዋጋ ይከፍላሉ። ሁኔታው አንዳንድ ነጋዴዎች እንዲሸጥላቸው የሚፈልጉትን እቃ «አሁን ክፈሉኝ ወይም አሁን ወስዳችሁ ቆይታችሁ ከነወለዱ ክፈሉኝ» እንደሚሉት ዓይነት ነው። አሁን በእጮኝነት ጊዜ በሚገባ ሳያጤኑ ችላ ብለው የሚያልፉት ነገር ቆይቶ የችግር ወለድ ጨምሮ እንዳያስከፍላቸው ብዙ ጥንቃቄና ጥናት ማድረግ አለባቸው።

ግንኙነታቸውን አጥርተው በመጓዝና የወደፊት የትዳር ሕይወትን አስተማማኝ መሰረት ለማስያዝ የሚያስችል ሌላው ዘዴ ደጋግሞ የሚያጣሏቸውን ነገሮች ልብ ማለት ነው። ለምሳሌ ደጋግማችሁ የተጣላችሁበቸው ጉዳዮች ምንድናቸው? ብዙ ጊዜ የምትከራክሩትና መስማማት የማትችሉት ምን ሲፈጠር ነው? በእድሜ በእውቀት ወይም በኑሮ ደረጃ በሃይማኖት ይዘታ በጣም የምትራራቁ ከሆነ እነዚህ ወደፊት ከፍተኛ የችግር ምንጭ መሆናቸውን መገንዘብ ካሁኑ ወዲት እየሄዱትሁ እንደሆነ ታውቃላችሁ? እነዚህን ሦስት ጥያቄዎች ይዛችሁ ከእርሳችሁ ጋር ያላችሁን ግንኙነት መርምሩ። በርግጥ አንዳንድ ልዩነቶች ሊካካሉ ወይም ችላ ሊባሉ ይችላሉ። ሆኖም ችላ ልንላቸው የማይገቡ እንዳሉ መገንዘብና ከእነዚህ አንጻር ግንኙነታችንን መፈተሹ አስፈላጊ ነው። ዛሬ በፍቅር ስሜት የተሸፈነና ችላ የተባለ ነገር ነገ የመለያየት ምክንያት ይሆናል።

ከጥቂት ዓመታት በፊት አንድ ለማስታረቅ ያስቸገሩ የትዳር ጓደኛዎች ጠብ እዚህ ላይ ለማንሳት እወዳለሁ። እሱ ሀኪም ነው። እሷ የአስረኛ ክፍልን ጨርሳ በአንድ ፈርማሲ ውስጥ በረዳትነት ተቀጥረዋል። መልካም ሆነ ቁመናዋ በጣም ማራኪ ስለነበረ ሀኪሙ በሁኔታዋ ይሳብና ይወዳጃል። ግንኙነታቸው እየጠበቀ ሲሄድ ይጋባሉ። ከአምስት ዓመት በኋላ የሁለት ቆንጆ ልጆች ወላጆች ሆኑ። ሆኖም በባልና ሚስቱ መካከል መግባባት የሚባል ነገር ጨርሶ እየጠፋ መጣ። ጉዳዩ በቤተዘመድ እንዲታይ ከተሞከረ በኋላ መፍትሄ ስለጠፋ ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ዘንድ ቀረበ። ችግሩ ሲፈተሽ ዶክተሩ ምንም ዓይነት ጤነኛ ንግግር አብረው ማድረግ እንደማይችሉ ተናገረ። ለዓይኑ ቆንጆ ብትሆንም ለአእምሮው ግን አቻው ልትሆን ስላልቻለች ጓደኞቿ ወደቤቱ እንዳይመጡ እሷንም ይዞ ወደጓደኞቿ ቤት ላለመሄድ ምሉ ከተገዘተ ሦስት ዓመት እንዳለፈው አስረዳ። ባንጻሩ እሷ በእናትነትም ሆነ በሚስትነት የሚፈለግባትን ሁሉ ለማድረግ ከፍተኛ ጥረት ታደርጋለች። ባሏም ደስ እንዲለው ብዙ ትጥራለች። ሆኖም ጥረቷ ሁሉ ባሏን የሚያረካ ሆኖ ስላሳገኘችው አንዳንዴ የምታደርገው ነገር ጭንቅ እያሳት በሕይወት መኖሯን ትጠላለች። የመኖር ፍላጎቷ ጠፍቶ ራሷን ለማጥፋት ወስኖ ለአይጥ መግደያ ተብሎ የተገዛ መርዝ ጠጥታ ከመሞቷ በፊት በሰዎች ብርታት ተርፋለች። ቤተ ክርስቲያን ችግሩን እንዴት እንደፈታቸው እዚህ ላይ መጥቀስ ባልፈልግም የማይኳኋኑ ወጣቶች በእርሳችን ጊዜአቸው ዓይናቸው በስሜታዊ ፍቅር ስለሚታወርና እውነታውን አጥርተው ማየት ስለሚላቸው በትዳራቸው ውስጥ ሊገጥማቸው የሚችለውን መሰናክል ማሳየት ጥሩ ምሳሌ ይሆናል ብዬ አምናለሁ።

እርሳችሁም አንዳቸው ወደሌላው ወላጆች ቤት ሲሄዱ ማጥናት ካለባቸው ነገሮች መሃል በልጅና በወላጅ እንዲሁም በአባትና እናት መካከል ያለው የግንኙነት ዓይነትና መስመር አንዱ ነው። እንዲሁም የኑሮ ደረጃቸውንና ወደ ቤታቸው ስለሚመጡ ሰዎች ዓይነት ለማወቅ ጥረት ማድረጉ

እርሳችሁም በምን ዓይነት የኑሮ ሁኔታ ውስጥ እንዳደገች (እንዳደገ) ያመለክታል። ለምሳሌ አባትና እናት ልጅና ወላጅ የሚነጋገሩት እንዴት ነው? ያላቸውስ መቀራረብና መከባበር ምን ያህል ነው? እርሳችሁ አባቱን ወይም እናቱን የሚመስልበት ባህርይ የትኛው ነው? ስለ እርሳችሁም ሆነ ስለ ወላጆቹ የምታደርጓቸውን ጥናቶችና ውጤት ከራሳችሁ አስተዳደግና ከወላጆቻችሁ ማንነት ጋር አወዳድሩ። እርሳችሁ ከወላጆቹ ብዙ የሚለይበትን መንገዶች ልታዩ ትችላላችሁ። ሆኖም ከሀያና ሃያ አምስት ዓመት በኋላ በወላጆቹ ያያችሁትን ብዙ ነገሮች ራሱም ሲደግመው ታገኛላችሁ። በእርሳችንታችሁ ጊዜ የጋብቻ ትምህርት በቤተ ክርስቲያናችሁ የሚሰጥ ከሆነ ጊዜ ወስዳችሁ ተማሩ፤ የጋብቻ አማካሪዎች ካሉም ስለግንኙነታችሁ እንዲያማክሯችሁ ቅረቧቸው። ለእናንተ የማይታዩ ነገሮች ለእነሱ ስለሚታያቸው ለማስተካከል በብዙ ሊረዱችሁ ይችላሉ።

አብሮ ወጣ ገባ ማለት

በትጭጭት ወቅት እርሳችሁም አብረው ወጣ ገባ በሚሉበት ጊዜያት የሚከተሉትን ነገሮች ሊያስተውሉ ይገባቸዋል።

1. አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉበት ጊዜ አንዳንድ ስለ ልጅቱ ወይም ልጁ ሁኔታ የሚጠቁሙ ነገሮችን ልብ ብሎ መመልከት ጠቃሚ ነው። ለምሳሌ ባሕርይ የሥራ ሁኔታና ቅድሚያ የምትሰጧቸው ነገሮችን ማጤን አስፈላጊ ነው። ስለእነዚህ ነገሮች የምታገኛቸው ጥሩ ወይም መጥፎ መረጃ ወደፊት በትዳራችሁ ሊከሰቱ የሚችሉ ነገሮችን ሊያመለክቱ ይችላሉ። በዚህ ወቅት የማትሰማሙ ከሆነ ባጭሩ ግንኙነታችሁን ማቆሙ ይቻላል። ምክንያቱም ጋብቻ ከተፈጸመ በኋላ መፋታት ስለማይቻል ከጋብቻ በኋላ ይሰተካከላል በሚል ችግሮችን ማለፍ አያስፈልግም። ምክንያቱም ከጋብቻ በኋላ ለማስተካከል መሞከሩ ብዙ ይጎዳልና ነው። ማንኛውም ሰው ጥሩም ሆነ ደካማ ጎን ስላለው ከአንተ ጋር አልተሰማማም ማለት ለሌላው ምቹ አይሆንም ማለት አይደለም። ከማትሰማሙት ሰው ጋር በጊዜ መላቀቅ ራሳችሁንም ሆነ ሌላውን ከሚጎዳ ነገር አዳናችሁ ማለት ነው።
2. በትዳር ከምትጣመሩት ሰው ጋር እውነተኛ ሰላም ሊኖራችሁ ይገባል። ትክክል ያልሆኑ ነገሮችን እያየን የሌላውን ስሜት ሳለመጉዳት በማለት ብቻ ችላ ብለን የምናልፍ ከሆነንን ግንኙነታችን ጤናማ አይሆንም። በተለይ ሌላው ሲሳሳት እያየን እንዳይጎዳ ብለን እውነቱን ከመናገር ችላ የምንል ወይም ደካማ ትርጉምና ምክንያት እየሰጠን የምናልፍ ከሆነ በኋላ ለሚፈጠረው ችግር ተጠያቂዎች መሆናችን አይቀርም። ዕድሜ ልክ አብረነው የምንኖረው ሰው ጥፋቱን አውቆ ንስህ ለመግባት ፍቃደኛ ከሆነና ዳግመኛ ተመሳሳይ ጥፋት የማያደርግ ከሆነ እኛም ያለፍርሃትና ይሉኝታ የሚሰማንን በግልጽ ልንነግረው ይገባል።

3. እርስ በርስ መጣላትና መገዳዳት። በተደጋጋሚ የምንጣላና የምንታረቅ ከሆነ ግንኙነታችንን አጥብቀን ልንመረምር ይገባል። ደጋግሞ መጣላትና መታረቅ አብረን በትዳር ለመኖር እንደማንችል ጠቋሚ ምልክት ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ትዳራችን የባሕርይ ግጭት የበዛበትና መገዳዳት ያለበት የጦርነት ስፍራ እንዲሆን ፍቃዱ አይደለም። ካጀማመሩ ግንኙነታችን እንዲህ ከሆነ ከጋብቻ በኋላ እንደሚብስ ግልጽ ነው። በሌላ በኩል አንዳንድ አነስተኛ ግጭቶች ይበልጥ ለመተዋወቅና መቀራረብን በማጠናከር ረገድ ከፍተኛ ሚና ይጫወታሉ። ጥላችሁና እርቃችሁ አልፎ አልፎ የሚከሰት ከሆነና በተለይም እርቁ የሚመጣው ጥፋትን አስመልክቶ ያለፍርሃትና ስጋት ከሚደረግ ውይይት በኋላ ከሆነ ለትዳራችሁ አስተማማኝ መሰረት ጥላችኋል ማለት ነው። ይህንን የምንለው በትዳር ውስጥ ይቅርታ መጠያየቅ መሰረታዊና አስፈላጊ እንደሆነ በማመን ነው። ሆኖም ይቅርታ ጠያቂው አንዱ ወገን ብቻ ከሆነ አጥብቆ ሊታሰብበት ይገባል። እጮኞቻች የሚጣሉት አንዱ የሌላውን ፍላጎት በትክክል ማሟላት ስለሚያቅታቸው ነው። በእጮኝነት ወቅት አንዱ የሌላውን ፍላጎት በትክክል ማሟላት የማይችል መሆኑ ከታወቀ ከጋብቻ በኋላ ምንም አዲስ ነገር ስለማይመጣ ከአሁኑ ምርጫን ማስተካከሉ አስፈላጊ ነው።

4. በእጮኝነት ወይም በመጠናናት ወቅት ወሲብ የመፈጸም ነገር ከተነሳ አብረው ለመዝለቅ ያላቸው እድል አጠራጣሪ ይሆናል። ከሁለቱ አንደኛው ከጋብቻ በፊት ለወሲብ የሚጋብዝ ወይም የሚገፋፋና በግድ የሚል ከሆነ ይህ ግንኙነት ክርስቲያናዊ አይደለም።

- እውነተኛ ፍቅር ከጋብቻ በፊት ወሲብን አያስብም። ወሲብ በትዳር ውስጥ ብቻ የሚሆን ከእግዚአብሔር የተሰጠ በጎ ስጦታ ነው። በርካታ ሰዎች ፍቅርንና ወሲብን አንድ አድርገው ያያሉ። ይህ በጣም የተሳሳተ አመለካከት ነው። በወሲብ ግፊት የተጠመዱ እጮኞቻች አእምሮአቸው በፍትወት ስለተያዙ እውነተኛ ፍቅርን ጨርሶ አያውቁም። ለወሲብ ብቻ ብለው ትዳር የሚመሰርቱም ራሳቸውን ወደትልቅ ችግር እያስገቡ ነው። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ስለ ትዳራቸው አርቀው ማሰብ የተሳናቸው ናቸው። በርካታ የተጋቡ ሰዎች ወሲብን እንደ ተለመደ ተራ ነገር ስለሚያዩት (በተለይም ልጆች ከወለዱ በኋላ) የትዳራቸው መሰረት አይመስላቸውም። ስለዚህ በፍትወት ፍላጎት ላይ ብቻ የተመሰረተ ጋብቻ ከፍተኛ ቀውስ ያጋጥመዋል። እውነተኛ ፍቅር ከወሲብ ጋር ሲሆን ከእግዚአብሔር የተሰጠ አስገራሚ ስጦታ በመሆኑ የባልና ሚስትን አንድነት እንደሚያጠናክር እውን ቢሆንም ጋብቻ ግን ከወሲብ በላይ መሆኑን በርግጠኝነት መገንዘብ ይገባል።

- አንደኛው ወገን የወሲብ ጥያቄ ሲያነሳ ሌላው ከፍተኛ ተቃውሞ ማድረግ ይኖርበታል። ተቃውሞውን አሻፈረኝ ብሎ ደጋግሞ

ጥያቄው ከቀጠለ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ ጋብቻን ለመመስረት እንደሚፈልግ ወይም ስለ ጋብቻ የእግዚአብሔር ፍቃድ ምን እንደሆነ ጨርሶ ያልገባው መሆኑን ያመለክታል። በዚህ ጉዳይ ላይ ማመቻመች ጨርሶ አይገባንም። የእግዚአብሔር ፍቃድ ጋብቻ ቅዱስ መኝታው ንጹህ ነው (ዕብ 13:4)። ስለዚህ ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ወሲብ በተጋቢዎች የወደፊት ኑሮ ላይ ከፍተኛ የሐዘን ጥላ ከመጣሉም ሌላ በመካከላቸው መተማመን እንዳይኖር ስለሚያደርግ ጥያቄው ተቀባይነት ሊኖረው አይገባም።

5. የማይሆንን የትዳር ዓደኛ ማወቅ በጣም ቀላል ነው፤ የሚከብደው የሚሆንን ማወቅ ነው። ክፉ የትዳር ዓደኛ ምን እንደሚመስል በብዙ መንገዶች ማወቅ እንችላለን። ብዙ ሰዎች ሰካራም፣ ቁማርተኛ፣ ጠበኛ ወዘተ የመሳሰለ ሰው ለትዳር አይሆንም ይላሉ። ትክክለኛውና ሁነኛውን ግን ምን መምሰል እንዳለበት ማጥራቱ እጅግ ከባድ ነው። ምክንያቱም ሰዎች ብዙ የሚያስመስሉበትና ራሳቸውን የሚደብቁበት መንገዶች አሏቸው። ይህ የሚሆነው እጮኞቻች በቀጠሮ የሚገናኙ እንጂ አብረው ባለመኖራቸው ነው። ትዳር ነው ሁሉን ነገር ግልጽ አድርጎ የሚያወጣው። እንዲህ ዓይነቱን ጉዳይ የምናውቅበት መንገድ አንዱ በቅድሚያ የምንፈልገውንና የማንፈልገውን በማወቅ፤ የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳት፤ ትእግስትን ገንዘባችን በማድረግ ከእጮኞችን ጋር የሚኖረንን ጊዜ በማስተዋል መጠቀም፤ ሰዎች የሚሉንን ነገሮች ሙሉ በሙሉ ባይሆንም አጥርተን በመቀበል በመሳሰሉት ነው። ከዚህ ጋር ዕድሜ ልካችሁን የማታገቡ መስሎችሁ አትጨነቁ። በፍርሃትና በጭንቀት የተነሳ ተገቢ ያልሆነና ድንገተኛ ውሳኔ እንዳትወስኑ ጥንቃቄ አድርጉ። ከስጋት የተነሳ ከማይገባ ቦታ ትወድቁና ዕድሜ ልካችሁን በጸጸት ትኖራላችሁ። ሕይወታችሁ ደስ በሚያሰኝ ነገር ይሞላ። የቀረውን ነገር ለእግዚአብሔር ተውት።

6. በስውርም ሆነ በግልጽ የሚደረግ የአልኮል ፍቅር፣ መጥፎ ሱስ፣ ቁማር፣ የማይገቡ ዓደኞችን መያዝ ጤነኛ ግንኙነትን ያበላሻል። በተለያዩ ሱሶች የተያዙ ሰዎች እርዳታ እንጂ ጋብቻ አያስፈልጋቸውምና ለትዳር አትፈልጓቸው። ታማሚዎች ስለሆኑ ጤነኛ ጋብቻ ለመኖጠር አይችሉም። እንለወጣለን ቢሉ እንኳን በጮኝነት ረዘም ላሉ ጊዜያት ከተፈተኑ በኋላ እንጂ የሚሉትን እምኖ መቀበሉ ችግርን መጋበዝ ነው። ክፉ ልማድና ሱስ ከፍተኛ ወጥመድ ስለሆኑ ከነሱ መላቀቅ ቃል በመግባት ብቻ የሚሆን አይደለም። ነገር ግን ከተጋባችሁ በኋላ የተፈጠረ ችግር ከሆነ ከመርዳት ውጪ መፋታት መፍትሄ አይደለም። ከእግዚአብሔር በላይ ሰውነታችንን የሚገዛ ነገር ሊኖር አይገባም። ስለዚህ ከእንደዚህ ካሉ ሰዎች ጋር ግንኙነት ካለን በተቻለ መጠን እርዳታ የሚያገኙበትን መንገድ በመፈለግ ልናግኝባቸው ይገባናል። ወደ

እግዚአብሔር በቀረበን መጠን እግዚአብሔር ከእንደዚህ ዓይነቱ ቀንበር ሊያሳቅቀን ይችላልና ወደእሱ እንቅረብ።

7. የሚያማክሩን ልምድም ሆነ ዕውቀቱ ያላቸውን በሳል ሰዎችን ማግኘት እጅግ አስፈላጊ ነው። ጋብቻ የዕድሜ ልክ ስለሆነ የሚመቸንን ለማግኘት አስፈላጊውን ነገር ሁሉ ማድረግ አለብን። የእህል ውሃ አጣጫችንን አግኝተን በቃል ኪዳን ለዘለቄታው መተሳሰር በርግጥ ከፍተኛ የእግዚአብሔር ሰጦታ ነው። ስለዚህ ከእኛ የተሻለ ልምድና እውቀት ያላቸውን ሰዎች እርዳታ በዚህ ሂደት ውስጥ ማግኘቱ ትልቅ ግምት የሚሰጠው ነው።
8. ሕይወታችንና ጊዜያችን ቃሉን በማንበብና የእግዚአብሔርን ፍቃድ በማወቅ ጉጉት ይሞላ። ደስ የሚያሰኘንን ነገር እያደረግን ሳንቸኩል እግዚአብሔርን እንጠብቅ። ምክንያቱም ከእግዚአብሔር ጋር ከሆንን የሚያልፍብን ጊዜና ጥቅም የለምና ነው።
9. የእውነተኛ አፍቃሪ መለኪያዎች። እውነተኛ ፍቅር የሚከተሉት ባህሪያት ይገለጡበታል።
 - ልብን ያሳርፋል። ሌላ የተሻለ እንዳለ ወይም መከዳዳትና መለያየት ይኖራል ብሎ አያስብም።
 - ትህትና። ትሁት ሰዎች ትህትናቸው ራሱ ከፍቅር ስለሚመነጭ ጥሩ የትዳር ጓደኛ ሊሆኑ ይችላሉ።
 - ግልጽና ታማኝነት። እውነተኛ ፍቅር በማንኛቸውም ጊዜና ሁኔታ ግልጽ ለመሆን የሚጥር በመሆኑ የሚመሰርተው ትዳር የጸና ነው። በተጨማሪም ታማኝነትንና መቀበልን ያመጣል። መተማመን በሌለበት ሁሉም ነገር ይፈራርሳል። ግልጽ ሰው ጥፋቱን ይቀበልና ያስተካክላል።
 - ከስስት የራቀ ነው። ፍቅር ሰጪ ነው። አንዱ ሌላውን በደንብ ስለሚያውቀው ባለው ሁሉ ለመርዳት ይነሳሳል። ከስስት የራቀ እርጭኖች ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደወደደ እርስ በራሳቸው መዋደድ እንዳለባቸው የተረዱ ናቸው። ይህ ያገልጋይነት ባህሪ ይኖራል። ከስስት የራቀ ሰው ደስታው ራሱን ለሌላው በመስጠት ላይ የተመሰረተ ነው። ፍቅርን መስጠት የማይችል ሰው ስስታም በመሆኑ ትዳሩ ችግር አያጣውም። ምክንያቱም ስስታም ሰዎች ራሳቸውን ብቻ የሚወዱ ስለሆኑ የራሳቸውንና ስለራሳቸው ብቻ ስለሚያስቡ ራሳቸውን ለሌላው መስጠት አይሆንላቸውም።
 - ጽኑ ነው። እውነተኛ አፍቃሪ በሕይወት ዘመኑ ሁሉ በቃል ኪዳኑ ጸንቶ ለመኖር ቁርጠኛ ነው። እግዚአብሔር ትዳርን የሚባርከው ትዳር በዚህ መልኩ ሲሆን ብቻ በመሆኑ የትዳር ጓደኛችሁን ለመከዳት ምንም ዓይነት ምክንያት በቂ ሊሆን አይችልም። በመሆኑም በጽናት ላይ የተገነባ ታማኝነት ዘመን ባለፈ ቁጥር የጋብቻ ቃል ኪዳኑን እያደሰ ትዳሩን ይገነባል።

- የሚያበረታታ ነው። እውነተኛ ፍቅር የትዳር ጓደኛውን ፍላጎት ለሚሟላት ያለማቋረጥ ያስባል። እውነተኛ ፍቅር የሌላውን መሻሻልና ማደግ ስለሚፈልግ ቅናትና ፋክክር ባህሪው አይደለም።
- ታጋሽ ነው። እውነተኛ ፍቅር ችኩል ባለመሆኑ በምንም ሁኔታ ውስጥ እስከመጨረሻው ይጓዛል።
- ውጫዊ በሆኑ የሚታዩ ነገሮች ላይ አይደገፍም። አንድ የእንግሊዝኛ ተረት «ጥሩ መጽሐፍ በሽፋኑ ብቻ አይመዘንም» ይላል። የሰውን ውጫዊ ቁመናና ሁኔታ ብቻ አይቶ ማግባት መጽሐፍን በሽፋኑ ብቻ እንደ መመዘን ነው። ከውጭ የሚታየውን ውበት ብቻ አይቶ ጋብቻ መመስረት በጋብቻው ላይ ከፍተኛ ችግር ሊያደርስ ይችላል።
አንዲት በጣም ውብ፣ ቀልጣፋና ቤተ ክርስቲያን አዘውታሪ የሆነች ሴት ብትኖር የዚህችን ሴት ውጫዊ ሁኔታ ብቻ በማየት አንድ ወንድ ሊያገባት ይችላል። ነገር ግን ከላይ የተጠቀሱትን ባህሪያት ካላሟላች ትዳሩ ጥሩ ትዳር ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም የሰው ማንነትና ባሕሪ ባለው ነገር ወይም በቁመናው ሁኔታ ብቻ አይመዘንም። እውነተኛ ፍቅር የሰዎችን የውስጥ ማንነት ይመለከታል። የሰው ማንነቱና ጥራቱ ውስጣዊ ነው። አንዳንዴ ጥሩ ወጣት ሴቶች ለትዳር የማይመረጡት ውጫዊ ቁመናቸው መልካም መስሎ ስለማይታይ እንጂ የውስጥ ጥራታቸው ታውቆና ታይቶ አይደለም። ከዚህ የተነሳ ሰንቶች የመጽሐፉን ሽፋን ገልጦ ማየት አቅቷቸው ዘላቂ ባርከት ቀርቶባቸዋል። በውጭ ነገሮች ላይ ብቻ ማተኮር ቆይቶም ቢሆን ልብን መስበሩ አይቀርም። ደግሞም የውጭ ሽፋን ብዙ የአየርና የሁኔታ መለዋወጥ ስለሚገጥመው እንዳማረ አይዘልቅም። ስለዚህ የእድሜ ልክ ጓደኛ ስንፈልግ ወደውስጥ ዘልቀን እንመልከት እንጂ በሽፋኑ ብቻ አንማረክ።
- እውነተኛ ፍቅር የተረጋጋ በመሆኑ ችግር አለ ብሎ በሁሉም ነገር አይራውጥም። እያንዳንዱ ሰው ስለድርጊቱ ሃላፊና ተጠያቂ ነው። አንዳንዴ ሰዎችን ለመርዳት ብቻ ብሎ መርጥ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዘናል። እውነተኛ ፍቅር ሰዎች ራሳቸውን እንዲረዱ ጊዜ ይሰጣል። አንዳንድ ሰው መርጦና አስቦ በራሱ ላይ ባመጣው ችግር የራሱንም ሆነ የተባበረውን ሰው ሰላምና ደስታ ያጠፋል።
- እውነተኛ ፍቅር በገንዘብ ብዛት ወይም ባለው ነገር አይለካም። በዓለም ውስጥ ያለ ገንዘብ ሁሉ አንድ ላይ ቢጠራቀም እውነተኛ ፍቅርን መግዛት አይችልም። ከዚህ ጋር የገንዘብ ፍቅር የከፋት ሁሉ ስር እንደሆነ ልብ እንበል። ገንዘብ ያጠገባቸው ሰዎች በራሳቸው ላይ የማያደርጉትን ነገር በሌላው እንዲያደርጉ ይገፋፋሉ። ስለሆነም ጥሩ ጋብቻና የገንዘብ ፍቅር አብረው

አይሄዱም። በገንዘብ ላይ የተገነባ ጋብቻ ከፍተኛ ወጪ ስለሚያስወጣ አክላሪም ስለሆነ ዘለቄታ አይኖረውም።

- እውነተኛ ፍቅር ራሱን መጠቀሚያ አድርጎ አይሰጥም። አንዳንድ ሰዎች ትዳር ለመመስረት ብለው ጥሩ ባልሆነ ሁኔታ ራሳቸውን በማጣላፍ ይጎዳሉ። ትዳር በውስጣቸው የሌለውን ደስታ የሚያመጣላቸው ይመስላቸዋል። ይህ ስህተት ነው። ሌላውን ከመውደዳቸው በፊት ራሳቸውን መውደድ፣ ሌላውን ከማስደሰታቸው በፊት ራሳቸውን ማስደሰት እንዳለባቸው ይዘንጋሉ። ትዳር በውስጣችን የሌለውን እርካታና ሰላም አያመጣም። ሁሉም ነገር ከኛ መጀመር አለበት። እውነተኛና ትክክለኛ ትዳር ሁለት ራሳቸውን በተቀበሉ ደስተኞችና ለራሳቸው በሚጠነቀቁ ሰዎች መካከል የሚጀመር ነው። ራሳቸውን የተቀበሉ ሰዎች ትክክለኛ ምርጫ ማድረግ ይችላሉ። በራሳቸው ደስተኞች ያልሆኑና ከራሳቸው ጋር የተጣሉ ሰዎች ደስታን በትዳር ውስጥ የሚያገኙ እየመሰላቸው በመጀመሪያ ለሚያገኙት ወይም ለሚጠይቃቸው ሰው ራሳቸውን ይሰጣሉ። ይህንን ሲያደርጉ ደስታም ተቀባይነትም ያገኙ ይመስላቸዋል። ይህ አካሄድ እውነተኛ ትዳርን አይመስርትም።

- እውነተኛ ፍቅር ሌላውን አያወቀ አይጎዳም። የሚያፈቅር ሰው ሌሎችን የሚጎዳ ነገር ሆን ብሎ አያደርግም። ፍቅር የውስጥ ጨዋነት አለው፤ ምክንያቱም ፍቅር የሌሎችን ስቃይ ማየት አይችልም። ፍቅር ይገነባል እንጂ አያፈርስም። እየወደደ የሚጎዳ ሰው ጤና የሚጎለውና ዕርዳታ የሚያስፈልገው ነው። ከጋብቻ በፊት በተደጋጋሚ የሚታይ ጎጂ ድርጊት ጋብቻውን ላለመፈጸም ትልቅ ምልክት ነው።

ዛሬ በሕይወታችሁ ውስጥ ፍቅር ምን ስፍራ አለው? ስለዚህ ነገር እርግጠኛ ካልሆናችሁ እግዚአብሔር ስለ እውነተኛ ፍቅር የሰጠንን መመሪያ ከ1ቆሮ 13 እንብቡና ራሳችሁን ፈትኑ። ያላገባችሁ ከሆነ ትክክለኛውን የሕይወት ዓደኞችሁን ለማግኘት ያልተቆጠበ ጥረት አድርጉ እንጂ ፈጥናችሁ ወደ ትዳር አትግቡ።

አፍቃሪ ወዳጅ ሆኖ መገኘት

ወንድና ሴትን ከትዳር ውጭ ብዙ የሚያቀራርቧቸው ምክንያቶች ሁኔታዎች አሉ። መቀራረብን ሁሉ ወደትዳር ወይም ጋብቻ መተርጎሙ ስህተት ነው። ሆኖም ግንኙነታችንን በመቀራረብ በማስተዋልና በልባምነት ማጤን አስፈላጊ ነው። አንዳንዴ በቅንነት የተጀመረ መቀራረብ ወዳሳሰቡት መጣላፍ ያደርሳል። የተሳካ መቀራረብ (ወዳጅነት) በምን ይገለጣል? ብዙ ሰዎች ወዳጅነቱ ወደ ትጭጭት ካደረሰ መቀራረቡ የተሳካ ነው ይላሉ። ይህ ብስለት የጎደለው መልስ

ነው። ምክንያቱም ሰዎች በሰሜትና በእውር ፍቅር ተነሳስተው ወደ ትጭጭት ለመድረስ ጊዜ እይፈጅባቸውምና ነው። እንዲህ ዓይነቱ ትጭጭት ደግሞ ያለ ብዙ ማስተዋል ቶሎ እንደተጀመረ ቶሎ ሊፈርስ ይችላል። ምናልባት ቅርርቡ በራስ ወዳድነት፣ በጋጢያተኛ ልብ፣ ሌላውን ያለ ፍላጎቱ በማግባባት ወዘተ ተደርጎ ሊሆን ይችላል።

እግዚአብሔር የሚከብርበት ግንኙነት ሁለት መሰረታዊ ይዘት አለው። እነርሱም (1) ግንኙነቱ በቅድስናና ጥልቀት ባለው የእርስ በእርስ መተሳሰብ ላይ የተመሰረተ ይሆናል። (2) ስለ ጋብቻ በማጥናትና ግንዛቤ በመውሰድ ጥንቃቄ በተሞላው ሁኔታ ይጓዛል።

በትጭጭት ወቅት አንዱ ለሌላው ጥንቃቄ በማድረግና በመተሳሰብ ያድጋሉ። እርስ በርስ ለመቀራረብና ጥልቀት ባለው ሁኔታ ለመተዋወቅ ራሳቸውን ይሰጣሉ። ወዳጅነትና ትጭጭት ጋብቻ ስላልሆነና አንዱ ሌላውን ካወቀ በኋላ አብሮ የሚያስኬድ ነገር ካላቸው መተው ስለሚችሉ፣ አንዱ ሌላው ላይ የሚተወው ጠባሳ እንዳይኖር ብዙ ጥንቃቄ ያደርጋሉ። እንግዲህ በትውውቅ፣ በወዳጅነትና ትጭጭት ወቅት ሚዛን የሚያስይዙንን ሁለቱን ነገሮች መርሳት የለብንም። እነዚህም ጥንቃቄና መቀራረብ ናቸው። በአንድ በኩል ለጋብቻ እየተዘጋጃችሁ ነው፤ በሌላ በኩል መቀራረባችሁ ወደማይገባ እርምጃ እንዳይወስዳችሁ ስሜታችሁን ትዋጋላችሁ። ይህ ሚዛን ጨርሶ ወዳንዱ ሊያዘነብል አይገባውም። እነዚህን ጠንክር ባለ ሁኔታ ለመያዝና ውጤታማ ለማድረግ የሚከተሉትን ነጥቦች እንመልከት።

1. ቅርርቦሽ

ወደ ጋብቻ በሚመራ የመቀራረብ ወቅት አጠንክራችሁ ልትይዙት የሚገባ ነገር ወዳጅነታችሁን ነው። ይህ ከሁሉም ይቀድማል። ሆኖም መፈቃቀራችሁና መቀራረባችሁ ፈጥናችሁ ስለ ጋብቻ እንድታሰቡ ማድረግ የለበትም። በዚህ ወቅት ዋነኛው ነገር ወዳጅነታችሁ ሲሆን የቀረው ሁሉ በሂደቱ ቦታውን ይይዛል። አብራችሁ በመወዳጀት ስታድጉና ራሳችሁን መገላለጥና በጥልቀት መነጋገር ስትችሉ መተዋወቅ ትጀምራላችሁ። ይህም እውነት የሚሆነው የሚያስደስታችሁን ነገር ስታደርጉ፣ ጥሩና ሰፊ የሉ ጊዜያቶች አንድ ላይ ስታሳልፉ ነው።

አብራችሁ ወጣ ገባ በምትሉባቸው ጊዜያት ብዙ መዝናናትና ፍቅራችሁን ለመግለጥ መሳሳምና አንዱ ሌላውን ማሞካሸት አስፈላጊ አይደለም። ከዚህ ይልቅ አንዳችሁ ሌላችሁን ለማወቅና ለመቅረብ ጥረት አድርጉ። ሁለታችሁንም ሊያዝናና እና በነጻነት ሊያነጋግር የሚችል ርዕስ ምረጡ። የሚያስደስታችሁንና የሚያሳዝናችሁን ሁኔታ ከቀድሞ ትዝታችሁ ጋር በማገናዘብ ተወያዩ። ዕለታዊ ሁኔታችሁ ምን እንደሚመስል ተነጋገሩ (ለምሳሌ ትላንትን እንዴት አሳለፋችሁ፣ ምን ምን አጋጠማችሁ ወዘተ)። እግዚአብሔር ቢፈቅድና ቢሳካ ምን የመሆን ምኞት አላችሁ? ሆኖም ምኞታችሁ የማይጨበጥና የማይደረስ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። ስለ

ዘመዶቻችሁና ወዳጆቻችሁ ተነጋገሩ፤ ስለ ፍርሃታችሁ፤ ስጋታችሁና ጭንቀታችሁ አውሩ። አብራችሁ አንዳንድ ተግባራዊ ነገሮችን አድርጉ፤ ለምሳሌ እንደ ገበጣና ዳማ ወዘተ ያሉ ጨዋታዎችን ተጫውቱ። አብራችሁ ሩጡ፤ ሳቁ፤ አልቅሱ፤ ተቆጡ፤ ተጣሉ፤ ታረቁ፤ ጥያቄ ተጠያየቁ፤ ያለፍርሃት በግልጽነት መልስ ተሰጣጡ፤ ወዘተ)። አንዱ ሌላውን የሚያስተምርና ከሌላው የሚማር ይሁን። ጥሩ ወዳጅ ስለሚሆን ብዙ የሚያውቅ ነው። ስለዚህ ማወቅ የምትፈልጉትን ነገር ሁሉ ጠይቃችሁ ተረዱ። እንዳንዴ ጥያቄዎቻችሁ እንዳይጠፋባችሁ በማስታወሻ ላይ ጻፏቸው። ዋናው ዓላማ አንዱ ስለሌላው በቂና ሰፊ እውቀት እንዲኖረው ነው። ሆኖም የማይገባ መቀራረብ ችግር እንደሚያመጣ በማወቅ ራስን መጠበቅና ሌላው መጠንቀቅ ጥሩ ነው። ይህ እንዲሆን

- መቻኮልና የሰጋት ነገር አይኑር። እርጋታና ማስተዋል እንዲኖር እርምጃችሁ ዝግ ያለ ሂደት ይኑረው። ወደ ልብ የሚደርስና ዘለቂታ ያለው ነገር ረጋ ያለ ነው። «የነቶሎ ቶሎ ቤት ግርግዳው ሰንበሌጥ» እንደሚባለው አትሁኑ። ሁሉንም አንዴ ዘርግፈ ልጩሰው አትበሉ። ምክንያቱም አንዳንድ ጊዜ እንዲህ ዓይነቱ ነገር መናናቅና መሰለቻቸው ስለሚያስከትል፤ እማይገባ ፈተና ውስጥ ሊጥላችሁ ይችላል።

- ትኩረት አድርጉ። በዚህ ጊዜ ከፍተኛ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ ነገር እርስ በርስ መተዋወቃችሁ ነው። ሆኖም የተቻኮለ ወይም አንዱ በሌላው ላይ ሸክም የሚሆንበት ሁኔታ እንዳይኖር ተጠንቀቁ። «ልብሴን እጠቢ፤ ይህንን ግዛልኝ፤ እኔ ሳላውቅ አንዳች ነገር እንዳታደርግ» የሚሉ ነገሮች ግንኙነትን የሚገሉና መሰለቻቸውን የሚያመጡ ናቸው። ስለዚህ አብራችሁ ስትወጡ አንዳችሁ በሌላው ላይ የሚያስቀናና ትኩረት የሚስብ ሁኔታ አትፍጠሩ። ትኩረት የምትሰጡባቸውንና የምትነጋገሩባቸውን ነገሮች አመቻቹ። ለምሳሌ የስዕል ኢግዛቢ ሽን፤ ሱቅ ሂዶ ዕቃ የማየት፤ በመንገድ ላይ ያለውን ግርግር መመልከትና መነጋገር ወዘተ። ጥያቄዎቻችሁ አንዱ ሌላውን ምን ያህል እንደሚያፈቅርና እንደሚያስብለት የሚያመለክቱ እንዳይሆኑ ተጠንቀቁ። ወደማይገባ ስሜት ይገፋፋችኋል። ከሚገባው በላይ ለመያዝና ለመተሻሸት አትሞክሩ። እነዚህ ነገሮች መፈራራትን ስጋትን ግልጽነትን ያጠፋሉ።

- ጫና ማድረግ። አንዱ ሌላውን የሚጫን አይሁን። አንዳንድ ጊዜ በስጦታና በፍቅር ቋንቋ ብዛት አንዱ የሌላውን ድንበር ለመጣስ ይፈልጋል። እውነተኛ ፍቅር በማቴሪያልና በቃላት ብዛት ራሱን አይገልጥም። ለሌላው ጥንቃቄ ያደርጋል። ጊዜ ማንነታችሁን ይገልጣል። ሌሎች እንዲጫኗችሁ አታድርጉ። አንዳችሁ ለሌላችሁ የምትሰጡትን ጊዜ ሌሎች ጣልቃ በመግባት እንዳይሻሙት አድርጉ። በተጨማሪም በሌሎች ምክር ላይ ሙሉ በሙሉ ከመደገፍ ይልቅ የራሳችሁን መንገድ ተከተሉ። ይህም ማለት እንደማንኛውም ሰው

የየራሳችሁን ጓደኞች ችላ በሉ ማለት አይደለም። ከሌላ ተቃራኒ ጓደኛ ጋር የሚደረግ ግንኙነትና ጊዜ ባንጽሩ ሌላውን እንዳያስቀና ወይም የሚያስፈራ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። እንዲህ ዓይነት ሁኔታ እንዳይከሰት አንዳችሁ ለሌላው ግልጽና ታማኝ መሆን አለባችሁ። ስለሆነም የምትቀራረቡበት ጊዜ እንዳላችሁ ሁሉ ተራርቃችሁ ልባችሁን የምታዳምጡበት ጊዜ እንዲኖራችሁ ጣሩ።

2. ሕብረትና አንድነት

ግንኙነታችሁ እየጠለቀና እየጠበቀ ሲሄድ መንፈሳዊ መሰረት እንዳለው ማረጋገጥ ይኖርባችኋል። የናንተ አንድነትና ሕብረት እንዲደረጅ ከእግዚአብሔር ጋር ያላችሁ ግንኙነት እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህ ጊዜ ለእግዚአብሔር ያላችሁ ፍቅርና ቅናት እጅግ ከፍ የሚልበት ጊዜ ሊሆን ይገባል። ከእግዚአብሔር ጋር ያላችሁ ግንኙነት በግ ብሎ የሚገለጠው ለሌሎች መዳንና ማደግ ባላችሁ ቅናትና ፍላጎት ነው። አብሮ መጸለይ የእግዚአብሔርን ቃል ባንድነት ማጥናትና ባገልግሎት መሳተፍ ገንቢ ነው።

በተለይ ወንዶች በዚህ አንጻር ቀዳሚና ምሳሌ ቢሆኑ መልካም ነው። እርስ በርሳችሁ ምስክርነት መለዋወጥን፤ ገጠመኞችን መወያየትና አንዱ ሌላው መጸለይን አጠንክሩ። ሌላው አብራችሁ የምታድጉበት ነገር መንፈሳዊ መጽሐፍችን አብሮ ማንበብ ወይም ስላንበባችሁት መወያየት ነው። ስለሰማችሁት ስብከት ስላንበባችኋቸው ሌሎች ጉዳዮች መነጋገርና እንዴት ተግባራዊ እንደምታደርጓቸው መወያየት ትችላላችሁ። ጉድለትን ለመነጋገርና ለመተራረም ጊዜ ሊኖራችሁ ይገባል። ሆኖም ወደወሲብ የሚያመራ እንዳይሆን አብራችሁ የምትሆኑበት ስፍራ ሰዋራ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። መኪና ውስጥ ወይም ሰዋራ ስፍራ ለብቻችሁ መሆን የምታዘወትሩ ከሆነ ራሳችሁን ለፈተና እየጋበዛችሁ ነው። ከሁሉም ነገር በላይ ሁል ጊዜ ለእግዚአብሔር የምትሰጡትን ስፍራ ሌላው እንዳይሻማው ተጠንቀቁ።

ፍቅር

ለመተዋወቅና ለመቀራረብ አብራችሁ በምትሆኑበት ጊዜ ፍቅራችሁን የምትገልጹበት መንገድ ማስተዋልና ገደብ ሊኖረው ይገባል። ምክንያቱም ገደብ የለሽ መቀራረብ ብዙ ነገሮችን ሊያበላሽ ስለሚችል ነው። ነገር ግን ይህ ሲባል አንዱ ሌላው ያለው መሳሳብና ልዩ ትኩረት መስጠት ይወገድ ማለት አይደለም። ስለዚህ በዚህ ጊዜ የፍቅር ሁኔታችሁን ለእግዚአብሔር አደራ በመስጠት መተሳሰቡና መጠናናቱ እንዲቀጥል አድርጉ። መተሳሰብና መፈቃቀድ እንዳለን ከምንገልጥባቸው ነገሮች መካከል አነስተኛ ስጦታ መሰጣጠት፤ በስልክም ሆነ በማስታወሻ እንደምንተሳሰብ መገላለጥ፤ እርስ በርስ መባረታታችና መደጋገፍ ወዘተ ናቸው (ሮሜ 12:10)። ሆኖም መስመር በመልቀቅና በግብዝነት ዓላማችንን እንዳንስት እንጠንቀቅ።